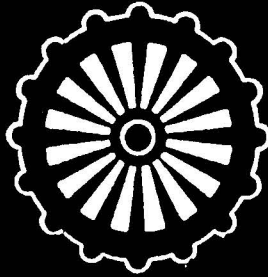

බුද්ධ ජයන්ති ත්‍රිපිටක ශ්‍රී ලංකා මාලා: 28-29

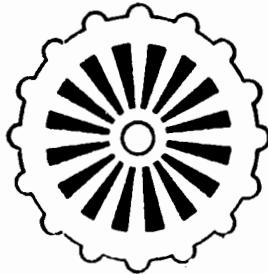

සුත්‍රාන්ත පිටකයෙහි

ථෙරගාථාපාලී

ථෙරීගාථාපාලී

බුද්ධජයන්තිත්‍රිපිටකග්‍රන්ථමාලා: 28-29

සුත්‍රාන්තපිටකයෙහි

22-23 වන ග්‍රන්ථය

ථේරගාථාපාලී

බුද්ධකන්තාය

පඤ්චම භාගය

ලඛනා බොදාගමණකිලිසේ ආරාමනායකන්

මාකඩවර විහාරාධිපාසී

පණ්ඩිත කර්තවිපිටිගොඩ සුමනසාර සථවිරයන්
වහන්සේ විසින් කරන ලද

සිංහල පරිවර්තනයෙන් යුක්ත යි.

බු. ව. 2550

ක්‍රි. ව. 2006

Buddha Jayanti Tripitaka Series, Volume 28-29

The Twenty-second and Twenty-Third Book in the

Suttanta-Pitaka

Khuddaka- Nikāya (5) (6)

22-23

THERAGĀTHĀ PĀLI

&

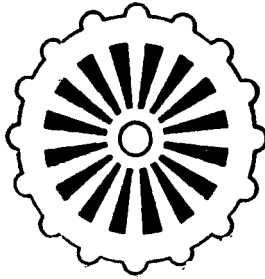
THERIGĀTHĀ PĀLI

With the Sinhala translation by

The Venerable Pandita

Karahampitigoda Sumanasāra Thera

at the Mākadawara Vihāra, Hingula

සුත්‍රාන්ත පිටකයෙහි

22 වන ග්‍රන්ථය

ථේරගාථාපාලී

බුද්ධ කතිය

පඤ්චම භාගය

ලබ්‍හා බොදාම ණඛලයේ ආරාධනයෙන්

මාකඩවර විහාරාධිපාති
පණ්ඩිත කර්නම්පිටිගොඩ සුමනසාර සථවිරයන්
වහන්සේ විසින් කරන ලද

සිංහල පරිවර්තනයෙන් ප්‍රකාශ සි.

සුභානාපිටකේ
ථේරගාථාපාලී

සුත්‍රානාපිටකයෙහි
ථේරගාථා

**“තථාගතපසුවේදීතො භික්ඛවෙ ධම්මපිතයො පිචචො පිරොචති
නො පටිච්ඡන්තො”**

**“මහණෙනි, තථාගතයන් වහන්සේ විසින් දෙශනා කරණ ලද
ධම්ම හා විනය විවෘත වූයේ බබලයි. වැසුණේ නො බබලයි.”**

(අධ්ගුත්තරනිකාය - තිකතිපාඨය - භරණ්ඩුවහ, 9 සූත්‍රය.)

පටුන

CONTENTS

සංස්කෘත නිවේදනය	XXIII
ත්‍රිපිටක සමපාදක මණ්ඩලය	XXIV
සංඥපනය	XXV
පාලිකේතය — PĀLI ALPHABET	XXXIX
සංකේත නිරූපණය — ABBREVIATIONS	XLI
විසයසූචි	XLIII
පෙළ හා පරිච්ඡේද	2-287
භාෂාදිපාදනුකකමණිකා	291
සංඥාදායකමණිකා	306
විසේෂපදනුකකමණිකා	310

සංස්කාරක නිවේදනය

ත්‍රිපිටක පාලියෙහි සුත්‍රාන්තපිටකයට අයත් කුඳගන් මහසභීයේ ක්‍රියාත්මකත් කෙරෙහි අටවැන්න වූ ථෙරගාථා පාලිය බුද්ධචර්යානීති ත්‍රිපිටකග්‍රන්ථාලයෙහි අටවිසි (28) වැන්නට පැමිණෙයි, ලබ්‍ධාබ්‍යාදා-මණ්ඩලය මගින් පුරාවිද්‍යා වූ සහකාරයාගේ අනුරෝධයෙන් අතිශයින් ප්‍රශස්ත වූ දුර්ඝට වූ කතීව්‍යය වූයේ ත්‍රිපිටකග්‍රන්ථ සිය බසින් අරථා ප්‍රකාශ කිරීම ය. ලබ්‍ධාබ්‍යාදාමණ්ඩලයේ ඇරැහුම් පරිදි ථෙරගාථාපාලිය ද පරිවර්තනය වූ තුළු නමුදු එය විධිමත් පරිවර්තනයක් නො වූයෙන් ත්‍රිපිටක සංස්කාරක මණ්ඩලය විසින් එය සපුරා පරිවර්තන කරන ලෙස පණිවිඩ කරගනු ලැබූයේ මෙයට සුමනසාර සථවිරයන් වහන්සේට පවරාදෙන ලද්දේ ය.

බොහෝසෙයින් බුදුරදුන්ගේ සමූහලෝක වූ මහරහතුන් විසින් තමන් තමන් වහන්සේගේ අධිගත ගුණ ප්‍රකාශ කිරීම් වශයෙන් ද උදන වශයෙන් ද ඒ ඒ අවස්ථායෙහි ප්‍රකාශ කළ ගාථා යථා විධින් ථෙරගාථා-යෙහි සංගෘහිත වූ ඇත. බුද්ධකාලීන මහධදෙසිය ව්‍යවහාරය ද බැස-ගෙන සිටි ධර්මාණී විසින්ද ගැඹුරු වූ ථෙරගාථාපරිවර්තනය සුකර නො වේ.

මොල්ලිගොඩ ප්‍රවචනොදය පිරිවෙන්නි ආවාය්‍යවරයකු ව සිටි සිංහල පාලී සංස්කාරක භික්ෂු ද්‍රාවිඩාදී භාෂානතරයෙහි ද ව්‍යාකරණ තකීන්‍යාය ඉතිහාස පුරාවිද්‍යාදී ශාස්ත්‍රානතරයෙහි ද, ධර්ම විනය විෂයෙහි ද අකුච්ච-ඉන ඇති කරගනු ලැබූයේ සුමනසාර පණිවිඩ සථවිරයන් වහන්සේ පරිවර්තනකාරයාගේ නියමයේ සිදුකළ අතර ත්‍රිපිටක ග්‍රන්ථයන් පිළිබඳ වූ විවිධ දුර්මත පහල කරනු වනට පිළිතුරු සපයන සාරගතී සංඥපනය ද ග්‍රන්ථය පරිශීලනය කරනු වනට පහසුව සඳහා වෙන වෙන මැ ගාථාදි-පාද සංඥනාම හා විශේෂ පදයන්ගේ අනුක්‍රමණිකා සුවි ද මහත් පරිශ්‍රම-යෙන් සපයනලද වේයි.

මේ කාර්යය සපුරාලීම සඳහා ත්‍රිපිටකසම්පාදක මණ්ඩලයේ උපදෙසක එකාබද්ධ අමරපුරමහානිකාගේ සහායක බලන්ගොඩ මහානායක සථවිර-පාදයන් වහන්සේ ද ත්‍රිපිටකසම්පාදක මණ්ඩලයේ සහායක අහංගමා විදුලාච්ඡු පරිවේණාධිපති දක්ෂිණලබ්‍ධාගේ ප්‍රධාන සබ්‍යසායක-සථවිර පාදයන් වහන්සේ ද සහාය වූහ.

ශාසනාසුවර්තනයෙහි හෙතු වූ මේ මැ කාර්යයට පුරෝගාමී ව සිටි ලබ්‍ධාබ්‍යාදාමණ්ඩලයේ භවත්තු ද මුද්‍රණයෙන් ප්‍රචාරය කිරීමෙහි උත්සුක වූ සාංස්කාරික අමාත්‍යාංශයේ සුබ්‍යු ද මුද්‍රණශිලීහු ද මෙයින් ජනිත කුසල-ඵලයෙන් සුබ්‍යු වෙන්වායි ආශංසනය කරමින.

ලබ්‍ධාබ්‍යාදා සථවිර
ත්‍රිපිටක සංස්කාරක මණ්ඩලයේ
ප්‍රධාන සම්පාදක.

1972 ජනවාරි 22 වැනි දින
ත්‍රිපිටක කාර්යාලයේ දී ය.
කොලඹ මහා නායක වාරිකාරාමය.

ත්‍රිපිටක සම්පාදක මණ්ඩලය

උපදෙශක:

එක්සත් අමරපුරමහානිකායේ සභාපති අගනමහාපණ්ඩිත බලන්ගොඩ ආනන්දමෙත්‍රෙය මහානායක මහාසථවිරපාදයන් වහන්සේ.

සභාපති:

අභාගම විද්‍යාවනුපරිවේණාධිපති පණ්ඩිත කෝදගොඩ ශ්‍රී ඥානාලොක - දක්ෂිණලඛිකායෙහි ප්‍රධාන සංඝනායක සථවිරයන් වහන්සේ.

ප්‍රධාන සම්පාදක:

මොල්ලිගොඩ ප්‍රචචනොදය පිරිවෙන්හි උපප්‍රධානාචාර්ය පණ්ඩිත ලඛුගම ලඛිකානන්ද - කෝච්චේ ශ්‍රී කල්‍යාණී සාමග්‍රිධම් මහාසංඝසභාවේ අනුනායක සථවිරයන් වහන්සේ.

දෙමටගොඩ ධම්මදානාග්‍රම විද්‍යාලයාධිපති පණ්ඩිත පරවාහාර පඤ්ඤානන්ද (ඩී. ඒ. ලක්මන්) කොලඹ නවකෝරළයේ ප්‍රධාන සංඝනායක සථවිරයන් වහන්සේ.

හිගුලේ-මාකඛවර විහාරාධිවාසී පණ්ඩිත කරහම්පිටිගොඩ සුමනසාර සථවිරයන් වහන්සේ.

ලෙඛකාධිකාරී:

බෞද්ධාලොක මාවතේ බෞද්ධාලොක විහාරාධිපති පණ්ඩිත දොරගමුවේ ධම්මපාල කොලඹ පළාතේ ප්‍රධාන නායක සථවිරයන් වහන්සේ.

සංඥාපනය

ශ්‍රී සුගත තථාගත සම්මා සම්බුදුරජන් විසින් කලීයුගවම් 2513 වැන්නෙහි ඇසල පුරපසලොස්වක් දවස් දඹදිවැ බරණැසා ඉසිපතන නම් වූ මූවලාවිහි දී කොණ්ඩකුඤ්ඤ තෙරණුවන් ප්‍රමුඛ පස්වග මහණුනට දම්සක් පැවැතුම් සුතත් දෙසා කොණ්ඩකුඤ්ඤ තෙරණුවන් සෝවන්පෙලෙහි පිහිටුවා නිකිමිනියා අවපාලවිස දවස් 'හද්දිය' තෙරණුවන් ද දියවක් දවස් 'වප' තෙරණුවන් ද තියවක් දවස් 'මහානාම' තෙරණුවන් ද ජලවක් දවස් 'අසාජ' තෙරණුවන් ද සෝවන් පෙලෙහි පිහිටුවා විසේති දවස් අනාතමලසාණ සුත්‍රදේශනායෙන් පස් දනා වහන්සේ මෑ රහන්පෙලෙහි පිහිටුවා එහිහිසු භාවයෙන් පැවිදි උපසසන් කිරීමෙන් පිහිටුවා වදල සම්බුදු සසුන් ගෙබ වූ 'සුභුති' ආදී දෙසිය සිව්සැටක් පමණ වූ කාතකාතාස ස්ථිරවරෙණසයන් විසින් තීරාමිඡ ප්‍රීතිසෞමනසයෙන් උදනාදි විසින් භාෂිත වූ ගමරොථ ඇති ශුන්‍යතා ප්‍රතිසංසුතන ආයෝධිමී ප්‍රකාශක ගාථා ඡේද ගාථා නම් වෙයි.

එහි ඇතැම් ගාථා ඒ ඒ තෙරවරුන් විසින් තමන් තමන් අභිගම කල මහපලසුව ප්‍රත්‍යවේක්‍ෂා කිරීමෙන් උපන් ප්‍රීතිසෞමනසයෙන් කියු උදහ වශයෙනුදු ඇතැම් ගාථා තමන් තමන්ගේ සමාපතතිවිහාර ප්‍රත්‍යවේක්‍ෂා කිරීම් වශයෙනුදු ඇතැම් ගාථා පෘථ්වි වශයෙනුදු ඇතැම් ගාථා පිරිනිවන් සමයෙහි ශාසනාගාරයේ නෛයෂීඝ්ණික භාවය ප්‍රකාශ කිරීම් වශයෙනුදු එලවා ඇත. එහිදු සවයම්ප්‍රතිභානගෙන් ප්‍රකාශිත ගාථා ද බුදුරජන් වෙත අසා උගත් ගාථා ද ඇත. එ ගැම ගාථා එක්රැස් කොට සඹිති-කාලයෙහි 'මහාකාශ්‍යප' මහරහන් තෙරණුවන් ප්‍රමුඛ සඹිතිකාරක ක්‍ෂීණාසුච මහතෙරවරුන් විසින් සුත්‍රාදි නවංචන ශාසනාශාසනගෙහි ගාථාච්ඡ ගෙහි ලා සඹිතාභිත යෑ. ග්‍රහණධාරණගෙහි පහසුව තකා නිපාත වගී වශයෙන් විභාග කොට උද්‍යනසඹිග්‍රහ ද කරනලද්දේද යෑ. තුන්පිටකගෙහි දක්නාලැබෙන නානාවිධ සඹිග්‍රහ ප්‍රභේදයෝ සඹිතිකාරක තෙරවරුන් විසින් මෑ කරනලද වෙති. එය කීහ චිත්‍යවකිකථායෙහි. "බුද්ධවචනං සඹිතායනෙන මහාකසුසපපමුඛෙන වසීගණෙන අයං ධම්මො, අයං විනයො, ඉදං පඨමබුද්ධවචනං, ඉදං මජ්ඣිමබුද්ධවචනං, ඉදං පච්ඡිමබුද්ධවචනං, ඉදං විනයපිටකං, ඉදං සුත්තනනපිටකං, ඉදං අභිධම්මපිටකං අයං දීඝනිකායො -පෙ- අයං බුද්ධකතිකායො ඉමානි සුත්තාදීනි නවච්ඡානි, ඉමානි චතුරාරීභි ධම්මකධකිසභසානීනි ඉමං පභෙදං වචන්පෙත්‍යාව සඹිතිතං. න කෙවලං එතතකමෙව අඤ්ඤමපි උද්‍යනසඹිග්‍රහ, වග්ගසඹිග්‍රහ, පෙය්‍යාලසඹිග්‍රහ, එකකතිපාත දුකතිපාත ආදී නිපාතසඹිග්‍රහ, සංයුත්ත-සඹිග්‍රහ, පණණාසක සඹිග්‍රහාදිමනෙකවිධං නියු පිටකෙසු සජ්ඣස්සමානං සඹිග්‍රහපභෙදං වචන්පෙත්‍යා එවං සත්තභි මාසෙහි සඹිග්‍රහිතං"¹යි.

ථේරගාථා නිපාත විසින් ඒකකතිපාතය පටන් වුද්දස නිපාතය හිමි කොට එකිනෙක වැඩි ගිය නිපාත තුදුසෙක් ද ඉක්බිති භොලස නිපාත යෑ විසතිනිපාත යෑ කිංසතිනිපාත යෑ චත්තාලීසතිපාත යෑ පඤ්ඤසතිපාත යෑ සට්ඨිතිපාත යෑ සත්තතිනිපාත යෑ යන සත් නිපාතයෙක්දු යි එක්විසි නිපාතයෙකින් සමන්විත වෙයි.

1. සමන්තපාසාදකා - හෙමිච්ඡ 16, 17 පිටු

එකකතිපාතයෙහි වර්ගී දෙලොඹෙක, එක් වර්ගයෙකැ තෙරවරු දස-
 දෙනා බැවින් දෙලොඹ්වගෙහි තෙරවරු එක්සියවිසි දෙනෙක, ගාථා
 එක්සිය විස්සෙකි. දුකතිපාතයෙහි වර්ගී පහෙකි, තෙරහු එකුත්පනසෙක.
 ගාථා අට්ඨානුවෙකි. තිසකතිපාතයෙහි තෙරහු සොලොස් දෙනෙක, ගාථා
 අටසැලිසෙකි. චතුකකතිපාතයෙහි තෙරහු තෙලොස් දෙනෙක, ගාථා
 දෙපනසෙකි.* පඤ්චකතිපාතයෙහි තෙරහු දෙලොඹ් දෙනෙක, ගාථා
 සැටෙකි. ඡකකතිපාතයෙහි තෙරහු තුදස් දෙනෙක, ගාථා සුවාසුවෙකි.
 සත්ථකතිපාතයෙහි තෙරහු පස් දෙනෙක, ගාථා පන්තියෙකි. අට්ඨක-
 තිපාතයෙහි තෙරහු තිදෙනෙක, ගාථා සුවිස්සෙකි. නවකතිපාතයෙහි
 එක් තෙර කෙනෙක, ගාථා නවයෙකි. දසකතිපාතයෙහි තෙරහු සත්-
 දෙනෙක, ගාථා සැත්තැවෙකි. එකාදසකතිපාතයෙහි එක් තෙර කෙනෙක,
 ගාථා එකොලොහෙකි. ද්වාදසකතිපාතයෙහි තෙරහු දෙදෙනෙක, ගාථා
 සුවිස්සෙකි. තෙරසතිපාතයෙහි එක් තෙර කෙනෙක, ගාථා තෙලසෙකි.
 චුරුදස නිපාතයෙහි තෙරහු දෙදෙනෙක, ගාථා අටවිස්සෙකි. සොලසනිපාත-
 යෙහි තෙරහු දෙදෙනෙකි, ගාථා දෙකිසෙකි. විසතිනිපාතයෙහි තෙරහු
 දසදෙනෙක, ගාථා දෙසියපන්සැලිසෙකි. තිංසතිනිපාතයෙහි තෙරහු
 තිදෙනෙක, ගාථා එක්සියපසෙකි. චතසැලිස නිපාතයෙහි එක් තෙර
 කෙනෙක, ගාථා දෙසැලිසෙකි පඤ්ඤසතිපාතයෙහි එක් තෙර කෙනෙක,
 ගාථා පස්පනසෙකි. සට්ඨතිපාතයෙහි එක් තෙර කෙනෙක, ගාථා අට-
 සැටෙකි සත්ථකතිපාතයෙහි එක් තෙර කෙනෙක, ගාථා එක් සැත්තැවෙකි.
 හැම තෙරහු දෙසිය සුසැට දෙනෙක, ගාථා එක්දහස් දෙසිය එකානුවෙකි.

සමාන්තාමික පතරවරු: එක් බදු නම් ඇති නොයෙක් තෙරවරු
 පේරගාථායෙහි හමු වෙති. එහි 'අබ්බුතන' නමින් තෙරවරු දෙදෙනෙක:
 පලමු තෙරණුවෝ සැවැත්නුවර බමුණුකුලයෙකැ වෙදපාරප්‍රාප්ත වෑ සිට
 දෙවරම් වෙහෙර මග උලෙලෙහි බුද්ධානුභාව දැකෑ පහන් සිහින් පැවිදි වෑ
 රහත් වූහ, දෙවැනි තෙරණුවෝ සබ්බිච්ච තෙරණුවන්ගේ හැඟැණියන්ගේ
 පුත්‍ර වෙති, ඔබ ද සැවැත්නුවර බමුණුමහසල් කුලයෙකැ උපන් කෙනෙකි.
 'අභය' නමින් දෙදෙනෙක: පලමු තෙරණුවෝ මගධෙයවර බිච්ඡිසාර
 රජහුගේ පුත්‍රණු කෙනෙක, දෙවැනි තෙරණුවෝ සැවැත්නුවර බ්‍රාහ්මණ-
 වංශික වෙති. 'උභතර' නමින් හෙරණ කෙනෙක් ද තෙරණු කෙනෙක් ද
 වෙති. හෙරණෝ රජභහනුවර බමුණු මහසල් කුලයෙකැ උපන්නෝ යෑ,
 තෙරණුවෝ සාකෙත නුවර බමුණු කුලයෙකැ උපන්නෝ යි. 'උභතිය'
 නමින් තෙරවරු තිදෙනෙක: පලමු තෙරණුවෝ සැවැත්නුවර බමුණු
 කුලයෙකැ උපන් කෙනෙක, දෙවන තෙරණුවෝ මලයාරජකුමාරයෙක,
 තුන්වන තෙරණුවෝ කිඹුල්වත්පුර ශාක්‍යරාජකුලයෙහි උපන් කෙනෙකි.
 'උසක' නමින් තෙරවරු දෙදෙනෙක: එක් කෙනෙක් සොතොල්ලරටෑ
 ආසියකුලයෙකින් නික්මෑ පැවිදි වූහ, අනෙක් තෙරණුවෝ කිඹුල්වත්පුර
 ශාක්‍යකුලයෙන් නික්මෑ පැවිදි වූහ. 'බිතක' නමින් තෙරවරු දෙදෙනෙක:
 පලමු තෙරණුවෝ සැවැත්නුවර බ්‍රාහ්මණවංශික වෙති, මහමුගලන්
 තෙරණුවන් කෙරෙහි පැහැද පැවිදි වූහ, දෙවැනි තෙරණුවෝ කොසොල්-
 රටෑ බමුණු කුලයෙකින් නික්මෑ බුදුරදුන් වෙතෑ පැවිදි වූහ. 'ගොතම'
 නමින් තෙරවරු දෙදෙනෙක: රජභහනුවර බ්‍රාහ්මණ කුලයෙකින් නික්මෑ
 පැවිදි වූ එක් තෙර කෙනෙක, කිඹුල්වත්හි ශාක්‍යරාජකුලයෙන් නික්මෑ
 පැවිදි වූ එක් තෙර කෙනෙකි. 'පජනන' නමින් තෙරවරු දෙදෙනෙක:

* මෙකල ඇත්තේ දෙලොඹ් තෙර කෙනෙකි, ගාථා අටසැලිසෙකි.

එක් තෙර කෙනෙක් මගධරටැ 'ජෙනන' නම් ගමැ මාණ්ඩලික රජකුගේ පුතණුවෝ යැ, අනෙක් තෙරණුවෝ සැවැත්තුවර කොසොල් රජකුගේ පුරෝහිතයන්ගේ පුතණුවෝ යි. 'නිසා' නමින් නිදෙනෙක: පළමු තෙරණුවෝ බුදුරදුන්ගේ නැන්දණියන්ගේ පුතණුවෝ යැ, දෙවැනි තෙරණුවෝ රොරුව රටැ රජ වැ යිට අටුත් පැවිදි වූවෝ යැ, තුන්වන තෙරණුවෝ රජගහනුවර වේදපාරප්‍රාප්ත බ්‍රාහ්මණ කෙනෙකි. 'දෙවසහ' නමින් දෙදෙනෙක: පළමු තෙරණුවෝ ගිහි කලැ මාණ්ඩලික රජකෙනෙක, දෙවැනි තෙරණුවෝ කිඹුල්වත්හි ශාක්‍යරජකුලයෙන් පැමිණියෝ යි. 'නඤ්ඤ' නමින් දෙදෙනෙක: වච්චනුවර සිටු කුලයෙකින් නික්මැ පැවිදි වූ එක් තෙර කෙනෙක, සැවැත්තුවර කුලයෙකින් නික්මැ පැවිදි වූ එක් තෙර කෙනෙකි. 'පාරාසජිය' නමින් දෙදෙනෙක: පළමු තෙරණුවෝ රජගහනුවර බ්‍රාහ්මණවංශික කෙනෙක, ත්‍රිවේදයෙහි පාරප්‍රාප්තයෝ යැ, පරාසරගොත්‍ර ඇත්තෝ යැ. දෙවැනි තෙරණුවෝ සැවැත්තුවර බමුණු-මහසල් කුලයෙකින් නික්මැ සසුන්ගත වූවෝ යැ, ත්‍රිවේදයෙහි පාර-ප්‍රාප්තයෝ යැ, පරාසරගොත්‍රයෙහි උපන්නෝ යි. 'වජ්ජිපුත්ත' නමින් දෙදෙනෙක: පළමු වැන්නා විශාලානුවර අමාත්‍ය පුත්‍රයෙක, දෙවැන්නා විශාලානුවර ලීවජ්ජිපුත්‍රයෙකි. 'වනවච්ඡ' නමින් දෙදෙනෙක: එක් තෙර කෙනෙක් කිඹුල්වත්හි 'වච්ඡගොත්ත' බ්‍රාහ්මණයන්ගේ පුත්‍ර වෙති, අනෙක් තෙරණුවෝ රජගහනුවර අභිසකුලයෙකැ බ්‍රාහ්මණ කෙනෙකි. 'විමල' නමින් දෙදෙනෙක: පළමු තෙරණුවෝ රජගහනුවර අභිසකුලයෙකැ උපන් කෙනෙක, දෙවැනි තෙරණුවෝ බරණැස්හි බ්‍රාහ්මණ කුලයෙකැ උපන් කෙනෙකි. 'සුමන' නමින් දෙදෙනෙක: පළමු වැන්නා කොසොල් රටැ බ්‍රාහ්මණයෙක, දෙවැන්නා අත්‍රුරැඬු තෙරණුවන්ගේ උපාසක කුලයෙකැ උපන් කෙනෙකි. 'සොසාක' නමින් දෙදෙනෙක: සැවැත්තුවර දුගි කුලයෙකින් නික්මැ පැවිදි වූ එක් තෙර කෙනෙක, රජගහනුවර නොපාක කුලයෙකින් නික්මැ පැවිදි වූ එක් තෙර කෙනෙකි. 'හාජිත' නමින් දෙදෙනෙක: දෙදෙන මැ සැවැත්තුවර බ්‍රාහ්මණවංශිකයෝ යැ, පළමු තෙරණුවෝ ගිහි කලැ පොළඟකු විසින් දඹව කරනුලැබැ බිරිය මරණ පත් වීම නිසා සංවෛශයෙන් පැවිදි වූහ, දෙවන තෙරණුවෝ දහමෙහි පැහැද පැවිදි වූ කෙනෙකි.

දෙතැනෙකැ එක තෙරණුවෝ: එක් මැ තෙරණුවන්ගේ ගෑඵා දෙතැනෙකැ සසිග්‍රහ කල තැන් ද පෙරගෑඵායෙහි වෙයි. කිඹුල්වත්හි ශාක්‍යවංශික තෙර කෙනකු වූ කිම්බල (කාම්බල) තෙරණුවන්ගේ ගෑඵා ඒකකනිපාතයෙහි දෙලොස් වන වර්ගයෙහිත් දුකනිපාතයෙහි දෙවන වර්ගයෙහිත් ඇත. එකකනිපාතයෙහි ගෑඵායෙන් තමන්ගේ සංවෛශයත් පැවිද්දත් ප්‍රකාශ වෙයි. දුකනිපාත ගෑඵායෙන් ආයුෂමත් 'නඤ්ඤ' තෙරණුවන් හා 'සමග්ගවාසය' ප්‍රකාශ වෙයි. සැවැත්-නුවර බ්‍රාහ්මණවංශික පාරාසජිය තෙරණුවන්ගේ ගෑඵා විසතිනිපාතයෙහි දෙතැනෙක දක්නා ලැබේ. පළමු ගෑඵා බුදුරදුන් ධර්මානකාලයෙහි උත්වහන්සේගෙන් ඉඤ්ඤාභාවනා සුත්‍රානතදෙශනා අසා උගෙන ඉඤ්ඤ නිග්‍රහ වශයෙන් වදරනලද යැ, දෙවන ගෑඵා බුදුන් පිරිනිවි කල්හි තමන්ගේ ද පිරිනිවන ආසන්න කල්හි මත්තෙහි හිඤ්ඤන්ගේ උපිච්චිවෙන් ප්‍රකාශ කරන්නට වදරනලදි. පුණ්ණමාසකේරගෑඵා ද දෙතැනෙකැ වෙයි. එකකනිපාතයෙහි පළමුවන වහැ දහ වන ගෑඵාවත් දුක නිපාතයෙහි තුන්වන වහැ සවන ගෑඵාවත් පුණ්ණමාස තෙරණුවන්ගේ යැ. එකකනිපාතයෙහි

පුණණමාස තෙරණුවන් සැවැත්නුවර 'සමිද්ධි' නම් බමුණුහුගේ පුතණුවන් බව අට්ඨකථායෙහි සඳහන් වෙයි. දුකතිපාතයෙහි පුණණමාස තෙරණුවන් සැවැත්නුවර කෙලෙඹි කුලයෙහි උපන් බව අට්ඨකථායෙහි දැක්වෙයි. මේ හැර වසතු විසින් දෙක මැ එක් බඳු වෙයි. 'මාලුඛකාපුතන' තෙරණුවන්ගේ ගාථා ඡක්කතිපාතයෙහිත් විසතිතිපාතයෙහිත් ඇත. ඡක්කතිපාත ගාථා නැගන්ට ධර්මදෙශනා වශයෙන් වදාරනලද යැ. විසතිතිපාතගාථා පෘථව්ජන කාලයෙහි තමන්ගේ ආරාධනායෙන් බුදුරදුන් සැකෙවින් දෙසු දහම් මැනැවින් උගත් බව ප්‍රකාශ කරනුවට වදාරනලදී.

ගාථා සමුහ: ථෙරගාථාවෙහි ඇතැම් ගාථාසමුහ එක් මැ කරුණෙහි එක් මැ සමබන්ධය ඇත ද, ඇතැම් ගාථාසමුහ නානාකාරණයෙහි නානාසමබන්ධ ඇත්තේ යි. එහි දු ඒ ඒ තෙරවරුන් විසින් සවයමප්‍රතිභානගෙන් ප්‍රකාශිත ගාථා මෙන් මැ පලමු බුදුරදුන් වෙත අසා උගෙනැ පසු වැ ඒ ඒ කරුණෙහි ලූ අත්‍යුපනාසිකා කොට ප්‍රකාශ කරනලද ගාථා ද වෙයි. ධම්මපද, උදනගාථා, ඉතිවුත්තකගාථා ආදිය ථෙරගාථායෙහි වැදගත්තේ මෙ අයුරිනි. ඒ ඒ තෙරුන් ප්‍රතිපත්තිමාගීයට යොමු කරවනු පිණිස අවවාද විසින් බුදුරදුන් වදාළ ගාථා මැ යළි පිළිවෙත් සඵල වූ කල්හි උදන වශයෙන් ප්‍රකාශ කරනලද අවසාන ද ඇත. එක් මැ ගාථා නොයෙක් තෙරවරුන් විසින් වදාරනලද අවසාන ද වෙයි. වාචනාමාගීයෙහි ආ ගාථා මැ අත්‍යුපනාසිකා කොටගත් හේ යැ.

බුද්ධකාලීන වාචනා මාගීය: පන්සාලීස් වසක් පමණ වූ බුදුරදුන් ධර්මාන කාලයෙහි මැ විධිමත් සඹ්ඝසංවිධානයක් ද ක්‍රමවත් භික්ෂු අධ්‍යාපනයක් ද වී. යම් යම් ධර්ම කොටස් මූලිපාඨ වශයෙන් අනාවැසියනට හදාරවනලදී. එකල ධර්මගණ විනයගණ විසින් ගණ දෙසෙක් විස. කොසඹැ නුවර සොඹිනාරාමයෙහි දු අනාවැසියන් පන්සිය බැගින් වූ ධර්මගණයක් ද විනයගණයක් ද වී. "ඉධි භික්ඛවෙ ඵකවෙචං පුගගලො ධම්මං. පටිසාපුණොති: සුත්තං ගෙය්‍යං වෙය්‍යාකරණං ගාථං උදනං ඉතී-චුත්තකං ජාතකං අඛ්ඛතධම්මං වෙදලං." ආදී තන්හි දැක්වෙන පරිදි පෙළදහම සුත්ත යැ ගෙය්‍ය යැ වෙය්‍යාකරණ යැ ගාථා යැ උදන යැ ඉතී-චුත්තක යැ ජාතක යැ අඛ්ඛතධම්ම යැ වෙදල යැ යි ශාසනාඛ්‍ය නවයෙකැ ලා සමුහ කොට හදාරනලද බව පෙනෙයි. බුදුකතිකායෙහි ඇතුළු වැ සිටුනා අභිධම්මපිටකයන් සුත්‍රානනපිටකයෙහි නිදදසසන් පටිසම්භිද-මග්ගයන් අගසවු දම්සෙනෙවි සැරියුන් මහරහතුන් වහන්සේ විසින් මැ වාචනාමාගීයට නගා අනාවැසියනට හදාරවනලද යැ. විනයෙහි ප්‍රාති-මොක්ඛසීඝ්‍යා වාචනාමාගීයට නැගී. අබමසක් පාසා උදෙසසට පන් වැ තිබිණ. ධම්මපදය ද වාචනාමාගීයට නැගී තුබූ බව පස්වැනි කසුප් මහරජහු ධම්පියා අටුවා ගැටපදයෙහි ලා "බුදුන් සදස් මෙභියර දෙශනා 'ධම්මපද' නම් සී වෙන් කොට හජාරන බෑවින්" යනුවෙන් කියති. 'බුදුකපාඨ' සැකැසි ඇති අයුරින් මැ එය ගණවාචනා සදහා උපයෝගී කරගත් මෙලික පාඨ්‍ය ග්‍රන්ථයක් බව පෙනෙයි. මහාකච්චායන තෙරණුවන්ගේ අනාවැසි සොණදම්භණ්ණ තෙරණුවෝ සුත්තනිපාතයෙහි අට්ඨකවග්ගීය ගාථා බුදුරදුන් හමුයේ වාකකරණසමපනන වැ කියා කලාණවාකකරණ ඇති භික්ෂුන් අතුරෙහි අගනැත් ලදහ. සාඤ්චි සතුපයෙන් නගාගත් ධාතුකරමුගෙකැ "සපුටිසස මහකච්චායන අවසිතො සොනස" යනුවෙන් උන් වහන්සේගේ

1. මහකකඛකාර - දුගීයවලාසකසුත්ත

නම දක්නාලාබේ. එකල සුභනභිසාහය ද වාචනාමාගීයට නැගී තුබූ බව එයින් පෙනෙයි. බුදුකතීකායෙහි ඇතුළු වූ සිටුනා සෙසු ග්‍රන්ථ ගැන ද කිව-
සුත්තේ මෙය මෑ සි ප්‍රථමසඬ්ඪියෙහි සඬ්ඪිත වූ අභිමමමිට්ඨකයන්
සුභනනාපිටකයෙහි බුදුකතීකායන් පුද්ගලයන්ට නො පැවරීමේ එක්
හේතුවක් නම් එය බුදුරජුන් ධර්මානකාලයෙහි මෑ වාචනාමාගීයට නැගී
ගණවාචනාමාගීයෙහි පැවතීම යි වෙනත් නොයෙක් තන්හි ඇති ගාථා
චේරගාථායෙහි ඇතුළු වීමටත් නොයෙක් තෙරවරුන් එක්මා ගාථා ප්‍රකාශ
කිරීමටත් හේතු මින් සිතාගත හැකි ය.

ජේරගාථා සෙසුණු වෙනත් නැන්: යට දැක් වූ පරිදි නොයෙක්
හේතු තිසා බොහෝ ජේරගාථා සුත්‍රානනාපිටකයෙහි චේරගාථායෙන් පිටත්
නොයෙක් තන්හි දක්නාලාබේ ආධුනිකයන්ට ප්‍රයෝජන පිණිස ඒ
තැන් චේරගාථාඛක පිළිවෙළින් මෙහි දක්වා ලමහ:

- කුණඩඩානානේරගාථා: 15, ධම්මපද නිකවුච්ඡය, දුසකිනේරගාථා:
- 17, ධම්මපද නාගච්ඡය, කුණඩුලනේරගාථා: 19, ධම්මපද දණ්ඩච්ඡය
- නිසසනේරගාථා: 39, දේවනා සංග්‍රහන, සාහුනේරගාථා: 44, යකඩ-
- සංග්‍රහන - සාහුසුභන, සමිඤ්ඤිනේරගාථා: 46, මාරසංග්‍රහන - සමිඤ්ඤිසුභන,
- චජ්ජිපුභනනේරගාථා: 62, වනසංග්‍රහන - චජ්ජිපුභනසුභන, එකුදුනිය-
- නේරගාථා: 68, උදහපාළී - සාරිපුභනසුභන, සුගාමනේරගාථා: 74,
- දසකඛ්ඛුතර හාචච්ඡය, හන්ථාච්ඡයපුභනනේරගාථා: 77, ධම්මපද
- නාගච්ඡය, රාධිනේරගාථා: 133, 134, ධම්මපද යමකච්ඡය, මහාබුදුනේර-
- ගාථා: 142, බ්‍රහ්මසංග්‍රහන - අනිකච්ඡයසුභන, හෙරඤ්ඤකානීනේරගාථා:
- 145, මාරසංග්‍රහන - දුභිය ආග්‍රසුභන, සොමමිනනනේරගාථා: 147, 148,
- අභිසමයසංග්‍රහන - සගාච්ඡය, උපවානනේරගාථා: 185, 186, බ්‍රාහ්මණ
- සංග්‍රහන - දෙවභිතසුභන, ධම්මපාලනේරගාථා: 204, වතුකකඛ්ඛුතර -
- පුඤ්ඤභිසඤ්ඤසුභන, සකකසංග්‍රහන - දුට්ඨසුභන, පඤ්චකඛ්ඛුතර -
- පඤ්චකඛ්ඛුතර, අභිභුතනේරගාථා: 256, 257, බ්‍රහ්මස සුභන - අරුණච්ඡි
- සුභන, සභියනේරගාථා: 275, ධම්මපද යමකච්ඡය, බ්‍රහ්මදහනනේරගාථා:
- 442 - 445, බ්‍රාහ්මණසංග්‍රහන - අකේකාසක සුභන, සිටිමඤ්ඤනේරගාථා:
- 447, උදහ පාළී සොණච්ඡය - උපොසච්ඡ සුභන, ලකුණච්ඡයනදේවනේර
- ගාථා: 470 - 473, වතුකකඛ්ඛුතර - රූපපමාණ සුභන, මහාකච්ඡායන-
- නේරගාථා: 498, ධම්මපද යමකච්ඡය, සිටිමිනනනේරගාථා: 507 - 509,
- වතුකකඛ්ඛුතර - පුඤ්ඤභිසඤ්ඤ සුභන, පඤ්චකඛ්ඛුතර - පඤ්චකඛ්ඛුතර,
- සකකසංග්‍රහන - දුට්ඨසුභන, සොනාපභනි සංග්‍රහන - පඨම අනාච්ඡිණික
- සුභන හා සගාච්ඡ සුභන, කාච්ඡිනේරගාථා: 531, 532, බ්‍රාහ්මණ
- සංග්‍රහන - උදයසුභන, සොණනේරගාථා: 640 - 644, අඛ්ඛුතර ඡකක-
- නිපාත - සොණසුභන, දුට්ඨනේරගාථා: පියල්ල 689-704 ඡකකඛ්ඛුතර -
- නාගසුභන, (690, 697 ගාථා දෙකක් මද වෙනසෙකි.) රධිපාලනේරගාථා:
- 769 - 788, මජ්ඣිමනිකාය - රධිපාලසුභන (775 ගාථාව මජ්ඣිමනිකායෙහි
- නැත) මාලුඛ්ඛුතරනේරගාථා: පියල්ල 794-817, සලායනන සංග්‍රහන -
- මාලුඛ්ඛුතර සුභන, සෙලනේරගාථා: පියල්ල 818 - 841, මජ්ඣිමනිකාය -
- සෙලසුභන, අඛ්ඛුලිමාලනේරගාථා: 866 - 886 මජ්ඣිමනිකාය - අඛ්ඛුලිමාල
- සුභන, අභ්‍රුරුද්ධනේරගාථා: 902 - 904, අධිකඛ්ඛුතර - ගහපභිච්ඡය,
- 905, 906, බ්‍රහ්මසංග්‍රහන - පරිනිබ්බානසුභන, දීඝනිකාය - පරිනිබ්බානසුභන,
- සාපිපුභනනේරගාථා: 991, 992, ධම්මපද අරගනනච්ඡය, 993, 994, ධම්මපද
- පඤ්චකඛ්ඛුතර, 999, උදහපාළී නඤ්ඤච්ඡය - සාරිපුභන සුභන, 1000,

වනසංයුතන - පද්මපුප්පුකක, 1010, 1011, අභිසමය සංයුතන - සගාථ-
 සුතක, ඉතිවුතකපාලි - සකකාරසුතක, අනන්තකේරගාථා 1019 - 1025,
 මජ්ඣනිකාය රථපාලසුතක, 1030, ධම්මපද ජරාවග්ග, 1051 දීඝනිකාය -
 පරිනිබ්බානසුතක, මහානිකායකේරගාථා 1084, ඉතිවුතකපාලි -
 සුකකධම්මසුතක, මොග්ගලලානකේරගාථා 1170, 1171, හිකුච්ඡසංයුතක -
 නවකහිකුච්ඡසුතක, 1187 දෙවතා සංයුතන - ජේතවනසුතක, දෙවපුතක
 සංයුතන - අනාඨපිණ්ඩිකසුතක, හිකුච්ඡසංයුතන - මහානාග සුතක,
 1192 - 1213, මජ්ඣනිකාය මූලපණ්ණාස - මාරතජ්ජනීයසුතක,
 චංගිසකේරගාථා 1214 - 1218, චංගිස සංයුතන - නිකඛනන සුතක,
 1219 - 1223, අරභිසුතක, 1224 1227, පෙසල අභිමඤ්ඤසුතක, 1228 1132,
 අනන්ත සුතක, 1233 - 1336, සුභාසිත සුතක, 1237-1239, සාරිපුතකසුතක,
 1240 1243, පචාරණසුතක, 1244-1251, පරොග්ගසුතක, 1252 - 1254,
 කොණ්ඩඤ්ඤසුතක, 1255 - 1257, මොග්ගලලානසුතක, 1258 ගග්ගරාසුතක,
 1259 - 1268 චංගිසසුතක (මෙහි මද වෙනසෙකි).

පශ්චාත්කාලීන තෙරවරු.

ප්‍රථම සඛිනීඨයෙන් බොහෝ කලකට පසු වාස කල තෙරවරුන්
 තිදෙනෙකුන්ගේ ගාථා සඛිභූත තුනක් ථෙරගාථායෙහි දක්නාලැබේ.
 දුකතිපාතයෙහි චිතසොකකේරගාථා ය; ජකකතිපාතයෙහි තෙකිව්ඡකානි-
 කේරගාථා ය; දසකතිපාතයෙහි එකවිහාරිකකේරගාථා ය; යන තුන යි.

තෙකිව්ඡකානි: මූන් වහන්සේ වන්දනා (බු.ව. 162 - 186) රාජ-
 සභායෙහි සිටි 'සුඛකු' නම් බ්‍රාහ්මණයකුගේ පුතණුවෝ යි. සුඛකුහුගේ
 ප්‍රඥපාටවයන් උපාය කොහොල්ලයන් කෙරෙහි ජ්ඣානී පරවග වූ වාණික
 බමුණු උපක්‍රමයෙන් රජු ලවා සුඛකු දහගෙහි ලැවී. එපවත් ඇසු
 තෙකිව්ඡකානි පලාගොස් වනවාසී තෙරුන් වෙත පැවිදි වෑ රහත් වී.¹

චිතසොක: මූන් වහන්සේ ධර්මාගොක රජුගේ කතිවුබායා බව අධි-
 කථායෙහි සදහන් වෙයි. එහි සදහන් පරිදි චිතසොක කුමර ක්‍ෂත්‍රිය
 ශිල්පය සපුරා උගත්තේ ය; ගෘහභිවතයෙහි දී මෑ 'හිරිදත්ත' තෙරණුවන්
 ඇසුරෙහි සුත්‍රාන්තපිටකයන් අභිධම්මපිටකයන් හදුරා එහි විශාරද වී.
 දිනක් මස්වලු කමිණි කපුවා අතින් කැටපත ගෙන බලා සිය සිරුරෙහි
 වලින පලිතාදීන් දැකූ සංවෙගයට පෑමිණ විදහිනා වඩා හුන්සෙනෙහි මෑ
 සෝවත් වෑ හිනිසෑප හැරැපිනා ගොස් 'හිරිදත්ත' තෙරුන් වෙත පැවිදි වෑ
 තො බෝ දවසෙකින් රහත් වී.²

එකවිහාරික: ථෙරගාථායෙහි 'එකවිහාරික' නමින් හැඳින්වෙනුයේ
 ධර්මාගොක (බු ව. 218 - 255) මහරජුගේ කතිවු සොහොටුරු 'තිස්ස'
 තෙරණුවෝ යි. උන් වහන්සේගේ වරිතකථාව ථෙරගාථාධිකථායෙහිත්
 විනයධිකථායෙහිත් දක්නා ලැබේ. පලමු මිහදිවු ගෙන සිටි 'තිස්ස' කුමරු
 සසුන්හි පහන් අසුරු ථෙරගාථාධිකථායෙහි නො දැක්වෙයි. එය "කෙනෙහි
 උපායෙන - කිසි උපායෙකින්" යනුවෙන් සදහන් වෙයි. විනයධිකථායෙහි
 සදහන් පරිදි තිස්ස තෙරවන සැකෙවින් මෙසේ ය: තිස්ස තෙරණුවෝ
 නම් අගොක රජහුගේ එකමාතෘක බායා වන 'තිස්ස' කුමර වෙයි. රජ අභි-
 භේකයට පෑමිණ මුහු සුවරජ තන්හි තැබී. දිනක් හෙනෙම වනයට ගියේ

1. ථෙරගාථාධිකථා - හෙවිමු. 440 පිටුව 2. ථෙරගාථාධිකථා - හෙවිමු. 295 පිටුව

මහමුඛ රැළක් කෙළිදෙලන් කල් යවනු දැකා මෙසේ සිතී: “තණබුදින මුවනුදු මෙසේ නම් රජගෙයි ප්‍රණීත අහර වලද මොළොක් යහන්හි හෝනා මේ ශ්‍රමණශාක්‍යපුත්‍රයෝ කෙසේ නම් මනාප ක්‍රීඩා නො කෙරෙත් ද?” කියා සි. රජහට ද එ බව දන්වී. රජ උපායෙකින් ඔහුට කරුණු වටහන පිණිස සත් දවසකට රජය පවරා සියලු රාජපරිහාර ද දෙවා සත් වන දවස ඔහු ඝාතනය කරන බවට ද තථිතය කෙළේ යා. මරණයෙන් බියපත් කුමර සිත්සේ සනාන නො කෙළේ යා, අහර නො වැලඳී යා, ගයනය නො කෙළේ යි. ඔහුගේ සිරුර වැහැරැ ගියේ යා. රජ සත්වන දවස් කුමරා කරා පැමිණ සිරුර වැහැරැ ගැමට කරුණු වවාලේ යා. මරණ බියෙන් පිළිවදන් දින. එබස් ඇසු රජ ‘තෙපි පරිවර්තන මරණ දක්මින් සිත්සේ ක්‍රීඩා නො කළහු යා. ශ්‍රමණ ශාක්‍යපුත්‍රයෝ ආයාස ප්‍රයාසොපතිබ්බ මරණය දක්මින් කෙසේ නම් ක්‍රීඩා කෙරෙත් ද?’ යි කී. කුමර මථ්‍යාදුමච්චි හැරැපියා සසුන්හි පහන් වී. දිනක් මුවදඩ ගිය කුමර තෙම අරනෙහි වැඩානුත් යොනකමහාබම්මරකඛිත තෙරුන්ට වලාකකු කල්අත්තෙකින් පවත් සලන්නා දැකා පැවිද්දෙහි සිත් බැඳී එයට රජුගෙන් අවහර යැදී. රජ හොයෙක් අයුරින් කරුණු කියාත් නවතනු නොහි කුමරා පෙරහරින් අශොකාරාමයට වඩාගෙන ගියේ යා. එහි පමානසරයෙහි මහාධම්ම-රකඛිත තෙරුන් වෙත පැවිදි වූ “කියස” විදහීනා වඩා රහන් වී. 1

දිව්‍යාවදනායෙහි චිතශෝක: සජායන්වාදී බෞද්ධග්‍රන්ථයක් වූ දිව්‍යාව-දනෙහි දු චිතශෝක චරිතයෙක් වෙයි. එය සමහර කරුණු අතින් අසමාන වුවද වස්තු විසින් ‘කියස’ චරිතය හා සැසඳෙයි. එහි දැක්වෙන පරිදි ‘චිතශෝක’ අශොක රජුගේ කනිටු සොහොටුරා ද සුවරජ ද වෙයි. තීර්ථක සමය ගෙන සිටි ගෙනෙම අශොක රජුගේ නොයෙක් අවවාදයෙහිදු බුදු සමයට නො නැමී. දිනක් මුවදඩයමට වනයාත්‍රා කල චිතශෝකහට වනයෙහි දෙළොස් හවුරැද්දක් මුවළුලෙහි පඤ්චාපයෙන් තාවෙමින් කථෙතපස් කරන, වනමුලඵලාහාරයෙන් යැපෙන, වල්කල හදනා, තණ ඇතිරියෙහි හෝනා නවුසෙක් හමු විය. සුවදුක් විවාල කල්හි ගෙ මෙසේ කී: “සාතුකාලයෙහි වල්මුවන් කෙළිදෙලෙහි යෙදෙනු දකුන් මැ රාගයෙන් දුවෙමි. ඒ මිස අන් කිසි දුකෙක් නැත” කියා සි. එබස් ඇසු චිතශෝකහට මෙ සිතවී: “මොහට මෙතෙක් කල් මෙවන් කථෙතපසිහුදු රාගය ප්‍රතිණ නො වී නම් ප්‍රණීත සිටුපසය වලදන ශ්‍රමණ ශාක්‍යපුත්‍රයෝ කෙසේ නම් රාග ප්‍රභාණ කෙරෙත් ද, රජ ඔවුන් කෙරෙහි මූලා වැ සත්කාර කෙරෙයි” කියා සි. මෙ පවත් රජහට ද දන් වී. රජ තෙම උපායෙකින් ඔහට කරුණු වටහන පිණිස ඇමැතියන් කැඳවා මන්ත්‍රණය කොට තමා සනානාහාරයට පිවිසි කල්හි චිතශෝක කුමරා රාජාහරණයෙන් සරසා සිහසුන් අරවන්නට තියොග කෙළේ යා. ඔහු එසේ කලහ. රජ ‘තමා ජීවත් වැ සිටිය දී සිහසුන අත්කරගැනීම ගැන චිතශෝක වධයට තියම කෙළේ යා. ඇමැත්තෝ ඔහුට අහසදන ඉල්ලූහ. රජ ඝාතනය සත්දවසකට කල් තබා එතෙක් රාජ්‍යය පවරා සියලු රාජපරිහාර ද දෙවී. දවස්පතා වධයට පමුණුවන දිනයත් ඉකුත් දින ගණනත් ඔහු හමුයේ කියා වී. සත් වන දවස් ඔහු වෙත පැමිණී රජ කීම නැටුම් ගැයුම් වැයුම් ආදී රාජොපහාර කිසි ලෙස පැවැත්වී දු’ යි චිතශෝකගෙන් විමසී. ‘මරණය මැ සිහි කෙරෙමින් සිටි තමා ඒ කිසිවක් නුදුටු නො ඇසු විරා යා’ යි චිතශෝක පිළිවදන් දින. එබස් ඇසු රජ තෙම නොයෙක් ජාතියකයෙහි මරණ හසින් හය පත් වැ ‘මරණයකි’

1, සමනලාසාදිකා - හෙවිලු. 31 පිටුව, පෙරහාපච්චකපා - හෙවිලු. 504 පිටුව

වඩන ශ්‍රමණශාසනයපුත්‍රයන්ට කෙලෙස සමුදායාර නො වන පරිදි වටහන පිණිස මේ උපාය කල බව පැවැසී. 'විතශෝක' බුදු සමයෙහි පහන් වූ කුර්කුටාරාමයට ගොස් අභිඤ්ජාපාන සහ තෙරුන්ගෙන් බණ අසා රජුගෙන් අවසර ගෙනා පැවිදි වූ රහන් වී.¹

පලමු දැක් වූ 'කිසසුපේර' වරිතයක් මෙහි දැක්වූ 'විතශෝක' වරිතයක් වසතු විසින් එකක් මැ බව පෙනෙයි. දිව්‍යාවදානයෙහි 'විතශෝක' නමට 'කිසසු' පේර වසනුව එක් වූ සැටියෙකි. පේරගාථාන් එහි අවුච්චන් අනුව 'විතශෝක' පැවිද්දට යන්නේ මහලු වියේ දී යැ. ඔහු පලමු මිසදිටු ගෙනා සිටි බවෙක් ද නො පැහේ. 'විතශෝක' ගාඨප්ඵතයෙහි මැ සුත්‍රානිවමී දෙකේහි විශාරද වූ සිටියේ යැ. ගිහිබිමිහි මැ සෝවන් වූ පැවිදි වූයේ 'ගිරිදහන' තෙරණුවන් වෙත යැ. දිව්‍යාවදානයෙහි 'විතශෝක' පැවිදි වූයේ 'යස' නම් තෙර කොතකුන් වෙත යැ. මිසදිටු ගෙනා සිටියේ 'කිසසු' කුමර යැ. එහෙත් එ කුමරු පැවිදි වූයේ මහළු වියෙහි නො වූ තුරුණු වියෙහි මැ යැ. අශෝක අභිෂෙකයෙන් සතර වැන්න වූ බුදුන් පිරිනිව් දෙසිය දෙවිසි වැන්නෙහි යැ. එයින් පේරගාථායෙහි සඳහන් 'විතශෝක' යනු කිසසු තෙරුන්ගේ අපරනාමයක් ලෙස ද ගත නො ගෙයි. කිසසු කුමරු පැවිදි වූයේ අශෝකාරාමයෙහි පටිච්චාසර වැසි ඡොදන මහා ධම්මරක්ඛිත තෙරණුවන් වෙත යැ. දිව්‍යාවදානයෙහි 'විතශෝක' පැවිදි වූයේ කුර්කුටාරාමයෙහි සහ තෙරණුවන් වෙත යැ. මෙසේ සලකත් මැ දිව්‍යාවදානයෙහි විතශෝක වරිතය පේරගාථායෙහි විතශෝක තේර වරිත කිසසුතේර වරිත යන දෙකින් එක ද වරිතයක් හා සමග සැසඳිය නො හේ.

සංඛ්‍යා විසදායනා:

චතුක්කතිපාතයෙහි තෙරවරු තෙලෙස් දෙනෙක් ද ගාථා දෙපනසෙක් ද ඇතැ'යි උද්දනයෙහි සඳහන් වෙයි. එහෙත් එහි දැන් තෙරවරු දෙලොස් දෙනෙකි. ගාථා අටසැලියෙකි. එක් තෙර කෙනකුත් ගිලිහිගිය හේ යැ. විසති නිපාතයෙහි ගාථා දෙසිය පන්සැලියෙක් ඇතැ'යි උද්දනයෙහි සඳහන් වෙයි. දැන් එහි ගාථා දෙසිය සිව්සැලියෙකි. සියලු පේරගාථා එක්දහස් එක්සිය තෙසැටෙකැ'යි ද තෙරවරු දෙසිය සියසැටෙකැ'යි ද ග්‍රන්ථසාහ උද්දනයෙහි සඳහන් වෙයි. දැන් ගාථා සංඛ්‍යාව එක්දහස් දෙසිය අනුඵකෙකි උද්දනසංඛ්‍යාවට වඩා ග්‍රන්ථයෙහි සංඛ්‍යාව එක්සිය අටවිස්සෙකින් වැඩි වෙයි. තෙරවරුන්ගේ සංඛ්‍යාව ද නිපාත උද්දනසංඛ්‍යා අනුව ගතහොත් දෙසිය හැටපහක් වියයුතු යැ. චතුක්කතිපාතයෙන් ගිලිහුණු පේරනාමය හල විට දෙසිය සුසැට හා සැසැදෙයි. එයින් පෙනෙනුයේ ග්‍රන්ථසාහ උද්දනය අවසාන මහාසංඛ්‍යායනාව වූ තුන්වන සංඛ්‍යානිකාලයට පලමු මැ චතුක්කතිපාතයෙහි තෙලෙස් වැනි තෙරුන්ගේ නම ගිලිහී තුබූ බවෙකි. උද්දනයෙහි ගාථාසංඛ්‍යාවන් ග්‍රන්ථයෙහි විද්‍යමාන ගාථාසංඛ්‍යාවන් අතර වෙනස විමසුව මනා යැ. නිපාතාවසාන උද්දනයන්හි නිර්දේශව සංඛ්‍යා එක් කොට ගත් කලා එය දැන් පවත්නා ගාථාසංඛ්‍යාව හා සමග මැනවින් සැසැදෙයි. වෙනස ඇත්තේ ග්‍රන්ථසාහ උද්දනයෙහි සඳහන් ගාථාසංඛ්‍යාවෙහි යැ. මේ වෙනසට හේතුව අනෙකක් නො වූ ප්‍රථමසංඛ්‍යායනායෙහි සංඛ්‍යා වූ පේරගාථා සංඛ්‍යාව නො වෙනස් කොට පවත්වාගෙන ඊම යයි සැලකුව මනා යැ. පේරසංඛ්‍යා ගිණිමේ දී චතුක්කතිපාතයෙන් ගිලිහුණු තෙරුන් බැහැර කොට ඇති නමුදු ගාථාසංඛ්‍යා දැක්වීමේ දී ඒ තෙරුන්ගේ ගාථා චතුක්කති

1 දිව්‍යාවදාන - 272 - 278 පිටු, මිලිලා විද්‍යාපිටප්ප්‍රකාශන 1959.

(i) මහජන සේවා, උත්සව නාද, නිල්කණ්ඨ කිම්බලය, ගලායන දියදහර, අහස පැතිරීයාම වැනි වලංකුළු සහ මේ සුඤ්ඤ වස්තූන් එක්තැන් වීම කවිකරයාගේ රසය දල්වන උද්දීපනවිභාවයෝ සි. එහෙත් එය වූලක තෙරුන් දුටුයේ භාවනාවට යොග්‍ය සාමාන්‍යයා එළඹායාමට සාධකයකි. (78 පිටුව)

(ii) අහස පැතිරීයාම වැනි වලංකුළු ඉතිරිකරන කොක්පෙල ගලායන ගිරිකදිය, ගංඉවුරෙහි පලබර දඹරුක්වදුළු, මාහිගන්ගේ ගමනිතොදය, ගිරිකදුරු සහ මේ කරුණු කවියකුගේ හෙත් පිනවන කන් පිනවන සහ පිනවන දිව පිනවන සුඤ්ඤ වස්තු යැ, රසිභාව උද්දීපන කරන විභාවයෝ සි. අප්සරණී නදී සම්පයෙහි ගිරිගුභාවකා වාස කළ ‘සපසක’ තෙරණුවන් ගට කී සුඤ්ඤ වස්තූන්ගේ එක්තැන් වීම දුටුයේ විවේකවාසයට යොග්‍ය ජනශුන්‍ය තපොගුම්භක සාමාන්‍යයා එළඹායාමට අයුරිනි. (100 පිටුව)

කාමී පුරුෂයන් යොග්‍යයන් එක් මෑ කාමිනිය දක්නේ දෙඅසුරෙකිනි. කාමීපුරුෂයාගට කාමිනිය කාමාවස්ථාවකි, ගුහාලබ්ධියකි. හෙ එහි ඇලෙයි, ලැගෙයි. එහෙත් යොග්‍යයාගට ඔහු අගුණලබ්ධියකි. හෙ එහි නො ඇලෙයි, නො ලැගෙයි, කලකිරෙයි, විරක්ත වෙයි. මෙසේ මෑ කවියන් කෘතියාවලින් වහන්සේන් එක් මෑ ලොව දක්නේ වෙන් වෙන් අයුරිනි කරුණු මෙසේ හෙයින් ඵෙරගාථා සාවරවතා ලෙසත් තෙරවරු කවියන් ලෙසත් ගැනීම ‘හෑම පද්‍යයක් මෑ සාවරයෙකැ’යි මූලාශ්‍රයෙන් කරන වරදෙකි.

විශේෂ ප්‍රයෝග:- පාලියෙහි සුලභ නො වූ ශබ්දප්‍රයෝග ද ඵෙරගාථා-යෙහි දක්නා ලැබේ. පහත පල වන්නේ එවැනි ශබ්දප්‍රයෝග සි.

‘වඤ්චිතාසෙ’ ‘සඛකිලියාමානාසෙ’: ‘වඤ්චිතා’ ‘සඛකිලියාමානා’ යනු ඵෙරගාථායෙහි ‘වඤ්චිතාසෙ’ ‘සඛකිලියාමානාසෙ’ (ගා. 102) යනුවෙන් දක්නා ලැබේ. “යෙ කෙවි බුද්ධං සරණං ගතාසෙ” ආදී ශ්‍රී මූලපාලියෙහි දු විරල වෑ පෙනෙන මේ ප්‍රයෝගය වෙදභාෂාවට මෑ විශේෂ වූ ‘දෙව්‍යාසා’ ‘බ්‍රාහ්මණාසා’ යනාදී ප්‍රථමා බහුවචනසරුප වෙයි. ‘වඤ්චිතාසා’ ‘ගතාසා’ ආදී වෛදික ව්‍යවහාරය ‘වඤ්චිතාසෙ’ ‘ගතාසෙ’ ආදී විසින් සිටී.

‘වඤ්ඤං’: ‘වඤ්ඤං’ යන අප්සරණී උත්තමපුරුෂ එකවචනාඛ්‍යාතය ‘වඤ්ඤං’ කියා ඵෙරගාථායෙහි (621) යොදන ලද්දේ යැ. “කරසා කාසනන-මජ්ඣනිකිනි” යන සුත්‍රයෙහි ‘කසනමජ්ඣනිකිනි’ යන යොගව්‍යාහරයෙන් අප්සරණී ආඛ්‍යාතයෙහි ‘ස’ කාරාගමයට ව්‍යාකරණයෙහි අවකාශ තබන ලදී. එහෙත් එවන් රූප පාලියෙහි සුලභ නො වේ. ඵෙරගාථායෙහි ‘අනුසුඤ්ඤං’ (157), ‘පච්චෙකකිකං’ (169, 347, 765), ‘පරිවතනිකං’ (215), ‘අගච්ඡිකං’ (268) ‘උදිකකිකං’ (268), ‘මඤ්ඤිකං’ (342, 424), ‘අච්ඡිකං’ (487), ‘අගුඤ්ඤිකං’ (1061) ආදීන් මේ ප්‍රයෝගය බහුල වෑ දක්නා ලැබේ.

‘කුඤ්ඤාසු’: ‘කුඤ්ඤා’ ශබ්දයෙහි පඤ්චමි එකවචනය ‘කුඤ්ඤාසු’යි ඵෙරගාථායෙහි (43) දක්නා ලැබේ. මෙසේ මෑ ‘නඛිල’ ‘අසිත’ ශබ්ද-යන්ගේ පඤ්චමි එකවචනය ද ‘නඛිලාසු’ ‘අසිතාසු’ යන යොදන ලද වෙයි. මෙද ප්‍රාකෘත ගතියි.

‘කිසියම්’: ‘කියායම්’ යන ආඛ්‍යාතරූපය ‘කියායම්’ යනුවෙන් පෙරහැරායෙහි (446) සඳහන් වෙයි. සංසකාරයෙහි ‘ධ්‍යායම්’ යන්නෙහි ප්‍රාකාරකාරූපය යි. මෙසේ මැ ‘පලවති’ යනු ‘පිලවති’ (104) කියා ද ‘ව්‍යායුතා’ යනු ‘විභයුතා’ (819) කියා ද යොදනලද්දේ යි.

‘පාමිංසු’: ‘ප’ පූර්ව ‘මා-පමාණේ’ ඛානුයෙහි අරුතනී ප්‍රථමපුරුෂ ඛනුවචිතාඛ්‍යාතය ‘පමිතංසු’ යනු වෙයි. එය ‘පාමිංසු’ යනුවෙන් පෙරහැරායෙහි (469) යොදනලද්දේ යැ. මෙසේ මැ ‘කසියංසු’ යනු ‘කසියංසු’ (381) කියා ද ‘විභවියංසු’ යනු ‘විභවියංසු’ (1096, 1097, 1098) කියා ද යොදන ලද්දේ යි.

සිංහල පරිවර්තනය

බෞද්ධමනෝලයේ ආරාධනය පරිදි කරනලද මෙහි පලමු පරිවර්තනය ත්‍රිපිටකපරිවර්තන සංසකාරක මනෝලය නැතැයි කැරලීමෙහි නොසමත් විය. එයින් එය නැවත පරිවර්තනය කිරීමේ භාරය අපට පැවරිණි. මේ කායභිකෘතියේ අප මෙහෙයූ දිරිමත් කිරීමෙන් අනුග්‍රහ කලානු ත්‍රිපිටක පරිවර්තන සංස්කාරක මනෝලයේ සම්පාදක තත්වී සිට අපවත් වී වදල මහොපාධ්‍යාය දැනවිණි. පරව්‍යාහාර ශ්‍රී වජ්‍රසූත්‍රාභිධාන කොළඹ නවකෝරළේ ප්‍රධාන සභිකනායක ස්වාමීන්ද්‍රයන් යි. අප විසින් පෙළ ද සකස් කොට පරිවර්තනය නිමවා 1957 දී භාරදෙනලදී. මුද්‍රණකායභි සංවිධානය ක්‍රමවත් නොවීම ප්‍රකාශය මෙතෙක් පමා වීමට හේතු විය.

පරිවර්තනයේ දී ඡායානුවාද ස්වරූපයෙන් පෙළට ලංවනසේ අනුවාද කිරීම අප අනුගමනය කළ පිළිවෙත යි. දුඛොධි විය හැකි යයි සිතූණු සම්භර නැතෙකැ භාවානුවාදය ද කළමිහ. අභිව්‍යාඛ්‍යාත පිණිස පෙළට බැහැරින් ගන්නාලද වචන වෙන් කොට වරගත් තුළ යෙදුමිහ. ශෝධනයේ දී මානාවාසි හැඟුණු පාඨය ගෙන ගුණානන්දයෙහි දක්නා පාඨානන්ද අධ්‍යො ලිපි වශයෙන් ඒ ඒ තත්වී දක්වාලූමිහ. අධ්‍යක්ෂව ගුරු කොට ගනුමිහ.

මේ කායභිකෘතියේ අපට යම් බඳු සාමථීයෙක් වී නම්, ඒ ත්‍රිපිටකසම්පාදක මනෝලයෙහි ප්‍රධාන සම්පාදක, මොල්ලිගොඩ ප්‍රචාරනායක පිරිවෙන්ති උපප්‍රධානාචාර්ය පණ්ඩිත ලබ්‍රගම ලබ්‍යානන්දභිධාන කෝට්ටේ ශ්‍රී කලාණී සාමග්‍රිධම්මයාසභිකසභායෙහි අනුනායක ස්වාමීන්ද්‍රයන් වහන්සේ විසින් අප ධර්මිකනය ගබ්දාසත්‍රයෙහි ශික්ෂණය කිරීමෙන් කරනලද අනුග්‍රහය මැ වෙයි. උන් වහන්සේත් ත්‍රිපිටකසම්පාදක මනෝලයෙහි සහායක, අගංගම විද්‍යාචාර්ය පරිවෙණාධිපතී ත්‍රිපිටකවාගීඤ්ච පණ්ඩිත කෝදගොඩ සූත්‍රාලෝකාභිධාන දක්ෂිණ ලබ්‍යාචාර්ය ප්‍රධාන සභිකනායක ස්වාමීන්ද්‍රයන් වහන්සේත් මෙය මුද්‍රණ අවසානයෙහි දුඛිටසානනයත් සකසා ශෝධනයෙන් අනුග්‍රහ කලහ. ත්‍රිපිටක සම්පාදක මනෝලයෙහි උපදෙහක, අග්ගමහාපණ්ඩිත බලන්ගොඩ ආනන්ද මෙමුහුණාභිධාන එකාබ්‍ධි අමරපුරනිකායේ මහානායක ස්වාමීන්ද්‍රයන් වහන්සේ ද සදුපදෙහයෙන් අනුග්‍රහ කලහ. දෙමටගොඩ ධර්මපාලායම විද්‍යාලායධිපතී, ත්‍රිපිටක සම්පාදක පණ්ඩිත පරව්‍යාහාර පසුසුදනන්ද (බී ඒ) කොළඹ නවකෝරළේ ප්‍රධාන සභිකනායක ස්වාමීන්ද්‍රයන් වහන්සේත් කොළඹ බෞද්ධාලෝක විහාරාධිපතී ත්‍රිපිටක සම්පාදක මනෝලයේ ලෙඛනාධිකාරී පණ්ඩිත දෙරගමුවේ ධර්මපාල කොළඹ පලාතේ ප්‍රධාන සභිකනායක ස්වාමීන්ද්‍රයන් වහන්සේත් කානඤ්ඤා පුච්ච වෑ සඳහන් කරමිහ.

තවද අපගේ ගුරුහුමි වූ වාද්දවේ මොල්ලිගොඩ ප්‍රචචනොදය පිරිවෙන්හි අධිපති විමලකීර්ති ශ්‍රී ඉන්ද්‍රපේති අරියවංසාභිධාන කොට්ඨේ ශ්‍රී කලාණී සාමග්‍රිධම් මහාසඤ්ඤානායෙහි මහානායක ස්වාමීන්ද්‍රයන් වහන්සේ ද උස්සාපිටියේ ශ්‍රී සුධම්මාලකාර පරිවේණාධිපති අලුපත ශ්‍රී සුමනතිස්සාභිධාන සතරකෝරළ මහදිසාවේ ප්‍රධාන සඤ්ඤානායක ස්වාමීන්ද්‍රයන් වහන්සේ ද අපගේ ප්‍රවුජ්ජාචාරී මාකඩවර විහාරාධිපති වෑ සිටි අපවත්විවදල දෙහිදෙණියේ පෙමානන්ද්‍රහිධාන මහාස්ථීර ස්වාමීන්ද්‍රයන් වහන්සේ ද හිගුල්ලේ බෝදිමළු විහාරාධිපති මුඛපිටියේ ශ්‍රී ජනරතනාභිධාන සතර-කෝරළ මහදිසාවේ උපප්‍රධාන සඤ්ඤානායක ස්වාමීන්ද්‍රයන් වහන්සේ ද කෘතවේදීහැවියෙන් සිහි කරමිහ. ත්‍රිපිටක ග්‍රන්ථ මුද්‍රණය කරවීමෙහි නිසැකක ශ්‍රී ලඤ්ඤාණසූචන් එහි සාංස්කෘතික දෙපාර්තමේන්තුවේ නිලධාරී මණ්ඩලයන් පුරොගාමී වෑ ක්‍රියා කළ ලඤ්ඤා බෞද්ධ මණ්ඩලයන් මෙහි මුද්‍රණ කාර්යය මැනවින් කළ ස්වදේශී මුද්‍රණාලයෙහි කාර්ය මණ්ඩලයන් බෞද්ධ මහාජන යාගේ ප්‍රශංසාවට ලක්විය යුත්තාහ. හැමට සගමොක් සුව පනමිහ.

කරහමිපිටිගොඩ සුමනසාර.

බු. ව. 2514 ජනවාරි 21 දින
 ක්‍රි. ව. 1972
 මාකඩවර විහාරස්ථානයේ දී යෑ,
 හිගුල.

THE PALI ALPHABET

IN SINHALA CHARACTERS.

VOWELS

අa ආā ඉi ඊī උu ඌū එe ඔo

CONSONANTS

	කka	ඛkha	ගga	ඝgha	ඞna		
	චca	ඡcha	ජja	ඣjha	ඤṅa		
	ටta	ඨtha	ඨḍa	ඨḍha	ණṇa		
	ඪta	ථtha	ඳḍa	ඞḍha	ඪna		
	පpa	ඵpha	ඞba	භbha	මma		
යya	රra	ලla	වya	සsa	හha	ලla	අංm
කka	කkā	කිki	කීkī	කුku	කූkū	කෙke	කොko
ඛkha	ඛkhā	ඛිkhi	ඛීkhī	ඛුkhu	ඛූkhū	ඛෙkhe	ඛොkho
ගga	ගgā	ගිgi	ගීgī	ගුgu	ගූgū	ගෙge	ගොgo

Conjunct - Consonants

කකkka	කකṅṅā	ඉtra	එඵmpha
කඛkkha	ඞඞnha	ඳḍda	ඞ,ඞm̐ba
කඝkgha	ඞඞṅca	ඳḍḍha	ඞm̐bha
කඣkjha	ඞඞඡ,ඡṅcha	ඳḍra	ඞm̐mma
කඤkṅgha	ඞඞඣ,ඣṅja	ඳḍ,ඳḍva	ඞm̐mha
කඪkḍha	ඞඞඤṅjha	ඞḍḍhva	ඞ,ඞm̐yya
කඵkṭha	ඞඞ,ඞṭta	ඞḍḍnta	ඞm̐yha
කපkpa	ඞඞ,ඞṭṭha	ඞḍḍntha	ඞṭṭla
කභkḥa	ඞඞḍḍa	ඞḍḍnda	ඞṭṭya
කමkma	ඞඞḍḍḍha	ඞḍḍndha	ඞṭṭha
කයkya	ඞඞඞṅṅna	ඞḍḍnna	ඞṭṭwha
කරkra	ඞඞඞṅnta	ඞḍḍnha	ඞṭṭssa
කලkḷa	ඞඞඞṅntha	ඞṭṭpa	ඞṭṭsma
කඞkṅgha	ඞඞ,ඞṅḍa	ඞṭṭppha	ඞṭṭsya
කචkḥa	ඞඞṅṅna	ඞḍḍbba	ඞṭṭhma
කඡkḥcha	ඞṅṅnta	ඞḍḍbbha	ඞṭṭhva
කඣkḥja	ඞṅṅnta	ඞṭṭbra	ඞṭṭha
කඤkḥṅgha	ඞṅṅnta	ඞṭṭm̐pa	

ඞā ඞī ඞī ඞṭu ඞṭu ඞe ඞොo

සමෛකනනිරූපණය

ABBREVIATIONS

ඉ	1.	—	ථෙරගාථා, ධර්මසෙන මුද්‍රණය, 1930.
සි.මු.	2.	—	ථෙරගාථා, හේවාචිකාරණ මුද්‍රණය.
මජ්ඣ.		—	මජ්ඣනිමස්සකඛ්ඛිතිසෙභි සොධිත ථෙරගාථා.
ස.ස.		—	ස.ස.ම - නායකාචාර්යවරුන්ගේ ථෙරගාථාපාලි.
PTS.		—	Pali Text Society - THERA GĀTHĀ, 1883.
ප		—	පරමනිදිපනී, ථෙරගාථාධර්මකථා.
පු		—	අධ්‍යයනායතන - පුරාතනපාඨකතරාති.

බුද්ධකතීකායෙ පෙරගාථාපාළි

විසයසූචි

විසයං

පිටකඛකා

එකකතීපාඨො

2-50

පඨමොච්ඡෙහො

2- 6

1.	සුභුතීකේරගාථා:	2
2.	මහාකොට්ඨිකකේරගාථා:	2
3.	කකිඛාචේරගාථා:	4
4.	පුණ්ණකේරගාථා:	4
5.	දබ්බකේරගාථා:	4
6.	සීතවතීය සමභුතකේරගාථා:	4
7.	භලලීයකේරගාථා:	4
8.	චීරකේරගාථා:	6
9.	පිළිඳුවච්ඡකේරගාථා:	6
10.	පුණ්ණමාසකේරගාථා:	6

පඨමො ච්ඡෙහො නිට්ඨිතො.

දුතීයො ච්ඡෙහො

8 10

11.	චූලච්චකේරගාථා:	8
12.	මහාවච්ඡකේරගාථා:	8
13.	චනච්චකේරගාථා:	8
14.	චනච්චකේරසාමණේරගාථා:	8
15.	කුණ්ඩබානකේරගාථා:	8
16.	බෙලලට්ඨිසීයකේරගාථා:	8
17.	දුසකකේරගාථා:	10
18.	සිගාලපිතුකේරගාථා:	10
19.	කුණ්ඩලකේරගාථා:	10
20.	අජීතකේරගාථා:	10

දුතීයො ච්ඡෙහො නිට්ඨිතො.

තතීයො ච්ඡෙහො

12-14

21.	නිලොධකේරගාථා:	12
22.	චිත්තකකේරගාථා:	12
23.	ගොසාලකේරගාථා:	12
24.	සුගන්ධකේරගාථා:	12
25.	නානදීයකේරගාථා:	12
26.	අභයකේරගාථා:	14
27.	ලොමසකඛිතකේරගාථා:	14
28.	ජමබුගාමිකකේරගාථා:	14
29.	භාජිතකේරගාථා:	14
30.	උත්තීයකේරගාථා:	14

තතීයො ච්ඡෙහො නිට්ඨිතො.

විසය

පිටිවිකා

චතුෂ්ඨා වග්ගො

16-18

31.	ගබ්ගරතීරියතේරගාථා	16
32.	සුපටියතේරගාථා	16
33.	සොපාකතේරගාථා	16
34.	පොසිගතේරගාථා	16
35.	සාමඤ්ඤකාතීතේරගාථා	16
36.	කුමාපුතතතේරගාථා	16
37.	කුමාපුතතසභායකතේරගාථා	18
38.	ගවමපතීතේරගාථා	18
39.	තියාතේරගාථා	18
40.	වසිසමානතේරගාථා	18

චතුෂ්ඨා වග්ගො නිට්ඨිතො.

පඤ්චමො වග්ගො

20-23

41.	සීරිවසිසතේරගාථා	20
42.	බද්දිරවතීයරෙවතතේරගාථා	20
43.	සුමභිගලතේරගාථා	20
44.	සානුතේරගාථා	20
45.	රමණීයවිභාරිතේරගාථා	20
46.	සමිද්ධිතේරගාථා	22
47.	උජ්ජයතේරගාථා	22
48.	සඤ්ජයතේරගාථා	22
49.	රාමණෙයාකතේරගාථා	22
50.	විමලතේරගාථා	22

පඤ්චමො වග්ගො නිට්ඨිතො.

ජමෙට්ඨා වග්ගො

24-26

51.	ගොඛිකතේරගාථා	24
52.	සුඛානුතේරගාථා	24
53.	වලලීයතේරගාථා	24
54.	උතතීයතේරගාථා	24
55.	අඤ්ජනවතීයතේරගාථා	24
56.	කුටිවිභාරිතේරගාථා	24
57.	දුතීයකුටිවිභාරිතේරගාථා	26
58.	රමණීයකුටිකතේරගාථා	26
59.	කොසලවිභාරිතේරගාථා	26
60.	සිවලීතේරගාථා	26

ජමෙට්ඨා වග්ගො නිට්ඨිතො.

විසය

පිටිවිකා

සහනමො වගෙහා

28-30

61.	වපසකේරගාථා	28
62.	වජ්ජපුත්තකේරගාථා	28
63.	පකකිකේරගාථා	28
64.	විමලකොණ්ඩකුඤ්ඤකේරගාථා	28
65.	උකේකපකට්ඨවජ්ජකේරගාථා	28
66.	මෙඝියකේරගාථා	30
67.	එකධම්මසවනීයකේරගාථා	30
68.	එකුදුනීයකේරගාථා	30
69.	ජනනකේරගාථා	30
70.	පුණ්ණකේරගාථා	30

සහනමො වගෙහා නිට්ඨිතො.

අට්ඨමො වගෙහා

32-34

71.	වච්ඡපාලකේරගාථා	32
72.	ආචුමකේරගාථා	32
73.	මාණවකේරගාථා	32
74.	සුයාමකේරගාථා	32
75.	සුසාරදකේරගාථා	32
76.	පියසුඤ්ඤකේරගාථා	32
77.	හජාරොහපුත්තකේරගාථා	34
78.	මෙණ්ඩිසිරකේරගාථා	34
79.	රකඛිතකේරගාථා	34
80.	උග්ගකේරගාථා	34

අට්ඨමො වගෙහා නිට්ඨිතො.

නවමො වගෙහා

36-38

81.	සමීනීගුත්තකේරගාථා	36
82.	කසසපකේරගාථා	36
83.	සීභකේරගාථා	36
84.	නීතකේරගාථා	36
85.	සුනාගකේරගාථා	36
86.	නාගිතකේරගාථා	36
87.	පට්ඨිකේරගාථා	38
88.	අජ්ජනකේරගාථා	38
89.	පඨමදෙවසහකේරගාථා	38
90.	සාමිදුත්තකේරගාථා	38

නවමො වගෙහා නිට්ඨිතො

විෂයය

පිටුව්‍යය

දසමො වගෙය

40-42

91.	පරිපූර්ණකතෝරගාථා	40
92.	විජයතෝරගාථා	40
93.	ඵරකතෝරගාථා	40
94.	මෙතතථිතෝරගාථා	40
95.	චකත්‍රපාලතෝරගාථා	40
96.	බණ්ඩුසුමනතෝරගාථා	40
97.	තීක්‍ෂ්‍යතෝරගාථා	42
98.	අභයතෝරගාථා	42
99.	උතතිතෝරගාථා	42
100.	දෙවසනතෝරගාථා	42

දසමො වගෙය නිවසිතො.

එකාදසමො වගෙය

41-46

101.	බෙලට්ඨානිකතෝරගාථා	44
102.	සෙතුවුත්තෝරගාථා	44
103.	බක්‍රුරතෝරගාථා	44
104.	බිතකතෝරගාථා	44
105.	මලිතවලිතතෝරගාථා	44
106.	සුභෙමනනතෝරගාථා	44
107.	ධම්මසවනෝරගාථා	46
108.	ධම්මසවපිතුතෝරගාථා	46
109.	සඛ්ඝරකබිතතෝරගාථා	46
110.	උසනතෝරගාථා	46

එකාදසමො වගෙය නිවසිතො.

ද්වාදසමො වගෙය

48-50

111.	ජේතනතෝරගාථා	48
112.	චච්ඡගොතනතෝරගාථා	48
113.	චනචච්ඡතෝරගාථා	48
114.	අභිමුත්තතෝරගාථා	48
115.	මහානාමිතෝරගාථා	48
116.	පාරාසරියතෝරගාථා	48
117.	සසතෝරගාථා	50
118.	කිම්බලතෝරගාථා	50
119.	චජ්ජුත්තතෝරගාථා	50
120.	ඉසිදත්තතෝරගාථා	50

ද්වාදසමො වගෙය නිවසිතො.

එකකනිපාතො නිවසිතො.

විෂය:

පිටුවක:

දුකභිසාහො:

62-60

පස්මො වග්ගො

62-66

121.	උතතරතේරගාථා	52
122.	පිණේඛාලගාරචාපතේරගාථා	52
123.	වලලියතේරගාථා	52
124.	ගඛගාභීරියතේරගාථා	54
125.	අජීතතේරගාථා	54
126.	මෙලජනතේරගාථා	54
127.	රාධතේරගාථා	54
128.	සුරාධතේරගාථා	56
129.	ගොතමතේරගාථා	56
130.	වසගතේරගාථා	56

පස්මො වග්ගො නිට්ඨිනො.

දුභිසො වග්ගො

68-62

131.	මහාවුඤ්ඤතේරගාථා	58
132.	ජොභිදුසතේරගාථා	58
133.	ගෙරඤ්ඤකාභිතේරගාථා	58
134.	සොමමිභ්‍යතේරගාථා	58
135.	සබ්බමිභ්‍යතේරගාථා	60
136.	මහාකාලතේරගාථා	60
137.	කිසුසතේරගාථා	60
138.	කිම්බලතේරගාථා	60
139.	නඤ්ඤතේරගාථා	62
140.	සිරිමාතේරගාථා	62

දුභිසො වග්ගො නිට්ඨිනො.

තභිසො වග්ගො

64 68

141.	උතතරතේරගාථා	64
142.	ගඤ්ඤතේරගාථා	64
143.	සොභිතතේරගාථා	64
144.	වලලියතේරගාථා	64
145.	චිතසොකතේරගාථා	66
146.	සුඤ්ඤමාසතේරගාථා	66
147.	නඤ්ඤතේරගාථා	66
148.	ගරතතේරගාථා	66
149.	හාරචාපතේරගාථා	68
150.	කණ්ණදීප්පතේරගාථා	68

තභිසො වග්ගො නිට්ඨිනො.

විසය

පිටි බකා

වතුපොළ වගෙහා

70-74

151.	මිහසිරිකොන්දරාමයා	70
152.	සීවකන්දරාමයා	70
153.	උපවංශකන්දරාමයා	70
154.	ඉසිදිනනකන්දරාමයා	70
155.	සම්බුලකච්චානකන්දරාමයා	72
156.	බිකකන්දරාමයා	72
157.	සෙලියාසිරිසප්පකන්දරාමයා	72
158.	නිසභකන්දරාමයා	72
159.	උසභකන්දරාමයා	74
160.	කපථකුරකන්දරාමයා	74

වතුපොළ වගෙහා නිවසිනො.

පඤ්චමො වගෙහා

76-80

161.	කුමාරකංඝපකන්දරාමයා	76
162.	ධම්මපාලකන්දරාමයා	76
163.	බ්‍රහ්මාලීකන්දරාමයා	76
164.	මොසරාජකන්දරාමයා	78
165.	විසාඛපඤ්චාලපුත්තකන්දරාමයා	78
166.	වූලකකන්දරාමයා	78
167.	අනුපමකන්දරාමයා	80
168.	වජ්ජිකකන්දරාමයා	80
169.	සන්ධිකකන්දරාමයා	80

පඤ්චමො වගෙහා නිවසිනො.

දුක නිපාතො නිවසිනො.

නික නිපාතො

82-92

170.	අභිගණිකහාරඤාජකන්දරාමයා	82
171.	පච්චසකන්දරාමයා	82
172.	බකකුලකන්දරාමයා	82
173.	ධනිකකන්දරාමයා	84
174.	මානබහුපුත්තකන්දරාමයා	84
175.	බුජ්ජකොභිකකන්දරාමයා	84
176.	වාරණකන්දරාමයා	86
177.	පසයිකකන්දරාමයා	86
178.	යසොජකන්දරාමයා	86
179.	සංචිමනනිකකන්දරාමයා	88
180.	උපාලීකන්දරාමයා	88
181.	උත්තරපාලකන්දරාමයා	88
182.	අනිභුකකන්දරාමයා	90
183.	ගොතමකන්දරාමයා	90
184.	භාජිකකන්දරාමයා	90
185.	විමලකන්දරාමයා	92

නික නිපාතො නිවසිනො.

විසසා

පිටියකතා

වගුකකතිපාඨො

94 102

186.	භාගසමාලකේරගාථා	...	94
187	භගුකේරගාථා	...	94
188	සතිසකේරගාථා	...	94
189	නානුකකේරගාථා	...	96
190.	ජලබ්‍රුකකේරගාථා	...	96
191	සෙනකකේරගාථා	...	96
192.	සමහුකකේරගාථා	...	98
193.	රාහුලකේරගාථා	...	98
194	විජුකකේරගාථා	...	98
195.	ධම්මකකේරගාථා	...	100
196	සප්පකකේරගාථා	...	100
197.	මුදිකකේරගාථා	...	102

වගුකකතිපාඨො නිට්ඨිතො.

පසඤ්ඤතිපාඨො

104 114

198	රාජදහනකේරගාථා	...	104
199.	සුභුකකේරගාථා	...	104
200.	ගිරිමානනුකේරගාථා	...	106
201.	සුමනකේරගාථා	...	106
202.	විසිඬුකේරගාථා	...	108
203	නදීකසාපකේරගාථා	...	108
204	ගගාකසාපකේරගාථා	...	110
205	වකකලීකේරගාථා	...	110
206	විජිතසෙනකේරගාථා	...	112
207.	ගසදනකකේරගාථා	...	112
208.	සොණකුචිකකේරගාථා	...	114
209.	කොයිගකේරගාථා	...	114

පසඤ්ඤතිපාඨො නිට්ඨිතො.

ජකකතිපාඨො

118-132

210.	උරුවෙල කසාපකේරගාථා	...	118
211.	තෙකිවජ්ඣාතිකේරගාථා	...	118
212.	මහානාගකේරගාථා	...	120
213.	කුලුකේරගාථා	...	120
214	මාලුඛිකාපුත්තකේරගාථා	...	122
215.	සප්පදුකකේරගාථා	...	122
216.	කාභිකානකේරගාථා	...	124
217.	මිගජාලකේරගාථා	...	124
218	ජේනනකේරගාථා	...	126
219.	සුමනකේරගාථා	...	126
220.	නහාතකමුතීකේරගාථා	...	128
221.	බුගමදනකකේරගාථා	...	128
222.	සිරිමනුකේරගාථා	...	130
223.	සබ්බකාමීකේරගාථා	...	132

ජකකතිපාඨො නිට්ඨිතො.

විෂය

පිටුවකි

සන්නකනිපාතො

134-138

224.	සුඤ්ජනඉද්දනේරගාථා	134
225.	ලකුණටකහදදීයනේරගාථා	134
226.	හද්දනේරගාථා	136
227.	සොපාකනේරගාථා	138
228.	සරහඹහනේරගාථා	138

සන්නකනිපාතො නිට්ඨිතො.

අට්ඨකනිපාතො

142-146

229.	මහාකච්චායනනේරගාථා	142
230.	සිරිමිත්තනේරගාථා	144
231.	මහාපඤ්ඤනේරගාථා	146

අට්ඨකනිපාතො නිට්ඨිතො.

නවකනිපාතො

148

232.	භුතනේරගාථා	148
------	------------	-----	-----	-----

නවකනිපාතො නිට්ඨිතො.

දසකනිපාතො

152 162

233.	කාච්ඤ්ඤනේරගාථා	152
234.	ඵකච්චායනනේරගාථා	154
235.	මහකපපිනනේරගාථා	154
236.	චුලලපඤ්ඤනේරගාථා	156
237.	කප්පනේරගාථා	158
238.	උපසෙනනේරගාථා	160
239.	අපරගොතමනේරගාථා	162

දසකනිපාතො නිට්ඨිතො.

එකාදසකනිපාතො

161

240.	සඹකච්චනේරගාථා	164
------	---------------	-----	-----	-----

එකාදසකනිපාතො නිට්ඨිතො.

ද්වාදසකනිපාතො

166-168

241.	සීලවනේරගාථා	166
242.	සුනීතනේරගාථා	168

ද්වාදසකනිපාතො නිට්ඨිතො.

තෙරසකනිපාතො

172

243.	සොණකොළීවිසනේරගාථා	172
------	-------------------	-----	-----	-----

තෙරසකනිපාතො නිට්ඨිතො

විෂය

පිටපතිකා

වූද්දසනිපාතො

174-176

- 244. බද්දිච්චනියරෙවනචේරගාථා ... 174
- 245. ගොදකනචේරගාථා ... 176

වූද්දසනිපාතො නිවසිනො.

පසාලසනිපාතො

180-182

- 246. අඤ්ඤානොනිඤ්ඤාචේරගාථා ... 180
- 247. උදසිචේරගාථා ... 182

පසාලසනිපාතො නිවසිනො.

විසතිනිපාතො

186-218

- 248. අභිච්චන්තචේරගාථා ... 186
- 249. පාරාසරියචේරගාථා ... 188
- 250. තෙලකානිචේරගාථා ... 192
- 251. රට්ඨපාලචේරගාථා ... 196
- 252. මාලුඛකාසුත්තචේරගාථා ... 200
- 253. සෙලචේරගාථා ... 204
- 254. හද්දියචේරගාථා ... 208
- 255. අභිගුලීමාලචේරගාථා ... 210
- 256. අනුරුඳ්ධිචේරගාථා ... 214
- 257. පාරාසරියචේරගාථා ... 218

විසතිනිපාතො නිවසිනො.

නිංසතිනිපාතො

224-234

- 258. පුස්සචේරගාථා ... 224
- 259. සාරිපුත්තචේරගාථා ... 228
- 260. ආනන්දචේරගාථා ... 234

නිංසතිනිපාතො නිවසිනො.

වන්තාලීසනිපාතො

242

- 261. මහකසුපචේරගාථා ... 242

වන්තාලීසනිපාතො නිවසිනො.

පඤ්ඤාසනිපාතො

250

- 262. තාලපුට්චේරගාථා ... 250

පඤ්ඤාසනිපාතො නිවසිනො.

සට්ඨිනිපාතො

211

- 263. මහාමොඤ්ඤානචේරගාථා ... 211

සට්ඨිනිපාතො නිවසිනො.

සත්තනිනිපාතො

211

- 264. චඛනිසචේරගාථා ... 211

සත්තනිනිපාතො නිවසිනො.

සුභතනනපිටකෙ

ථේරගාථාපාලී

සුත්තානනපිටකයෙහි

ථේරගාථා

සුභනන්දපිටකේ ථේරගාථාපාලී

නිදනගාථා

නමෝ තසං භගවතො අරහතො සමමාසමබ්බදාසං

සීභානං' ව නදන්තානං දසීනං ගිරිගබ්භරෙ
සුඤ්ඤාථ භාවිතත්තානං ගාථා අත්තප්පනාසිකා.

යථානාමා යථාගොන්තා යථාධම්මවිහාරිනො
යථාඨිච්ඡිත්තා සප්පඤ්ඤා විහරිංසු අත්තජදීතා.

තත් තත් විපසසිකා, පුසිකා අච්චුතං පදං
කතන්තං පච්චවේකඛන්තා ඉමමත්මභාසිසුං.

ඵකකනිපාතො

1. 1. 1

1. ඡන්තා මෙ කුරිකා සුඛා නිවාතා වස්ස දෙව යථාසුඛං
විතනං මෙ සුසමාහිතං විච්ඡිතනං ආතාපි විහරාමි වස්ස දෙවා'ති.

ඉත්ථං සුදං ආයසමා සුභුතීත්ථේරො ගාථං අභාසිත්ථා'ති.

සුභුතීත්ථේරගාථා.

1. 1. 2

2. උපසනො උපරතො මන්තභාණී¹ අනුඤ්ඤාතො
ධුතාති පාපකෙ ධම්මෙ දුමපන්තං ච මාලුතො'ති.

ඉත්ථං සුදං ආයසමා මහාකොට්ඨිකො ථේරො ගාථං අභාසිත්ථා'ති.

මහාකොට්ඨිකිත්ථේරගාථා.

1 මන්තභාණී-සීචු 2.

1. 1. 3

3. පඤ්ඤං ඉමං පසස තථාගතානං
අග්ගි යථා පඤ්ඤාලීනො¹ නිසිඨෙ
ආලොකද චකඛුදද හචින්නි
සෙ ආගතානං විනායනති කඛිං'ති.

ඉන්දං සුදං ආයස්මා කඛිංරෙවතො ථෙරො ගාථං අභාසිත්ථා'ති.
කඛිංරෙවතසෙඨරගාථා.

1. 1. 4

4. සඛතිරෙව සමාසෙඨ පණ්ණීතෙහත්ථදස්සිති²
අන්ධං මහනතං ගමහිරං දුද්දසං නිපුණං අණුං
ධිරා සමගිගෙච්ඡනති අපපමතතා විචකඛණා'ති.

ඉන්දං සුදං ආයස්මා පුණේණො මනනාණිපුතො ථෙරො
ගාථං අභාසිත්ථා'ති.

පුණේණසෙඨරගාථා.

1. 1. 5

5. සො දුද්දමිසො³ දමෙත දනොතා දබ්බො සනතුසිතො විනිණ්ණකඛො
විජ්ඣාථී අපෙතභෙරවො හි දබ්බො සො පරිනිබ්බුතො ධිතනොතා'ති.

ඉන්දං සුදං ආයස්මා දබ්බො ථෙරො ගාථං අභාසිත්ථා'ති.

දබ්බසෙඨරගාථා.

1. 1. 6

6. සො සිතවහං උපාග⁴ හිකඛු එකො සනතුසිතො සමාහිතතො
විජ්ඣාථී අපෙතලොමහංසො රකඛං කායගතාහතිං ධිනිමා'ති.⁵

ඉන්දං සුදං ආයස්මා සිතවහිසො ථෙරො ගාථං අභාසිත්ථා'ති.

සිතවහිසසෙඨරගාථා.

1. 1. 7

7. ගොපානුද්දී මච්චුරාජස්ස සෙනං
භලසෙතුං ච සුදුබ්බලං මහොසො
විජ්ඣාථී අපෙතභෙරවො හි
දනොතා සො පරිනිබ්බුතො ධිතනොතා'ති.

ඉන්දං සුදං ආයස්මා භලලීසො ථෙරො ගාථං අභාසිත්ථා'ති.

භලලීසසෙඨරගාථා.

1 පඤ්ඤාලීනො-PTS, ඕචු 2 හත්ථදසසිති - සිචු 1, 2
3 දුද්දමිසො - PTS 4 උපගා - සිචු 1, 2 උපාගා -
5 බිඝ්ඝාහි - සිචු 1, 2

1. 1. 8

8. යො දුදුමියො¹ දමෙන දනොනා වීරො සනතුසිතො විනිණ්ණකඛෙඛා
වීජිතාචි අපෙතලොමහංසො වීරො සො පරිනිබ්බුතො ධීතතොනා'ති.

ඉන්ධං සුදං ආයසමා වීරො ථෙරො ගාථං අභාසිත්තා'ති.

වීරජෙඨරගාථා.

1. 1. 9

9. සවාගතං න දුරාගතං න සිදං දුමනතිතං මම
සංවිහතොසු ධිමෙමසු යං සෙට්ඨං තදුපාගමිනාති.

ඉන්ධං සුදං ආයසමා පිළිඤ්චවෙජ්ඣ ථෙරො ගාථං අභාසිත්තා'ති.

පිළිඤ්චවජ්ජෙඨරගාථා.

1. 1. 10

10. විහරි අපෙකකං ඉධ වා හුරං වා
යො වෙදගු සමිතො යතතො
සබ්බෙසු ධිමෙමසු අනුපලීනොනා
ලොකස්ස ධඤ්ඤා උදයබ්බයඤ්ඤා'ති.

ඉන්ධං සුදං ආයසමා පුණ්ණමාසො ථෙරො ගාථං අභාසිත්තා'ති.

පුණ්ණමාසජෙඨරගාථා.

පඨමො චගොගා.

තස්සු අදාහිං:

සුභුතී සොට්ඨිනො ථෙරො කඛිනාරෙවතසම්මතො²
මනනාණීපුතොනා දබ්බො ච සීතවතියො ච භලලියො
වීරො පිළිඤ්චවෙජ්ඣ ච පුණ්ණමාසො තමොභුදො'ති.

1 දුදුමියො - PTS
2 සුබ්බසො - PTS

1. 2. 1

11. පාමොජ්ජඛහුලො¹ භික්ඛු ඛලෙච බුද්ධාප්පචෙදිතෙ
අභිගචෙජ් පදං සන්තං සඛ්ඛාරූපසමං සුඛන්ති.

ඉන්ධං සුදං ආයස්මා වුලචචෙජ්² ථෙරො ගාථං අභාසිත්ථා'ති.

වුලචචෙජ්ඤෙරගාථා.

1. 2. 2

12. පඤ්ඤාබලී සීලචතුපපනො
සමාභිතො ක්කානරතො සනීමා,
යදත්ඨං භොජනං භුඤ්ඤමානො
කඛෙඛථ කාලං ඉධ වීතරාගො'ති.

ඉන්ධං සුදං ආයස්මා මහාචචෙජ්³ ථෙරො ගාථං අභාසිත්ථා'ති.

මහාචචෙජ්ඤෙරගාථා.

1. 2. 3

13. නීලබහවණ්ණො රූචිරා සිතචාරී සුවිකිරා
ඉන්ද්‍රගොපකසඤ්ඤන්තා තෙ සෙලා රමයන්ති ම'න්ති.

ඉන්ධං සුදං ආයස්මා චන්චචෙජ් ථෙරො ගාථං අභාසිත්ථා'ති.

චන්චචෙජ්ඤෙරගාථා.

1. 2. 4

14. උපජ්ඣායො මං අචච⁴ ඉතො ගච්ඡ, ම⁵ සීවක
ගාමෙ මෙ වසති කායො අරඤ්ඤං මෙ ගතො මතො
සෙමානකො පි ගච්ඡ, මී නභ්ථි සඛෙගා විජානන්'න්ති.

ඉන්ධං සුදං ආයස්මතො චන්චචෙජ්ඤා ථෙරො ගාමණොරො
ගාථං අභාසිත්ථා'ති.

චන්චචෙජ්ඤාමණොරගාථා.

1. 2. 5

15. පඤ්ච ඡන්දෙ පඤ්ච ඡභෙ පඤ්ච වුත්තරි භාවයෙ
පඤ්චසඛගාතිගො භික්ඛු ඔසතිණ්ණො'ති වුච්චති'ති.

ඉන්ධං සුදං ආයස්මා කුණ්ඩානො ථෙරො ගාථං අභාසිත්ථා'ති.

කුණ්ඩානානෙරගාථා.

1. 2. 6

16. යථා පි භද්දො අජඤ්ඤා භබ්ගලාචතනනී සීඛී
ගච්ඡති අපපකසිරෙන එවං රත්තින්ද්‍රීවා මම
ගච්ඡති අපපකසිරෙන සුඛෙ ලභෙති නිරාමිසෙ'ති.

ඉන්ධං සුදං ආයස්මා ඛෙලලච්චිසීසො ථෙරො ගාථං අභාසිත්ථා'ති

ඛෙලලච්චිසීසනෙරගාථා.

1 පාමුජ්ජඛහුලො - PTS 2 වුලචචෙජ් - සීඉ 1, 2 3 මහාචචෙජ් - සීඉ 1, 2
4 අචච - 5 ගච්ඡ, මී - PTS

1. 2. 7

17. මිද්ධි යද හොති මහග්ගසො ච
නිද්දසිතා සමපරිචතතසාසී
මහාවරාහො'ව නිවාපපුටෙඨා
පුතපුතං ගබ්හමුපෙනි මජ්ඣෙ'ති.

ඉත්ථං සුදං ආයසමා දසකො ථෙරො ගාථං අභාසිත්ථා'ති.

දසකමඤ්චරගාථා.

1. 2. 8

18 අහු බුද්ධියා දයාදෙ තිකඛු හෙසකලාවතෙ
කෙවලං අට්ඨිකසක්කදාය¹ අථරී පයචිං ඉමං
මඤ්ඤා'හං කාමරාහං භො බිප්පමෙව පතිස්සාතීති.

ඉත්ථං සුදං ආයසමා සිගාලපිතා² ථෙරො ගාථං අභාසිත්ථා'ති.

සිගාලපිතාඤ්චරගාථා.

1. 2. 9

19 උදකං හි නගනති නොනතිකා උසුකාරා නමගනති තෙජනං
දරාං නමගනති තච්ඡකා අතතානං දමගනති සුබ්බතා'ති.

ඉත්ථං සුදං ආයසමා කුණ්ඩලො ථෙරො ගාථං අභාසිත්ථා'ති.

කුණ්ඩලඤ්චරගාථා.

1. 2. 10

20. මරණෙ මෙ භගං නඤ්චි නිකනති නඤ්චි ජීවිතෙ
සඤ්ඤාං නිකබ්බිසාමි සමපරානො පතිස්සාතො'ති.

ඉත්ථං සුදං ආයසමා අජිතො ථෙරො ගාථං අභාසිත්ථා'ති.

අජිතඤ්චරගාථා.

උභිසො වගෙහා.

නක්ඛද්දනං:

වුලචචෙජ්, මහාවචෙජ්, වනචචෙජ්, ච සිවකො,
කුණ්ඩානො ච බෙලට්ඨි දසකො ච තතොපරි
සිගාලපිතිකො ථෙරො කුණ්ඩලො ච අජිතො දසා'ති.

1 අවසිසක්කදාය -PTS 2 සිගාලපිතා - PST.

1. 3. 1

21 නාභං භයස්ස භායාමි සන්ථා නො අමතස්ස කොවිදො
 යන්ථ භයං නාචභිට්ඨති තෙන මඤ්ඤෙන චජන්ති භික්ඛවො'ති.
 ඉන්ධං සුදං ආයස්මා නිග්‍රොධො ථෙරො ගාථං අභාසිත්ථා'ති.
 නිග්‍රොධජෙඨරගාථා.

1. 3. 2

22 නීලා සුභිවා සිඛිනො මොරා කාරංවිසං අභිනදන්ති.
 තෙ සීතවාතකද්දිතකලීතා,¹ සුභතං ක්‍රියං නිබොධෙනති'ති.
 ඉන්ධං සුදං ආයස්මා විතතකො ථෙරො ගාථං අභාසිත්ථා'ති.
 විතතකජෙඨරගාථා.

1. 3. 3

23. අභං ඛො වෙඵගුච්චස්මිං භුක්ඛාන මධුපායසං
 පදකඛිණං සමමසනොතො ඛක්ඛානං උදයඛඛයං
 සාත්‍රං පටිගමිස්සාමි විවෙකමත්‍රුත්‍රුගයන්ති.
 ඉන්ධං සුදං ආයස්මා ගොසාලො ථෙරො ගාථං අභාසිත්ථා'ති.
 ගොසාලජෙඨරගාථා

1. 3. 4

24. අත්‍රචස්සිකො පඛඛජ්ඣො පස්ස ධම්මසුඛම්මතං
 තියෙසා විජජා අත්‍රප්පතතා කතං බුද්ධස්ස සාසන'න්ති.
 ඉන්ධං සුදං ආයස්මා සුගඤ්ඤො ථෙරො ගාථං අභාසිත්ථා'ති.
 සුගඤ්ඤජෙඨරගාථා.

1. 3. 5

25. ඔභාසජාතං ඵලගං විතතං යස්ස අභිණ්ණසො
 තාදිසං භික්ඛමාසජජ කණ්ණ දුක්ඛං නිගච්ඡසී'ති.
 ඉන්ධං සුදං ආයස්මා නන්දියො ථෙරො ගාථං අභාසිත්ථා'ති.
 නන්දියජෙඨරගාථා.

1 භික්ඛාතකලීතා - PTS.

1. 3. 6

26. සුඤ්ඤා සුභාසිතං වාචං බුද්ධිසාදිච්චබ්බන්තො
පච්චව්‍යාසිං හි නිපුණං වාලංගං උසුතො යථා'ති.

ඉදං සුදං ආයස්මා උභයො ථේරො ගාථං අභාසිත්ථා'ති.

උභයජෙට්ඨරගාථා.

1. 3. 7

27. දබ්බං කුසං පොටකිලං උසිරං බුද්ධඤ්ඤාචරං¹
උරසා පනුද්දසාමි² විවෙකමච්චුභ්‍රාහ්මය'නති.

ඉදං සුදං ආයස්මා ලොමසකඛනියො ථේරො ගාථං අභාසිත්ථා'ති.

ලොමසකඛනියජෙට්ඨරගාථා.

1. 3. 8

28. කච්චි හො වත්ථපසුතො කච්චි හො භුසතාරතො
කච්චි සීලමයං ගතං කිං කිං වායසි³ තෙතරා පජා'ති.

ඉදං සුදං ආයස්මා ජම්බුගාමිකපුතො ථේරො ගාථං
අභාසිත්ථා'ති

ජම්බුගාමිකජෙට්ඨරගාථා.

1. 3. 9

29. සමුත්තමයමත්තානං උසුතාරො'ච තෙජනං
විතනං උජ්ජං කරිත්තාන අච්ඡං හිඤ්ඤා⁴ භාරිත්ථා'ති.

ඉදං සුදං ආයස්මා භාරිත්තො ථේරො ගාථං අභාසිත්ථා'ති.

භාරිත්තජෙට්ඨරගාථා.

1. 3. 10

30. ආබාධො මෙ සමුප්පන්නො සතී මෙ උපපජ්ජථ
ආබාධො මෙ සමුප්පන්නො කාලො මෙ නප්පමජ්ජතුනති.

ඉදං සුදං ආයස්මා උත්තියො ථේරො ගාථං අභාසිත්ථා'ති.

උත්තියජෙට්ඨරගාථා.

භතියො චග්ගො

තසුඤ්ඤානං

නිශ්‍රොධො විතතකො ථේරො ගොසාලථේරො සුගඤ්ඤො
නඤ්ඤො උභයො ථේරො ථේරො ලොමසකඛනියො
ජම්බුගාමිකපුතො ච භාරිත්තො උත්තියො ඉසීති

1. බුද්ධඤ්ඤාචරං - PTS. 2. පනුද්දසාමි - PTS. 3. වාසි - PTS.
4. ජිඤ්ඤා - PTS.

1. 4. 1

31. පුට්ඨො, ඩංසෙති මකසෙති අරඤ්ඤාසමිං බ්‍රහ්මචනෙ
නාගො සඛිගාමසීසෙව සතො තත්‍රාඛිවාසයෝති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා ගබ්භරතීරියො ථෙරො ගාථං අභාසිත්ථා'ති.

ගබ්භරතීරීයජෙට්ඨරගාථා.

1. 4. 2

32. අජරං ජීරමානෙන තප්පමානෙන තිබ්බුතිං
නිමිසං පරමං සනතිං සොගකෙවමං අනුඤ්ඤාතර'නති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා සුප්පියො ථෙරො ගාථං අභාසිත්ථා'ති.

සුප්පියජෙට්ඨරගාථා.

1. 4. 3

33. යථාපි එකපුඤ්ඤාසමිං පියසමිං කුසලී සීයා
එවං සබ්බෙසු පාණෙසු සබ්බත්ථ කුසලො සීයා'ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා සොපාකො ථෙරො ගාථං අභාසිත්ථා'ති.

සොපාකජෙට්ඨරගාථා.

1. 4. 4

34. අනාසනනවරා එතා නිච්චමෙව විජානනා
ගාමා අරඤ්ඤාමාගම්ම තතො ගෙහං උපා විසීං
තතො උට්ඨාය පකකමිං අනාමනනීඨ¹ පොසියො'ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා පොසියො ථෙරො ගාථං අභාසිත්ථා'ති.

පොසියජෙට්ඨරගාථා.

1. 4. 5

35. සුඛං සුඛිකො ලහකෙ තදවරං
කීතනිං ච පපෙපාති යසංසා වඩ්ඪති
යො අරියමට්ඨධිනිකමඤ්ඤාසං උජ්ජං
භාවෙති මග්ගං අමතස්ස පතතීයා'ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා සාමඤ්ඤාකානිකෙට්ඨරො ගාථං අභාසිත්ථා'ති.

සාමඤ්ඤාකානිකජෙට්ඨරගාථා.

1. 4. 6

36. සාධු සුභං සාධු චරිතකං
සාධු සදා අනිකෙතච්ඡිභාරො
අත්ථපුච්ඡනං පදකඛිණකමමං
එතං සාමඤ්ඤාමකීඤ්ඤානසා'ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා කුමාපුඤ්ඤා ථෙරො ගාථං අභාසිත්ථා'ති.

කුමාපුඤ්ඤාජෙට්ඨරගාථා.

1 අනාමනෙතනා - PTS,

1. 4. 7

37. භානාජනපදං යනති විචරන්තා අසඤ්ඤතා
සමාධිං ච විරාධෙනති කිංසු රට්ඨමරියා කරියාති
නසමා විනෙය්‍ය සාරමහං ක්‍රියායෙය්‍ය අපුරකඛතො'ති.

ඉන්දං සුදං අයසමතො කුමාපුත්තනෙරෙසා සභායකො ථෙරො
ගාථං අභාසිත්තා'ති.

කුමාපුත්තසභායකෙත්ථෙරගාථා

1. 4 8

38. යො ඉද්ධියා සරභුං¹ අට්ඨපෙසි
සො ගවමපති අසිතො අනෙජො
තං සබ්බසඛිතාතිගතං මහාමුනිං
දෙවා නමස්සනති භවස්ස පාරග්ග'නති.

ඉන්දං සුදං අයසමා ගවමපතිනෙරො ගාථං අභාසිත්තා'ති.

ගවමපතිනෙරගාථා.

1. 4. 9

39. සත්තියා විශ ඔමටෙය්‍යා ඩය්‍යමානො'ව මන්තෙ
කාමිරාගපපභානාය සතො භික්ඛු පරිබ්බජේ'ති

ඉන්දං සුදං අයසමා තියෙය්‍යා ථෙරො ගාථං අභාසිත්තා'ති.

තියෙය්‍යනෙරගාථා.

1. 4. 10

40. සත්තියා විශ ඔමටෙය්‍යා ඩය්‍යමානො'ව මන්තෙ
භවරාගපපභානාය සතො භික්ඛු පරිබ්බජේ'ති.

ඉන්දං සුදං අයසමා වඩ්ඪමානො ථෙරො ගාථං අභාසිත්තා'ති.

වඩ්ඪමානනෙරගාථා.

චතුත්ථො චගෙගා.

කිසු අද්‍යනා:

ගඛරතීරියො සුප්පියො සොපාතො වෙච්ච පොසියො
සාමඤ්ඤකාති කුමාපුත්තො කුමාපුත්තසභායකො
ගවමපති තියෙය්‍යනෙරො වඩ්ඪමානො මහායසො'ති.

1. 5. 1

41. විවරමනුපතනනි විජ්ජනා වෙහාරස්ස ච පණ්ඩිතස්ස ච
නගවිවරගතො ච ක්කායති පුතොතො අපච්චිමස්ස තාදිනො'ති.

ඉතං සුදං ආයස්මා සිරිවඩෙස්සා ථෙරො ගාථං අභාසිතො'ති.

සිරිවඩ්ඪිකෙණ්ඩරගාථා.

1. 5. 2

42. වාලෙ උපවාලෙ සිසුපවාලෙ
පතිස්සතා නු ඛො විහරථ
ආගතො වො වාලං විස වෙධි'ති.

ඉතං සුදං ආයස්මා බද්දිවනියො රෙවනො ථෙරො ගාථං
අභාසිතො'ති.

බද්දිවනියරෙවනකෙණ්ඩර ගාථා.

1. 5. 3

43. සුමුතතිකො සුමුතතිකො සාහු සුමුතතිකොමඛි තිභි බුජ්ජකෙති
අසිතාසු මයා නභිගලාසු මයා කුඤ්ජලාසු¹ මයා
යදිපි ඉධමෙව ඉධමෙව අථවා පි අලමෙව අලමෙව
ක්කාය සුමභිගල ක්කාය සුමභිගල අපමතොතො විහර සුමභිගලො'ති.

ඉතං සුදං ආයස්මා සුමභිගලො ථෙරො ගාථං අභාසිතො'ති.

සුමභිගලකෙණ්ඩරගාථා.

1. 5. 4

44. මතං වා අමම රොදනනි යො වා ජීවං න දිස්සති
ජීවනනං මං අමම පස්සනනි කස්මා මං අමම රොදසි'ති.

ඉතං සුදං ආයස්මා සාහුකෙණ්ඩරො ගාථං අභාසිතො'ති.

සාහුකෙණ්ඩරගාථා.

1. 5. 5

45. යථාපි හඤ්ඤා ආජ්ඤෙඤ්ඤා බලිතා පතිතිට්ඨති
ථවං දස්සනසමපනනං සමමාසමබ්බුඤ්ඤාසාවකනනි.

ඉතං සුදං ආයස්මා රමණීයවිහාරිකෙණ්ඩරො ගාථං අභාසිතො'ති

රමණීයවිහාරිකෙණ්ඩරගාථා

1 බුද්දලාහු - සිඹු 1. කුඤ්ජලාහු - සිඹු 2. බුද්දකුඤ්ජලාහු - PTS.

1. 5. 6

46. සඤ්ඤානං පබ්බජ්ඣො අභාරස්මානගාරියං
සති පඤ්ඤා ව මෙ වුඤ්ඤා විතතං ච සුසමාහිතං
කාමං කරස්ස රූපානි නෙව මං බ්‍යාධිසසසී'ති.¹

ඉදං සුදං ආයස්මා සමිද්ධිනෙථරො ගාථං අභාසිත්ථා'ති.

සමිද්ධිනෙථරගාථා.

1. 5. 7

47. නමො නෙ වුඤ්ඤා විප්පමුඤ්ඤාසි සබ්බධි
භුස්සාපදානෙ විහරං විහරාමි අනාසවො'ති.

ඉදං සුදං ආයස්මා උජ්ජයො ථෙරො ගාථං අභාසිත්ථා'ති.

උජ්ජයනෙථරගාථා.

1. 5. 8

48. යනො අහං පබ්බජ්ඣො අභාරස්මානගාරියං
නාතිජානාමි සඛකපං අහරියං දෙසසංහිත'නති.

ඉදං සුදං ආයස්මා සඤ්ඤායො ථෙරො ගාථං අභාසිත්ථා'ති.

සඤ්ඤානෙථරගාථා

1. 5. 9

49. විහවිහාහිනදිනෙ සිප්පිකාහිරුනෙහි ඩ
න මෙ තං එජ්ඣති විතතං එකතනනිරුතං හි මො'ති.

ඉදං සුදං ආයස්මා රාමණෙය්‍යකො ථෙරො ගාථං අභාසිත්ථා'ති.

රාමණෙය්‍යකනෙථරගාථා.

1. 5. 10

50. ධරණී ච සිඤ්ඤා² වානි මාලුනො විජ්ජනා චරති නහෙ
උපසමනති³ විතකකා විතතං සුසමාහිතං මමා'ති.

ඉදං සුදං විමලො ථෙරො ගාථං අභාසිත්ථා'ති.

විමලනෙථරගාථා.

පඤ්ඤාමො චගෙගා.

කසුද්දානං:

සිරිවඩෙසා රෙවනො ථෙරො සුමඛගලො සාක්ඛිසචගයො
රමණීයවිහාරී ච සමිද්ධිඋජ්ජයසඤ්ඤාය
රාමණෙය්‍යො ච සො ථෙරො විමලො ච රණඤ්ඤාහො'ති.

1 බ්‍යාධිසසසී - PTS

2 සිව්වස - PTS

3 උපසමනති - PTS

1. 6. 1

51. වසසති දෙවො යථා සුගීතං
ජනනා මෙ කුටිකා සුඛා නිවානා
විතනං සුසමාහිතං ච මග්ගං
අථ වෙ පත්ථයසි පවසස දෙවා'ති.

ඉත්ථං සුදං ආයසමා ගොබ්බකො ඵෙරො ගාථං අභාසිත්ථා'ති.

ගොබ්බකජෙඨරගාථා.

1. 6. 2

52. වසසති දෙවො යථා සුගීතං
ජනනා මෙ කුටිකා සුඛා නිවානා
විතනං සුසමාහිතං ච කාමෙය
අථ වෙ පත්ථයසි පවසස දෙවා'ති.

ඉත්ථං සුදං ආයසමා සුඛානුජෙඨරො ගාථං අභාසිත්ථා'ති

සුඛානුජෙඨරගාථා.

1. 6. 3

53. වසසති දෙවො යථා සුගීතං
ජනනා මෙ කුටිකා සුඛා නිවානා
තසසං විහරාමි අපමනෙනා
අථ වෙ පත්ථයසි පවසස දෙවා'ති

ඉත්ථං සුදං ආයසමා වලලියො ඵෙරො ගාථං අභාසිත්ථා'ති.

වලලියජෙඨරගාථා.

1. 6. 4

54. වසසති දෙවො යථා සුගීතං
ජනනා මෙ කුටිකා සුඛා නිවානා
තසසං විහරාමි අදනියො
අථ වෙ පත්ථයසි පවසස දෙවා'ති.

ඉත්ථං සුදං ආයසමා උතතිසො ඵෙරො ගාථං අභාසිත්ථා'ති.

උතතිසජෙඨරගාථා.

1. 6. 5

55. ආසඤ්ඤි කුටිකං කත්ථා ඔගග්ග අඤ්ඤනං වනං
තිසොසා විජ්ජා අනුපපතනා කතං බුද්ධියස සාසන'නති

ඉත්ථං සුදං අඤ්ඤනවනියො ඵෙරො ගාථං අභාසිත්ථා'ති.

අඤ්ඤනවනියජෙඨරගාථා.

1. 6. 6

56 කො කුටිකායං භිකවු කුටිකායං
විහරාගො සුසමාහිත විනෙනා
ඵමං ජානාහි ආට්ඨසො
අමොසා තෙ කුටිකා කතා'ති.

ඉත්ථං සුදං ආයසමා කුටිවිහාරිජෙඨරො ගාථං අභාසිත්ථා'ති.

කුටිවිහාරිජෙඨරගාථා.

1. 6. 7

67. අයමාහු පුරාණීයා කුටි අඤ්ඤං පඤ්ඤෙ නචං කුටිං
අංසං කුටියා විරාජය දුකඛා භික්ඛු පුන නචා කුටී'ති.

ඉන්දං සුදං අයසමා දුකීයකුටිවිහාරිණේරො ගාථං අභාසිත්ථා'ති.

දුකීයකුටිවිහාරිණේරගාථා.

1. 6. 8

68. රමණීයො මෙ කුටිකා සඤ්ඤාදෙය්‍යා මනොරමා
න මෙ අණො කුමාරිහි යෙසං අණො තභිං ගච්ඡං නාරියො'ති.

ඉන්දං සුදං අයසමා රමණීයකුටිකො ථෙරො ගාථං අභාසිත්ථා'ති.

රමණීයකුටිකණේරගාථා.

1. 6. 9

69. සඤ්ඤායාහං පබ්බජිතො අරඤ්ඤෙ මෙ කුටිකා කතා
අපමනො ච අතාපි සමපජානො පතිස්සතො'ති.

ඉන්දං සුදං අයසමා කොසලවිහාරිණේරො ගාථං අභාසිත්ථා'ති.

කොසලවිහාරිණේරගාථා.

1. 6. 10

60. හෙ මෙ ඉර්ඤ්ඤා සංඝාතො යදණො පච්ඤං කුටිං
විජ්ජාච්ඡිකතං පච්චෙස්සං මානානුසංමුජ්ජති'නති.

ඉන්දං සුදං අයසමා සිච්චිණේරො ගාථං අභාසිත්ථා'ති.

සිච්චිණේරගාථා.

ජට්ඨො චගෙහා.

සංක්‍රමණං:

ගොඨිකො ච සුඛාහු ච වලලියො උත්තියො ඉසි
අඤ්ඤනචතියො ථෙරො දුච්චෙ කුටිවිහාරිණො
රමණීයකුටිකො ච කොසලවහයසිච්චි'ති.

1. 7. 1

61. පසාති පසො; පසානනං අපසානනං ච පසාති
අපසානො; අපසානනං පසානනං ච න පසාති'ති.

ඉදං සුදං ආයස්මා; චපො; ථේරො; ගාථං අභාසිත්ථා'ති.

චපසානනොථො.

1. 7. 2

62. එකකා; මයං අරඤ්ඤා විහරාමි
අපවිඤ්ඤා ච චනසමිං දුරුකං
නසා මෙ ඛුසා; පිහගනති
නෙරසිකා; පිග සගගා;මිනනති.

ඉදං සුදං ආයස්මා; චජ්ජුතො; ථේරො; ගාථං අභාසිත්ථා'ති.

චජ්ජුතනොථො.

1. 7. 3

63. චුතා; පතනති පතිතා; හිඤා; ච පුතරා;ගතා;
කතා; කිම්බං රතං රම්බං සුඛෙනා;ගතං සුඛනති.

ඉදං සුදං ආයස්මා; පකො; ථේරො; ගාථං අභාසිත්ථා'ති.

පකොථො.

1. 7. 4

64. දුම්භගා;ග උපපනො; ජාතො; පනුරකොතුනා;
කොතුනා; කොතුනා;ගෙච මහා;කොතුං පටිංසසිති.

ඉදං සුදං ආයස්මා; විමලො; කොණ්ඩඤ්ඤා ථේරො; ගාථං
අභාසිත්ථා'ති.

1. 7. 5

65. උකොචපකචචචජ්ජුසා සඛකලිතං ඛුසා; චසොසි
තං හා;සති ගගට්ඨා;නං සුතිසිනො; උලාරපා;මො;ජේජා'ති.¹

ඉදං සුදං ආයස්මා; උකොචපකචචචජ්ජු; ථේරො; ගාථං
අභාසිත්ථා'ති.

උකොචපකචචචජ්ජුථො.

1 උලාරපාමොජා.- T

1. 7. 6

66. අනුසාසි මහාවිජෙරො සබ්බධම්මානපාරගු
නසාසාභං ධම්මං සුඤ්චාන විහාසිං සන්ධිකො සනො¹
තිසොසා විජ්ජා අනුප්පනනා කතං බුද්ධස්ස සාසන'න්ති.

ඉන්ධං සුදං අංගස්මා මෙසියො ථෙරො ගාථං අභාසිත්ථා'ති.

මෙසියජෙරගාථා.

1. 7. 7

67. කිලෙසා කුසිපිතා මඤ්ඤං භවා සබ්බෙ සමුභතා
විකම්භො ජාතිසංසාරො නන්ති දුති සුභබ්බවො'ති.

ඉන්ධං සුදං අංගස්මා එකධම්මසම්මතියො ථෙරො ගාථං අභාසිත්ථා'ති

එකධම්මසම්මතියජෙරගාථා

1. 7. 8

68. අභිචෙතසො අප්පමිජ්ජනො මුතිනො මොනපථෙසු සික්ඛනො
සොකා භ භවන්ති තාදිනො උපසන්නස්ස සදු සතිමනො'ති.

ඉන්ධං සුදං අංගස්මා එකදුතියො ථෙරො ගාථං අභාසිත්ථා'ති.

එකදුතියජෙරගාථා

1. 7. 9

69. සුඤ්චාන ධම්මං මහනො මහාරහං
සබ්බඤ්ඤාඤ්ඤාණවිජෙරන දෙසිතං
මඤ්ඤං පපජ්ජිං අමතස්ස පන්ධියා
සො ගොගකෙඛම්ඤ්ඤං පථස්ස කොච්චදෙ'ති.

ඉන්ධං සුදං අංගස්මා ජනෙනා ථෙරො ගාථං අභාසිත්ථා'ති.

ජනනජෙරගාථා

1. 7. 10

70. සීලමෙච ඉධ අඤ්ඤං පඤ්ඤාචා පහ උත්තමො
මහුස්සොසු ච දෙවෙසු සීලපඤ්ඤාණනො ජය'න්ති.

ඉන්ධං සුදං අංගස්මා පුණ්ණො ථෙරො ගාථං අභාසිත්ථා'ති.

පුණ්ණජෙරගාථා.

සන්තගමා චගෙගා

තඤ්ඤානං:

චගො, ච චජ්ජපුතො, ච පකෙඛා, විමිලකොණ්ඩඤ්ඤා
උකෙඛපකට්චිචෙජා, ච මෙසියො, එකධම්මකො,
එකදුතියචජනනා, ච පුණ්ණජෙරො, මහබ්බලො'ති.

1. 8. 1

71. සුසුමුතිපුණ්ණදසසිනා මතිකුගලෙන නිවානවුත්තනා,
සංඝෙවින වුඤ්ඤිලිනා¹ තිබ්බානං න හි තෙන දුලලභ'නති.

ඉදං සුදං ආයස්මා විච්චපාලො ථෙරො ගාථං අභාසිත්ථා'ති.

විච්චපාලථෙථරගාථා.

1. 8. 2.

72. ගථා කලීරො සුසු වඛිතිතගො,
දුනතිකඛමො ගොති පසාචජාතො,
එවං අහං හරියායානිතාය
අනුමඤ්ඤ මං පබ්බජ්ඣොමහි දුතී'ති.

ඉදං සුදං ආයස්මා ආතුමො ථෙරො ගාථං අභාසිත්ථා'ති.

ආතුමථෙථරගාථා.

1. 8. 3

73. ජණණං ච දිසා දුඛිතං ච² බ්‍යාධිතං
මතං ච දිසා ගතමාසුසඛිතං
තතො අහං තිකඛිකුන පබ්බජ්.
පහාය කාමාති මනොරමාතී'ති.

ඉදං සුදං ආයස්මා මාණවො ථෙරො ගාථං අභාසිත්ථා'ති.

මාණවථෙථරගාථා

1. 8. 4

74. කාමච්ච්ඤො ච බ්‍යාපාදො පිනමඤ්ඤං ච තිකඛුනො
උඤ්චිවං විවිකිච්ච, ච සබ්බකො'ව න විචජ්ජතී'ති.

ඉදං සුදං ආයස්මා සුගාමො³ ථෙරො ගාථං අභාසිත්ථා'ති.

සුගාමථෙථරගාථා.

1. 8. 5

75. සාධු සුචිතාන දසානං කඛිං ජ්ජ්ඣති බුඤ්ඤි වඛිකි
බාලමපි කරොන්ති පණ්ණිතං තස්මා සාධු සතං සමාගමො'ති.

ඉදං සුදං ආයස්මා සුසාරදො ථෙරො ගාථං අභාසිත්ථා'ති.

සුසාරදථෙථරගාථා

1. 8. 6

76. උපතනෙනසු නිපතෙ නිපතනෙනසු උපතෙ
වසෙ අවසමානෙනසු රමිමානෙනසු නො රමෙ'ති.

ඉදං සුදං ආයස්මා පිගඤ්ඤො ථෙරො ගාථං අභාසිත්ථා'ති.

පිගඤ්ඤථෙථරගාථා.

1 ගංඝෙවිනවුඤ්ඤිලිනා - PTS.
8. සුගාමනො - සිල 1, 2, PTS

2 දුඛඛිතඤ්ඤ - PTS.

1. 8. 7

77. ඉදං පුරෙ විතතම්චාථි චාථිකං
ගෙතිච්ඡකං යථාකාමං යථාසුඛං
තදුප්පභං නිග්ගහෙස්සාමි¹ යොනිසො
හථිපභින්නං විත අඛකුසග්ගහො'ති.

ඉථං සුදං අංගස්මි හථාථොභපුභොතො ථෙරො ගාථං
අභාසිථා'ති.

ගඤ්චොරොභපුභතඤ්චර ගාථා.

1. 8. 8

78. අනෙකජාතිසංසාරං සනිච්ඡස්සං අතිබ්බිසං
තස්ස මේ දුක්ඛජාතස්ස දුක්ඛකඛකො; අපරඥො'ති.

ඉථං සුදං අංගස්මි මේඤ්චිසිරො ථෙරො ගාථං අභාසිථා'ති.

මේඤ්චිසිරඤ්චර ගාථා.

1. 8. 9

79. සබ්බො රාගො පභිනො මේ සබ්බො දොසො සමුභනො
සබ්බො මේ විගතො මොහො සීතිභුතොයමි නිබ්බුතො'ති.

ඉථං සුදං අංගස්මි රකඛිතො ථෙරො ගාථං අභාසිථා'ති.

රකඛිතඤ්චර ගාථා.

1. 8. 10

80. යං මියං පකතං කම්මං අපපං චා යදි චා බහුං²
සබ්බමේතං පරිකඛිණං ඤථි දුති පුනඛ්භවො'ති.

ඉථං සුදං අංගස්මි උග්ගො ථෙරො ගාථං අභාසිථා'ති.

උග්ගඤ්චර ගාථා

අට්ඨමො චග්ගො

හස්සුදුකං:

චච්ඡපාලො ච යො ථෙරො අංභුමො මාණවො ඉසි
සුගාමො ච සුසාරදො ථෙරො යො ච පිගඤ්ඤො
අරොහපුභොතො මේඤ්චිසිරො රකඛිතො උග්ගසච්චග්ගො'ති

1 නිග්ගහෙස්සාමි - PTS.

2. බහු -PTS.

1. 9. 1

81. යං මය පකතං පාපං පුබ්බෙ අඤ්ඤසු ජාතිසු
ඉධෙව තං වෙදහීයං වජු අඤ්ඤං හ විජ්ජති'ති.

ඉදං සුදං අයසමා සමිතිනුතො ථෙරො ගාථං අභාසිත්ථා'ති.

සමිතිගුහනඤ්ඤරගාථං

1. 9. 2

82. යෙන යෙන සුභික්ඛාති සිචාති අභයාති ච
තෙන පුභතක ගච්ඡසු මා සොඤ්ඤාපහතො හවා'ති.

ඉදං සුදං අයසමා කසාපො ථෙරො ගාථං අභාසිත්ථා'ති.

කසාපඤ්ඤරගාථං.

1. 9. 3

83. සිහසමතතා විහර රතතිජ්ඣවමනජ්ඣො
භාවෙහි කුසලං ඛමමං ජහ සිසං සමුසායනති.

ඉදං සුදං අයසමා සිහො ථෙරො ගාථං අභාසිත්ථා'ති.

සිහඤ්ඤරගාථං.

1. 9. 4

84. සබ්බරතතිං සුපිත්ථාන දිවං සඛගණිකො රතො,
කුදසු¹ නාම දුමමධො දුකඛසානනං කරසාති'ති.

ඉදං සුදං අයසමා නිතො ථෙරො ගාථං අභාසිත්ථා'ති.

නිහඤ්ඤරගාථං.

1. 9. 5

85. විතතතිමිතතසා කොවිදො පවිචෙකරසං විජාතිය,
කුසං නිපකො පතිසාතො අභිගචෙඡයා සුඛං නිරාමිතනති.

ඉදං සුදං අයසමා සුනාගො ථෙරො ගාථං අභාසිත්ථා'ති.

සුනාගඤ්ඤරගාථං.

1. 9. 6

86. ඉතො ඛහිඤා පුඤ්ඤ අඤ්ඤවාදිතං
මග්ගො හ නිබ්බානගමො යථා අයං,
ඉතිසු සඛසං හගවානුසාසති
සත්ථා සයං පාණිතලොම දසාය'නති.

ඉදං සුදං අයසමා නාහිතො ථෙරො ගාථං අභාසිත්ථා'ති.

නාහිතඤ්ඤරගාථං

1. කුදසු - නා

1. 9. 7

87. ඛනිා දිට්ඨා යථාභූතං භවා සබ්බෙ පදාලිතා,
විකම්භො ජාතිසංසාරො නත්ථි දාති පුනබ්බවො'ති.

ඉදං සුදං ආයස්මා පව්ඨෙඨා ථෙරො ගාථං අභාසිත්ථා'ති.

සව්ඨෙඨානෙවරගාථා

1. 9. 8

88. අසකම්භං චත අත්තානං උභ්භං උදකා ජලං
වුය්‍යමානො මහොසෙව සච්චාති පව්ච්ඡකිභ'නති.

ඉදං සුදං ආයස්මා අජ්ජනො ථෙරො ගාථං අභාසිත්ථා'ති.

අජ්ජනනෙවරගාථා

1 9. 9

89. උත්තිණ්ණො පබ්බපලිපා පාතාලා පරිචජ්ජතා,
මුත්තා ඔසා ච ගන්ථා ච සබ්බෙ මානා විසංභතා'ති.

ඉදං සුදං ආයස්මා දෙවසභො ථෙරො ගාථං අභාසිත්ථා'ති.

සඨමදෙවසභනෙවරගාථා

1. 9. 10

90. පඤ්චකකිනිා පරිඤ්ඤානා තිට්ඨන්ති ජිත්තමුලකා,
විකම්භො ජාතිසංසාරො නත්ථි දාති පුනබ්බවො'ති.

ඉදං සුදං ආයස්මා සාමිදනො ථෙරො ගාථං අභාසිත්ථා'ති.

සාමිදනනෙවරගාථා

නවමො වරගගා

නසෙසුදානං:

ථෙරො සමිතිගුණො ච කසාපො සිහසව්‍යයො.
නීධො සුනාගො භාගිධො පව්ඨෙඨා අජ්ජනො ඉසි,
දෙවසභො ච යො ථෙරො සාමිදනො මහබ්බලො'ති.

1. 10. 1

91. න නථා' මනං සතරසං සුධන්තං යං මයජ්ජ පරිභුක්තං,
අපරිමිත දසසිනා ගොතමෙන බුද්ධෙන දෙසිතො ධම්මො'ති.

ඉන්දං සුදං ආයස්මා පරිපුණ්ණකො ථෙරො ගාථං අභාසිත්ථා'ති.

පරිපුණ්ණකථෙවරගාථා.

1. 10. 2

92. යස්සාසචා පරිකකිණා ආභාරෙ ච අනිසසිනො,
සුඤ්ඤනා අනිමිතො ච විමොක්ඛො යස්ස ගොචරො,
ආකාසෙව සකුන්තානං පදං නස්ස දුරන්තයන්ති.

ඉන්දං සුදං ආයස්මා විජයො ථෙරො ගාථං අභාසිත්ථා'ති.

විජයථෙවරගාථා.

1. 10. 3

93. දුක්ඛා කාමා ඵරක න සුඛා කාමා ඵරක,
යො කාමෙ කාමයති දුක්ඛං සො කාමයති ඵරක,
යො කාමෙ න කාමයති ඵරක දුක්ඛං සො න කාමයති ඵරකා'ති.

ඉන්දං සුදං ආයස්මා ඵරකො ථෙරො ගාථං අභාසිත්ථා'ති.

ඵරකථෙවරගාථා

1. 10. 4

94. නමො හි නස්ස භගවතො සකාපුත්තස්ස සිරිමනො,
තෙනායං අග්ගපථතෙන අග්ගො ධම්මො සුදෙසිතො'ති.

ඉන්දං සුදං ආයස්මා මෙහතඡී ථෙරො ගාථං අභාසිත්ථා'ති.

මෙහතඡී ථෙවරගාථා

1. 10. 5

95. අකොභං භතනෙතොසම් කන්තාරධානපකකන්තො,¹
සයමානො' පි ගච්ඡිස්සං න සභායෙන පාපෙන'ති.

ඉන්දං සුදං ආයස්මා චකුචුපාලො ථෙරො ගාථං අභාසිත්ථා'ති.

චකුචුපාලථෙවරගාථා.

1. 10. 6

96. එකපුපථං චිජ්ඣාන අසිතිං චස්සකොචියො,
සග්ගෙසු පරචාරෙචා සෙසකෙනමහි තිබ්බුතො'ති.

ඉන්දං සුදං ආයස්මා බණ්ඩසුමනො ථෙරො ගාථං අභාසිත්ථා'ති.

බණ්ඩසුමණථෙවරගාථා.

1. පකාසෙදු - මජ්ඣිම නිකායෙ - සිමු 1, 2, PTS.

1. 10. 7

97. හිතා සතපලං කංසං සොචණ්ණං සතරාජිකං,
අඟහිං මතතිකාපතනං ඉදං දුතියාභිසෙවන'නති.

ඉන්දං සුදං ආයස්මා තිස්සො ථෙරො ගාථං අභාසිත්ථා'ති.

තිස්සසේචරගාථා.

1. 10. 8

98. රූපං දිස්වා සති මුට්ඨා පියතිමිතතං මනසිකරොනො,
සාරතතච්චෙනො වෙදෙති තං ච අජේඛාස නිට්ඨති,
තස්ස වඛ්ඞනති ආභවා හව්චුලා හවගාමිනො'ති.¹

ඉන්දං සුදං ආයස්මා අභයො ථෙරො ගාථං අභාසිත්ථා'ති.

අභයසේචරගාථා.

1. 10. 9

99. සද්දං සුභිං සති මුට්ඨා පියතිමිතතං මනසිකරොනො,
සාරතතච්චෙනො වෙදෙති තං ච අජේඛාස නිට්ඨති,
තස්ස වඛ්ඞනති ආභවා සංසාරමුපගාමිනො'ති.²

ඉන්දං සුදං ආයස්මා උතතිස්සො ථෙරො ගාථං අභාසිත්ථා'ති

උතතිස්සසේචරගාථා.

1 10. 10.

100. සම්මප්පාධානසම්පනො සතිපට්ඨානගොචරො,
විමුතතිකුසුමසඤ්ජනො පරිතිබ්බිස්සනාහාසවො'ති.

ඉන්දං සුදං ආයස්මා දෙවසභො ථෙරො ගාථං අභාසිත්ථා'ති.

දෙවසභසේචරගාථා.

දසමො වග්ගො.

තස්සද්දානං

පරිපුණ්ණනො ච විජයො ඵරකො මේතනජ් මුනි,
චක්ඛුපාලො බණ්ඩසුමනො තිස්සො ච අභයො³ නථා,
උතතිස්සො ච මහාපඤ්ඤා ථෙරො දෙවසභො පි වා'ති.

1. හව්චුලාපගාමිනො - පිටු.
2. සංසාර උපගාමිනො - පිටු. 1, 2. 3. තිස්සො අභයො ච - PTS.

1. 11. 1

101. හිත්වා ගිහිතතං අභවොසිතතොතො
චුඛනඛගලී ඔදරිකො කුසිනො,
මහාවරාහො'ව නිවාපපුටොඨා
පුනපපුභං ගබ්භචුපෙති මජ්ඣො.

ඉදං සුදං ආයස්මා බෙලට්ඨානිකො ථෙරො ගාථං අභාසිත්ථා'ති.

බෙලට්ඨානිකජෙඨරගාථා

1. 11. 2

102. මානෙන වඤ්චිතාසෙ සඛ්ඛාරෙසු සඛිකිලිසුමානාසෙ,¹
ලාභාලාභෙන මපිතා සමාධිං භාගිගච්ඡන්ති'ති.

ඉදං සුදං ආයස්මා සෙත්භුවෙත්ථා ථෙරො ගාථං අභාසිත්ථා'ති

සෙත්භුවෙත්ථරගාථා.

1. 11. 3

103. භාගං එතෙන අත්ථිකො සුඛිතො ධම්මරසෙන තපපිනො,
පිත්තානා රසග්ගචුත්තමං න ච කාහාමි විසෙභ සත්ථි'න්ති.

ඉදං සුදං ආයස්මා බිඤ්චරො' ථෙරො ගාථං අභාසිත්ථා'ති.

බිඤ්චරජෙඨරගාථා.

1. 11. 4

104. ලහුකො චත මේ කායො ජුටොඨා ච පිතිසුඛෙන විපුලෙන.
තුලමිච එරිතං මාපුතෙන පිලචතිමි මේ කායො'ති.

ඉදං සුදං ආයස්මා ඛිතකො ථෙරො ගාථං අභාසිත්ථා'ති.

ඛිතකජෙඨරගාථා.

1. 11. 5

105. උකකණ්ඨිතොපි න වසෙ රමමානොපි පකකමො,
තනෙව්චානත්ථංගිතං වසෙ වාසං විචිකඛණො'ති.

ඉදං සුදං ආයස්මා මලිතවමොහො ථෙරො ගාථං අභාසිත්ථා'ති.

මලිතවමහජෙඨරගාථා.

1. 11. 6

106. සතලිඛිතසු අත්ථසු සතලකඛණධාරිතො,
එකඛිතදසසි දුමෙමධො සතදසසි ච පණ්ඨිතො'ති.

ඉදං සුදං ආයස්මා සුභෙමනොහො ථෙරො ගාථං අභාසිත්ථා'ති.

සුභෙමහනජෙඨරගාථා.

1. සඛිකිලිසුමානාසෙ - මජ්ඣං. 2. පිත්තා - කත්ථි, 3. බිඛිතො - මජ්ඣං.

1 11. 7

107. පබ්බජිං තුලසිනාන අගාරසමානගාරිඨං,
තිස්සො විජජා අනුප්පතතා කතං බුද්ධස්ස සාසන'නති.

ඉන්දං සුදං අයසමා ධම්මසමො ථෙරො ගාථං අභාසිත්ථා'ති.

ධම්මසමථෙරගාථා.

1. 11. 8

108. ස විසංවසසගතිකො¹ පබ්බජිං අනගාරිඨං,
තිස්සො විජජා අනුප්පතතා කතං බුද්ධස්ස සාසන'නති.

ඉන්දං සුදං අයසමා ධම්මසමපිතුථෙරො ගාථං අභාසිත්ථා'ති.

ධම්මසම පිතුථෙරගාථා

1. 11. 9

109. න නුතායං පරමභිතානුකම්පිනො
රහොගතො අනුචිගඤ්ඤි සාසනා,
තථාහයං විහරති පාකතිඤ්ඤො
මිහි යථා තරුණජාතිකා චනෙ'ති.

ඉන්දං සුදං අයසමා සඛ්ඤරකඛිනො ථෙරො ගාථං අභාසිත්ථා'ති.

සඛ්ඤර කඛිතථෙරගාථා.

1. 11. 10

110. නගා නගගෙසු සුසංචිරුලානා
උදගගමෙසෙන නවෙන සිත්තා,
විවෙකකාමස්ස අරඤ්ඤසඤ්ඤිනො
ජනෙති භිගෙසා උසහස්ස කල්යාන'නති.

ඉන්දං සුදං අයසමා උසහො ථෙරො ගාථං අභාසිත්ථා'ති.

උසහථෙරගාථා.

එකාදසමො වගෙගා

තස්සඤ්ඤානං:

බෙලට්ඨාතිකසෙතුච්ඡා, බඤ්ඤො, භිතකො ඉසී,
මලිකවිමො, සුගෙමනො, ධම්මසමො, ධම්මසමපිතා,
සඛ්ඤරකඛිතථෙරො, ච උසහො, ච මහාමුතී'ති.

1. 12. 1

111. දුප්පබ්බජ්ජං වෙ දුරධිව්‍යාසා ගෙහා
ධම්මො ගමහිරො දුරධිගමා හොගා,
කිච්ඡා චුතති නො ඉතරීතරෙතෙව
සුඛතං විනොතතුං සතතමනිච්චත'නති.

ඉදං සුදං ආයසමා ජෙනොතො ථෙරො ගාථං අභාසිත්ථා'ති.

ජෙනනානෙථරගාථා.

1. 12. 2

112. තෙවිජෙජාහං මහාකියාසී වෙතොසමථකොච්ඡෙදො
සදදෙථො මෙ අනුප්පතොතො සතං බුද්ධියා සාසන'නති

ඉදං සුදං ආයසමා චච්ඡගොතොතො ථෙරො ගාථං අභාසිත්ථා'ති.

චච්ඡගොතනනෙථරගාථා.

1. 12. 3

113. අචෙජාදිකා පුට්ඨසීලා ගොනඛගුලමිගාසුතා,
අමබුසෙව්‍යාලසඤ්ඤාතො තෙ සෙලා රමසතති ම'නති.

ඉදං සුදං ආයසමා චනචචෙජ්, ථෙරො ගාථං අභාසිත්ථා'ති.

චනචච්ඡනෙථරගාථා.

1. 12. 4

114. කායදුට්ඨුලලභරානො හියමානමති¹ ජීවිතෙ,
සරීරසුඛධිද්ධියා කුතො සමණ සාබ්බක.'ති.

ඉදං සුදං ආයසමා අධිබුතොතො ථෙරො ගාථං අභාසිත්ථා'ති.

අධිබුතනනෙථරගාථා.

1. 12. 5

115. එසාවහිසාසෙ පබ්බතෙන බහුකුට්ඨසලකිකෙන,²
තෙසාදකෙන ගිරිතො යසසිතො පරිච්ඡදෙනා'ති.

ඉදං සුදං ආයසමා මහානාමො ථෙරො ගාථං අභාසිත්ථා'ති.

මහානාමනෙථරගාථා.

1. 12. 6

116. ඡ එසායතනෙහි හිතා ගුත්තආරො සුසංචුතො,
අසමුලං චමිත්තාන පතොතො මෙ ආසවකඛයො'ති.

ඉදං සුදං ආයසමා පාරාසරියනෙරො³ ගාථං අභාසිත්ථා'ති.

පාරාසරියනෙථරගාථා.

1. හියාමානභීස - PTS. 2 සලකිකෙන - ප,
3. පාරාසරිය - මජ්ඣ. PTS.

1. 12. 7

117. සුච්චිනො, සුචසනො සබ්බාහරණභුසිනො,
තිසොසා විජ්ජා අජ්ඣගමිං කතං බුභුසො සාසන'නති.

ඉද්ධං සුදං ආයසමා යසො ථෙරො ගාථං අභාසිත්ථා'ති.

යසජෙඨරගාථා.

1. 12. 8

118. අභිසජ්ඣොච නිපනති
වයො රූපං අඤ්ඤාමිච කථෙච සනනං,
තසොච සතො අවිප්පවසනො
අඤ්ඤාසොච සරාමි අත්තාන'නති.

ඉද්ධං සුදං ආයසමා කිම්බිලො ථෙරො ගාථං අභාසිත්ථා'ති.

කිම්බිලජෙඨරගාථා.

1. 12. 9

119. රුකඛමුලගහනං පසකකිය
නිබ්බානං හදයසමිං ඔප්පි¹
කුය යොතමි මා ච පාමදෙ²
කීං තෙ බිලිඛිලිකා කරියසති'ති.

ඉද්ධං සුදං ආයසමා වජ්ජපුතො ථෙරො ගාථං අභාසිත්ථා'ති.

වජ්ජපුතජෙඨරගාථා.

1. 12. 10

120. පඤ්ඤාකඛකා පරිඤ්ඤාතා නිට්ඨන්ති ජිනනමුලකා,
දුකඛකඛයො අනුප්පතො පතො මෙ ආසවකඛයො'ති.

ඉද්ධං සුදං ආයසමා ඉසිදතො ථෙරො ගාථං අභාසිත්ථා'ති.

ඉසිදතජෙඨරගාථා.

වගගො දවාදසමො

තසසුඤ්ඤානං:

ජෙතො ච වච්ඡගොතො ච වච්ඡ, ච වනසච්ඡයො,³
අධිමුතො මහානාමො පාරාසරියො⁴ යසා පි ච,
කිම්බිලො වජ්ජපුතො ච ඉසිදතො මහායසො'ති.

තමුඤ්ඤානං.

විසුඤ්ඤාතරසනං ථෙරා තතකිච්චා අනාසවා,
එකකෙච තිපාතමහි සුසඛිනා මහෙසිහි'ති.

එකකනිපාතො නිට්ඨිතො

1. ඔසිස - PTS. 2 පමාදෙ-බහුසු 3. වකපච්ඡයො- PTS. 4 පාරාපරියො- PTS.

2. දුකනිපාතො

2. 1. 1

- 121. නත්ථි කොච්චි භවො නිව්චො සඤ්ඤාරා වා පි සසසනා,
උපපජ්ජනති ව තෙ ඛන්ධා චචන්ති අපරාපරං.
- 122. එතමාදීනවං ඤාතො භවෙනමහි අනත්ථිකො,
නිසසථො සබ්බකාමෙහි පතොතා මෙ අභාවනබ්බො'ති.

ඉන්ධං සුදං අයසමා උත්තරො ථෙරො ගාථායො අභාසිත්ථා'ති.

උත්තරඤ්ඤාථො.

2. 1. 2

- 123. නසිදං අනසෙන ජීවිතං නාභාරො හදයසස සන්තිකො,
අභාරට්ඨිතිකො සමුසසයො ඉති දීඤ්ඤාන වරාමි එසතං.
- 124. පඤ්ඤාති හි නං පච්චෙදසුං යායං වඤ්ඤපුජනා කුලෙසු,
සුමුමං සබ්බං දුරුල්ලභං සක්කාරො කාපුරිසෙන දුජ්ජහො'ති.

ඉන්ධං සුදං අයසමා පිණ්ඩාලභාරආචාරො ථෙරො ගාථායො¹
අභාසිත්ථා'ති.

පිණ්ඩාලභාරආචාරඤ්ඤාථො.

2. 1. 3

- 125. මක්කථො පඤ්චආරායං කුට්ඨිකායං පසක්ඛිය,
ආරෙන අනුපරියෙති සට්ඨසනො චුත්තං චුත්තං.
- 126. තිට්ඨ මක්කට මා ඛාචි නහි තෙ තං යථා පුරෙ,
තිගහභිතොසි පඤ්ඤාය නෙව්' දුරං ගමිසසි'ති.

ඉන්ධං සුදං අයසමා වලලියො ථෙරො ගාථායො අභාසිත්ථා'ති.

වලලියඤ්ඤාථො.

1. තෙතො - PTS.

2. 2. 4

- 127. තිණණං මෙ තාලපනනානං ගඛගාතීරෙ කුචී කතා,
ඡවසිනෙතොව මෙ පනෙනා පංසුකුලං ච චීවරං.
- 128. දවින්නං අනතරවසාහං එකා වාචා මෙ භාසිතා,
තතිගෙ අනතරවසාමහි තමොකකකො: පදුලීනො.

ඉන්දං සුදං අංගසමා ගඛගාතීරිගො: ථෙරො ගාථාගො අභාසිත්ථා'ති.

ගඛගාතීරිගසෙථරගාථා.

2. 1. 5

- 129. අපි වෙ හොති නෙවිජේජා මච්චුභාසී අනාසවො,
අපපඤ්ඤානොති නං බාලා අවජානනති අජානතා.
- 130. ගො ව බො අනනපාහසස ලාහී හොතීධි පුඤ්ඤො,
පාපධමෙමාපි වෙ හොති සො නෙසං හොති සකකනො'ති.

ඉන්දං සුදං අංගසමා අජිනො ථෙරො ගාථාගො අභාසිත්ථා'ති.

අජිනසෙථරගාථා.

2. 1. 6

- 131. යදුහං ධම්මමසොසාසිං භාසමානසස සච්චිනො,
හ කඛිමතිජානාමි සබ්බඤ්ඤා අපරාජිතෙ.
- 132. සත්ථවාහෙ මභාචීරෙ සාරජිනං චරානනමෙ,
මඤ්ඤ පටිපදුයං වා කඛිං මඤ්ඤං න විජ්ජති'ති.

ඉන්දං සුදං අංගසමා මෙලජිනො ථෙරො ගාථාගො අභාසිත්ථා'ති.

මෙලජිනසෙථරගාථා.

2. 1. 7

- 133. යථා අගාරං දුච්ඡන්නං වුට්ඨි සමතිවිජ්ඣති,
එවං අභාවිතං විතතං රාගො සමතිවිජ්ඣති.
- 134. යථා අගාරං සුච්ඡන්නං වුට්ඨි න සමතිවිජ්ඣති,
එවං සුභාවිතං විතතං රාගො න සමතිවිජ්ඣති'ති.

ඉන්දං සුදං අංගසමා රාගො: ථෙරො ගාථාගො අභාසිත්ථා'ති.

රාගසෙථරගාථා.

2. 1. 8

- 135. බිණා හි මඤ්ඤං ජාති චුසිතං ජිනසාසනං,
පභිනො ජාලසඛිකානො භවනෙනති සමුභතා.
- 136. යසසථාය පබ්බජිනො අභාරසමානගාරියං,
සො මෙ අනේථො අනුපපනො සබ්බසංයෝජනකඛයෝ'ති.
ඉත්ථං සුදං අයසමා සුරාධො ථේරො ගාථායො අභාසිත්ථා'ති.

සුඤ්ඤානපිටකෙ ථේරගාථා.

2. 1. 9

- 137. සුඛං සුපනති මුභයො යෙ ඉතීසු හ ඛජ්ඣරෙ;
සද වෙ රකඛිතඛබ්බසු යාසු සච්චං සුදුලලහං.
- 138. වධං වරිච්ඡා තෙ කාම අනණො දුති තෙ මයං
ගච්ඡාම දුති තිබ්බානං යත්ථ ගනාචා න සොචති'ති.
ඉත්ථං සුදං අයසමා ගොතමො ථේරො ගාථායො අභාසිත්ථා'ති.

ගොතමපිටකෙ ථේරගාථා.

2. 1. 10

- 139. පුබ්බෙ භනති අතතානං පච්ඡා භනති සො පරෙ,
සුභතං භනති අතතානං චිතසෙනෙව පකඛිමා.
- 140. හ ච්ඡාභවණො ඛභිච්ඡණො අනෙතො වණණො හි ච්ඡාභවණො,
යසම් පාපාති කම්මාති ස වෙ කණො සුජම්පති'ති.
ඉත්ථං සුදං අයසමා වසභො ථේරො ගාථායො අභාසිත්ථා'ති.

වසභපිටකෙ ථේරගාථා.

වග්ගො පඨමො.

කසසුද්දනා:

උතතරො වෙච්ච පිණේධාලො වලුච්ඡයො තීරියො ඉසි,
අජ්ඣො ව මෙලජ්ඣො රාධො සුරාධො ගොතමො,
වසභෙන ඉමෙ භොනති දස ථේරො මහිද්ධිකා'ති.

2. 2. 1

141. සුසසුසා සුභවඛනී සුභං පඤ්ඤාය වඛනං,
පඤ්ඤාය දන්ඨං ජානාති ඤ්ඤො අන්ඨො සුඛාවභො.

142. සෙවෙච්ච පනතාති සෙනාසනාති
චරෙය්‍ය සංයොජන විපාමොකං,
සවෙ රතීං නාඛිභවෙජ්‍යය තන්ඨ
සඛෙස වසෙ රතඛිතනොතා සතීමා'ති.

ඉන්ඨං සුදං ආයස්මා මහාචුඤ්ඤො ඵෙරො ගාථායො අභාසිත්ථා'ති.

මහාචුඤ්ඤොත්ථොගාථා.

2. 2. 2

143. යෙ ඛො තෙ වෙසමිස්සෙන¹ නානන්ථෙන² ච කමමුභා
මනුස්සෙ උපරුකුනති ඵරුසුපකකමා ජනා,
තෙපි තන්ථෙව³ කීරනති නති කමමං පනස්සති.

144. යං කරොති නරො කමමං කල්‍යාණං යදී පාපකං,
තස්ස තස්සෙව දයාදෙ යං යං කමමං පකුබ්බතී'ති.

ඉන්ඨං සුදං ආයස්මා ජොතිදස්සො ඵෙරො ගාථායො අභාසිත්ථා'ති

ජොතිදස්සොත්ථොගාථා.

2. 2. 3

145. අච්චයනති අභොරතතා ජීවිතං උපරුජකති,
ආචු ඛියති මච්චානං කුනාදීනං ච ඔදකං.

146. අථ පාපාති කමමාති කරං බාලො න බුජකති,
පච්ජාස්ස කටුකා භොති විපාකො භිස්ස පාපකො'ති.

ඉන්ඨං සුදං ආයස්මා භෙරඤ්ඤකාතින්ථෙරො ගාථායො
අභාසිත්ථා'ති.

භෙරඤ්ඤකාතින්ථෙරොගාථා.

2. 2. 4

147. පරිතතං දුරුමාරුය්‍ය සථා සිද්දෙ මහණ්ණවෙ,
ඵචං කුසිතමාගමම සාධුජීවී පි සිද්ධති,⁴
තස්මා තං පරිචජෙජ්‍යය කුසිතා භිවචිරිතං.

148. පච්චිත්තෙති අරියෙති පභිතත්තෙති කුබ්බිති,
තිච්චං ආරඤ්චිරියෙති පණ්ඩිතෙති සභාවභෙ'ති.

ඉන්ඨං සුදං ආයස්මා තොමච්චිත්තො ඵෙරො ගාථායො අභාසිත්ථා'ති.

තොමච්චිත්තොත්ථොගාථා.

1. වෙසමිස්සෙත - ට වෙසමිස්සෙත - ජු 2. නානත්තෙත - සිඞු 1, 2. PTS
3. තථෙව - ජු. 4. සාධුජීවීසිද්ධති - ජු

2. 2. 5

- 149. ජනො ජනමහි සමිඛ්ඤො ජනමෙමසසිතො ජනො,
ජනො ජනෙන හෙසීයති හෙදෙති ච ජනො ජනං.
- 150. කොභි තස්ස ජනෙනතො ජනෙන ජනිතෙන චා
ජනං ඕහාය ගච්ඡං තං හෙඨසිතිඤ්ඤං ජනන්ති.

ඉදං සුදං අයසමා සබ්බමිත්තො ථෙරො ගාථායො අභාසිත්වා'ති.

සබ්බමිත්තත්ථෙරගාථා.

2. 2. 6

- 151. කාලී ඉච්චි බුහති ධම්කරුපා
සත්ථිං ච හෙතිං අපරං ච සත්ථිං,
බ්‍රාහ්මං¹ ච හෙතිං අපරං ච බ්‍රාහ්මං
සිසං ච හෙතිං දග්ඛිථාලකං' ච
ඵසා නිසිත්තා අහිසද්දගිතිං.

- 152. යො වෙ අච්චො උපගිං කරොති
සුභප්පනං දුකඛමුපෙති මනෙද්ද,
තසමා පජානං² උපගිං න කගිරා
මාහුං සුභ හිත්තසිරො සසිසන්ති

ඉදං සුදං අයසමා මහාකාලො ථෙරො ගාථායො අභාසිත්වා'ති.

මහාකාලත්ථෙරගාථා.

2. 2. 7

- 153. බහු පපතො ලහති මුණෙභි සඛ්ඤාචපාරුතො,
ලාහි අත්තස්ස පානස්ස චිත්තස්ස සයනස්ස ච.
- 154. ඵතමාදීනචං ඤාති සකකාරෙසු මහබ්‍රහ්මං,
අපාලාගො 'න චය්‍යතො සතො හිකඛු පරිබ්බජෙ'ති.

ඉදං සුදං අයසමා තිසෙසා ථෙරො ගාථායො අභාසිත්වා'ති

තිසෙසත්ථෙරගාථා.

2. 2. 8

- 155. පාචිතචංසදගමහි සකාසුත්තා සහායකා,
පහායානපාකො හොගෙ උඤ්ජාපත්තාගතෙ රතා.
- 156. අරභිචිරියා පශිතත්තා නිච්චං දලහපරකකමා,
රමන්ති ධම්මරතියා හිතිංත ලොකියං රතීන්ති,

ඉදං සුදං අයසමා කිම්බිලො ථෙරො ගාථායො අභාසිත්වා'ති.

කිම්බිලත්ථෙරගාථා.

1 බ්‍රාහ්මණී - සිඹු, 1, 2 2. පජා - සිඹු, 1, 2.

2. 2. 9

157. අයොතිකො මනසිකාරා මනෙතං අනුසුඤ්ඤං,
උභිතො චපලො චාසිං කාමරාගෙන අචිතො.

158. උපායකුසලොනාහං බුඳොකාදිච්චබ්බකුභා,
යොතිකො පටිපඤ්ඤා භවෙ චිත්තං උදබ්බතිනති.

ඉදං සුදං අයසමා නන්දො ඵෙරො ගාථායො අභාසිත්ථා'ති.

හන්දසුඤ්ඤං භවං.

2. 2. 10

159. පරෙ ච නං පසංසනති අත්තා චෙ අසමාහිතො,
මොසං පරෙ පසංසනති අත්තා හි අසමාහිතො.

160. පරෙ ච නං ගරහනති අත්තා චෙ සුසමාහිතො,
මොසං පරෙ ගරහනති අත්තා හි සුසමාහිතො'ති.

ඉදං සුදං අයසමා සිරිමා ඵෙරො ගාථායො අභාසිත්ථා'ති.

සිරිමාසෙඤ්ඤං භවං.

වගගහා දුතිසො

හසසුදුකං:

චුන්දො ච ජොතිදහො ච ඵෙරො හෙරඤ්ඤකාති ච,
හොමිමහොතො හබ්බමිහොතො කාලො තිසො ච කිම්බිලො.
හන්දො ච සිරිමා චෙච දස ඵෙරා මහිදුතිකා'ති.

2. 3. 1

- 161. බකා මයා පරිඤ්ඤාතා තණතා මේ සුසමුභතා,
භාවතා මම් බොජ්ඣංදියා පනොතා මේ ආභවකඛයො.
- 162. සොභං බකේ පරිඤ්ඤාය අබ්බුහිනාන¹ ජාලිනිං,
භාවසිනාන බොජ්ඣංදෙහ නිබ්බාසියං අභාසවො²ති.

ඉදං සුදං ආයසමා උත්තරො ථෙරො ගාථායො අභාසිදා³ති.

උත්තරණෙරගාථා.

2. 3. 2

- 163. පනාදෙ තාම සො රාජා යසා සුපො සුවණණයො,
තිරිසං සොලසපබ්බෙධො⁴ උඤ්චාසු⁵ සහසාධා.
- 164. සහසාකණො⁴ සතභෙණ්ඩු⁵ ධජාසු හරිතාමයො,
අභව්වං තද්ඵ ගකිබ්බො ජ්ඣසාසානි සතතධා⁶ති.

ඉදං සුදං ආයසමා හද්දථි ථෙරො ගාථායො අභාසිදා³ති.

හද්දථිණෙරගාථා.

2. 3. 3

- 165. සතිමී පඤ්ඤාමා හිකඤු ආරභ්බලවිරියො,
පඤ්චකප්පසතාභාභං ඵකරතති අනුසාරිං.
- 166. චතතාරො සතිපච්චානෙ සතත අච්චි ව භාවයං,
පඤ්චකප්පසතාභාභං ඵකරතති අනුසාරිනති.

ඉදං සුදං ආයසමා සොභිතො ථෙරො ගාථායො අභාසිදා³ති.

සොභිතණෙරගාථා

2. 3. 4

- 167. යං කිච්චං දලුභවිරියෙන යං කිච්චං බොඤ්ඤිමච්ඡතා,
කරිසාං භාවරාජකීයාං පසා විරියං පරකකමං.⁶
- 168. නං ව මේ මහමකකාහි අඤ්ඤාසං අමනොගධං,
අභං මොනෙහ මොතිසාං ගඛිතාසොතො⁶ච සාගරනති.

ඉදං සුදං ආයසමා චලුචියො ථෙරො ගාථායො අභාසිදා³ති.

චලුචියණෙරගාථා.

1. අබ්බුහිනාන - සිඞ්. 1, 2 2. ආරභ්බුහිනාන - මජ්. 2.
 3. උඤ්චාසු - මජ්. PTS. 4. සහසාකණො - මජ්. සහසාකණො - PTS.
 5. සතභෙණ්ඩු - සිඞ්. 6. විරියපරකමං - PTS.

2. 3. 5

- 169. කෙසෙ මෙ ඔලිබ්සක්ක¹ නති කප්පකො උපසඬකමි,
තභො ආදුසමාදුස සරීරං පච්චචේකකිසං.
- 170. තුචේජා කාසො අදිසසිඤ්ඤා අනිකාඤ්ඤා¹ තමො වෘගා,
සබ්බෙ චොලො සමුච්ඡින්නා නති දුති පුනඛහචො¹ති.

ඉන්ද්‍රං සුදං ආයස්මා විතසොකො ථේරො ගාථායො අභාසිත්ථා¹ති.

විභසොකථේරගාථා.

2. 3. 6

- 171. පඤ්චනිවරණේ හිනා යොගකෙඛමිසං පනතිතා,
ධම්මාදුසං ගහෙතාන ඤාණදසංනමනනභො.
- 172 පච්චචේකකිං ඉමං කායං සබ්බං සන්තර්ඛාතිරං,
අජ්ඣිතනඤ්ඤා ඛගිඤ්ඤා ච තුචේජා කාසො අදිසසිඤ්ඤා¹ති.

ඉන්ද්‍රං සුදං ආයස්මා පුණ්ණමාසො ථේරො ගාථායො අභාසිත්ථා¹ති

පුණ්ණමාසථේරගාථා

2. 3. 7

- 173 යථාපි හඤ්ඤා ආජ්ඣෙඤ්ඤා ඛලිනා පනිතිට්ඨති,
හිගෙසා උඤ්ඤාන සංචේගං අදිභො වහනෙ ධුරා.
- 174. එවං දසංනසමපන්නං සම්මාසම්බුද්ධිසාවකං,
ආජාතිතං² මං ධාරෙථ පුභතං බුද්ධිසං ඕරසන්ඤා.

ඉන්ද්‍රං සුදං ආයස්මා නන්දකො ථේරො ගාථායො අභාසිත්ථා¹ති.

නන්දකථේරගාථා

2. 3. 8

- 175. එහි නන්දක ගච්ඡාම උපජ්ඣායස්ස සන්තිකං,
සිහභාදං නදිස්සාම බුද්ධිසෙට්ඨස්ස සම්මුඛා.
- 176. යාය භො අනුකම්පාය අමෙහ පබ්බාජසි මුනි,
සො භො අන්තො අනුප්පතො සබ්බසංයොජ්ඣකඛයො¹ති.

ඉන්ද්‍රං සුදං ආයස්මා හරතො ථේරො ගාථායො අභාසිත්ථා¹ති.

හරතථේරගාථා.

1. අභිකාඤ්ඤා - PTS 2. අජාතිතං - PTS

2. 3. 9

- 177. නදනති එචං සපාඤ්ඤා සීභාව භිරිගඛොරෙ
වීරා විජ්ඣනසම්භාමා ජෙත්වා මාරං සමාහිතිං¹.
- 178. සත්ථා ච පරිවිණේණා මෙ ධම්මො සභෙතා ච පුජ්ඣො,
අභං ච විතොතා සුමනො පුත්තං දිස්වා අනාසවිත්ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා භාරඤාජො ථෙරො ගාථායො අභාසිත්ථා'ති.

භාරඤාජඤ්චරගාථො.

2. 3. 10

- 179. උපාසිතා සපපුරිසා සුතා ධම්මා අතිණහසො,
සුත්ථාන පටිපජ්ජස්සං අඤ්ජස්සං අමතොගඛං.
- 180. භවිරාගභතස්ස මෙ සතො භවිරාගො පුත මෙ න විජ්ජති,
න චානු න ච මෙ² භවිස්සති න ච මෙ එතරසුපි³ විජ්ජති'ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා කණ්ඤදිත්තො ථෙරො ගාථායො
අභාසිත්ථා'ති.

කණ්ඤදිත්තඤ්චරගාථො

චගෙගා නතිගො.

කසුඤ්ඤානාම:

උත්තරො භග්ගජ්ඣෙරො සොභිතො චලුලියො ඉසි,
විතසොකො ච යො ථෙරො පුණ්ණමාසො ච නන්දකො,
භරතො භාරඤාජො ච කණ්ඤදිත්තො මහාමුතී'ති.

1. සමාගතං - සිඹු. 1, 2.
 2. එතරසි - සිඹු 1, 2

2. කමෙ - සිඹු. 1, 2.

2. 4. 1

- 181. යතො අහං පබ්බජ්ඣො සමමාසමුද්ධිසාසනෙ,
විමුච්චමානො උඤ්චජං කාමධාතුං උපච්චගං.
- 182. මුහුමුනො පෙකඛමානස්ස තතො විතතං විමුච්චි මෙ,
අකුප්පා මෙ විමුහුතීති සබ්බසංයොජනකඛයා'ති.

ඉන්දං සුදං ආයස්මා මිගසිරො ථෙරො ගාථායො අභාසිත්ථා'ති.

මිගසිරඤ්චරගාථා.

2. 4. 2

- 183. අනිච්චාති ගහකාති තත්ථ තත්ථ පුන පුනං,
ගහකාරං ගවෙසනොතො දුකඛා ජාතී පුන පුනං.
- 184. ගහකාරක දිට්ඨොසි පුන ගෙහං න කාහසි,
සබ්බො තෙ ඵාසුකා හඤ්ඤා ජුණ්ඤා,¹ ච විදුලිතා,²
විමරියාදිකතං³ විතතං ඉධෙව විධිමිස්සතී'ති.

ඉන්දං සුදං ආයස්මා සිවකො ථෙරො ගාථායො අභාසිත්ථා'ති.

සිවකඤ්චරගාථා.

2. 4. 3

- 185. අරහං සුගතො ලොකෙ වාතෙහාඛාගිතො මුනි,
සවෙ උණෙතාදකං අත්ථි මුනිනො දෙහි මුාහමණ්,
- 186. පුජ්ඣො පුජ්ඣිතානං⁴ සක්කරෙය්‍යාන සක්කතො,
අපවිතොපචනිතානං⁵ තස්ස ඉච්ඡාමි හාතවෙ'ති.

ඉන්දං සුදං ආයස්මා උපචානො ථෙරො ගාථායො අභාසිත්ථා'ති.

උපචානඤ්චරගාථා.

2. 4. 4

- 187. දිට්ඨා මයා ඛමමධිරා උපාසකා
කාමා අනිච්චා ඉති හාසමානා,
සාරතතරතතා මණ්ඤාණඤ්ඤාලෙසු
පුතොසු දුරෙසු ච තෙ අපෙකඛා
- 188. අඛා න ජානනති යථාච්ච⁶ ඛමමං
කාමා අනිච්චා ඉති වාපි ආහු,⁷
රාගං ච තෙසං න බලතී ඡේතනුං
තස්මා සිතා පුතකදරං ඛතඤ්චා'ති.

ඉන්දං සුදං ආයස්මා ඉසිදිතො ථෙරො ගාථායො අභාසිත්ථා'ති.

ඉසිදිතඤ්චරගාථා.

1 ජුණ්ඤා - PTS 2 විදුලිතා - සිමු 1, 2 3 විමරියාදිකතං - සිමු 1, 2, PTS
 4 පුජ්ඣනසානං - මජ්ඣ, PTS 5 අපවිතොපචෙය්‍යානං - මජ්ඣ, අපවිතො
 අපවිතොය්‍යානං - PTS 6 යථාච්ච - සිමු 1, 2 7 අහු - ජ

2. 4. 5

189. දෙවො ව වසන්ති දෙවො ව ගලුගලායති
එකකො වාහං හෙරවෙ බිලෙ විහරාමි,
තසා මයාං එකකසා හෙරවෙ බිලෙ විහරතො
නන්ති හයං වා ඡමතිතතතං වා ලොමහංසො වා.

190. ධම්මතා මම සා යසා මෙ
එකකසා හෙරවෙ බිලෙ
විහරතො නන්ති හයං වා
ඡමතිතතතං වා ලොමහංසො වා'ති.

ඉන්දං සුදං ආයසමා සම්බුලකම්මානො ථෙරො ගාථායො අභාසිත්ථා'ති.

සම්බුලකම්මානන්තෙරගාථා.

2. 4. 6

191. කසා සෙලුපමං විතතං සිතං නානුපකම්පති,
විරතතං රජතීසෙසු කුපපතීයෙ න කුපපති,
යසෙසවං හාවිතං විතතං කුතො තා දුකබ්බෙසසති.

192. මම සෙලුපමං විතතං සිතං නානුපකම්පති,
විරතතං රජතීයෙසු කුපපතීයෙ න කුපපති,
මමෙවං හාවිතං විතතං කුතො මං දුකබ්බෙසසති'ති.

ඉන්දං සුදං ආයසමා බිතකො ථෙරො ගාථායො අභාසිත්ථා'ති.

බිතකන්තෙරගාථා.

2. 4. 7

193. න තාව සුපිකුං හොති රහති නකබ්බතමාලිනී,
පච්ඡග්ගිකුමෙවෙසා රහති හොති විජානතා.

194. ගච්ඡතිකාමපතිතං කුඤ්ඤරො වෙ අනුකකමෙ,
සතිකාමෙ මෙ මතා සෙයොෆා යං වෙ ජීවෙ පරාජිතො'ති.

ඉන්දං සුදං ආයසමා සොණො සෙලියසරිය¹පුභතන්තෙරො ගාථායො අභාසිත්ථා'ති.

සෙලියසරියන්තෙරගාථා.

2. 4. 8.

195. පඤ්චකාමගුණෙහිත්තා පියරුපෙ මනොරමෙ,
සඤ්ඤ අභිතිකම්මිම දුකබ්බසන්තකරො² හවෙච.

196. නාහිනදුමි මරණං නාහිනදුමි ජීවිතං,
කාලං ච පච්ඡිකම්මිම සමපජානො පතිසානො'ති.

ඉන්දං සුදං ආයසමා නිසලො ථෙරො ගාථායො අභාසිත්ථා'ති.

නිසලන්තෙරගාථා.

1 සොණො පොච්චිසපුභතො - සා, PTS. 2 දුකබ්බසන්තං කරො - සිමු 1, 2

2. 4. 9

- 197. අඹපලලච්ච සඛකාසං අංසෙ කඤ්ඤාන චිචරං,
තිසිනෙතො හඤ්ඤි භිව්ඤ්ඤාය ගාමං පිණ්ඩොය පාවිසිං.
- 198. හඤ්ඤිකඤ්ඤිතො ඕරුඤ්ඤා සංවේගං අලභිං තදා,
සොභං දිනෙතො තදා සනෙතො පනෙතො මෙ අංසච්චකඤ්ඤො'ති.

ඉන්ද්‍රං සුදං අංසඤ්ඤා උසභො ථේරො ගාථායො අභාසිත්ථො'ති.

උසභඤ්ඤරභාථො.

2. 4. 10

- 199. අගමිති කප්පටො කප්පටකුරො අච්ඤ්ඤා අතිභරිතාය¹
අමිතභරිතායං ධම්මකතමනෙතො කතපදං කොභාති ඔච්චෙතං.
- 200. මා ඛො තිං කප්පට පච්ඤ්ඤාසි
මා තං උපකඤ්ඤාකමභි² තාලෙඤ්ඤා,
හභ්³ තිං කප්පට මතකමඤ්ඤාසි
සඤ්ඤාමඤ්ඤාසි පච්ඤ්ඤාසො'ති.

ඉන්ද්‍රං සුදං අංසඤ්ඤා කප්පටකුරො ථේරො ගාථායො අභාසිත්ථො'ති.

කප්පටකුරඤ්ඤරභාථො.

චලෙගා, චතුරොථො.

තඤ්ඤාසො:

මිගසිරො සිච්චකො ච උපච්ඤ්ඤා ච පඤ්ඤාතො
ඉසිදිනෙතො ච කච්ඤ්ඤාතො භිතකො ච මහාච්ඤ්ඤා
සෙලිඤ්ඤාසො තිසභො ච උසභො කප්පටකුරො'ති.

1 අතිභරිතාය - සිඳු 1, 2

2 උපකඤ්ඤාමභි - සිඳු 1, 2

3 හභි - සිඳු 1, 2

2. 5. 1

201. අහො බුඬා අහො ධම්මා අහො හො සන්ථි සම්පදා,
ගත්ථ ඵතාදිසං ධම්මං සාවකො සච්ඡිකාහිසි.

202. අහඤ්චියොසු කප්පොසු සකකායාභිගතො අහු¹
තෙතමං පච්ඡිමකො චරිමො,² යං සමුසායො,
ජාතිමරණසංසාරො භවි දුති පුනඛහමො³ති.

ඉත්ථං සුදං ආයසමා; කුමාරකසාපො ථෙරො ගාථායො
අභාසිත්ථා⁴ති.

කුමාරකසාපථෙරගාථා.

2. 5. 2

203. යො භවෙ දභරො හිකඛු සුඤ්ඤති බුඬාසංඝහෙ,
ජාගරො පතිසුතොසු² අමොඝං තසා ජීවිතං.

204. තසමා සඤ්ඤා පිලඤ්ඤා පසාදං ධම්මදසානං,
අනුසුඤ්ඤථ මෙධාවී සරං බුඬාන සංඝන³න්ති.

ඉත්ථං සුදං ආයසමා; ධම්මපාලො ථෙරො ගාථායො අභාසිත්ථා⁴ති.

ධම්මපාලථෙරගාථා.

2. 5. 3

205 කසිඤ්ඤානි සමථභිගතානි
අසා; ගථා සාරථිනා; සුදන්තා;
පභිනමානසා අනාසවසා
දෙවාපි තසා පිභගන්ති තාදිනො³ති.

206. මඤ්ඤානි සමථභිගතානි
අසා; ගථා සාරථිනා; සුදන්තා;
පභිනමානසා අනාසවසා
දෙවාපි මයාං පිභගන්ති තාදිනො³ති.

ඉත්ථං සුදං ආයසමා; බුහමාලී ථෙරො ගාථායො අභාසිත්ථා⁴ති.

බුහමාලීථෙරගාථා.

1. අහුං - PTS

2. ස හි සුතොසු - මජ්ඣ.

2. 5. 4

207. ඡවිපාපක විතතගද්දක
මොඤ්ජු සතතං සමාහිතො,
හෙමනතිකසිතකාලරතතිගො
හිකඛු නිංසි කථං කරිසාසි.

208. සමපනාසසා මගධා කෙවලා ඉති මෙ සුඛං,
පලාලව්නනකො සෙසාං සථඤ්ඤා සුඛජ්චිතො'ති.

ඉතං සුදං ආයස්මා මොඤ්ජුජේතවරො ගාථාගො ආභාසිත්වා'ති.

මොඤ්ජුජේතවරගාථා

2. 5. 5

209. න උකතිපෙ නො ච පරිකතිපෙ පරෙ
න ඔකතිපෙ පාරගතං න ඵරගෙ,
න චතතචණ්ණං පරිසාසු බ්‍යාගරෙ
අනුභවතො සමමිතභාණී සුඛබතො.

210. සුසුඛමනිපුණ්ණදසසිනා
මතිකුසලෙන නිවාතවුතතිනා,
සංසෙවිතවුභිසිලිනා
තිබ්බානං න හි තෙන දුලලහනති.

ඉතං සුදං ආයස්මා විසාවො පඤ්චාලසුඛතො ථේරො
ගාථාගො ආභාසිත්වා'ති.

විසාවපඤ්චාලසුඛතවේරගාථා.

2. 5. 6

211. හදනති මොරා සුසිඛා සුපෙඛුණා
සුතීලහිවා සුමුඛා සුගජ්ජනො,
සුසද්දලා වාපි මහාමහි අයං
සුබ්‍යාපිතඛ්‍රො¹ සුවලාගකං නහං.

212. සුකලලරූපො සුමනස්ස ක්‍යාය තං²
සුතිකබමො³ සාඤ්ඤා සුඛුභිසාසතො,
සුසුකකසුකකං නිපුණං සුදද්දසං
පුසාහි තං උතතමමච්චුතං පදනති.

ඉතං සුදං ආයස්මා චූළකො ථේරො ගාථාගො ආභාසිත්වා'ති.

චූළකවේරගාථා.

සුසද්දබභු - සු , සිමු. 2. 2. කාසිතා - 3. සුතිකකපො - සිමු. 1, 2

2. 5. 7

213. නන්දමානාගතං චිත්තං සුලමාරොපමානකං,
තෙන තෙනෙච චජ්ඣි යෙන සුලං කලීඛිතරං.

214. තාගං චිත්තකල්පිං බ්‍රුමි තං බ්‍රුමි චිත්තදුඛකං,
සන්ථා තෙ දුලලභො ලඤ්ඤා මානන්ථෙ මං නියොජ්ඣති.

ඉන්දං සුදං ආයසමා අනුපමො ථෙරො ගාථායො අභාසිත්ථා'ති.

අනුපමන්ථෙරගාථා.

2. 5. 8

215 සංසරං දීඝමඤ්ඤානං ගඤ්ඤ පරිචතනිසං,
අපසංසං අරිසසච්චානි අනිඤ්ඤො පුච්ඡන්තො.

216. තසං මෙ අපපමතතසං සංසාරා විනලීකතා,
ගති¹ සබ්බො සමුච්ඡිත්තො නත්ථි දුති පුනඛවො'ති.

ඉන්දං සුදං ආයසමා චජ්ඡන්තො ථෙරො ගාථායො අභාසිත්ථා'ති.

චජ්ඡන්තන්ථෙරගාථා.

2. 5. 9

217. අසංසන්ථෙ ගරිතොකාසෙ සංවිරුලුහමි පාදපෙ,
එකං බුද්ධගතං සඤ්ඤං අලභිත්ථං පතිස්සන්තො.

218. එකතීංසෙ ඉතො කපපෙ යං සඤ්ඤමූලිං තද,
තසා සඤ්ඤාය වාගසා පන්තො මෙ ආසවකඛයො'ති.

ඉන්දං සුදං ආයසමා සන්ථිතො ථෙරො ගාථායො අභාසිත්ථා'ති.

සන්ථිතන්ථෙරගාථා.

වගෙගා පඤ්චමො.

තසප්පඤ්ඤානං:

කුමාරකසුපො ථෙරො ධම්මපාලො ච බ්‍රහ්මාලී,
මොඝරාජා විසාබො ච චූලකො ච අනුපමො,
චජ්ඡන්තො සන්ථිතො ථෙරො කීලෙසරජවාගන්තො'ති.

ගාථා දුකනිපාතමි නවුති වෙච අධා ච
ථෙරා එකුනපඤ්ඤාසං භාසිතා නගකොච්ඡ'ති.

දුකනිපාතො නිවසිතො.

3. නිකනිපාතො

3. 1. 1

- 219. අයොති සුඤ්චිමකේසං අග්ගිං පරිච්චිං චනෙ,
සුඤ්චිමග්ගං අජානනොතො අකාසිං අමරං තපා.
- 220. තං සුඛෙන සුඛං ලභං පසා ධම්මසුඛමමනං,
නිසොං විජජා අනුප්පතතා කතං බුඬ්ඤ්ඤා සාසනං.
- 221. ඉභමබ්ඤ්ඤා පුරෙ අාසිං ඉද්දති බොමති බ්‍රාහ්මණො,
තෙවිජජා නහානකො¹ චමති සොභිතො චමති වේදගු'ති.

ඉත්ථං සුදං අංගස්මා අග්ගිකභාරචාජො ථෙරො ගාථායො අභාසිත්ථා'ති.

අග්ගිකභාරචාජථෙරගාථා.

3. 1. 2

- 222. පඤ්චාභාහං පබ්බජිතො සෙඛො අප්පත්තමානසො,
විහාරං මෙ පවිට්ඨස්ස වෙනසො පණ්ඩි අසු.
- 223. නාසිස්සං² න පිටිස්සාමි විහාරතො න නිකඛමෙ,
නපි පස්සං නිපාතෙස්සං³ තණ්හාසලො අනුභවෙ.
- 224. නස්ස වෙචං විහරතො පස්ස විරියපරකකමං,
නිසොං විජජා අනුප්පතතා කතං බුඬ්ඤ්ඤා සාසන'නති.

ඉත්ථං සුදං අංගස්මා පච්චයො ථෙරො ගාථායො අභාසිත්ථා'ති.

පච්චයථෙරගාථා.

3. 1. 3

- 225. ගො පුඛෙඛ කරණීයාති පච්ජා සො කාතුමච්ජති,
සුඛා සො ධංසතෙ ධානා පච්ජා ච මනුභප්පති.
- 226. යං හි කසිරා තං හි වදෙ යං න කසිරා න තං වදෙ,
අකරොනනං භාසමානං⁴ පරිජානනති පණ්ඩිතා.
- 227. සුසුඛං චත නිබ්බානං සම්මාසම්බුඬ්ඤ්ඤාදෙසිතං,
අසොකං විරජං බෙමිං යත්ථ දුකඛං තීරුජ්ඣිතී'ති.

ඉත්ථං සුදං අංගස්මා බ්‍රහ්මලො ථෙරො ගාථායො අභාසිත්ථා'ති.

බ්‍රහ්මලථෙරගාථා.

1 නාතකො - සිඞ් 1. PTS 2 නා සෙස්සං - ට. 3. ත නිපාතෙස්සං - ට.
4 භාසමානං ගා - ට.

3. 1. 4

- 228. සුඛඤ්ච ජිව්තුං ඉචෙජ් සාමඤ්ඤසම්භං අපෙකඛවා,
සඛබ්බකං නාතිමඤ්ඤායාස වීචරං පානභොජනං.
- 229. සුඛඤ්ච ජිව්තුං ඉචෙජ් සාමඤ්ඤසම්භං අපෙකඛවා,
අති මුසිකසොඛනං ච සෙචෙඨ සගනාසනං.
- 230. සුඛඤ්ච ජිව්තුං ඉචෙජ් සාමඤ්ඤසම්භං අපෙකඛවා,
ඉතරීතරෙන තුඤ්ඤායා ඵකධම්මඤ්ච භාවයෙති.

ඉදං සුදං අයස්මා ධනියො ථෙරො ගාථායො අභාසිත්ථාති.

ධනියඤ්චරගාථා.

3. 1. 5

- 231. අතිසීතං අතිඋණං අතිසායමිදං අහු,
ඉති විඤ්චකම්මනෙත ඛණං අචෙචනති මාණචෙ.
- 232. යො ච¹ සීතඤ්ච උණඤ්ච තිණං හිතොයා න ඵඤ්ඤති,
කරං පුරිසකිච්චාති සො සුඛා න විභායති.
- 233. දබ්බං කුසං පොච්ඡිඋං උසිරං මුඤ්ඤපබ්බජං²
උරගා පඤ්ඤාසාමි³ විචෙකම්මචුචුභගනති.

ඉදං සුදං අයස්මා මාතඛපුනෙතා ථෙරො ගාථායො අභාසිත්ථාති.

මාතඛපුනතඤ්චරගාථා.

3. 1. 6

- 234. යෙ විතතකපි බහුසුභා
සමණා පාචලීපුතචාසිනො,
තෙතඤ්ඤතරොගමාසුමා⁴
ආරෙ තිච්ඡති බුජ්ජසොභිතො.
- 235. යෙ විතතකපි බහුසුභා
සමණා පාචලීපුතචාසිනො
තෙතඤ්ඤතරොගමාසුමා
ආරෙ තිච්ඡති මාලුතෙරිතො.
- 236. සුසුඤ්චන සුඛිචෙච්චන සඛිතාමිච්චයෙන ච,
බුභමච්චිතාසුචිණ්ණෙන ඵමායං සුඛමෙධතී¹ති.

ඉදං සුදං අයස්මා බුජ්ජසොභිතො ථෙරො ගාථායො අභාසිත්ථාති.

බුජ්ජසොභිතඤ්චරගාථා.

1. සො'ධ - සිඹු 1, 2 PTS. 2. මුඤ්ඤපබ්බජ - මජඣ. 3. පඤ්ඤාසාමි - ප, PTS.
4. තෙතඤ්ඤතරොගමාසුමා - බහුසු

8. 1. 7

- 237. යොධි කොච්චි මනුසොසු පරපාණාති හිංසති,
අඝමා ලොකා පරමතා ච උභයා ඛිංසතෙ භරො.
- 238. යො ච මෙතෙතන විතෙතන සබ්බපාණානුකම්පති,
බහුං¹ සො පසවති පුඤ්ඤං තෙත නාදිසකො² භරො.
- 239. සුභාසිතංසා සිකෙඛථ සමඤ්ඤපාසනංසා ච
ඵකාසනංසා රහො විතනවුපසමංසා වාති.

ඉදං සුදං අයඝමා වීරණො ථේරො ගාථායො අභාසිත්ථා'ති.

වීරණඤ්ඤරගාථා.

8. 1. 8

- 240. ඵකොපි සඤ්ඤා මේධාචි අඤ්ඤාභීති ඤ්ඤතිනං,
ඛම්මවේඨා සිලසම්පන්නො භොති අත්ථාස බහුභං,
- 241. නිගගංසා අනුකම්පාස වොදිතො ඤ්ඤතයො මයා,
ඤ්ඤතිබ්බවිපෙමේන කාරං කත්ථාස භික්ඛුසු.
- 242. තෙ අබ්බතිතා කාලංකතා පතතා තෙ තිව්ඛංසුඛං,
ගාතරො මංගං මාතා ච මොදන්ති කාමිකාමිනො'ති.

ඉදං සුදං අයඝමා පසසිකො³ ථේරො ගාථායො අභාසිත්ථා'ති.

පසසිකඤ්ඤරගාථා.

8. 1. 9

- 243. කාලපබ්බඛතසම්ඛාසො⁴ කිසො ඛම්නිසත්ථො,
මිතඤ්ඤා අත්තපානම්භි අදිනම්භයො භරො.
- 244. චුච්චො ඛංගෙහි මකගෙහි අරඤ්ඤාඝමං චුභාවතෙ,
නාගො සම්භාමිසිගෙවි සතො තත්ථාඛම්භයො.
- 245. යථා චුභමා තථා ඵකො යථා දෙවො තථා දුමෙ,
යථා ගාමො තථා තයො කොලාභලං තත්ථානරිත්ති.

ඉදං සුදං අයඝමා ගගොජ්ජො ථේරො ගාථායො අභාසිත්ථා'ති.

ගගොජ්ජරගාථා.

1. බහුංගි - PTS 2. පුඤ්ඤානාදිසකො - PTS. 3. වහරිතො - මජ්ඣ.
4. කාලපබ්බඛතසම්ඛාසො - සිඞ්, 1, 2.

3. 1. 10

- 246. අනුතුංගං පුරෙ සඤ්ඤා සා තෙ අජ්ජ භවිජ්ජති,
යං තුංගං තුංගමේවෙනං භවිජ්ජවරිතං මම.
- 247. අතිව්චා හි වලා සඤ්ඤා එවං දිට්ඨා හි සා මයා,
රජ්ජනපි වීරජ්ජනති භජ්ජ කිං ජ්ජාතෙ මුති.
- 248. පච්චති මුතිතො භවතං ථොක ථොකං කුලෙ කුලෙ,
පිණ්ඩකාය වරිඤ්ඤාමි අජ්ජි ජ්ජිකාබලං මමා'ති.

ඉදං සුදං අංගස්මා සාවිමිතනියො ථේරො ගාථායො
අභාසිත්ථා'ති

සාවිමිතනියසේරගාථා.

3. 1. 11

- 249. සඤ්ඤා අභිතිකඛමම භවපඛඛජ්ජනො භවො,
මිතෙන භජ්ජෙයා කලායාණෙ සුඤ්ඤාජ්ජවෙ අනජ්ජිතෙ.
- 250. සඤ්ඤා අභිතිකඛමම භවපඛඛජ්ජනො භවො,
සඛ්ඛසමිං විහරං හිකඛු සිකෙඛථ විතයං බුඛො.
- 251. සඤ්ඤා අභිතිකඛමම භවපඛඛජ්ජනො භවො.
කප්පාකප්පොසු කුසලො විහරෙයා¹ අපුරකඛතො.

ඉදං සුදං අංගස්මා උපාලිසේරො ගාථායො අභාසිත්ථා'ති

උපාලිසේරගාථා.

3. 1. 12

- 252. පණ්ඩිතං වත මං සත්තං අලමිත්ථිවිත්තකං,
පඤ්ඤාමගුණා ලොකෙ සමේමාහා පාතසිංසු මං.
- 253. පකඛනො² මාරවිසයෙ දලහසලසමප්පිනො,
අභකඛිං මච්චුරාජ්ජා අභං පාසා පමුච්චිකුං.
- 254. සඛෙඛ කාමා පභිතා මෙ භවා සඛෙඛ විදුජ්ජිතා,³
විකඛිණො ජාතිසංසාරො භවිජ්ජ දති පුභඛහවො'ති.

ඉදං සුදං අංගස්මා උභතරපාලසේරො ගාථායො අභාසිත්ථා'ති.

උභතරපාලසේරගාථා

1. වරෙයා - සිඹු. 1, PTS. 2. පකඛනො - සිඹු. 1, 9. 3. පදුජිතා - සිඹු 3 PTS.

3. 1. 13

- 255. සුභොථ ඤාතයො සබ්බෙ යාචනොත්ථ සමාගතා.
ධම්මං චො දෙසසිඤ්ඤාමි දුක්ඛා ජාති පුඤ්ජනං.
- 256. ආරහථ නික්ඛමථ සුඤ්ජථ බුද්ධසාසනෙ,
බුද්ධාථ මච්චුනො සෙනං නලාගාරං ච කුඤ්ජරො.
- 257. යො ඉමසම්ච ධම්මචිතයෙ අපමනෙතො විහෙසාති¹
පහාග ජාතිතංසාරං දුක්ඛස්සන්තං කරිස්සති²ති.
ඉත්ථං සුදං ආයස්මා අභිභුතො ථෙරො ගාථායො අභාසිත්ථා³ති.

අභිභුතයෙත්ථරගාථා.

3. 1. 14

- 258. සංසරං හි නිරගං අගච්ඡිසං²
පෙතලොකමගමං පුඤ්ජනං,
දුක්ඛමච්චි පි තීරච්ඡානගොතිගං³
නෙකධා හි වුසිතං චිරං මසා.
- 259. මානුසො පි ච හවොගිරාධිනො
සග්ගකායමගමං සකිං සකිං,
රූපධාතුසු අරූපධාතුසු
නෙවසඤ්ඤේසු අසඤ්ඤේසුධිතං.
- 260. සම්භවං සුචිදිතා අසාරකා
සභිතා පච්චිතා සදෙරිතා,
තං විදිතා⁴ මහමත්තසම්භවං,
සතතිමෙච සතිමා සමජ්ඣග⁵න්ති.
ඉත්ථං සුදං ආයස්මා ගොතමො ථෙරො ගාථායො අභාසිත්ථා³ති.

ගොතමයෙත්ථරගාථා.

3. 1. 15

- 261. යො පුබ්බෙ කරණීයාති පච්ඡා සො කාතුමච්ඡති,
සුඛා සො ධංසනෙ ආනා පච්ඡා ච මුක්ඛපපති.
- 262. යඤ්ඤි කසිරා තඤ්ඤි චදෙ යං හ කසිරා න තං චදෙ,
අකරොන්තං භාසමානං⁵ පරිජානන්ති පඤ්ඤිතා.
- 263. සුසුඛං චත නිබ්බානං සම්මාසම්බුද්ධදෙසිතං,
අසොකං චිරජං බෙමං යත්ථ දුක්ඛං නිරුජ්ඣති¹ති.
ඉත්ථං සුදං ආයස්මා භාරිතො ථෙරො ගාථායො අභාසිත්ථා³ති.

භාරිතයෙත්ථරගාථා.

1 විහසාසි - සිඤ්ඤ 1, 2, PTS. 2 අගච්ඡිස්සං - බහුසු, අගච්ඡිස්සං - ප
3 තීරච්ඡානගොතිගා - PTS. 4 විදිතා - බහුසු 5 භාසමානං තං - ප

3. 1. 16

- 264. පාපමිනෙත විචජේඤ්ඤා භජේඤ්ඤාමුද්දානලො
ඕවාදෙ වසා නිවෙඨාස පඤ්ඤාතො අවලං සුඛං.
- 265. පරිතතං දුරුමාරායා යථා සීදෙ මහණ්ණවො,
එවං කුසිතමාගමම සාඛුඤ්ඤා සීදති,
තඤ්ඤා තං පරිචජේඤ්ඤා කුසිතං හීනචිරියං.
- 266. පවිච්ඤෙනහි අරියෙහි පඤ්ඤාතෙනහි කාසිහි
නිව්චං අරඤ්ඤාචිරියෙහි¹ පඤ්ඤාතෙහි සභාවසෙ'ති.

ඉදං සුදං අඤ්ඤා විමලො ථේරො ගාථාසො අභාසිජ්ඣ'ති.
විමලජෙඨරගාථා.

හසසුදුකං:

අභිගාණිකො භාරඤ්ඤා පච්චයො ඛක්ඛලො ඉසී
ධනියො මාතඛකපුතො කොතිකො වාරණො ඉසී
චසසීකො ච යකොජො ච සාච්චිකානිසුපාලී ච
උත්තරපාලො අභිභුතො ගොතමො භාරිකො'පි ච
ථේරො නිකායිපාතමහි නිබ්බානෙ විමලො කතො
අච්චිකාලීස ගාථාසො ථේරො සොලස කිත්තිකො'ති.

නිකායිපාතො නිව්චිතො.

1 නිව්චිත චිරියෙහි - සිඳු 1, 2, PTS

4. වතුකකතිපාතො

4. 1. 1

- 267. අලඛකතා සුචසනා මාලිනී වන්දනුස්සද,
මජ්ඣේකෙ මහාපථෙ නාටී තුට්ඨෙ නච්චන්ති නාටකී.
- 268. පිණ්ඩිකාය පච්චෙඨාගං ගච්ඡන්තො නං උදිකඛිභං,¹
අලඛකතං සුචසනං මච්චුපාසංච ඔඛිඛිතං.
- 269. තතො මෙ මනසිකාරො යොනිසො උදපඡ්ඡථ,
ආදීනවො පාතුරුහු නිබ්බිදා සමභිට්ඨථ.
- 270. තතො විතතං විමුච්චි මෙ පස්ස ධම්මසුඛම්මතං,
තිස්සො පිඡ්ඡා අනුප්පත්තා කතං බුද්ධස්ස සාසන'නති.

ඉදං සුදං ආයස්මා නාගසමාලො ථෙරො ගාඨායො අභාසිත්ථා'ති.

නාගසමාලොථෙරගාඨා.

4. 1. 2

- 271. අහං මිඤ්ඤෙන පකතො විහාරා උපතිකඛමිං,
චිකමං අභිරුහන්තො තතෙච්ච පපතිං² ඡමා.
- 272. ගතතාති පරිමඡ්ඡිඤා සුභපාරුස්ස චිකමං,
චිකමෙ චිකමිං සොහං අඡ්ඤාතො සුසමාගිතො.
- 273. තතො මෙ මනසිකාරො යොනිසො උදපඡ්ඡථ,
ආදීනවො පාතුරුහු නිබ්බිදා සමභිට්ඨථ.
- 274. තතො විතතං විමුච්චි මෙ පස්ස ධම්මසුඛම්මතං,
තිස්සො පිඡ්ඡා අනුප්පත්තා කතං බුද්ධස්ස සාසන'නති.

ඉදං සුදං ආයස්මා ගඟුථෙරො ගාඨායො අභාසිත්ථා'ති.

ගඟුථෙරගාඨා.

4. 1. 3

- 275. පරෙ ච න විජ්ජානන්ති මයමෙත්ථ සමාමසෙ,
යෙ ච තත්ථ විජ්ජානන්ති තතො සම්මන්ති මෙධගා.
- 276. යද ච අවිජ්ජානන්තා ඉරියක්කමරා³ විස,
විජ්ජානන්ති ච යෙ ධම්මං ආතුරෙසු අනාතුරා.
- 277. සං කිඤ්චි සිට්ඨං කමමං සධිකිලිට්ඨං ච සං වතං,
සඛකස්සරං බුහම්චරියං න තං භොති මගප්ථලං.
- 278. යස්ස සබ්බභව්වාරිසු ගාරවො නුපලඛන්ති,
ආරකා භොති සඤ්ඤාමො නහං පුත්ථවියා යථා'ති.

ඉදං සුදං ආයස්මා සභිසො ථෙරො ගාඨායො අභාසිත්ථා'ති.

සභිසථෙරගාඨා.

1 උදකඛිභං - ට 2 පපතෙ - මජ්ඣං 3 ඉරියක්කමරා - මජ්ඣං

4. 1. 4

- 279. ධිරච්ඡු පුරෙ දුග්ගකෙ මාරපකෙඛ අවසුභෙන,
නවසොතාති තෙ කායෙ යාති සඤ්ඤාති සබ්බද.
- 280. මා පුරාණං අමඤ්ඤදිඤ්ඤා මාසාදෙසි තථාගතෙන,
සග්ගෙ'පි තෙ න රජ්ජනති කිම්බිත පන මානුසෙ.
- 281. යෙ ච ඛො බාලා දුමෙමධා දුඛමනාති මොහපාරාභා,
තාදිසා තත්ථ රජ්ජනති මාරබ්බතමති බ්බකතෙ.
- 282. යෙසං රාගො ච දොසො ච අභිජ්ජා ච විරාජ්ජනා,
තාදි තත්ථ න රජ්ජනති¹ ඡිත්තසුභතා අබ්බකිනා'ති.

ඉදං සුදං ආයසමා නඤ්ඤො ථෙරො ගාථායො අභාසිත්ථා'ති.

නඤ්ඤානෙථරගාථා

4 1. 5

- 283. පඤ්චපඤ්ඤාසවසානාති රජොජලලමධාරසිං,
භුඤ්ඤානො මාසිකං භතතං කෙසමසුං අලොචසිං.
- 284. එකපාදෙන අවසාසිං ආසනං පරිචජ්ජසිං,
සුකඛගුථාති ච බාදිං උදෙසං ච න සාදිසිං.
- 285. එතාදිසං කරිත්ථාන බහුං දුග්ගතිගාමිනං,
වුග්ගමානො මහොසෙන බුද්ධං සරණමාගමං.
- 286. සරණාගමනං පසා පසා ධම්මසුඛමමනං,
තිසොො විජ්ජා අනුපතතා කතං බුද්ධසා සාසන'නති.

ඉදං සුදං ආයසමා ජම්බුකො ථෙරො ගාථායො අභාසිත්ථා'ති.

ජම්බුකානෙථරගාථා.

4. 1. 6

- 287. සාගතං චතූ'මෙ ආසි ගයාගං ගයාඵගගුයා,²
ගං අද්දසාසිං සම්බුද්ධං දෙසෙනනං ධම්මච්ඡතතමං.
- 288. මහපහං ගණාවරිගං අග්ගපහනං විනායකං,
සදෙවකසා ලොකසා ජනං අතුලදසානං.
- 289. මහානාගං මහාවීරං මහාජ්ජතිමනාසවං,
සබ්බාසවපරිකඛිණං සත්ථාරම්බුතොහගං.
- 290. විරසඛතිලිට්ඨං චත මං දිට්ඨිසඤ්ඤානසඤ්ඤිතං,³
විමොචසි සො භගවා සබ්බගජෙඨති සෙනකා'නති.

ඉදං සුදං ආයසමා සෙනකො ථෙරො ගාථායො අභාසිත්ථා'ති.

සෙනකානෙථරගාථා.

1 තාදිසා, තත්ථ රජ්ජනති - මජ්ඣ.

2 ගයාඵගගුයා - මජ්ඣ.

3 දිට්ඨිසඤ්ඤානසඤ්ඤිතං-සිඤ්ඤා, දිට්ඨිසඤ්ඤානසඤ්ඤිතං-මජ්ඣ.

4. 1. 7

- 291. යො දකුකාලෙ තරති තරණීයෙ ච දකුසෙ
අයොති¹ සංවිධානෙන බාලො දුක්ඛං නිගච්ඡති.
- 292. තසාදාං පටිභාගනති කාලපකෙඛච චන්දිමා,
ආයසසාඤ්ච² පඨොති මිනෙතති ච විරුජ්ඣති.
- 293. යො දකුකාලෙ දකුකෙති තරණීයෙ ච තාරසෙ
යොතිසො සංවිධානෙන සුඛං පඨොති පණීතො.
- 294. තසාදාං පටිපුරෙතති සුකඛපකෙඛච චන්දිමා,
ගසො කිතතිඤ්ච පඨොති මිනෙතති න විරුජ්ඣති³ති.

ඉදං සුදං ආයසමා සමභුතො ථේරො ගාථාඨො ආභාසිත්තා⁴ති.

සමභුතථේරගාථා.

4. 1. 8

- 295. උභයෙතෙච සමපතො රාහුලභඤ්ඤා⁵ති මං විදු
ඤ්ඤාමති පුතො, බුද්ධිසා ගං ච ධම්මෙසු චක්ඛමා.
- 296. සං ච ආසමා බීණා ගං ච නත්ථි පුතබ්භවො,
අරභා දකුකිණෙසොසාමති තෙවිජ්ජා අමනදුසො.
- 297. කාමකුඃ ජාලපච්ඡන්තා⁶ තණහාජදනජාදිතා
පමතතබන්ධුතා බද්ධා මච්ඡාච කුමිනාච්චවෙ.
- 298. තං කාමං අහච්ඡිත්ඤ්චා ජේත්වා මාරසා බකිනං
සමුලං තණහමබ්බුසා සිතිභුතොසමි නිබ්බුතො⁷ති.

ඉදං සුදං ආයසමා රාහුලො ථේරො ගාථාඨො ආභාසිත්තා⁸ති.

රාහුලථේරගාථා.

4. 1. 9

- 299. ජාතරුපෙන පච්ඡන්තා⁹ දුසිගණපුරකකතා
අබෙකන පුතතමාදග භරිසා මං උපාගමි.
- 300. තං ච දිසාන ආයනතිං සකපුතතසා මාතරං
අලඛකතං සුවතනං මච්චුපාසං¹⁰ව ඔඛිතං.
- 301. තතො මෙ මනසිකාරො යොතිසො උදපජ්ජ ථ
ආදිනවො පාතුරුනු තිබ්බිදා සමිතිධ්ථ¹¹.
- 302. තතො විතතං විච්චිති මේ පසා ධම්මසුධම්මතං
තිසොසො විජ්ජා අනුපතතා කතං බුද්ධිසා සාසනනති.

ඉදං සුදං ආයසමා චන්දනො ථේරො ගාථාඨො ආභාසිත්තා¹²ති.

චන්දනථේරගාථා.

1 අගාතිසො - මජ්ඣ. PTS 2 ආයසසාඤ්ච - PTS 3 ජාලසඤ්ඤා - PTS
4 සඤ්ඤා - මජ්ඣ. 5 සමාතිධ්ථ - මජ්ඣ.

4. 1. 10

- 303. ධම්මො භවෙව රක්කති ධම්මචාරි:
ධම්මො සුච්ඡේණ්ණො සුඛමාවහාති,
ඵසාතිසංඝො ධම්මෙ සුච්ඡේණ්ණ
න දුග්ගතිං ගච්ඡති ධම්මචාරි.
- 304. න හි ධම්මො අධම්මො ච උඝභා සම්චිපාකිනො,
අධම්මො නිරයං තෙන ධම්මො පාපෙති සුග්ගතිං.
- 305. තස්මා හි ධම්මෙසු කරෙය්‍ය ඡන්දං
ඉති මොදමානො සුගතෙන තාදිභා,
ධම්මෙ සීතා සුගතචරස්ස සාවකා
නීගතති සිරා සරණචරග්ගගාමිනො.
- 306. විපෙඨාවිනො ගණ්ඛමුලො¹
තණ්ඛාජාලො සමුවතො,
ගො ඛිණ්ඨසංඝායො න චජී කිඤ්චනං
චන්දො යථා දොසිනා පුණ්ණමාසිගාති.²

ඉථං සුදං අංගස්මා ධම්මකො ථේරො ගාථායො අභාසිත්ථා'ති.

ධම්මකපේරගාථා.

4. 1. 11

- 307. යද ඛලාකා සුචිපඤ්චරච්ඡද
කාලස්ස මේඝස්ස භගෙත තජ්ඣතා,
පලෙහිති අාරුගමාරුගෙසිති
තද නදී අජකරණී රමෙති මං.
- 308. යද ඛලාකා සුචිසුඤ්චපඤ්චරා
කාලස්ස මේඝස්ස භගෙත තජ්ඣතා,
පරිගෙතති ලෙණ්මලෙණ්දසිති
තද නදී අජකරණී රමෙති මං.
- 309. කං හු තථ න රමෙනති ජම්බුගො උභතො තතිං,
ගොගෙනති අාපගාකුලං මම ලෙණ්ස්ස චෙත්තො.
- 310. තා මතමදසකසුපාඨිතා
ගෙකා මන්දචිති පතාදගනති,
තාජ්ඣ ගිරිනදීහි විපාචාසතමගො
බෙමා අජකරණී සිචා සුරමා'ති.

ඉථං සුදං අංගස්මා සප්පකො ථේරො ගාථායො අභාසිත්ථා'ති.

සප්පකපේරගාථා.

1 ගඤ්ඤිලො - සිඵු 1, PTS ගඤ්ඤිලො - සිඵු 2. 2 පුණ්ණමාසිගාති - සිඵු 1, 2

4. 1. 12

- 311 පබ්බජං ජීවිකඤ්ඤා'හං ලඤ්ඤාන උපසම්පදං,
තතො සඤ්ඤං පවිලහිං දලහවිජයො පරකකම්මං.
- 312. කාමං භිජ්ජතු'යං කායො මංසපෙසී විසීයරං,
උභො ජණ්ණකසන්ති ජබ්බායො පපතනතු මෙ.
- 313. නාසිස්සං න පිවිස්සාමි විහාරා ච න තිකකමෙ,
න'පි පස්සං තිපාතෙස්සං තණ්හාසලෙල අනුභවෙ.
- 314 තස්ස මෙවං විහරතො පස්ස විජියපරකකම්මං,
තිස්සො විජ්ජා අනුපපතතා කතං බුද්ධස්ස සාසන'නති

ඉතං සුදං ආයස්මි; මුදිතො ථෙරො ගාථායො අභාසිත්ථා'ති.

මුදිතඤ්ඤා'ගාථා.

තසසුඤ්ඤානං:

නාගසම්මාලො හගු ච සභියො නන්දකො'පි ච
 ජමබුකො සෙනකො ථෙරො සමතුතො රාහුලො'පි ච.
 හවති චන්දනො ථෙරො දසෙතෙ බුද්ධිසාවකා
 ධම්මකො සප්පකො ථෙරො මුදිතො වා'පි තෙ තයො
 ගාථායො දො ච පඤ්ඤාස ථෙරො සබ්බො'පි තෙරසා'ති.

චතුකකනිපාතො නිට්ඨිතො.

5. පඤ්ඤානිපාතො.

5. 1. 1

- 315. හිකඛු පිච්චිකං ගනති; අද්දසං ඉඤ්ඤානිකං,
අපච්ඤාං සුභානසමිං ඛජ්ජනිං කිමිති පුටං.
- 316. යං හි එකෙ ජ්ඣෙච්ඡන්ති මිතං දිඤ්ඤාන පාපකං,
කාමරාගො පාතුරහු අඤ්ඤා'ච වසති අහුං.
- 317. මිරං මදනපාකමයා තමයා ණානා අපකකමිං,
සතිමා සමපජානොහං එකමන්තං උපාච්ඡිං.
- 318. තනො මෙ මනසිකාරො යොතිසො උදපජ්ජථ,
ආදීනවො පාතුරහු තිබ්බිදා සමතිට්ඨථ.
- 319. තනො විතතං විමුච්චි මෙ පසා ඛම්මසුඛමමතං,
තිසො; විජ්ජා අනුපාතතා කතං බුද්ධසා සාසන'නති.

ඉන්ධං සුදං ආයස්මා රාජදතො; ථෙරො ගාථායො අභාසිත්ථා'ති
රාජදතනඤ්ඤානපාථො.

5. 1. 2

- 320 අයොගෙ සුඤ්ඤාමන්තානං පුරිසො කිච්චමිච්ඡනො,
මිරං වෙ නාඛගච්ඡෙත්ඨය තං මෙ දුඛගලකඛණං.
- 321. අබ්බුලහං¹ අසගතං විජ්ජනං
එකං වෙ මසාජෙත්ඨය² කලිච්ච සියා,
සබ්බානිපි වෙ මසාජෙත්ඨය අඤ්ඤාච සියා
සමච්ඡිකමසා අදසානතො.
- 322. යං හි කසිරා තං හි වදෙ යං න කසිරා න තං වදෙ,
අකරොන්තං භාසමානං පරිජානන්ති පඤ්ඤිතා.
- 323. යථා'පි රුචිරං පුප්ඵං චණ්ණචන්තං අගකිකං,
එචං සුභාසිතා වාචා අඵලා භොති අකුඛ්ඛතො.
- 324. යථා'පි රුචිරං පුප්ඵං චණ්ණචන්තං සගකිකං,
එචං සුභාසිතා වාචා සඵලා භොති පකුඛ්ඛතො'ති.³

ඉන්ධං සුදං ආයස්මා සුභුතො; ථෙරො ගාථායො අභාසිත්ථා'ති.
සුභුතනඤ්ඤානපාථො.

1. අබ්බුලං - සිමු 1, 2 2 මසාජෙත්ඨය - සිමු 1, 2
3. සුකුඛ්ඛතො - සා, සකුඛ්ඛතො - සිමු 1

5. 1. 3

- 325. වසංගි දෙවො යථා සුගීතං
ඡන්තා මෙ කුටිකා සුඛා නිවාතා,
තස්සං විහරාමි වුපසනොතො
අථ වෙ පඤ්චසී පවසාං දෙව.
- 326. වසංගි දෙවො යථා සුගීතං
ඡන්තා මෙ කුටිකා සුඛා නිවාතා,
තස්සං විහරාමි සන්තවිනොතො
අථ වෙ පඤ්චසී පවසාං දෙව.
- 327. වසංගි දෙවො යථා සුගීතං
ඡන්තා මෙ කුටිකා සුඛා නිවාතා,
තස්සං විහරාමි විතරාගො
අථ වෙ පඤ්චසී පවසාං දෙව.
- 328. වසංගි දෙවො යථා සුගීතං
ඡන්තා මෙ කුටිකා සුඛා නිවාතා,
තස්සං විහරාමි විතද්දසො
අථ වෙ පඤ්චසී පවසාං දෙව.
- 329. වසංගි දෙවො යථා සුගීතං
ඡන්තා මෙ කුටිකා සුඛා නිවාතා,
තස්සං විහරාමි විතමොගො
අථ වෙ පඤ්චසී පවසාං දෙවො'ති.

ඉතං සුදං ආයස්මා ගිරිමානඤ්ඤ ථෙරො ගාථායො අභාසිත්ථා'ති.

ගිමිමානඤ්ඤථෙරගාථා.

5. 1. 4

- 330. යං පඤ්චසොනො ධම්මෙසු උපජ්ඣායො අනුඤ්ඤා,
අමතං අභිකඤ්ඤානං තතං කතනබ්බකං මයං.
- 331. අනුප්පනොතො සචරිකතො සයං ධම්මො අතීතිගො,
විසුඤ්ඤාඤ්ඤො නිසංකඤ්ඤො ව්‍යාකරොමි තවනනිකො.
- 332. පුබ්බනිවාසං ජාතාමි දිබ්බවකඤ්ඤු විසොසිතං,
සද්දෙවො මෙ අනුප්පනොතො කතං බුද්ධස්ස සාසනං.
- 333. අපමනතස්ස මෙ සිකඛා සුඤ්ඤා තව සාසනො,
සබ්බෙ මෙ අසවා ඛිණො නපි දුති පුනබ්බවො.
- 334. අනුසාසි මං අරියවතා අනුකම්පි අනුඤ්ඤා,
අමොසො තුස්සමොවාදො අනොතවාසිමහි සිකඛිතො'ති.

ඉතං සුදං ආයස්මා සුමනො ථෙරො ගාථායො අභාසිත්ථා'ති.

සුමනථෙරගාථා.

5. 1. 5

- 335. සාමු හි කිර මෙ මාතා පතොදං උපදංසයි,
යසාභං චචනං සුඤ්ඤා අනුසිද්ධො ජනෙනනියා,
ආරඬුවිරියො පභිතතො පතො සඤ්ඤාසිමුතමං.
- 336. අරභා දකඛිණෙයොලහි තෙවිජේඡා අමනදදසො,
ජෙඤ්ඤා¹ නමුච්ඤො සෙනං විහරාමි අනාසවො.
- 337. අජකිතතං ච බහිඬා ච යෙ මෙ විජ්ජංසු ආසවා,
සඤ්ඤා අසෙසා උච්ඡන්තා හ ච උපපජ්ජෙර සුත.
- 338. විසාරද ඛො හගිනී එතමන්ථං අභාසයි,
අපිභා නුභ මඤ්චි චනථො තෙ න විජ්ජති.
- 331 පරිගන්තකතං දුකඛං අනතිමො'යං සමුසායො,
ජාතිමරණසංසාරො නඤ්ච දුති පුභබ්භවො'ති.

ඉන්දං සුදං ආයසමා චඤ්ඤා ථෙරො ගාථායො අභාසිත්වා'ති..

චඤ්ඤාසමරගාථා.

5. 1. 6

- 340. අන්ථාය චත මෙ බුද්ධො නදිං තෙරඤ්ජරං අභා,
යසාභං ධම්මං සුඤ්ඤාන මිච්ඡාදිට්ඨිං විචජ්ජයිං.
- 341. යජ් උච්චාචවෙ යඤ්ඤාද අහිසුතතං ජුඤ්ඤා අභා,
එසා සුඬාති මඤ්ඤාතො අනිභුතො පුච්ඡජ්ජනො.
- 342. දිට්ඨිගහනපකඛතො² පරාමාසෙන මොභිතො,
අසුඬා මඤ්ඤාදිසං සුඬා අනිභුතො අච්ඤ්ඤා.
- 343. මිච්ඡාදිට්ඨි පභිතා මෙ හවා සඤ්ඤා විදුලිතා,
ජුභාමි දකඛිණෙයොලහි නමසාමි නථාගතං.
- 344. මොභා සඤ්ඤා පභිතා මෙ හවතණ්භා පදුලිතා
විකඛිණො ජාතිසංසාරො නඤ්ච දුති පුභබ්භවො'ති.

ඉන්දං සුදං ආයසමා නදිකසාපො ථෙරො ගාථායො අභාසිත්වා'ති.

නදිකසාපසමරගාථා.

1 ජනාත - PIS 2 දිට්ඨිගහනපකඛතො - සිමු, දිට්ඨිගහණ පකඛතො - PTS

5. 1. 7

- 345. පාතො මජ්ඣනිකං සායං තිකඛතාං දිවසස්සහං,
ඔතරිං උදකං සො'හං¹ ගතාය ගපථගුයා.
- 346. යං මගා පකතං පාපං පුබ්බෙ අඤ්ඤසු ජාතිසු,
තං දානිධි පවාහෙමි² එවංදිට්ඨි පුරෙ අහුං.
- 347. සුඤ්ඤා පුභාසිතං වාචං ධම්මඤ්ඤසිතං පදං
තථං යාථාචතං³ අත්ථං යොතිසො'පච්චවෙකඛිසං.
- 348. නිනගාතසබ්බපාපොච්චි නිමම ලො පයතො සුචි,
සුඤ්ඤා සුඤ්ඤා දායාදෙ පුතොතො බුඤ්ඤා ඔරසො.
- 349. ඔගග්ගච්චඛිකං සොතං සබ්බපාපං පවාහසිං,
තිසො; විජ්ජා අජ්ඣගමිං කතං බුඤ්ඤා සාසන'නති.

ඉත්ථං සුදං ආයසමා ගතාකස්සපො ථෙරො ගාථයො අභාසිත්ථා'ති.

ගතාකස්සපථෙරගාථා.

5. 1. 8

- 350. වාතරොගාභිනීතො තං විහරං කානතෙ වතෙ,
පච්ඤගොචරෙ⁴ ලුබ්බෙ කථං භිකඛු කරිස්සයි.
- 351. පිනිසුබ්බෙන විසුලෙන ඵරමානො සමුස්සයං,
ලුබ්බි අභිසමොනොතො විහරිස්සාමි කානතෙ.
- 352. භාවෙතොතො සතිපට්ඨානෙ ඉන්ද්‍රියාති බලාති ව,
බොජ්ඣඛිගාති ව භාවෙතොතො විහරිස්සාමි කානතෙ.
- 353. ආරඤ්චිරියො පභිතතොතො තිච්චං දලහපරකකමො,⁵
සමග්ගෙ සභිතෙ දිස්වා විහරිස්සාමි කානතෙ.
- 354. අනුස්සරතොතො සමබුඤ්ඤං අග්ගං දන්තං⁶ සමාහිතං,
අතන්දිතො රතතින්ද්‍රිචං විහරිස්සාමි කානතෙ'ති.

ඉත්ථං සුදං ආයසමා වකකලීතෙරො ගාථායො අභාසිත්ථා'ති.

වකකලීතෙරගාථා.

1 සොතං PTS, 2 ඔපවාහෙමි - ප 3 යථාචකං කා PTS
 4 පච්චිකොචරෙ - සීචු, 1, 2 ප 5 ආරඤ්චිරියෙ, පභිතතො නිච්චං
 දලහපරකකමෙ - PTS 6 අග්ගදන්තං - PTS

5. 1. 9

- 355. ඔලග්ගෙ සසාමි තෙ විතත ආණ්ඤාචාරො භජනං,
න තං පාපෙ නියොජේසසං කාමජාල සරිරජ.
- 356. නිං ඔලග්ගො හ ගච්ඡයි ඤාචාරවිරං ගජො'ව අලභනො,
හ ටි විතතකලී පුභපුභං පසභං පාපරතො චරිසසයි.
- 357. යථා කුඤ්ජරං අදන්තං නවග්ගභමිඤ්ඤාසග්ගො,
බලවා ආචතොති අකාමං එවං ආචතතයිසසං තං.
- 358. යථා වරගයදමකුභලො සාරපි පවරො දමෙති ආජ්ඤාඤං,
එවං දමයිසසං තං පතිට්ඨිතො පඤ්චසු බලෙසු.
- 359. යතිශා තං තිබ්බයිසසං පයතභොතා වොදපෙසසාමි,
විරිසධුරතිග්ගතිතො න තියතො දුරං ගමිසසසෙ විතතා'ති.

ඉතං සුදං ආයසමා විජිතසෙනො ථෙරො ගාථායො අභාසිත්වා'ති.

විජිතසෙනාථෙරගාථා.

5. 1. 10

- 360. උපාරඞ්ගවිතො දුලෙමධො සුණාති ජනසාසනං,
ආරකා හොති සඤ්චමා නභසො පඨවි යථා.
- 361. උපාරඞ්ගවිතො දුලෙමධො සුණාති ජනසාසනං,
පරිභායති සඤ්චමා කාලපභෙකච චජ්ඣමා.
- 362. උපාරඞ්ගවිතො දුලෙමධො සුණාති ජනසාසනං,
පරිසුසුති සඤ්චමෙ මචෙජා අපොදකෙ යථා.
- 363. උපාරඞ්ගවිතො දුලෙමධො සුණාති ජනසාසනං,
හ වීරුගති සඤ්චමෙ ඛෙතො බීජං ච පුතිකං.
- 364. යො ච කුට්ඨෙන විතොන සුණාති ජනසාසනං,
ඛෙපෙචා ආසවෙ සබ්බෙ සච්ඡිකචා අකුපතං,
පපුඤ්ජ පරමං සනතිං පරිනිබ්බාති අනාසවො'ති.¹

ඉතං සුදං ආයසමා යසදතො ථෙරො ගාථායො අභාසිත්වා'ති.

යසදතාථෙරගාථා.

1 පරිනිබ්බාසිසති අනාසවො - ප

5. 1. 11

- 365. උපසම්පදා ච මෙ ලඤ්ඤා විමුක්තො, චමති අනාසවො,
සො ච මෙ භගවා දිවෙඨා විභාරෙ ච සභාවසිං.
- 366. බහුදෙව රතනිං භගවා අබොභාකාසෙතිනාමසි,
විභාරකුසලො සථා විභාරං පාවිසී තදා.
- 367. සන්ථිතිනාන සම්භාවිං සෙය්‍යං කපෙපසි ගොතමො,
සීභො සෙලගුභායං'ච පතිනභයභෙරවො.
- 368. තතො කලාණවාකකරණො සම්මාසම්බුද්ධසාවකො,
සොණො අභාසි සඤ්චිමං බුද්ධසෙට්ඨස්ස සම්බුධා.
- 369. පඤ්චකකිකෙ පරිඤ්ඤාය භාවසිතිනා අඤ්ඤං
පපජ්ජය පරමං සනතිං පරිනිබ්බිස්සත්තාසාවො'ති.

ඉථං සුදං ආයස්මා සොණො කුට්ඨණ්ණඤ්චෙරො ගාථායො
අභාසිථා'ති.

සොණඤ්චිකණ්ණලජ්ජරගාථා.

5. 1. 12

- 370. යො වෙ ගරුනං චිචනඤ්ඤා ධිරො
චසෙ ච නමති ජනසෙ ච පෙමං,
සො භතතිමා නාම ච භොති පණ්ඨිතො
ඤ්චා ච ධම්මෙසු විසෙසී අස්ස.
- 371. යං ආපදා උපපතිතා උලුරා
නකඛම්භයනෙන පරිසඛිධනනං,
සො ථාමව නාම ච භොති පණ්ඨිතො
ඤ්චා ච ධම්මෙසු විසෙසී අස්ස.
- 372. යො වෙ සම්මද්දො'ච සිතො අනෙජො
ගමහිරපඤ්ඤා නිජ්ජණ්ථදසසී,
අසංභාවිතො නාම ච භොති පණ්ඨිතො
ඤ්චා ච ධම්මෙසු විසෙසී අස්ස.

373. බහුසුඤ්ඤානො ධම්මධරො ච භොති
 ධම්මස්ස භොති අනුධම්මචාරී,
 යො නාදිසො නාම ච භොති පණ්ණිනො
 ඤ්ඤානො ච ධම්මෙසු විසෙසි අස්ස.

374. අත්ථං ච යො ජානාති භාසිතස්ස
 අත්ථං ච ඤ්ඤානො තථා කරොති,
 අත්ථනනරො නාම ස භොති පණ්ණිනො
 ඤ්ඤානො ච ධම්මෙසු විසෙසි අස්සා'ති.

ඉත්ථං සුදං අයසමා කොසිඤ්ඤා ථෙරො ගාථායො අභාසිත්ථා'ති.

පඤ්චකනිපාතො.

නසුඤ්ඤානො:

රාජදන්තො සුභුතො ච ගිරිමානඤ්ඤානුනා
 වඩ්ඪි, ච කස්සපො ථෙරො ගතාකස්සපචකකලී
 විජිතො යසදන්තො ච සොණො කොසිඤ්ඤානුනො
 සට්ඨි ච පඤ්ච ගාථායො ථෙරො ච එත්ථ ආදසා'ති.

පඤ්චකනිපාතො නිට්ඨිතො.

6. ජකකනිපානො.

6. 1. 1

- 376. දිසාන පාවිච්චිතී ගොතමස්ස යසසිනො,
ත තාවාහං පණීපතීං ඉසාමානෙන වඤ්චිනො.
- 376. මම සඛකපමඤ්ඤය වොදෙසි හරසාරපි,
තතො මෙ ආසි සංවෙගො අබහුනො ලොමහංසනො.
- 377. පුබ්බ ජවිලහුනස්ස යා මෙ සිද්ධි¹ පරිත්තිකා,
තාහං තද නිරංකතී; පබ්බජිං ජිනසාසනෙ.
- 378. පුබ්බ යඤ්ඤන සනහුටෙසී; කාමධාතුපුරකකිනො,
පච්ඡ රාගං ච දෙසං ච මොහං වාපි සමුහතීං.
- 379. පුබ්බනිව්භං ජානාමි දිබ්බවකඤ්චි පිසොධිතං,
ඉද්ධිමා; පරචිතතඤ්ඤා දිබ්බසොතඤ්චි පාපුණීං.
- 380. යස්ස වජ්ඣං පබ්බජිතො අභාරසමානගාරිඨං,²
සො මෙ අත්ථො අනුපාතෙනා සබ්බසංයොජනකකියො'ති.

ඉත්ථං සුදං ආයසමා උරාවෙලකස්සපො ථෙරො ගාථායො අගාසිත්ථා'ති.

උරාවෙලකස්සපථෙරගාථා.

6. 1. 2

- 381. අතිශීතා විහි බලගතා සාලී,
ත ච ලහෙ පිණ්ඩං කථමහං කස්සං.
- 382. බුද්ධිමපමෙයං අනුසාර³ පසනො,
පිතියා පුට්ඨරීරො හොතිසී⁴ සතතමුදයො.
- 383. ඛම්මපමෙයං අනුසාර³ පසනො,
පිතියා පුට්ඨරීරො හොතිසී⁴ සතතමුදයො.
- 384. සඛසමපමෙයං අනුසාර³ පසනො,
පිතියා පුට්ඨරීරො හොතිසී⁴ සතතමුදයො.
- 385. අබ්බොකාසෙ විහරසි සීතා හෙමනතිකා ඉමා රතතියො,
මා සිතෙන පරෙතො විහඤ්ඤිත්ථො පච්ඡ චිං විහාරං පුසිතගලං
- 386. පුසිසං චතස්සො අපමඤ්ඤයො
තාහි ච සුඛිතො විහරිස්සං,
නාහං සිතෙන විහඤ්ඤිස්සං
අනිඤ්චිතො විහරනොතො'ති.

ඉත්ථං සුදං ආයසමා තෙකිච්ඡකාති ථෙරො ගාථායො අගාසිත්ථා'ති.

තෙකිච්ඡකාතිථෙරගාථා.

1 ඉද්ධි - ට 2 අභාරසමා අභාරිඨං - PTS 3 අනුසාර - සිමු 1,2
4 හොසි - සිමු 1, 2 PTS

6. 1. 3

- 387. යසං සමුභමචාරීසු ගාරවො ණුපලබ්භති,
පරිභායති සඤ්චමා මචෙජ්ඣ අපෙපාදකෙ යථා.
- 388. යසං සමුභමචාරීසු ගාරවො ණුපලබ්භති,
න විරුභති සඤ්චමෙම ඛෙහෙන ඛිජංච පුතිකං.
- 389. යසං සමුභමචාරීසු ගාරවො ණුපලබ්භති,
ආරකා භොති තිබ්බානා, ධම්මරාජසං සාසනෙ.
- 390. යසං සමුභමචාරීසු ගාරවො උපලබ්භති,
න විභායති සඤ්චමා මචෙජ්ඣ ඛවෙභාදකෙ යථා.
- 391. යසං සමුභමචාරීසු ගාරවො උපලබ්භති,
සො විරුභති සඤ්චමෙම ඛෙහෙන ඛිජංච භද්දකං.
- 392. යසං සමුභමචාරීසු ගාරවො උපලබ්භති,
සනතිකෙ භොති තිබ්බානං ධම්මරාජසං සාසනෙ'ති.

ඉන්දං සුදං ආයස්මා මහානාගො ථෙරො ගාථායො අභාසිත්ථා'ති.

මහානාගඥජරගාථා.

6. 1. 4

- 393. කුලො සිච්චිකං ගනචා අද්දස ඉතිච්ඡිකිතං,
අපච්ඤං සුසානස්මිං ඛජ්ජනතිං කිම්භි ණුචං.
- 394. ආතුරං අසුචිං පුතිං පසං කුලු සමුසංගං,
උඤ්ඤරනනං පඤ්ඤරනනං බාලානං අභිනන්දිතං.
- 395. ධම්මාදුසං ගභෙභ්වාන ඤ්ඤාදසංභවතීයා,
පච්චවෙකඛිං ඉමං කායං තුච්ඡං සනතරබාහිරං.
- 396. යථා ඉදං තථා එතං, යථා එතං තථා ඉදං,
යථා අධො තථා උඤ්ඤං යථා උඤ්ඤං තථා අධො.
- 397. යථා දිචා තථා රතතිං යථා රතතිං තථා දිචා,
යථා පුරෙ තථා පච්ඡං යථා පච්ඡං තථා පුරෙ.
- 398. පඤ්චභිභිකෙභ නුරිසෙභ භ රතී භොති තාදිසී,
යථා එකඤ්ඤවිතකසං සමමා ධම්මං විපසංභො'ති.

ඉන්දං සුදං ආයස්මා කුලො ථෙරො ගාථායො අභාසිත්ථා'ති.

කුලඥජරගාථා.

6. 1. 5

- 399. මනුජස්ස පමතතචාරිනො තණහා වසිති මාලුචා විය,
සො පලවති හුරා හුරං ඵලමිච්ඡං ච වනසමිං විනරො.
- 400. යං ඵසා සහගෙ¹ ජමමි තණහා ලොකෙ විසතතිකා,
සොකා තස්ස පවසිනනි අභිවට්ඨං ච ඩීරණං.
- 401. යො වෙතං² සහගෙ ජමමිං තණහං ලොකෙ දුරච්චයං,
සොකා තචහා පපතනති උදබ්ඤ්ච පොකකරා.
- 402. තං වො වදුමි හද්දං වො යාවනොත්ථ සමාගතා,
තණහාය මූලං ඛණථ උඨීරතෙච ඩීරණං,
මා වො නලං ච සොතො ච මාරො හසුද්දි පුනපපුනා.
- 403. කරොථ බුද්ධවචනං ඛණො වො³ මා උපච්චගා,
ඛණතිතා හි සොචනනී නිරයච්චි සමපපිතා.
- 404. පමාදෙ රජො සබ්බද්ද⁴ පමාදුහුපතිතො රජො,
අපපමාදෙන විජ්ජාය අබ්බගෙ සලලමතතනො'ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා මාලුඛකාපුතො ථෙරො ගාථායො අභාසිත්ථා'ති.

මාලුඛකාසුභතනනපථරගාථා

6. 1. 6

- 405. පණණවීනති වස්සාති යතො පබ්බජිතො අහං,
අච්ඡරාසඛසාතමතතමපි වෙතොසනතිමනජ්ඣගං.
- 406. අලඛා විතතස්සෙකග්ගං කාමරාගෙන අද්දිතො,⁵
බාහා පග්ගස්ස කඤ්ඤො විහාරා උපතිකමිං.
- 407. සත්ථං වා ආහරිස්සාමි කො අත්ථො ජීවිතෙන මෙ,
කථං හි සිකඛං පච්චකඛං කාලං කුඛෙඛථ මාදිසො.
- 408. තදහං බුරමාදය මසුචකච්චි උපාචිසිං,
පරිතීතො බුරො ආසි ධමතිං ඡේතතුමතතනො.
- 409. තතො මෙ මනසිකාරො ගොතිසො උදපඡථ,
ආදීනවො පාචුරහු නිබ්බිදු සමතිට්ඨථ.
- 410. තතො විතතං විමුච්චි මෙ පස්ස ධම්මසුඛම්මතං,
තිස්සො විජ්ජා අනුපතතා කතං බුද්ධස්ස සාසන'නනි.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා සපදසො ථෙරො ගාථායො අභාසිත්ථා,හි.

සපදසකෙථරගාථා.

1 සගති - PTS 2 යො වෙතං - ට 3 වෙ - PTS
 4 පමාදෙ රජො - ට, PTS 5 අච්චිතො - සිමු 1, 2

6. 1. 7

- 411. උච්චිති¹ තිසිදි කාතියාන
මා නිද්දබ්බලො අනු ජාගරස්සු,
මා තං අලසං පමත්තබ්බසු
කුච්චෙව ජනාතු මච්චුරාජා.
- 412. සයථාපි² මහාසමුද්දවෙහො
එවං ජාතිජරාතිවත්තතෙ තං,
සො කරොති සුද්දිපමත්තතා කිං
න හි තාණං තච විජ්ජතෙව අඤ්ඤං.
- 413. සත්ථා හි විජේසි මහගමෙතං
සභිතා ජාතිජරාගතා අතීතං,³
පුබ්බාපරරත්තමපමත්තො,
අනුසුඤ්ඤ සු දලහං කරොති යොගං.
- 414. පුරිමානි පමුඤ්ච බක්ඛිනාති
සභිසාචි බුරමුඤ්චිතිකඛිභොජී,
මා බිඛිඛාරතිඤ්ච නිද්දං⁴
අනුසුඤ්ඤ්ථ කියාය කාතියාන.⁵
- 415. කියායාති ජනාති කාතියාන
යොගකෙඛමපථේසු කොච්ඤ්ඤි,
පපපුයා අනුත්තරං විසුඤ්චං
පරිතිබ්බාහිසි වාරිතාව ජොති.
- 416. පජේතීකරො පරිත්තරංසො
වාතෙන විනමාතෙ ලතාව,
එවමපි තුචං අනාදියානො
මාරං ඉද්දසගොතඛ නිද්දුනාති,
සො වේදසිකාසු විතරාගො
කාලං කඛිඛ ඉධෙව සිතිතුතො'ති.

ඉථං සුදං ආයස්මා කාතියාතො ථේරො ගාථායො අභාසිත්ථා'ති.

කාතියානාඤ්චරගාථා.

6. 1. 8

- 417. සුදෙසිතො වකචුමතා බුද්ධොනාදිච්චබන්ධුනා,
සබ්බසංයොජනාතීතො සබ්බවටචිනාසහො.
- 418. නියාතීකො උත්තරණො තණ්හාමුලවිසොසනො,
විකමුලං ආසාතනං ඡේතා පාපෙති නිබ්බුතිං.
- 419. අඤ්ඤණමුලභෙදය කමමයනනවිසාටනො,
විඤ්ඤණානං පරිඤ්ඤ ඤ්ඤණවජ්ජරතිපාතීනො.

1 උච්චාහි - PTS 2 ගෙයථාපි - මජ්ඣං 3 අතීතං - සිමු 1, 2
 4 මා බිඛිඛාරතිං ව මා නිද්දං - මජ්ඣං, PTS 5 අනුසුඤ්ඤ්ථ කාතියාන - ට
 අනුසුඤ්ඤ්ථ කියාය කාතියාන - PTS.

- 420. වෙදනානං විඤ්ඤපනො,¹ උපාදනපමොවනො,
හවං අභිභාරකාසු ව ඤ්ඤණෙන අනුපසස්සකො
- 421. මහාරසො සුගම්භිරො ජරාමච්චුතිවාරණො,
අරියො අට්ඨඛිතිකො මග්ගො දුක්ඛුපසමනො සිවො.
- 422. කම්මං කම්මනති ඤ්ඤාන විපාකා ව විපාකනො,
පට්ච්චුප්පනනධම්මානං යථා වා ලොකදස්සනො
මහාබෙම්භිගමො සනෙතා පරියොසානහඤ්ඤො'ති.

ඉත්ථං සුදං අයසමා මිගජාලො ථෙරො ගාථායො අභාසිත්ථා'ති.

මිගජාලථෙරගාථා.

6. 1. 9

- 423. ජාතිමදෙන මනෙතාහං භොගඉස්සරියෙන ව,
සණ්ඨානවණ්ණරූපෙන මදමනෙතා අචාරිහං.
- 424. නාතතනො සමකං කඤ්ඤි අතිරෙකං ව මඤ්ඤිසං,
අතිමානගනො බාලො පත්ථෙඤා උසස්සිතඤාජො.
- 425. මාතරං පිතරඤ්ඤාපි අඤ්ඤාපි ගරුසම්මතෙ,
න කඤ්ඤි අභිවාදෙසිං මානත්ථෙඤා අනාදරො.
- 426. දිස්වා විනායකං අග්ගං සාරථීනං වරුතතමං,
තපනතම්ච අදිච්චං හික්ඛුසඛ්ඤපුරකඛිතං.
- 427. මානං මදං ව ඡබ්බෙසී; විපපසනෙතන වෙතසා,
සිරසා අභිවාදෙසිං සබ්බසත්තානමුත්තමං.
- 428. අතිමානො ව ඛමානො පහීනා සුසමුහතා,
අසම්මානො සමුච්ඡිතො සබ්බෙ මානවිධා හතා'ති.

ඉත්ථං සුදං අයසමා ජෙතෙතා ථෙරො ගාථායො අභාසිත්ථා'ති.

ජෙතනථෙරගාථා.

6. 1. 10

- 429. යද නවො පබ්බජිතො ජාතියා සත්තවස්සිකො,
ඉඤ්ඤියා අභිභොජාන පනනහිජ්ඣං මග්ගිඤ්ඤිකං.
- 430. උපජ්ඣායස්ස උදකං අනොතතතා මහාසරා,
අභරාමි තතො දිස්වා මං සත්ථා එතදමුච්චි.
- 431. සාරිපුත්ත ඉමං පස්ස අගච්ඡන්තං කුමාරකං,
උදකුම්භකමාදාය අජ්ඣිතතං සුසමාහිතං.

1. විඤ්ඤපනො - PTS

- 432. පාසාදිකෙන වනෙනන කල්‍යාණඉරියාපථො,
සාමණේරොභුරුඤ්ඤා ඉඤ්ඤා ච විසාරදො.
- 433. ආඡානියෙන ආඡඤ්ඤා සාධුනා සාධුකාරිනො,
විනිතො අභුරුඤ්ඤාන කතකිවේචන සික්ඛිනො.
- 434. සො පඤ්ඤා පරමං සනතං සච්ඡිකඤ්ඤා අකුප්පතං,
සාමණේරො ස සුමනො මා මං ඡඤ්ඤාති ඉච්ඡති'ති.

ඉඤ්ඤා සුදං ආයසමා සුමනො ථේරො ගාථායො අභාසිත්ථා'ති.

සුමන ථේරගාථා

6. 1. 11

- 435. වාතරොගාහිනිනො කිං විහරං කානනෙ වනෙ,
පච්ඤ්ඤාචරෙ පුඤ්ඤා සථං භික්ඛු කරිස්සසි.
- 436. පිඤ්ඤාචරෙ විපුලෙන ඵරිඤ්ඤාන සමුස්සයං,
පුඤ්ඤා අභිසමොනොනො විහරිස්සාමි කානනෙ.
- 437. භාවෙතො සතතබොජ්ඣනෙ ඉඤ්ඤාති බලාති ව,
කානනොමුච්ඡමපනො විහරිස්සං අනාසවො.
- 438. විපුලතං කිලෙසෙති සුඤ්ඤානං අනාවිලං,
අභිඤ්ඤා පච්ඤ්ඤානො විහරිස්සං අනාසවො.
- 439. අභිඤ්ඤා ච බහිඤ්ඤා ච යෙ මෙ විඡ්ඤ්ඤා ආසවො,
සමෙ අසෙසා උච්ඡන්තො හ ව උපපජ්ජෙ පුත.
- 440. පඤ්ඤානකා පරිඤ්ඤානා තිට්ඨන්ති ඡිත්තමුලකා,
දුක්ඛකඤ්ඤා අනුප්පනො නපි දුකි පුනබ්බමො'ති.

ඉඤ්ඤා සුදං ආයසමා නානාතකමුච්ඡමෙරො ගාථායො අභාසිත්ථා'ති.

නානාතකමුච්ඡමෙරගාථා.

6. 1. 12

- 441. අනෙකාධිස්ස කුතො කොධො දන්තස්ස සමඡ්චිනො,
සමමදඤ්ඤා විමුච්ඤ්ඤා උපසන්තස්ස තාදිනො.
- 442. තස්සෙච තෙන පාපිඤ්ඤා යො කුඤ්ඤා පච්ඤ්ඤාති,
කුඤ්ඤා අපච්ඤ්ඤානො සමාමං ඡෙති දුඡ්ඤායං.
- 443. උභිත්තමඤ්ඤා චරති අතතනො ච පරස්ස ච,
පරං සමකුපිතං ඤ්ඤා යො සතො උපසමමති.
- 444. උභිත්තං තිකිච්ඡන්තං තං අතතනො ච පරස්ස ච,
ඡන්තො මඤ්ඤානා බාලොති යෙ ධම්මස්ස අකොච්ඤා.

445. උපපජ්ජෙ තෙ¹ සචෙ කොධො ආචජ්ජ කකචුපමං,
උපපජ්ජෙ චෙ රසෙ තණ්හා සුත්තමංසුපමං සර.

446. සචෙ ධාවතී විතතං තෙ කාමෙසු ච භවෙසු ච,
බ්ඨං නිගගණ්හ සතියා කිට්ඨාදං විය උපපජ්ජ'නති.

ඉන්දං සුදං ආයස්මා බ්‍රහ්මදනො, ථේරො ගාථාසො අභාසිත්ථා'ති.

බ්‍රහ්මදනානෙථරගාථා.

6. 1. 13

447. ඡක්කමතිවස්සති විචටං භාතිවස්සති,
තස්මා ඡක්කං විචරෙථ ඵචං තං භාතිවස්සති.

448. මච්චුනාබ්භාහතො ලොකො ජරාය පරිවාරිතො,
තණ්හාසලොන ඔතිණ්ණො ඉච්ඡාධුපාසිතො² නද.

449. මච්චුනාබ්භාහතො ලොකො පරිකඛිතො ජරාය ච,
හඤ්ඤති නිච්චමතතාණො³ පතතදණ්ඛා'ච තකකරො.

450. ආගච්ඡන්තගතිබ්ඛා'ච මච්චු ව්‍යාඨි ජරා තයො,
පච්චුග්ගනතුං බලං නච්චි ජචො නච්චි පලාසිතුං.

451. අමොසං දිව්‍යං කඨිරා අපොන බහුකෙන වා
යං යං විජහතෙ⁴ රතතිං තදුනං තස්ස ජිවිතං.

452. චරතො තිට්ඨතො වා පි ආසීනසයනස්ස වා,
උපෙති චරිමා රතති න තෙ කාලො පමජ්ජිතු'නති.

ඉන්දං සුදං ආයස්මා සිරිමනෙ, ථේරො ගාථාසො අභාසිත්ථා'ති.

සිරිමනෙථරගාථා.

1. උපපජ්ජෙ - සිවු 1, 2 සා, PTS 2. ඉච්ඡාධුපාසිතො - සිවු 1, 2.
3. නිච්චමතතාණො - සිවු 1, 2. 4. විජහතො - සිවු 1, 2. විභරතෙ - ප

6. 1. 14

- 453. දිපාදකොඨං අසුචි දුග්ගකො පරිහිරති,
නානාකුණපපරිපුරො විසුච්චෙනො තතො තතො.
- 454. මිභං නිලීනං කුටෙන ඛලිසෙතෙච අලුඛුජං,
වාහරං විභ ලෙපෙන බාධිතනති පුටුජ්ජනං.
- 455. රූපා සඤ්ඤා රසා ගතො ථොට්ඨබ්බො ච මනොරමා,
පඤ්චකාමගුණා එතෙ ඉඤ්චිරූපසම් දිසුසරො.
- 456. යෙ එතා උපසෙචනති රතතචිතතා පුටුජ්ජනා,
චිඤ්ඤානති කට්ඨං සොරං ආචිතනති පුනඛහවං.
- 457. යො වෙතා¹ පරිචජේජ්ඤති සප්පසෙස්ච පදා පිරො,
සො'ම් විතතතිකං ලොකෙ සතො සමතිචතතති.
- 458. කාමෙසවාදීහවිං දිසවා නෙකනිමමං දට්ඨු ඛෙමතො,
නිසුචො සබ්බකාමෙහි පතොතො මෙ ආසචිකඤ්ඤො'ති.

ඉත්ථං සුදං ආයසමා සබ්බකාමී ථෙරො ගාථායො අභාසිත්ථා'ති.

සබ්බකාමීථෙථරගාථා.

ගසුඤ්ඤානං:

උරුච්චෙලකසුඤ්ඤා ච ථෙරො තෙතිච්ඡකාරි ච
මහානාගො ච කුලො ච මාලුඛෙකා² සප්පදාසකො,
කාතියානො මිගජාලො ජේතො සුමනසච්චයො,
නභාතමුනි බුහවදනො සිරිම ඤෙ³ සබ්බකාමී ච⁴
ගාථායො චතුරාසීති ථෙරො වෙත්ථ චතුරුසා'ති.

ජකකනිපාඨො නිට්ඨිතො.

¹ යො වෙතා - ප, PTS, යො වෙතං - සිමු.1, 2. ² මාලුකො - සිමු 1.
³ සිරිමඤ්ඤා - සිමු 1 ⁴ සබ්බකාමිකො - PTS

7. සත්තකනිපායො

7. 1. 1

- 459. අලඛකතා සුවසනා මාලහාරී¹ විභුසිතා,
අලඛකකකතාපාද පාදකාරය්‍ය වෙසිකා.
- 460. පාදකා ඔරුහිනාන පුරතො පඤ්ඤිකතා,
සා මං සණ්ඨෙත මුදුනා මිහිනපුබ්බං අනාසථ.
- 461. සුවාසි නිං පබ්බජිතො නිට්ඨාහි මම සාසනෙ,
භුඤ්ඤ මානුසකො කාමෙ අහං විතතං දදුමි කෙ.
- 462. සච්චං තෙ පච්ඡානාමි අහනිං වා තෙ හරාමහං,
ගදු ජණ්ණා භවිසාම උභො දණ්ඩපරායනා,
උභො පි පබ්බජිසාම උභයථ කට්ඨහො.
- 463. තං ච දිසවාන යාවනතිං වෙසිකං පඤ්ඤිකතං,
අලඛකතං සුවසනං මච්චුපාසං ච ඔඤ්ඤිකං.
- 464. තතො මෙ මනසිකාරො යොතිසො උදපජ්ජථ,
ආදීනවො පාතුරහු නිබ්බිදු සමනිට්ඨථ.
- 465. තතො විතතං විමුච්චි මෙ පසා ධම්මසුඛම්මතං,
තිසො විජ්ජා අනුපපතතා කතං බුඬියා සාසන'නති.

ඉථං සුදං ආයසවා සුඤ්ජමුද්දෙ, ථෙරො ගාථායො
අභාසිත්වා'ති.

සුඤ්ජමුද්දෙථෙරගාථා.

7. 1. 2

- 466. පරෙ අමබ්චකාරාමෙ චතසණ්ඨිමි හඤ්ඤො,
සමුලං තණ්හමබ්බුසාන නථ හඤ්ඤො ක්කියායති²
- 467. රමනොතකෙ මුනිඛෙගග්ගි³ විණාහි පණ්චෙහි ච,
අහං ච රුකබ්බුලයමිං රතො බුඬියා සාසනෙ.
- 468. බුඤ්ඤො වෙ¹ මෙ වරං දජ්ජා සො ච ලබ්බෙථ මෙ වරො,
ගණ්ඨහං සබ්බලොකසස නිච්චං කායගතං සතිං.
- 469. යෙ මං රුපෙන පාමිංසු යෙ ච සොසෙන අනිගු,
ජඤ්ජරාගච්චුපෙනා න මං ජානනති තෙ ජනා.

1. මාලහාරී - සිඹු මාලධාරී - මජ්ඣ, PTS 2. හඤ්ඤකියායති - සිමු 1
හඤ්ඤකියායති - සිමු 2 3. මුද්දිඛෙගගි - සිමු 1, 2
4 ව - සිමු 1, 2, 3, PTS.

- 470. අජකිත්තං ච න ජානාති බහිඤා ච න පසස්ති,
සමන්තාවරණො ඛාලො ස වෙ සොසෙන වුය්නති.
- 471. අජකිත්තං ච න ජානාති බහිඤා ච විපසස්ති,
බහිඤා ඵලදස්සාවී සො'පි සොසෙන වුය්නති.
- 472. අජකිත්තං ච පජානාති බහිඤා ච විපසස්ති,
අනාවරණදස්සාවී න සො සොසෙන වුය්නති'ති.

ඉන්ද්‍රං සුදං ආයසමා ලකුණෙකහද්දියො ථෙරො ගාථායො අභාසිත්තා'ති.

ලකුණෙකහද්දියථෙරගාථා.

7. 1. 3

- 473. එකපුභෙතො අහං ආසිං පියො මාතු පියො පිතු.
බමුති වතචරියාති ලඤ්ඤො ආයාචනාති ව.
- 474. තෙ ව මං අනුකමපාය අත්තකාමා හිතෙසිනො,
උභො පිතා ච මාතා ච බුඤ්ඤා උපනාමසුං.
- 475. කිච්ඡා ලඤ්ඤො අයං පුභෙතො සුබුමාලො සුබෙහිනො,
ඉමං දදමි තෙ නාථ ජනස්ස පරිචාරකං.¹
- 476. සත්ථා ව මං පරිඤ්ඤා ආනන්දං එකදමුචි,
පබ්බාජෙහි ඉමං බිප්පං හෙස්සන්තාජාතියො අයං.
- 477. පබ්බාජෙත්තාන මං සත්ථා විහාරං පාවිසී ජනො,
අනොඤ්ඤාසම්භිං සුරියස්මිං තතො විතතං විමුච්චි මෙ.
- 478. තතො සත්ථා නිරංකත්තා පරිසලානවුට්ඨිතො,
එහි හද්දා'ති මං ආහ සා මෙ ආසුප්පමපදා.
- 479. ජාතියා සත්තවස්සෙන ලඤ්ඤා මෙ උපසම්පදා,
නිස්සො විජ්ජා අනුප්පත්තා අභො ධම්මසුඛම්මනා'ති.

ඉන්ද්‍රං සුදං ආයසමා හද්දො ථෙරො ගාථායො අභාසිත්තා'ති.

හද්දථෙරගාථා.

1 ජර්මානිකං - සිමු. 1, 2

7. 1. 4

- 480. දිඤ්ඤා පාසාදන්තයාසං චඛකමනනං නරුතතමං,
තත්ථ නං උපසඛකමම චන්දියං පුරිසුභතමං.
- 481. එකංසං චීවරං කන්ධා සංභරිත්ථාන පාණයො,¹
අනුචඛකමිසං වීරජං සබ්බසත්ථානමුත්තමං.
- 482. තතො පඤ්ඤා අපුච්ඡි මං පඤ්ඤානං කොච්ඤෙ චිදු,
අච්ඡමිති ච අභිතො ච ව්‍යාකාසිං සඤ්ඤො අහං.
- 483. විසස්සජ්ජිතෙසු පඤ්ඤාසු අනුමොදි තථාගතො,
භික්ඛුසඛිකං විලොකෙත්ථා ඉමමිත්ථං අභාසථ.
- 484. ලාභා අඛතානමගධානං යෙසාසං පරිභුඤ්ජති,
චීවරං පිණ්ඩපානං ච පච්චයං සයනාසනං,
පච්චුට්ඨානං ච සාමීචිං තෙසං ලාභාති වාමුචි.²
- 485. අජ්ජතග්ගෙ මං සොපාක දස්සනාසුපසඛකම,³
එසා චෙච තෙ සොපාක භවතු උපසමපද.
- 486. ජාතියා සතතචසෙසාහං ලභ්බාන උපසමපදං,
ධාරෙමි අනතිමං දෙභං අහො ධම්මසුධම්මතා'ති.

ඉත්ථං සුදං අයසමා සොපාකො ථේරො ගාථායො අභාසිත්ථා'ති.

සොපාකසෙත්ථරගාථා.

7. 1. 5

- 487. සරෙ භතේති භඤ්ජිත්ථා කන්ධාන කුච්චමච්ඡිසං,
තෙන මෙ සරභඤ්ඤාති නාමං සමමුත්ථියා අනු.
- 488. න මග්ගං කප්පතෙ අජ්ජ සරෙ භතේති භඤ්ජිතුං,
සිකඛාපදා නො පඤ්ඤානතා ගොතමෙන යසසසිනා.
- 489. සකලං සමත්තං රොගං සරභඤ්ඤා නාද්දසං⁴ පුබ්බෙ,
සො'යං රොගො දිට්ඨො චචනකරෙනාතිදෙමසං.
- 490. යෙනෙච මග්ගෙන ගතො විපසයි
යෙනෙච මග්ගෙන සිඛි ච වෙසස්සතු,
කකුසකුකොණ්ඤාගමනා ච කස්සපො,
තෙනඤ්ජිතෙන අගමාසි ගොතමො.

1. පසියො - PTS 2 වමුචි - සිමු 1, 2 3. දස්සනාසුපසඛකම - සිමු 1, 2
දස්සනාසොපසඛකම - PTS 4. භාද්දසං - සිමු 1.

- 491. චිත්තකණ්ඨො අනාදානා සත්තා බුද්ධා ඛයොගධා,
 යෙහෙසං¹ දෙසිතො ඛලෙමො ධම්මභුතෙහි තාදිහි
- 492. චත්තාරි අරියසම්මානි අනුකම්පාය පාණිනං,
 දුක්ඛං සමුදයො මග්ගො නිරොධො දුක්ඛසංඛයො.
- 493 යසම් චිත්තතතෙ දුක්ඛං සංසාරසම් අනන්තකං,
 හෙද ඉමස්ස කායස්ස ජීවිතස්ස ච සංඛයා,
 අඤ්ඤා පුනබහවො නත්ථි සුච්ඡිගෙතාමහි සබ්බභි'ති.

ඉත්ථං පුදං අංගසමා සරහඛෙහා පච්චො ගාථායො අභාසිත්ථා'ති.

සරහඛෙහා පච්චො.

තසුඤ්ඤානං

පුඤ්ඤාපච්චො පච්චො උතුණ්ඨකද්දියො,
ගඤ්ඤා පච්චො ච සොපාකො සරහඛෙහා මහාඉසි,
සත්තකෙ පඤ්ඤා පච්චො ගාථායො පඤ්ඤානංසති'ති.

සන්නකනිපාතො නිට්ඨිතො.

8. අට්ඨකනිපාතො.

8. 1. 1

- 494 කමමං ඛහුකං න කාරසෙ
පරිච්ඡේදය ජනං න උයමෙ,
සො උසසුකෙකා රසානුගිඤ්ඤො
අත්ථං රිඤ්චති යො සුඛාඛිවංභො.
- 495 පඛෙකා'ති ගී නං අවෙදසුං¹
යායං වන්දනපුජනා කුලෙසු,
සුබ්බමං සලලං දුරුඛබහං
සකකාරො කාපුරිභෙහ දුජ්ජභො.
- 496. න පරසුපනිධාය කමමං මච්චස්ස පාසකං,
අතතනා තං න සෙවෙය්‍ය කමමඛක්ඛුගී මාතීයා.
- 497. න පරෙ වචනා වොරො න පරෙ වචනා මුතී,
අතතා ව නං² යථා වෙතතී³ දෙව්‍යා'පි නං තථා විදුං.⁴
- 498. පරෙ ව න විජානන්ති මයමෙත්ථ යමාමසෙ,
යෙ ච තත්ථ විජානන්ති තතො සමමන්ති මෙධගා.
- 499. ජීවතෙ වා'පි සපපඤ්ඤා අපි විතතපරිකඛයො,⁵
පඤ්ඤාය ව අලංභෙන විතතවා'පි න ජීවති.
- 500. සබ්බං සුඤ්ඤාති සොතෙන සබ්බං පස්සති චකුචුනා,
න ච දීට්ඨං සුතං ඩිරො සබ්බං උජ්ඣිතුමරහති.
- 501. චකුචුමාස්ස⁶ යථා අනෙකා සොතවා ඛිඛිරො යථා,
පඤ්ඤාචාස්ස යථා මුගො ඛලවා දුබ්බලොරිච්ච,
අථ අත්ථෙ සමුපපනෙන සයෙථ මතසාගීක'න්ති.

ඉත්ථං සුදං ආයසමා මහාකච්චායනො පෙරො ගාථායො
අභාසිත්ථා'ති.

මහාකච්චායනපඤ්ඤාපට්ඨානං.

1 පවෙදසුං - සිමු 1, 2 2 අතතාතං - ට, PTS 3 යථාවෙති - PTS
4 විදු - PTS 5 විතතපරිකඛයො - සිමු 1 විතතපරිකඛයො - සිමු 2, PTS
6 චකුචුමාස්ස - සිමු 1, 2, ට, PTS.

8. 1. 2

- 502. අකෙකාධනොනුපනාහි අමායො ඊතතපෙසුනො,
ස වෙ තාදිසකො හිකඛු එවං පෙච්ච න සොචති.
- 501. අකෙකාධනොනුපනාහි අමායො ඊතතපෙසුනො,
ගුත්තඤ්ඤාඤා සදා හිකඛු එවං පෙච්ච න සොචති.
- 504. අකෙකාධනොනුපනාහි අමායො ඊතතපෙසුනො,
කලයාණසීලො සො¹ හිකඛු එවං පෙච්ච න සොචති.
- 505 අකෙකාධනොනුපනාහි අමායො ඊතතපෙසුනො,
කලයාණමිතො සො¹ හිකඛු එවං පෙච්ච න සොචති.
- 506. අකෙකාධනොනුපනාහි අමායො ඊතතපෙසුනො.
කලයාණපඤ්ඤො සො¹ හිකඛු එවං පෙච්ච න සොචති.
- 507. යස්ස සඤ්ඤා තථාගතෙ අචලා සුප්පතිට්ඨිතා
සීලං ච යස්ස කලයාණං අරියකතතං පසංසිතං.
- 508. සඛෙක පසාදො යස්සඤ්ඤී උජ්ඣුතං ච දස්සනං,
අදමිඤ්ඤෙති තං ආනු අමොසං තස්ස ජීවිතං.
- 509. තස්මා සඤ්ඤං ච සීලං ච පසාදා ධම්මදස්සනං,
අනුසුඤ්ඤෝථ මෙධාචී සරං බුඤ්ඤානසාසන'නති.

ඉදං සුදං ආයස්මා සිරිමිතො ථෙරො ගාථායො අභාසිත්ථා'ති.

සිරිමිතනෙඤ්ඤරගාථා.

8. 1 8

- 510. යද පඤ්චමද්දකඛිං සත්ථාරමකුතොගගං,
තතො මෙ අහු සංවෙගො පසසිඤ්ඤා පුරිසුභතමං.
- 511. යිරිං හතෙභි පාදෙභි යො පණාමෙග්ග අගතං,
ඵතාදිසං සො සත්ථාරං ආරාධෙභි; විරාධගෙ.
- 512. තදගං¹ පුභතදුරං ච ධනධිඤ්ඤං ච ඡඛධසිං,
කෙසමඤ්ඤානි ඡෙදෙඤ්ඤා² පඛබ්ඪං අගභාරිගං.
- 513. යිකඛාසාඪ්චසමපනො; ඉඤ්ඤෙසු සුසංවුතො,
තමඤ්ඤාමානො සමබුද්ධං විභාසිං අපරාඪ්තො.
- 514. තතො මෙ පණ්ඨිඨි ආසි චෙතසො අභිපත්තො,
ත තිසිදෙ මුසුභතමපි තණ්හාසලො අනුභතෙ.
- 515. තඤ්ඤා මෙචං විහරතො පඤ්ඤා විරිගපරකකමං,³
තිඤ්ඤා විජ්ජා අනුපපතතා; කතං බුද්ධඤ්ඤා සාසනං.
- 516. පුඛෙඛනිචාසං ජානාමි දිඛචකඤ්ඤං⁴ විසොධිතං,
අරභා දකඛිඤ්ඤායොග්ගි විපපමුතො; තිරුපඛි.
- 517. තතො රතභා විචසනෙ සුරිගඤ්ඤාගමනං පති,
සඛබ්ඪං තණ්හං විසොසෙඤ්ඤා පලලභෙකන උපාච්ඡි'නති.

ඉඤ්ඤං පුදං අගභා මහාපත්තො ථෙරො ගාථාගො අභාසිත්ථා'ති.

මහාපත්තකඤ්ඤාථා.

කඤ්ඤාද්දනං:

මහාකච්චායනො ථෙරො යිරිමිතො; මහාපත්තො,
ඵතෙ අට්ඨකිපාතමහි ගාථාගො චතුච්ඡිතී'ති.

අට්ඨකනිපාතො නිට්ඨිනො.

1 යදගං - මජ්ඣ. 2 කෙසමඤ්ඤා නිඡෙදෙඤ්ඤා, - සිමු 1 2 විරිගපරකකමං. - මජ්ඣ. දිඛචකඤ්ඤා - මජ්ඣ.

9. නවකතිපාඨො.

9. 1. 1

518. යද දුක්ඛං ජරාමරණන්ති පඤ්ඤිතො:
 අවිදුසු යත් සිතා පුටුල්ඡනා,
 දුක්ඛං පරිඤ්ඤාය සතොව ක්‍රියායති
 තතො රතීං පරමතරං න විජ්ජති.

519. යද දුක්ඛස්භාවහතීං විසතතිකං
 පපඤ්ඤවසඛසාව දුක්ඛාඛිවාහිතීං,¹
 තණ්හං පහඤ්ඤාන² සතොව ක්‍රියායති
 තතො රතීං පරමතරං න විජ්ජති.

520. යද සිවං දො වතුරඛගභාමිනං
 මග්ගතකමං සබ්බකිලෙසසොධනං,
 පඤ්ඤාය පසයිති සතොව ක්‍රියායති
 තතො රතීං පරමතරං න විජ්ජති.

521. යද අසොකං විරජං අසඛිතං
 සන්තං පදං සබ්බකිලෙසසොධනං,
 භාවෙති සඤ්ඤාජනබ්බතවජ්ජදං
 තතො රතීං පරමතරං න විජ්ජති.

522. යද නභෙ ගජ්ජති මෙසදුඤ්ඤිති
 ධාරාකුලා විභගපථෙ⁴ සමන්තතො,
 හික්ඛු ව පබ්භාරගතො'ව ක්‍රියායති
 තතො රතීං පරමතරං න විජ්ජති

523. යද නදීනං කුසුමාකුලානං
 විචිත්තවානෙය්‍යවටංසකානං,
 තීරෙ තිසිනො සමණො'ව ක්‍රියායති
 තතො රතීං පරමතරං න විජ්ජති.

524. යද නිසීථෙ රහිතමහි කානභෙ
 දෙවෙ ගලනතමහි හදනති දුසිනො,
 හික්ඛු ව පබ්භාරගතො'ව ක්‍රියායති
 තතො රතීං පරමතරං න විජ්ජති.

1 දුක්ඛාඛිවාහිතීං - ප, දුක්ඛාඛිවාහතීං - PTS 2 පහඤ්ඤාන - සීලු 1, 2
 3 විභගපථෙ - ආස, PTS

525. යද චතකෙක උපරුකිතතනො
නගනතරෙ නගච්චරං සමසසිතො,
චිතදුරො චිතතබ්ලො'ව¹ ක්කියති
තතො රතීං පරමතරං න ච්ඡදති.

526. යද සුඛි මලබ්ලසොකනාසනො
නිරඟ්ගලො තිබ්බතථො චිසලො,
සබ්බාසචෙ බ්‍යන්තිකතො'ව ක්කියති
තතො රතීං පරමතරං න ච්ඡදති'ති.

ඉදං සුදං ආයසමා භුතො ථෙරො ගාථායො අභාසිත්ථා'ති.

භුතථෙරගාථා.

පඤ්ඤානං:

භුතො තථදුසො ථෙරො ඵකො බග්ගචිසාණවා,
නවකමති නිපාතමති ගාථායො'පි ඉමා නවා'ති.

නවකනිපාතො නිට්ඨිතො.

1 චිතතබ්ලොච - සිඳු 2. චිතබ්ලොච - සිඳු. 1

10. දසකතිපාඨො.

10. 1. 1

- 527. අඛ්‍යාටිනො දුති දුමා හදනොන
ඵලෙසිනො ඡදනං විප්පභාය,
තෙ අච්චිමනොනා'ව පභාසයනති
සමයො මහාවීර හභිරථානං.¹
- 528. දුමාති ජුලලාති මනොරමාති
සමනනනො සබ්බදිසා පචනති,²
පතනං පභාය ඵලමාසසානා
කාලො ඉතො පකකමනාය වීර.
- 529. තෙචාතිසිතං න පනාතිඋණං
සුඛා උතු අඛිතියා හදනොන,
පසුනතු තං සාකිතා කොප්‍රිතා ච
පච්ඡාමුඛං රොහිණිං තාරගනනං.³
- 530. අසාය කසනෙ⁴ ඛෙතනං ඛිජං අසාය වප්පති,⁵
අසාය වාණිජා යනති සමුද්දා ඛනගාරකා,
යාය අසාය තිට්ඨාමි සා මෙ අසා සමඡකිතු.
- 531. පුභප්පනං චෙච වපනති ඛිජං
පුභප්පනං වසුභති දෙවරාජා,
පුභප්පනං ඛෙතනං කසනති කසුභකා
පුභප්පනං ඛඤ්ඤමුපෙති රට්ඨං.
- 532. පුභප්පනං යාවනකා වරනති
පුභප්පනං දුභපති දදනති,
පුභප්පනං දුභපති දදිනි
පුභප්පනං සකකමුපෙති ඨානං.
- 533. විරො හචෙ සතතසුභං පුනෙති
යසමිං කුලෙ ජායති ගුරපඤ්ඤා,
මඤ්ඤමහං සකකති දෙවදෙවො
තයා හි⁵ ජාතො⁶ මුති සච්චනාමො.
- 534. සුඤ්ඤාදනො නාම පිතා ම හෙසිනො
බුඛුසු මාතා පත මාගනාමා,
යා ඛොධිසතනං පරිහරිත කුච්ඡිනා
කායසු හෙද තිදිවචති මොදති.
- 535. සා ගොතමි කාලකතා ඉතො වුතා
දිබ්බෙති කාමෙහි සමඛිතිගුතා,
සා මොදති කාමගුණෙහි පඤ්චහි
පරිචාරිතා දෙවගණෙහි තෙහි
- 536. බුඛුසු පුතොනාමහි අසකසාසිනො
අභිභිරසකපාවිමසු නාදිනො,
පිතුපිතා මසානං කුචංසි සකක
ඛිචෙමන මෙ ගොතමි අග්‍යකොසි'ති.

ඉත්ථං සුදං අයභමං කාඵදුසි ථෙරො ගාථායො අභාසිත්ථා'ති.

කාඵදුසිථෙඨරගාථා.

1 ගාභිරසානං - සිමු 1, 2, ට ගභිරසානං - පු, PTS 2 සබ්බදිසා සචනති - සිමු 1
 සබ්බදිසා සචනති - සිමු 2 3 රොහිතියා නරතනං - PTS 4 කසුභකා - PTS
 5 මුච්ඡාති - PTS 6 කසාභිජාතො - සිමු 1, 2, ට

10. 1. 2

- 537. පුරුකො පච්ඡනො චා පි අපරො චෙ න චිජ්ඣති,
අතිච ඵාසු හචති ඵකස්ස වසනො චනෙ.
- 538. හතු ඵකො ගමිස්සාමි අරඤ්ඤං බුද්ධිචණ්ණිනං,
ඵාසු¹ ඵකච්චාරිස්ස පභිතනනස්ස හිකචුනො.
- 539. යොහි පිතිකජං රමමං මතකකුඤ්ජරසෙවිතං,
ඵකො අජඵමිසි බිපං පවිසිස්සාමි කාභනං.
- 540. සුපුපථිනෙ සිතචනෙ සිතලෙ ගිරිකතුරෙ,
ගතතාති පරිසිඤ්චිනො චඛකමිස්සාමි ඵකකො.
- 541. ඵකාකියො අදුකියො රමිණීයෙ මහාවනෙ,
කදුභං විහරිස්සාමි කතකිචෙචා අනාසචො.
- 542. ඵචං මෙ කතකුකාමස්ස අභිපායො සමිජ්ඣකු,
සාධසිස්සාමහං² යෙච නාඤ්ඤා අඤ්ඤස්ස කාරකො.
- 543. ඵස ඛකාමි සනතාහං පවිසිස්සාමි කාභනං,
න තනො තිකකමිස්සාමි අපභතො අසචකකිං.
- 544. මාලුතෙ උපචායනො සීනෙ සුරභිගකිකෙ,³
අචිජ්ජං දුලසිස්සාමි තිසිනො නගමුඤ්චිති.
- 545. වනෙ කුසුමිසඤ්ජනො පඛායෙර භුත සීතලෙ,
විමුඤ්ඤිතසුඛෙන සුඛිතො රමිස්සාමි ගිරිබබ්ඤෙ.
- 546. සොභං පරිපුණ්ණංකපො වනෙදු පණ්ණරසො යථා,
සඛ්ඛාසච පරිකම්භො නජච දුති සුභඛචොවො⁴ති.

ඉජ්ඣං සුදං ආයසමා ඵකච්චාරිගො ඵෙරො ගාථයො අභාසිජ්ඣා⁵ති
ඵකච්චාරිගජ්ඣෙරගාථා.

10. 1. 3

- 547. අනාගතං යො පටිගච්ච පස්සති
හිතං ච අජඵං අහිතං ච තං ආයං,
විද්දෙසිනො තස්ස හිතෙසිනො චා
රකිං න පස්සන්ති සමෙකඛමානා.
- 548. අනාපානානති යස්ස පරිපුණ්ණො සුභාවිතා,
අනුසුඛං පරිචිතා යථා බුද්ධොන දෙසිතා,
සොමං ලොකං පහාසෙති අඛො මුඤ්ඤොච චජ්ඣො.
- 549. ඔදුතං වත මෙ චිතතං අපමාණං සුභාවිතං,
තිබ්බිඤ්චං පග්ගහිතං ච සබ්බා ඔනාසතෙ දිසා.

1 ඵාසු - ප PTS 2 සාධසිස්සාමහං - සිමු 1,2 3 සුරභිගකිකෙ - PTS

- 550. ජ්විතෙ වා පි සප්පඤ්ඤා අපි විභතපරිකඛයො,¹
පඤ්ඤාය ච අලංභෙහ විතචා පි න ජ්වති.
- 551. පඤ්ඤා සුභවිනිච්ඡිනී පඤ්ඤාකීතනිසිලොකවඩ්ඛනී,
පඤ්ඤා සහිතො නරො ඉධ අපි දුකෙඛසු සුඛාති විජදති.
- 552. තාං අජ්ජතනො ධම්මො නචෙජ්ජරො න පි අඛඤ්ඤො,
යත් ජායෙථ මියෙථ තත් කිං විස අඛඤ්ඤං.
- 553. අනන්තරං භී ජාතස්ස ජ්විතා² මරණං චුචං,
ජාතා ජාතා මරන්තිධ ඵලං ධම්මා හි පාණීනො.
- 554. න භෙතදුඤ්ඤා මධස්ස භොති
යං ජ්විතත්ථං පරපොරිසානං,
මතමති රුණණං න යසො න ලොකාං
න වණ්ණෙනං සමණචුභමණෙහි.
- 555. චකඤ්ඤං සරීරං උපභනති රුණණං³
නිහියති වණ්ණඛලං මතී ච,
ආනන්දිනො තස්ස දිසා භවන්ති
හිතෙසිනො නාස්ස සුඛි භවන්ති.
- 556. නසමා හි ඉචෙජ්ජතා කුලෙ වසනො⁴
මේධාවිනො චෙච ඛත්තසුතෙ ච,
යෙසං හි පඤ්ඤාවිභවෙන කිච්චං
තරන්ති නාචාය නදිං ච පුණ්ණන්ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා මහාකප්පිනො ථෙරො ගාථාථො
අහාසිත්තී'ති.

මහාකප්පිනථෙරගාථා.

10 1. 4

- 557. දකිා මිඤ්ඤං ගති ආසි පරිභුතො සුරෙ අභං,
හාතා ච මං පණ්ණමෙසි ගච්ඡ දුති තුචං ඝරං.
- 558. ඝොභං පණ්ණමිනො භාතා⁵ සඛිකාරාමස්ස කොට්ඨකෙ,
දුම්මනො තත් අට්ඨාසිං සාඤ්ඤාමිං අපෙඛවා⁶
- 559. භගවා තත් අගඤ්ඤේ සිසං මිඤ්ඤං පරාමසී,
බ්‍යාභාය මං ගභෙත්තාන සඛිකාරාමා පචෙසසී.
- 560. අඤ්ඤාමචාය මෙ සත්ථ පාදුසි පාදපුඤ්ඤානිං
ඵතං සුද්ධං අභිචෙඨ්ඨි ඵකමනනං සංඛිට්ඨිතං.
- 561. තස්සාභං චචනං සුඤ්ඤා විභාසිං සාසනෙ රතො,
සමාධිං පටිපාදෙසිං උතතමත්ථස්ස පඤ්ඤායා.
- 562. සුඛෙඛනිචාසං ජාතාමි දිඛඛවකඤ්ඤා⁷ විනොධිතං,
තිස්සො විජ්ජා අනුපපතතා කතං චුද්ධස්ස සාසනං.

1 විකාරපරිකඛයා - සිමු 1, 2 2 ජ්විතං - සිමු 1, 2 3 තෙන - මජ්ඣ.
 4 වසනො - සිමු 1, 2 5 සනො - සිමු 1, 2 PTS
 6 අපෙඛවා - සිමු 1, 2, PTS 7 දිඛඛවකඤ්ඤා - PTS

- 563. සහසාකඛිතනුමිතතානං තිමඞ්නිකාන පඤ්ඤො,
තිසීදම්බවනෙ රමේම යාචි කාලප්පවේදනො.¹
- 564. තනො මෙ සඤ්ඤා පාඨොසි දුතං කාලප්පවේදනං,
පවේදිතමභි කාලමභි වේගාසාදුපසභවකම්.²
- 565. චන්දිකා සඤ්ඤානො පාදෙ එකමනනං තිසීදගං,
තිසිනනං මං විදිකාන අථ සඤ්ඤා පටිග්ගහි.
- 566. ආයාඨො සබ්බලොකස්ස ආහුතීනං පටිග්ගහො,
පුඤ්ඤකෙඛිතනං මනුස්සානං පටිග්ගහොඤ්ඤා දකඛිණ'නති.

ඉදං සුදං ආයසමා චූළපඤ්ඤා ථේරො ගාථායො අභාසිඤ්ඤා'ති.

චූළපඤ්ඤාථේරගාථා.

10. 1. 5

- 567. නානාකුණපසම්පුණ්ණො මහාදුකකාරසම්භවො,
චන්දිකානං ච පරිපකකං මහාගණේඛා මහාවණො.
- 568. පුබ්බරුහිරසම්පුණ්ණො ගුඨකුපෙන ගාලතිතො³
ආපො පග්ගරණො⁴ කායො සදා සඤ්ඤා පුතිකං.
- 569. සට්ඨිකණ්ඩරසම්බන්ධො මංසලෙපනලෙපිනො,
චම්බකඤ්ඤාසනනඤ්ඤා පුතිකායො තිරඤ්ඤො.
- 570. අට්ඨිසඛිකාට්ඨපිනො නගාරො⁵සුඤ්ඤාතිබ්බකො,
නෙකෙසං සම්භවතිගාමා කප්පෙති ඉරියාපථං.
- 571. දුට්ඨපඤ්ඤා මරණස්ස⁶ මච්චුරාජස්ස සනතිකෙ,
ඉට්ඨිම ජනිතියනානං ගෙන කාමඛිතමො නරො.
- 572. අවිච්ඡා⁷ තිච්චිතො කායො චතුගජේන ගජිතො,
ඛසසංසිද්ධො කායො අනුසංචාරමොඤ්ඤො.
- 573. පඤ්ඤාතිවරණො පුතොනං විතකෙකන සම්පට්ඨිතො,
තණ්ණාමුලෙනානුගතො මොහව්ඡදනඤ්ඤො.
- 574. එවායං චතතතෙ කායො කම්මයනෙන සනතිතො,
සම්පට්ඨති ච විපතතානතා භානාගාමො විපජ්ජති.
- 575. යෙමං කායං මමාසනති අකුලාලො පුට්ඨජ්ජනො,
චඤ්ඤානති කට්ඨිං ඝොරං ආදියනාති පුතඛවං.
- 576. යෙ'මං කායං විච්චෙජ්ජනති ගුඨච්චිතං'ච පනතං,
ගච්චුලං චම්බකානං පරිනිබ්බන්තාසාසමා.⁸

ඉදං සුදං ආයසමා කප්පො ථේරො ගාථායො අභාසිඤ්ඤා'ති.

ඛසසංසිද්ධාථේරගාථා.

1 කාලප්පවේදනං - PTS 2 වේගාසාදුපසභවකම් - PTS 3 (එකුපෙනගාලතිකො-
සා, PTS, 'ගුඨකුපෙනගාලතිකො' සිපිපාලි - සා, PTS 4 පග්ගරණි - PTS.
5 නගාරො - PTS 6 මරණාසං - සිමු 1, 2 7 අවිච්ඡාසං - මජ්ඣ, 1, PTS
8 පරිනිබ්බන්තාසාසමා - PTS පරිනිබ්බන්තාසාසමා - 1

10. 1. 6

- 577. විවිතං අපාතිගෙකොසං වාලමිගතිසෙවිතං,
කෙවෙ සෙනාසනං හිකුචු පටිසල්ලානකාරණො.
- 578. සඛකාරපුඤ්ජා ආභනා, සුසානා රට්ඨාහි ව,
තතො සඛිකාට්ඨකං කනා ලුඛං ධාරෙය්‍ය විවරං.
- 579. තීවං මනං කරිනාන සපදහං කුලාකුලං,
පිණ්ඩිකාය වරෙ හිකුචු ඉතතථා:රො සුභංචුතො.
- 580. ලුඛෙත'පි ව සනතුසෙස නාඤ්ඤං පඤ්ච රහං ඛහුං,
රසෙසු අනුභිඤ්ඤා කානෙ න රමතී මනො.
- 581. අපට්ඨෙත්ථ, වෙච සනතුට්ඨො, පටිවිතො, වසෙ මුඛි,
අසංසට්ඨො ගභට්ඨොති අනාගාරෙති චුභයං.
- 582. යථා ජලො'ච මුගො'ච අතනාහං දසායෙ තථා,
නාතිවෙලං පභාසෙය්‍ය සඛිකමජ්ඣමහි පණ්ඩිතො.
- 583. න සො උපචදෙ කඤ්චි උපසාතං විචජ්ජෙ,
සංචුතො පාතිමොකඛසමිං මතතඤ්ඤා වසා හොජ්ජෙන.
- 584. පඤ්ඤානිකිමිතතසා¹ විතතසුපාදකොච්චෙදො,
සමථං අනුසුඤ්ජෙය්‍ය කාලෙන ව විපසානං.
- 585. විරිතසාතච්චසමපනනා සුතතයොගො සදො සිතා,
හා ව අපභාසා දුක්ඛනතං² විසාසං එය්‍ය පණ්ඩිතො.
- 586. එචං විහරමානසා සුඤ්ඤාමසා හිකුචුතො,
බ්බසාති ආසවා සබ්බො නිබ්බුතිඤ්ඤාධිගච්ඡති'ති.

ඉත්ථං සුදං ආයසවා උපසෙතො විඛහනනුතො ථෙරො:
ගාථායො ආගාසිත්ථි'ති.

උපසොනිඤ්චරගාථො.

10. 1. 7

- 587. විජ්ඣෙය්‍ය සකං අත්ථං අචලොකෙය්‍යාථ පාවචනං,
ගඤ්චත්ථ අසා පතිරූපං සාමිඤ්ඤං අජ්ඣුපගගසා.
- 588. මිතතං ඉධ ව³ කල්‍යාණං සිකඛා විපුලං සමාදනං,
සුසුසා ව ගරුතං එතං සමණසා පතිරූපං.
- 589. බුද්ධාසු ව සගාරචතා ධම්මෙ අපචිති යථාසුතං,
සඤ්ඤා ව විතතිකාරො එතං සමණසා පතිරූපං.

1 සුඤ්ඤානිකිමිතතසා - සිඞ්ඞ 1, 2 PTS 'පඤ්ඤානිකිමිතතො සො' කිපිපාපො.
2 දුක්ඛසානං - PTS 3 ඉධ - ප, PTS

- 590. ආචාරනොචරෙ සුභතො ආථිවො කොධිතො අගාරගො,
විතකංගු ව සණ්ඨපනං එතං සමණංගු පතිරුපං.
- 591. වාරිතනං අථ වාරිතනං ඉරියාපටියං පසාදනියං,
අභිවිඤ්ඤා ව ආනොගො එතං සමණංගු පතිරුපං.
- 592. ආරඤ්ඤකානි සෙනාසනානි පනනානි අපසඤ්ඤානි,
හථිතඛොනි මුනිනා එතං සමණංගු පතිරුපං.
- 593. සීලං ව බාහුසච්චඤ්ච ධම්මානං පච්චයො සථාභුතං,
සච්චානං අභිසම්මයො එතං සමණංගු පතිරුපං.
- 594. භාවයෙ ව¹ අනිච්චතනි අනතතසඤ්ඤං අසුභසඤ්ඤං ව,
ලොකමහි ව අනභිරතීං එතං සමණංගු පතිරුපං.
- 595. භාවෙය්‍ය ව බොජ්ඣඛෙහ ඉඤ්චිපාදනි ඉඤ්චියානි බලානි,
අට්ඨඛිතමිඤ්ඤමරියං එතං සමණංගු පතිරුපං.
- 596. තණං පජගෙය්‍ය මුනි සමුලකෙ ආසවෙ පදලෙය්‍ය,
විහරෙය්‍ය විපාමුඤ්ඤා² එතං සමණංගු පතිරුප²තනි.

ඉදං සුදං ආයස්මා ගොතමො ථෙරො ගාථායො අභාසිත්ථා²ති.

අපරගොතමඤ්ඤෙරගාථා.

සසසුඤ්ඤානා:

කාථාදුසි ව කො ථෙරො එකවිහාරී ව කපපිනො
මුලපනිකො කපො ව උපකෙතො ව ගොතමො,
සතතිමේ දසකෙ ථෙරො ගාථායො වෙත්ථ සතනතී²ති.

දසකනිපාතො නිට්ඨිතො

1 භාවයෙ - සීල 1, 2, ට, PTS

2 විමුඤ්ඤා - PTS.

11. එකාදසතිපාතො.

11. 1. 1

- 597 කිං නව්ඤ්ඤා චනෙ තාන උජ්ජ්ඣානො ච පාචුසෙ,
වෙරඬො රමණීයා තෙ පව්චෙකො හි කියාසිනං.
- 598. යථා අඛ්ඤාති වෙරඬො වානො නුදති පාචුසෙ,
සඤ්ඤා මෙ අභිකිරන්ති විචෙකපටිසඤ්ඤානා.
- 599. අපඤ්ඤා රො අඤ්ඤාසම්භවො සිව්චිකාය නිකෙතවාරිකො,
උප්පාදායතෙව මෙ සතිං සඤ්ඤාසම්භවං¹ විරාගතිස්සිනං.
- 600. යං ච අඤ්ඤා න රක්ඛන්ති යො ච අඤ්ඤා න රක්ඛති,
ස වෙ භික්ඛු සුඛං සෙති කාමෙසු අනපෙකඛවා.
- 601 අඤ්ඤාදිකා පුපුසිලා ගොනඛුලමිභාසුතා,
අමබුසෙවාලසඤ්ඤා නතා තෙ සෙලා රමයන්ති මං.
- 602. වසිනං මෙ අරඤ්ඤාසු කඤ්ඤාසු ඉභාසු ච,
සෙතාසනෙසු පනෙතසු වාලමිගතිසෙවිතෙ.
- 603. ඉමෙ භඤ්ඤානතු චජ්ඣනතු දුක්ඛං පපොනතු පාණීනො.
සඛිකපං නාභිජානාමි අනරිඤ්ඤං දෙසසංඝීතං.
- 604. ජරිවිණෙණා මයා සන්ථා කතං බුද්ධිසා සාසනං,
ඛිඤ්ඤා ගරුකො භාරො භවතෙත්ති සමුභතා.
- 605. අසා වන්ඤා පබ්බජිතො අගාරභවානගාරිඤ්ඤං,
සො මෙ අඤ්ඤා අනුප්පනො සබ්බසඤ්ඤාජනකඛයො.
- 606. නාභිනඤ්ඤා මරණං නාභිනඤ්ඤා ජීවිතං,
කාලං ච පටිකඤ්ඤාමි භික්ඛිසං භතකො යථා.
- 607. නාභිනඤ්ඤා මරණං නාභිනඤ්ඤා ජීවිතං,
කාලං ච පටිකඤ්ඤාමි සමපජානො පතිස්සතො'ති.

ඉන්ද්‍රං සුදං අයස්වා සඛිකිචෙවො ථෙරො ගාථායො අභාසිත්ථා'ති.

සඛිකිචෙවෙථෙරගාථා

තඤ්ඤාදානං:

සඛිකිචෙවෙථෙරො එකො'ව කතතිචෙවො අනාසවො,
එකාදසතිපාතමහි ගාථා එකාදසෙව වා'ති.

එකාදසතිපාතො නිට්ඨිතො.

12. ආදසනිපාතො.

12. 1. 1

- 608. සීලමෙව්ධ සිකෙඛථ අසමිං ලොකෙ සුසිකකිනං,
සීලං හි සබ්බසමපතතිං උපනාමෙති ඤෙවිතං.
- 609. සීලං රකෙඛයා මෙධාචී පත්ඨානො නයො සුඛෙ,
පසංසං විතතිලාභං ච පෙචච සඤ්ඤා ච මොදනං.
- 610. සීලවා හි බහු මිඤ්ඤා සඤ්ඤාමොනාධිගච්ඡති,
දුස්සීලො පන මිඤ්ඤාහි ධංසනෙ පාපමාචරං.
- 611. අවණණං ච අකිත්තං ච දුස්සීලො ලභතෙ නරො,
වණණං කිත්තං පසංසං ච සදා ලභති සීලවා.
- 612. ආදි සීලං පතිට්ඨං ච කල්යාණානං ච මාතුකං,
පමුඛං සබ්බධම්මානං තසමා සීලං විසොධයෙ.
- 613. චෙලා ච සංචරො,¹ සීලං විතතස්ස අභිභාසනං,
තිත්ථං ච සබ්බමුද්ධානං තසමා සීලං විසොධයෙ.
- 614. සීලං බලං අප්පට්ඨං සීලං ආවුඛමුත්තමං,
සීලමාහරණං සෙට්ඨං සීලං කචචමබ්භුතං.
- 615. සීලං සෙතු මහෙසකෙඛා සීලං ගනො,² අනුත්තරො,
සීලං විලෙපනං සෙට්ඨං යෙන වාති දිසොදිසං.
- 616. සීලං සම්බලමෙවග්ගං සීලං පාඨොයාමුත්තමං,
සීලං සෙට්ඨං අතිචාභො යෙන යාති දිසොදිසං.
- 617. ඉධෙව තිත්ථං ලභති පෙචචාපායෙ ච දුම්මනො,
සබ්බත්ථ දුම්මනො බාලො සීලෙසු අසමාහිතො.
- 618. ඉධෙව කිත්තං ලභති පෙචච සඤ්ඤා ච සුම්මනො,
සබ්බත්ථ සුම්මනො ධිරො සීලෙසු සුසමාහිතො.
- 619. සීලමෙව ඉධ අග්ගං පඤ්ඤාචා පන උත්තමො,
මනුස්සෙසු ච දෙවෙසු සීලපඤ්ඤාණතො ජග්නති.

ඉත්ථං සුදං ආගසමා සීලමො ඵෙරො ගාථායො අභාසිත්ථා'ති.

සීලමණේරගාථා.

1 සංචරං - PTS 2 සීලගතො - සිමු 1, 3

12. 1. 2

- 620. නිවෙ කුලමති ජාතො'හං දමිඤ්ඤ අසාහොජ්ඣො,
සීනකමමං මමං ආසි අහොසිං පුපථජ්ඣිකො.
- 621. ජිගුච්ඡිතො මනුස්සානං පරිතුතො ච චමතිතො,
නිචං මහං කරිනිනච චන්දිසං¹ ඛහුකං ජනං.
- 622. අථඤ්ඤාසිං සමුච්ඡායං සිකුසුඛසපුරකකතං,
පචිසන්තං මහාචිරං මහධානං පුරුහතමං.
- 623. නිකඛිපිනිනච ව්‍යාහඛිතිං චන්දිත්තා උපසඛකමිං,
මමෙච අනුකමපාය අට්ඨාසි පුරිසුඛතමො.
- 624. චන්දිනිනි සඤ්ඤා පාදෙ ඵකමන්තං සිතො තදා,
පබ්බජ්ජං අහමාඤ්ඤං සබ්බසත්තානමුත්තමං.
- 625. තතො කාරුණිකො සත්ථා සබ්බලොකානුකමපකො,
ඵහි සිකුඛිති මං ආහ සා මේ ආසුපසමපදා.
- 626. සො'හං ඵකො අරඤ්ඤාසමිං විහරන්තො අතඤ්ඤො,
අකාසිං සඤ්ඤා චචනං යථා මං ඔච්ඡි ජිතො.
- 627. රතතියා පඨමං යාමං පුබ්බජාතිමනුස්සරිං,
රතතියා මජ්ඣමං යාමං දිබ්බචකචුං විසොධසිං,²
රතතියා පච්ඡිමෙ යාමෙ තමොධිකිං පදුලසිං.
- 628. තතො රතතා විචසනෙ³ පුරිඤ්ඤාසුඛතමනං පති,
ඉඤ්ඤා මුඛමා ච අභනතිා මං නමසසිංසු පඤ්ඤප්පි.
- 629. හමො හෙ පුරිසාජ්ඤාඤ්ඤා හමො හෙ පුරිසුඛතම,
යසා හෙ ආහවා ඛිණා දකඛිණෙඤ්ඤොසාසි මාරිස.
- 630. තතො දිසවාන මං සත්ථා දෙවසඛසපුරකකතං,
සීතං පාතුකරිනිනච ඉමමත්ථං අහාසථ.
- 631. තපෙන මුඛමචරිඤෙන සඤ්ඤාමේන දමෙන ච,
ඵතෙන මුඛමණො හොති ඵතං මුඛමණමුත්තම'නති.

ඉත්ථං සුදං ආයසමා සුනිතො ථෙරො ගාථායො අහාසිත්ථා'ති.

සුනිතසෙථරගාථා.

තසුඤ්ඤානං:

සීලවා ච සුනිතො ච ථෙරො ඤේ හෙ මහිඤ්ඤිකා
චාදසමහි නිපාතමහි ගාථායො චතුච්ඡිකා'ති.

චාදසතිපාතො නිට්ඨිතො.

1 චන්දිසං - සිමු 1, 2, ට. 2 මහොසිතං - PTS 3 විමසානෙ - සිමු 1, 2

13. තෙරසතිපාතො.

13. 1. 1

- 632. යාහු රවෙඨ සමුක්කවෙඨා රඤ්ඤා අඛතස්ස පඤ්ඤා,
සමාජ්ජ ඛමෙමසු උක්කවෙඨා සොණො දුක්ඛස්ස පාරගු
- 633 පඤ්ඤා ජ්ජෙද පඤ්ඤා ජ්ජගෙ පඤ්ඤා චුත්තරි භාවගෙ,
පඤ්ඤා සඛිතාතිගො භික්ඛු ඔසතිණ්ණො'ති චුච්චති.
- 634. උත්තලුස්ස පමත්තස්ස බාහිරාසස්ස භික්ඛුනො,
සීලං සමාධි පඤ්ඤා ච පාරිජුරිං න ගච්ජති.
- 635. යං හි කිච්චං තදපච්ඤං අකිච්චං පන කසිරති,
උත්තලානං පමත්තානං තෙසං චබ්බිනති ආසමා.
- 636. යෙසං ච සුසමාරඤ්ඤා නිච්චං කායගතා සති,
අකිච්චං තෙ න සෙචනති කිච්චෙව සාතච්චසාරිනො,
සතානං සමපජ්ජානානං අත්ථං ගච්ජනති ආසමා
- 637 උජ්ජමග්ගමති අකඛාතෙ ගච්ජථ මා නිච්චතථ,
අත්තනා වොදගත්තානං නිබ්බාතමනිහාරගෙ.
- 638 අච්චාරඤ්ඤමති විරියමති සත්ථා ලොකෙ අනුත්තරො,
විණ්ණොපමං කිරිනිා මෙ ඛමචං දෙසෙසි චක්ඛුමා.
- 639. තස්සාහං චචනං සුචා විහාසිං සාසතෙ රතො,
සමථං පටිපාදෙසිං උත්තමත්ථස්ස පත්තියා,
තිස්සො විජ්ජා අනුපපත්තා කතං බුද්ධස්ස සාසනං.
- 640. තෙක්ඛමෙම අබ්බුත්තස්ස පච්චෙකං ච චෙතසො,
අබ්බාපජ්ඣාබ්බුත්තස්ස උපාදානකඛයස්ස ච.

641 තණකකතියාභිමුතතස්ස අසමොහං ච චේතසො,
දිස්සා ආයතනුපාදං සමමා විතතං විමුච්චති.

642. තස්ස සමමා විමුතතස්ස සනතවිතතස්ස තිකත්තො,
කතස්ස පතිච්ඡො තත්ථි කරණීයං න විජ්ජති.

643. සෙලො යථා එකසතො වාතෙන න සමීරති,
එවං රූපා රසා සඤ්ඤා ගතියා එස්සා ච කෙවලා.

644. ඉට්ඨා ධම්මා අතීට්ඨා ච නපපච්චෙධොන්ති තාදිහො,
සීතං විතතං විසඤ්ඤතතං වියඤ්චස්සානුපස්සති'ති.

ඉදං සුදං ආයස්මා සොණො කොලීවිසො ථෙරො ගාථායො
අගාසිත්ථා'ති.

සොණසේර ගාථා.

තසානුද්දනං:

සොණො කොලීවිසො ථෙරො එකොයෙව මහිද්ධිකො,
තෙරසමගි නිපාතමගි ගාථායො චේත්ථ තෙරසා'ති.

තෙරසනිපාතො නිට්ඨිතො.

14. වුද්දසනිපාතො

14. 1. 1

- 645. යද අහං පබ්බජිතො අභාරසමාහගාරියං,
නාහිජ්ජාමි සබ්බසං අනරියං දෙසසංභිතං.
- 646. ඉමෙ හඤ්ඤානඤ්ඤා වජ්ඣනඤ්ඤා දුක්ඛං පටොසනඤ්ඤා පාණීනො,
සබ්බසං නාහිජ්ජාමි ඉමසමිං දීඝමනනරො.
- 647. මෙතනං ච අහිජ්ජාමි අපමාණං සුභාවිතං,
අනුපුබ්බං පරිචිතං යථා බුද්ධො ඤෙසිතං.
- 648. සබ්බමිතො සබ්බසබ්බො සබ්බසුභානුකම්පකො,
මෙතනං චිතනං ච භාවෙමි අබ්බාපජ්ඣිරතො¹ සදා.
- 649. අසංහීරං අසංකුප්පං චිතනං අමොදයාමිභං,
බුභමචිභාරං භාවෙමි අඤ්ඤාපුරිසසෙවිතං.
- 650. අවිතකකං සමාපනො සමමාසමුද්ධාසාවකො,
අරියෙත ඤාණිභාවෙන උපෙතො භොති තාවදෙ.
- 651. යථා'පි පබ්බතො සෙලො අචලො සුප්පතිට්ඨිනො,
ඵචං මොහකකයා හිකුඤ්ඤා පබ්බතො'ච න වෙධිති.
- 652. අනභිභවණස්ස පොසස්ස නිච්චං සුචිතවෙසිනො,
චාලකමතනං පාපස්ස අබ්බමතනං² ච බායති.
- 653. නගරං යථා පච්චන්තං ගුහනං සන්තරබාහිරං,
ඵචං භොපෙඨ අත්තානං බණ්ණො වො³ මා උපච්චගා.
- 654. නාහිනද්දමි මරණං නාහිනද්දමි ජීවිතං,
කාලං ච පටිකඛාමි නිබ්බිසා හතකො යථා.
- 655. නාහිනද්දමි මරණං නාහිනද්දමි ජීවිතං,
කාලං ච පටිකඛාමි සම්පජ්ජානො පතිස්සනො.
- 656. පරිච්ඡේදණං මයා සන්ධා කතං බුද්ධස්ස සාසනං,
ඕභිතො ගරුකො භාරො භවනෙතති සමුභතා.
- 657. යස්ස චන්දාය පබ්බජිතො අභාරසමාහගාරියං,
සො මෙ අන්ධො අනුප්පතො සබ්බසඤ්ඤාදනකම්මො.

1 අබ්බාපජ්ජිරතො - සි. 1, 2. 2. අබ්බමතනං - PTS, ප. 3. මෙ - PTS.

658 සමාදායොපාදායො ඵසා මෙ අනුසාසනී,
හසුභං පරිඤ්ඤාං විපඤ්ඤානාමහි සබ්බඤ්ඤා

ඉදං සුදං ආයසමා ඛදිරච්චිතියො රෙච්ඤො ජෙරො ගාඨායො
අභාසිත්තා'ති.

ඛදිරච්චිතියරෙච්ඤාජෙර ගාඨා.

14. 1. 2

659 යථා'පි හඤ්ඤො ආජඤ්ඤො ධුරෙ සුඤ්ඤාං ධුරාසභො,¹
මිච්චිතො අභිසාරෙහ සංසුභං නාතිච්චතති.

660. ඵචං පඤ්ඤාය යෙ තිත්තා සමුඤ්ඤො වාරිනා යථා,
න පරෙ අභිමඤ්ඤානති අරියධම්මො'ව පාඤ්ඤං.

661. කාලො කාලච්චිතං පනතා හවාහච්චිතං ගතා,
නරා දුක්ඛං තිගච්ච්චතති තෙධ සොච්චතති මානවා.

662. උත්තතා සුඛධම්මෙන දුක්ඛධම්මෙන වොනතා,²
ඤ්ඤෙන බාලා හඤ්ඤානති යථාභුතං අදස්සිනො.

663. යෙ ච දුක්ඛෙ සුඛසම්මං ච මජ්ඣේධිඤ්ඤානම්චචඤ්ඤා³
සීතා තෙ ඉඤ්ඤාලො'ව න තෙ උත්තතච්චතතා.

664. නගෙච ලා හෙ නාලාහෙ අයසෙ⁴ න ච කීර්තියා,
න තීර්ඤ්ඤං පසංසාය න තෙ දුක්ඛෙ සුඛම්ච ව.

665. සබ්බඤ්ඤා තෙ න ලීපපනති උදබ්බිඤ්ඤා වොකඛරෙ,
සබ්බඤ්ඤා සුඛිතා ධිරා සබ්බඤ්ඤා අපරාජිතා.

666. ධම්මෙන ච අලාභො යො යො ච ලාභො අධම්මිනො,
අලාභො ධම්මිකො සෙයො යං වෙ ලාභො අධම්මිකො.

667. යසො ච අපඤ්ඤානං විඤ්ඤානං අයසො ච යො,
අයසො'ව සෙයො විඤ්ඤානං න යසො අපඤ්ඤානං.

668. දුමම ඛෙති පසංසා ච විඤ්ඤානී ගරහා ච යා,
ගරහා'ව සෙයො විඤ්ඤානී යං වෙ බාලපසංසනා.

1 ධුරාසභො - සිඞ්ග 1, 2 2 වොකතා - PTS.
3 සිඤ්ඤානම්චචඤ්ඤා - PTS 4 නගෙ - මජ්ඣිම, PTS

- 669. සුඛං ච කාමමයිකං දුක්ඛං ච පච්චෙකිතං,
පච්චෙක¹දුක්ඛං සෙයොෆා යං චෙ කාමමිතං සුඛං.
- 670. ජීවිතං ච අධිමේචන ධම්මෙන මරණං ච යං,
මරණං ධම්මිකං සෙයොෆා යං චෙ ජීවේ අධිමේකං.
- 671. කාමකොපප්පභිනා සෙ සත්තචිත්තා භවාභවේ,
චරන්ති ලොකෙ අසිතා නචි තෙසං පියාප්පියං.
- 672. භාවයිතාන බොජ්ඣංගින ඉන්ද්‍රියානි බලානි ච,
පප්පුග්ග පරමං සන්තං පරිනිබ්බන්තොභවා²ති.

ඉදං සුදං අයස්මා ගොදහොතා ථෙරො ගාථායො අභාසිත්වා²ති.

ගොදහනථෙරගාථා.

තසුඤ්ඤානං:

රෙචනො චෙච ගොදහොතා ථෙරො ඤේ තෙ මහිඤ්ඤා,
චූදාසමහි නිපාතමහි ගාථායො අච්ඡවිසති¹ති.

චූදාසනිපාතො නිට්ඨිතො.

1 පච්චෙකිතං - ශා: PTS, 2 පරිනිබ්බන්තොභවා²ති - PTS

16. සොළසතිපාඨො

16. 1. 1

- 673. එස භිඤ්ඤා පසිදුම් සුඤ්ඤා ධම්මං මහාරසං,
විරාගො දෙසිතො ධම්මො අනුපාදාය සබ්බසො.
- 674. ඛහුති ලොකෙ විත්‍රාති අගම් පඨවිමණ්ඩලෙ,¹
මථේනති මඤ්ඤා සඛකපාං සුභං රාගුපසංභිතං.
- 675. රජචුභතං² ච වාතෙන ගථා මෙකොපසම්මෙයෙ³
එවං සම්මනති සඛකපාං යද පඤ්ඤාය පසාති.
- 676. සබ්බෙ සඛාරා අභිච්චාති යද පඤ්ඤාය පසාති,
අථ තිබ්බිඤ්ඤා දුකෙති එස මග්ගො විසුද්ධියා.
- 677. සබ්බෙ සඛාරා දුකඛාති යද පඤ්ඤාය පසාති,
අථ තිබ්බිඤ්ඤා දුකෙති එස මග්ගො විසුද්ධියා.
- 678. සබ්බෙ ධම්මො අනතතා'ති යද පඤ්ඤාය පසාති,
අථ තිබ්බිඤ්ඤා දුකෙති එස මග්ගො විසුද්ධියා.
- 679. බුද්ධානුබුද්ධො ගො ථේරො කොණ්ඩඤ්ඤා තිබ්බතිකකමො,⁴
පභිනජාතිමරණො බුගච්චරියසා කෙවලී.
- 680. ඔසපාසො දලුඛලො පබ්බතො දුපාදලීගො,⁵
ජේඛා ඛිලං ච⁶ පාසං ච සෙලං ගෙනොනා' දුබ්බිදං,
තිණ්ණො පාරඛතතො කියාහි චුතො සො මාරබ්බිතා.
- 681. උදාහො චපලො භිකූ මිතො අගමම පාපකො,
සංසිද්ධි මහොසසම් උගමො පටිකුඤ්ඤො.
- 682. අනුඤ්ඤො අචපලො නිපකො සංචුතිඤ්ඤො,
කල්‍යාණමිතො මෙධාවී දුකඛසානතකරො සියා.
- 683. කාලපබ්බචගතඛකාසො කිසො ධම්තිසඤ්ඤො,
මතකඤ්ඤා අනතපානසම් අදීනමාහසො නරො.
- 684. පුට්ඨො ඛංසෙහි මකසෙහි අරඤ්ඤාසම් බුභාවනො,
නාගො සඛකාමසිසෙ'ව සතො තත්‍රාභිච්චාසයො.
- 685. නාභිනඤ්ඤා මරණං නාභිනඤ්ඤා ජිවිතං,
කාලං ච පතිකඛාමි තිබ්බිසං භතකො ගථා.

1. පුච්චිමණ්ඩලෙ - PTS 2. රජචුභතං - PTS 3. මෙකො පසම්මෙයෙ - PTS
 4. තිබ්බතිකකමො - PTS 5. දුපාදලයො - සිචු 1,2, 6. ඛිලඤ්ඤා - PTS
 7. ජේඛාහ - සිචු 1, 2

- 686. නාතිනන්දුමි මිරණං නාතිනන්දුමි ජිවිතං,
කාලං ච පතිකඛිනාමි සමපජානො පතිස්සනො.
- 687. පරිවිණේණො මියං සත්ථා කතං බුද්ධියං සාසනං,
ඕභිතො ගරුකො භාරො භවිනෙතති සමුභතා.
- 688. ගස්සත්ථාය¹ පබ්බජිතො අගාරසමානගාරිං,
සො මෙ අත්ථො අනුපපනෙතා කිං මෙ සද්ධිවිභාරිතා'ති².

ඉථං සුදං අයස්මා අඤ්ඤාකොණ්ඩඤ්ඤා ථෙරො ගාථායො
අභාසිත්ථා'ති.

අඤ්ඤාකොණ්ඩඤ්ඤා ථෙර ගාථා.

16. 1. 2

- 89. මනුස්සභුතං සමබුද්ධං අතතදන්තං සමාහිතං,
ඉරිසමානං³ බ්‍රහ්මපථෙ විතතස්සුපසමෙ රතං.
- 690. යං මනුස්සා නමස්සන්ති සබ්බධම්මාන පාරභං,
දෙව්'පි තං නමස්සන්ති ඉති මෙ අරභතො සුඛං.
- 691. සබ්බසංගොජ්ඣාතීතං චනා නිබ්බනමාගතං⁴
කාමේහි නෙකඛමරතං⁵ මුත්තං සෙලා'ව⁶ කඤ්චනං.
- 692. ස වෙ අච්චන්තරුපි නාගො හිමචා වඤ්ඤා සිලුච්චගෙ,
සබ්බසං නාගනාමානං සච්චනාමො අනුභතරො.
- 693. නාගං වො කිඤ්ඤාසමි න හි අභං කරොති සො,
සොරච්චං අවිහිංසා ච පාදා නාගස්ස තෙ දුවෙ.
- 694. සති ච සමපජ්ඤාදං ච වරණං නාගස්ස තෙ පරෙ,
සද්ධාභණ්ඨො මහානාගො උපෙකඛාසෙතදන්තවා.
- 695. සති හිවා සිරො පඤ්ඤා විමංසා ධම්මවිනානා,
ධම්මකුච්ඡිසමාචාසො විවෙකො තස්ස වාලධි.
- 696. සො ක්කාසි අස්සාසරතො අජ්ඣතතං සුසමාහිතො,
ගච්ඡං සමාහිතො නාගො සිතො නාගො සමාහිතො.
- 697. සගං සමාහිතො නාගො නිසිනො'පි සමාහිතො,
සබ්බත්ථ සංවුතො නාගො එසා නාගස්ස සමපදා.
- 698. භුඤ්ජති අනචජ්ජති සාචජ්ජති න භුඤ්ජති,
සාසමච්ඡාදනං ලභ්වා සන්ති'ධිං පරිචජ්ජතං.

1. ගස්සමත්ථාය - PTS 2. සඤ්චභාරතා'ති - PTS
 3. ඉරිමානා - ප, ඉරිසමානා - සිඞු 1, 2
 4. නිබ්බාණමාගතා - සිඞු. 1, 2. 5. නිකඛමරතා - PTS.
 6. මුත්තසෙලාව - PTS

- 699. සංයොජනං අඤ්ඤං ධූලං සබ්බං ඡෙද්ධාන බ්බහං,
යෙන යෙනෙව ගච්ඡති අනපෙකොච ගච්ඡති.
- 700. යථාපි උදකෙ ජාතං පුණ්ණිරිකං පවසිස්සි,
තොපලීපති තොයෙන සුචිග්ගං මනොරමං.
- 701. තථෙව ච ලොකෙ ජාතො බුඤ්ඤො ලොකෙ විහරති,
තොපලීපති ලොකෙන තොයෙන පදුමං යථා.
- 702. මහාතිති පජ්ජලීතො අහංගාරොපසම්මති,
අභිභාරෙසු ච සතොසු නිබ්බුතො'ති පවුච්චති.
- 703. අත්ඤාසංඝං විඤ්ඤාපනී උපමා විඤ්ඤාති දෙසිතා,
විඤ්ඤාසිසානති මහාතාගා නාගං නාගෙන දෙසිතං.
- 704. විතරාගො විතදෙසො විතමොගො අනාසවො,
සරීරං විජගං නාගො පරිනිබ්බසානත්තාගාසවො'ති.

ඉත්ථං සුදං අංගසමා උදසී ථෙරො ගාථායො අභාසිත්ථා'ති.

උදසිත්ථෙරගාථා.

තස්සුඤ්ඤානං:

කොණ්ඩඤ්ඤා ච උදසී ච ථෙරො දො තෙ මහිඤ්ඤා,
සොලසමති නිපාතමති ගාථායො දො ච තිංස වා'ති.

සොලසනිපාතො නිවසිතො.

20. විසතිනිපාතො.

20. 1. 1

- 705. යඤ්ඤානං වා ඛනානං වා යෙ භනාමි මයං පුරෙ,
අවසෙ තං හයං භොති වේඛනාති විලපනති ව.
- 706. තස්ස තෙ නජී තිතතං හියොෆො වණෙණං පසිදුති,
කසමා න පරිදෙවෙසි ඵවරුපෙ මහබ්බසෙ.
- 707. නජී වේගසිතං දුක්ඛං අනපෙකකියං ගාමණී,
අතිකකානා හයං සබ්බේ ඛිණ්ණංගොජනස්ස වේ.
- 708. ඛිණ්ණං භවතෙතතිසා දිට්ඨං ධර්මම යථාතපෙ,
න හයං මරණෙ භොති භාරතිකෙකපතෙ යථා.
- 709 සුවිණ්ණං බුභමචරියං මෙ මග්ගො වාපි සුභාවිතො,
මරණෙ මෙ හයං නජී රොගානමිව සබ්බසෙ.
- 710. සුවිණ්ණං බුභමචරියං මෙ මග්ගො වාපි සුභාවිතො,
තිරසාදා භවා දිට්ඨං විසං පිත්ථාච්ච¹ ඡබ්බිතං.
- 711. පාරගු අනුපාදානො කතතිවෙචා අනාසවො,
තුට්ඨා ආයුකකියා භොති මුතොතො ආසාතනා යථා.
- 712. උත්තමං ධම්මතං පජෙනා සබ්බලොකෙ අනජීකො,
ආදිත්තාවච සරා මුතොතො මරණසමී න සොචති.
- 713. යදජී සම්භතං කිඤ්චි භවො වා² යථා ලබ්භති,
සබ්බං අතිස්සරං ඵතං ඉති චුත්තං මහෙසිනා.
- 714. යො නං තථා පජානාති යථා බුද්ධො න දෙසිතං,
න ගණහාති භවං කිඤ්චි සුඤ්ඤානං ව අයොගුලං.
- 715. න මෙ භොති අගොසිත්ති භවිස්සත්ති න භොති මෙ,
සබ්බාරා විගමිස්සත්ති තථා කා පරිදෙවනා.
- 716. සුඤ්ඤං ධම්මසමුපපාදං සුඤ්ඤං සබ්බාරසනනතිං,
පස්සන්තස්ස යථාගුතං න හයං භොති ගාමණී.
- 717. තිණකට්ඨසමං ලොකං යද පඤ්ඤාය පස්සති,
මම්භතං සො අසංවිදුං ‘නජී මෙ’ති න සොචති.

1. පිඤ්ඤාන - PTS. 2. ඉ - PTS.

- 718. උකකණ්ඨාමි සරිරෙන හවෙනමහි අනභිකො,
භෝ'යං හිජ්ජිකාති කායො අකොඤ්ඤ ච න හවිකාති.
- 719. යං වො කිච්චං සරිරෙන තං කරොථ යදිච්චං,
න මේ තප්පවිචයා තත්ථ දොසො පෙමිං ච භොගිති.
- 720. තස්ස තං චචනං සුඤ්ඤා අබ්බුතං ලොමහංසනං,
ගන්තාති නිකම්පිතාන මාණ්ඩා ඵතදමුට්ඨං.
- 721. කිං හද්දනො¹ කරිතාන කො වා ආචරිතො තච,
කස්ස සාසනමාගමි ලබ්බතෙ තං අනොකතා.
- 722. සබ්බඤ්ඤ සබ්බදස්සාචි ජිනො ආචරිතො මම,
මහාකාරුණිකො සත්ථ, සබ්බලොකතිකිච්චකො.
- 723. තෙනායං දොසිතො ධම්මො ඛයගාමි අනුඤ්ඤා,
කස්ස සාසනමාගමි ලබ්බතෙ තං අනොකතා.
- 724. සුඤ්ඤාන වොරා ඉසිනො සුභාසිතං,
නිකම්ප සත්ථාති ච අච්චාති ච
තමො ච කමො විරමිංසු ඵකෙ
ඵකෙ පබ්බජ්ජ මරොචසිංසු.
- 725. තෙ පබ්බජ්ජි, සුගතස්ස සාසනෙ
භාචෙති ඛොජ්ඣබ්බිතලාති පණ්ණාසා
උදග්ගචිතා සුමනා කතිජ්ජිතා
චුසිංසු නිබ්බානපදං අසබ්බත'නාති.

ඉත්ථං සුදං අයස්මා අබ්බුතො ථෙරො ගාථායො අභාසිත්ථා'ති.

අබ්බුතානථෙරගාථා.

20. 1. 2

- 726. සමණස්ස අසු චිත්තා පාරාසරිගස්ස² හිකුඤ්ඤො,
ඵකකස්ස නිසිත්තස්ස පච්චිතතස්ස කොසිනො.
- 727. කිමානුපුබ්බං පුරිසො කිං චතං³ කිං සමාවරං,
අත්තනො කිච්චකාරිස්ස න ච කිඤ්චි විහෙඨතෙ.
- 728. ඉජ්ජිතාති මනුස්සානං හිතාය අභිතාය ච,
අරකම්පිතාති අභිතාය රකම්පිතාති හිතාය ච.
- 729. ඉජ්ජිතානෙචං සාරකම්බං ඉජ්ජිතාති ච ගොපයං,
අත්තනො කිච්චකාරිස්ස න ච කිඤ්චි විහෙඨතෙ.
- 730. චකුඤ්ඤිතං වෙ රුපෙසු ගච්චිත්තං අතිවාරගං,
අනාදිනචදස්සාචි සො දුකඛා න හි මුච්චති.

1. විහවිකාති - PTS.

2. පාරාසරිගස්ස - සිමු .1,2 3. චතා - සෘෟ.

- 731. සොතිඤ්ඤං වෙ¹ සද්දෙසු ගච්ඡන්තං අනිච්ඡාරං,
අනාදීනච්ඤාසාමි සො දුක්ඛා හ භි මුච්චති.
- 732. අනිසාරණදසාමි ගතෙඤ්ඤා වෙ පටිගෙච්චති,
හ සො මුච්චති දුක්ඛමා ගතෙසු අභිමුච්ඡන්තො.
- 733. අමබ්බිලං මධුරංඤා ච තිහනකඤ්ඤාමනුසාරං,
රසනණ්ඤාය ගබ්භො හදං නාචබුජ්ඣති.
- 734. සුභානාපපටිකුලානි ථොට්ඨබ්බානි අනුසාරං,
රහොතා රගාබ්බකරණං විවිධං විඤ්ඤෙ දුඛං.
- 735. මහං වෙතෙභි ධම්මෙභි සො හ සකෙකානි රකඛිතුං,
තතො හං දුක්ඛමනෙති සබ්බෙහෙතෙභි පඤ්චති.
- 736. පුබ්බලොභිතසම්පුණ්ණං බහුසස කුණපසංච,
නරවීරකතං වඤ්ඤං² සමුඤ්ඤාමචි විතතිතං.
- 737. කටුකං මධුරංඤාදං පියතිබ්බනං දුඛං³,
ධුරංච මධුභා ලීතනං උලුච්චං⁴ නාචබුජ්ඣති.
- 738. ඉඤ්ඤාපෙ ඉඤ්ඤාපෙ⁵ ථොට්ඨබ්බො⁶පි ඉඤ්ඤා,
ඉඤ්ඤාසොඤ්ඤා සාරතො විවිධං විඤ්ඤෙ දුඛං.
- 739. ඉඤ්ඤාසොඤ්ඤානි සබ්බානි සඤ්ඤානි පඤ්ච පඤ්චසු,
තෙසමාචරණං කාතුං සො සකෙකානි විට්ඨමා.
- 740. සො අඤ්ඤා සො ධම්මෙභි සො දුක්ඛා සො විචකඤ්ඤා,
කරෙතා රමමානො පි⁷ කිච්චං ධම්මඤ්ඤාසංභිතං.
- 741. අථො සිද්ධති සඤ්ඤාසුභතං චජ්ජේ කිච්චං නිරඤ්ඤං,
හ තං කිච්චන්ති මඤ්ඤාදිඤ්ඤා අපමතො විචකඤ්ඤා.
- 742. යං ච අඤ්ඤා සඤ්ඤාසුභතං යං ච ධම්මෙභි රති,
තං සමාදාය වතෙතථ සා භි වෙ උතතමා රති.
- 743. උච්චාචචෙසුපායෙහි
පරෙසමභිජ්ජිසති,
හන්චා චබ්බිතා අථ සොච්ඤ්ඤා,
ආලොපති සාහසා සො පරෙසං
- 744. තච්ඡන්තො ආඤ්ඤා ආඤ්ඤා නිහන්ති බලවා සථා,
ඉඤ්ඤානිඤ්ඤාසොඤ්ඤා නිහන්ති කුසලො⁷ තථා.

1. ම - PTS. 2. වඤ්ඤා - සිමු. 1, 2 3. දුක්ඛං පියතිබ්බනං - සිමු. 1, 2
4. උලුච්චං - PTS 5. ඉඤ්ඤාපෙ - PTS. 6. රමමානො භි - PTS.
7. කුසලො - PTS

745. සඤ්චි චිරිතං සමාධිං ච සතිං පඤ්ඤාඤ්ච¹ භාවිතං,
පඤ්ච පඤ්චභි භන්ධානං අතීභ්‍යා ගාති වුඤ්ඤාණො.

746. සො අත්ථව්‍යා සො ධම්මචෙට්ඨා කත්ථා වාකායානුසාසනිං,
සබ්බෙත සබ්බං වුඤ්ඤාණං සො නරො සුඛමෙධිති².

ඉත්ථං සුදං අභ්‍යඤ්ඤා පරාසරිඤ්ඤා ථෙරො ගාථාභ්‍යො අභ්‍යාසිත්ථා³ති.

සංඝාසනිකාපිටකෙ ථෙරගාථා.

20. 1. 3

747. විරරතනං චතාතාපි ධම්මං අනුච්චිත්තනං,
සමං චිත්තනං නාලත්ථං පුච්ඡං සමණවුඤ්ඤාණො.

748. කො සො පාරඛ්‍යභො ලොකෙ කො පභ්‍යො අමතොගධං,
කං ධම්මං පටිච්ඡාමි පරමත්ථවිජ්ජානනං.

749. අනොච්චිකගතො අසි⁴ මචෙත්ථව්‍යා සසමාමිසං,
බඤ්ඤා⁵ මහිඤ්ඤා පාසෙත චෙපචිත්තාසුඤ්ඤා ගථා.

750. අඤ්ඤාමි⁶ නං න චුඤ්ඤාමි අභ්‍යො සොකපරිඤ්ඤා,
කො මෙ බිඤ්ඤා චුඤ්ඤා ලොකෙ සමෙඛාධිං චෙද්ධිසංඝාති.

751. සමණං වුඤ්ඤාණං වා කං අද්ධිත්තනං පභ්‍යොනුඤ්ඤා,
කං ධම්මං පටිච්ඡාමි ජරාමච්චුපචාගනං.

752. විචිකිච්ඡාකඛ්‍යාගචිතං⁷ සාරම්භබලසඤ්ඤානුඤ්ඤා,
කොධපභ්‍යොනුඤ්ඤාමි අභිජ්ජාපභ්‍යොනුඤ්ඤා.⁸

753. තණ්හාධනුසමුච්චානං ඤේ ච පනතරසාසුඤ්ඤා,
පඤ්ච ඕරසිකං බාලං⁹ හෙත්ථානං යදි තිට්ඨති.

754. අනුද්ධිනං අපභ්‍යොනං සඛ්‍යපපරතෙජ්ජනං,¹⁰
තෙන විඤ්ඤා පච්චෙධාමි පභ්‍යො¹¹ මාලුතෙරිතං.

755. අඤ්ඤාතං මෙ සමුච්චාග ඛපපං පච්චති මාමකං,¹²
ජථිසංඝාතනි කාභ්‍යො යත්ථ සරති සබ්බදා.

756. තං න පඤ්ඤාමි තෙතිච්ඡං සො මෙතං සලලචුඤ්ඤාරො,
තාතාරඤ්ඤාන සතෙතන භාඤ්ඤාන විචිකිච්ඡිතං.

1. සතිපඤ්ඤාමි - PTS 2. අසි - PTS. 3. බඤ්ඤා - භ
4. අඤ්ඤාමි - PTS. 5. විචිකිච්ඡාකඛ්‍යාගචිතං - භ 6. අභිජ්ජාපභ්‍යොනුඤ්ඤා - PTS.
7. බාලං - භ්‍යා, PTS. 8. සරතෙජ්ජනං - PTS. 9. පාපකං - භ්‍යා.

- 757. කො මෙ අසනො අවනො සලලමිබ්බනනරපසසං,
අහිංසං සබ්බගතතාති සලලං මෙ උඤ්චිසසති.
- 758. ධම්මසාති හි සො සෙවෙහි විසදෙසප්පාචානකො,
ගම්හිරෙ පතිතසා මෙ ඵලං පාණ්ණිං ව¹ දසසගෙ.
- 759. රහදො'හමසමි ඕගාලොහා අහාරිතරජමනතිකො,²
මාංගුසුගසාරමා³ පිනමිඤ්චමපත්ථෙව.
- 760. උඤ්චමමෙසථතිතං සඤ්ඤාජනමිලාහකං,
මාහා මහනති දුඤ්චිං⁴ සබ්බපා: රාගතිසසිතා.
- 761. සවනති සබ්බහි සොතා ලතා උබ්භිජ්ජ තිට්ඨති,
තෙ සොතෙ කො නිවාරෙග්ග තං ලතං කො හි ඡෙච්ජති.
- 762. වෙලං කරොථ හඤ්ඤෙන සොතානං සනතිමාරණං,
මා තෙ මනොමිසො සොතො රුක්ඛි'ව සහසා ලුච්චි.
- 763. ඵලං මෙ හගජානසා අපාරා පාරමෙසනො,
තාණො පඤ්ඤවුට්ඨො සත්ථා ඉසිසබ්බතිසෙමිනො.
- 764. සොපාණං සුඛතං සුඤ්ඤං ධම්මසාරමං දලං,⁵
පාදුසි වුසාමානසා 'මා හාසි'ති ව අභුචි.⁶
- 765. සතිපට්ඨානපාසාදං අරුග්ග පට්චචෙකතිසං,
ගං තං පුබ්බෙ අමඤ්ඤිසං සකකායාතිරතං පජං.
- 766. යද ව මග්ගමඤ්ඤකිං නාචාය අභිරුහනං,
අනඛිට්ඨාය අතතානං තිත්ථමඤ්ඤකිමුත්තමං.
- 767. සලලං අතතසමුට්ඨානං හවනෙතත්ථහාමිතං,⁷
ඵනෙසං අපචතතාය දෙසෙසි මග්ගමුත්තමං.
- 768. දීඝරතතානුසසිතං විරරතතමඛිට්ඨිතං,⁸
බුඤ්ඤො මෙ පානුද්දි ගත්ථං⁹ විසදෙසප්පාචානකො'ති.

ඉත්ථං සුදං අංගසමා තෙලකාති ථෙරො ගාථාගො අභාසිත්ථා'ති.

තෙලකාතිනෙත්ථරගාථා.

1. පාණ්ණි - සා, PTS. 2. අහාරිතරජනනිත - PTS.
 3. මාංගුසුගසාරමා - PTS. 4. භුඤ්චිං - ප. 5. දලං - PTS
 6. මුච්චි - PTS. 7. හවනෙතත්ථහාමිතං - සිමු. 1, 2.
 8. විරරතතමඛිට්ඨිතං - PTS. 9. ගඛං - PTS.

20. 1. 4

- 769. පසස විතතකතං¹ තිමිං අරුකායං සමුසසිතං,
අංකුරං බහුසඛකපාං යසස නති ධුමං සිති.
- 770. පසස විතතකතං¹ රූපං මණිනා කුණ්ඩලෙන ව,
අට්ඨිං තවෙන² මනඤ්ඤං සහ වජෙහි සොහති.
- 771. අලතතකකතා පාද ඉඛං චුණ්ණකමිකතිතං,
අලං බාලසා මොහාය නො ව පාරගවෙසිනො.
- 772. අට්ඨපාදකතා³ කෙසා නෙතතා අඤ්ජනමිකතිනා,
අලං බාලසා මොහාය නො ව පාරගවෙසිනො.
- 773. අඤ්ජනිව නවා විතතා පුතිකායො අලඛිකතො,
අලං බාලසා මොහාය නො ව පාරගවෙසිනො.
- 774. ඔදහි මිගවො පාසං නාසද වාගුරං⁴ මගො,
භුඤ්ඤා නිව්චං ගච්ඡාමි කඤ්ඤො මිගබ්බකෙ.
- 775. ජිනො පාසො⁵ මිගවසා නාසද වාගුරං⁴ මගො,
භුඤ්ඤා නිව්චං ගච්ඡාමි සොචනො මිගලුඤ්ඤකෙ.
- 776. පසාමි ලොකෙ සධනෙ මනුසො
ලඤ්ඤා විතතං න දදන්ති මොහා,
ලුඤ්ඤා⁶ ධනං සන්තිවයං කරොන්ති
හිසොසා ව කාමෙ අභිපජ්ජන්ති.
- 777. රාජා පසසා පඨමං විජෙඤ්ඤා,
සසාගරන්තං මහිමාවසනො,
මරං සමුඤ්ඤා අතිත්තරූපො
පාරං සමුඤ්ඤා'පි පජ්ජෙඨ.
- 778. රාජා ව අඤ්ඤා ව බහු මනුසා
අවිතතණ්ඤා මරණං උපෙනති,
උභොව හුඤ්ඤා ජහන්ති දෙහං
කාමෙහි ලොකමහි න හති තිත්ති.
- 779. කඤ්ඤා නං ඤ්ඤා පතිරිය කෙසෙ
අසො වතා නො අමරාති වාහු,
වජෙන නං පාරුතං නිභරිඤ්ඤා
විතං සමොධාය තනො බහන්ති.
- 780. සො ඛයන්ති සුලෙහි තුජ්ජමොනො
ඵකෙහ වජෙන පහාය හොහෙ,
න මිගමානසා හවන්ති තාණා
ඤ්ඤා ව මනා අඵචා සහායා.
- 781. දායාදකා තසා ධනං ගරන්ති
සතොතා පන ගච්ඡති යෙන කම්මං,
න මිගමානං ධනමිකෙති කිඤ්ඤා
පුත්තා ව දරා ව ධනං ඒ රට්ඨා.

1. විහතිකතං - සිමු. 1, 2 ට. 2. අට්ඨිකවෙන - PTS.
 3. අට්ඨිපාදකතා - සා, PTS. 4. අට්ඨිපාදකතා - ට. 4. වාගුරං - සා, PTS.
 5. ජිනපාසො - සා, PTS. 6. ලඤ්ඤා - සා.

- 782. න දිසමාසුං ලභනෙ ධනෙන
න චා'පි විතෙතන ජරං විහන්ති,
අපාං හි නං¹ ජිමිතමාසු ධිරා
අසක්ඝතං විපාරිණාමධම්මං.
- 783. අභිඝා දුග්ගු ච චූසන්ති එඝං
බාලො ච ධිරො ච තථෙව චූචෙයා,
බාලො හි බාලාඃ වධිතො'ව සෙති
ධිරො ච නො වෙධති එඝචූචෙයා.
- 784. තඝමා හි පඤ්ඤා'ව ධනෙන සෙග්ගා²
ගාග වොසානම්ඛාබ්ගච්ඡති,
අභෙඛාසිතතතා³ හි භවාහමෙසු,
පාපාති කම්මාති කරොති⁴ මොභා.
- 785. උපෙති ගබ්භඤ්ච පරඤ්ච ලොකං
සංසාරමාපජ්ජ පරම්පරාග,
තඝපාඤ්චො අභිසද්දහනෙනා
උපෙති ගබ්භඤ්ච පරඤ්ච ලොකං.
- 786. වොරො ගථා සක්ඛිමුඛෙ ගභිතො
සකම්මුභා හඤ්ඤාති පාපධම්මො,
එචං පජා පච්ච⁵ පරමහි ලොකෙ
සකම්මුභා හඤ්ඤාති පාපධම්මො.⁶
- 787. කාමා හි චිත්තා මධුරා මිනොරමා
විරුපරුපෙන මිථෙතති විතතං,
ආදිනචං කාමභුණෙසු දිඝා
තඝමා අහං පබ්බජ්ඣොමහි රාජ.
- 788. දුමපථලානීච පනන්ති මානචා
දහරා ච චුඛා ච සරිරහෙදා,
එතම්පි දිඝා පබ්බජ්ඣොමහි රාජ
අපණ්ණකං සාමඤ්ඤමෙව සෙග්ගා.
- 789. සඛාගාහං පබ්බජ්ඣො උපෙතො ජිනසාසනෙ,
අචඤ්ඤා මඣං පබ්බජ්ජා අහණො භුඤ්ජාමි භොජනං.
- 790. කාමෙ ආදිතතනො දිඝා ජාතරුපාති සඤ්ඤො,
ගබ්භවොසකන්තිතො දුකං තිරගෙසු මහබ්භගං.
- 791. එතමාදිනචං ඤ්ඤා සංවෙගං අලහිං තදා,
සො'හං විඤ්ඤා තදා සනොතා සම්පනොතා ආසම්බන්ධං.
- 792. පරිවිණෙණො මගා සඤ්ඤා කතං බුඛ්භිසා සාසනං
ඕභිතො ගරුකො භාරො හවිනෙතති සමුහතා.
- 793. ගඣ්ඤ්ඤා පබ්බජ්ඣො අගාරසමානගාරිගං
සො මෙ අඤ්ඤා අනුපානෙනා සබ්බසංගොජනකධරොති.
ඉඤ්ඤා සුදං ආගඣමා රච්චිපාලො ථෙරො ගාථාගො අභාසිඤ්ඤාති.
රච්චිපාලඤ්ඤාථො.

1. අපාසනි නං - ස්‍යා, PTS 2. සෙග්ගා - PTS.
3. අභෙඛාසිතතා - ස්‍යා, PTS. 4. කඤ්ඤාති - PTS.
5. පෙච්ච - සිමු, 1, 2. PTS. 6. පාපධම්මො - PTS

20. 1. 5

- 794. රූපං දිඝ්ඛාං සති මුට්ඨාං පිගං නිමිත්තං¹ මනසිකරොතො,
සාරත්තවිතොතො වෙදෙති තං ච අජේඛාංසං² තිට්ඨති.
- 795. තස්ස වඩ්ඪන්තති වෙදනා අනෙකා රූපසමභවා,
අභිජ්ඣා ච විගෙසා ච විතතමස්සුපහඤ්ඤති,
ඵමමාවිනතො දුක්ඛං ආරා නිබ්බානං³ වුච්චති.
- 796. සග්ගං සුඤ්ඤාං සති මුට්ඨාං පිගං නිමිත්තං මනසිකරොතො,
සාරත්තවිතොතො වෙදෙති තං ච අජේඛාංසං² තිට්ඨති.
- 797. තස්ස වඩ්ඪන්තති වෙදනා අනෙකා සග්ගසමභවා,
අභිජ්ඣා ච විගෙසා ච විතතමස්සුපහඤ්ඤති,
ඵමමාවිනතො දුක්ඛං ආරා නිබ්බානං³ වුච්චති.
- 798. ගතං ඝණාං සති මුට්ඨාං පිගං නිමිත්තං මනසිකරොතො,
සාරත්තවිතොතො වෙදෙති තං ච අජේඛාංසං² තිට්ඨති.
- 799. තස්ස වඩ්ඪන්තති වෙදනා අනෙකා ගතසමභවා,
අභිජ්ඣා ච විගෙසා ච විතතමස්සුපහඤ්ඤති,
ඵමමාවිනතො දුක්ඛං ආරා නිබ්බානං³ වුච්චති.
- 800. රසං භොජ්ඣාං සති මුට්ඨාං පිගං නිමිත්තං මනසිකරොතො,
සාරත්තවිතොතො වෙදෙති තං ච අජේඛාංසං² තිට්ඨති.
- 801. තස්ස වඩ්ඪන්තති වෙදනා අනෙකා රසසමභවා,
අභිජ්ඣා ච විගෙසා ච විතතමස්සුපහඤ්ඤති,
ඵමමාවිනතො දුක්ඛං ආරා නිබ්බානං³ වුච්චති.
- 802. ඵස්සං ඵුස්සං සති මුට්ඨාං පිගං නිමිත්තං මනසි කරොතො,
සාරත්තවිතොතො වෙදෙති තං ච අජේඛාංසං² තිට්ඨති.
- 803. තස්ස වඩ්ඪන්තති වෙදනා අනෙකා ඵස්සසමභවා,
අභිජ්ඣා ච විගෙසා ච විතතමස්සුපහඤ්ඤති,
ඵමමාවිනතො දුක්ඛං ආරා නිබ්බානං³ වුච්චති.
- 804. ඛම්මං ඤානාං සති මුට්ඨාං පිගං නිමිත්තං මනසිකරොතො,
සාරත්තවිතොතො වෙදෙති තං ච අජේඛාංසං² තිට්ඨති.
- 805. තස්ස වඩ්ඪන්තති වෙදනා අනෙකා ඛම්මසමභවා,
අභිජ්ඣා ච විගෙසා ච විතතමස්සුපහඤ්ඤති,
ඵමමාවිනතො දුක්ඛං ආරා නිබ්බානං³ වුච්චති.
- 806. න සො රජ්ජති රූපෙසු රූපං දිඝ්ඛාං පභිස්සතො,
විරත්තවිතොතො වෙදෙති තං ච නාජේඛාංසං⁴ තිට්ඨති.
- 807. යථාස්ස පස්සතො රූපං සෙවතො වා⁵ වෙදනං,
බ්බන්ති නොපථිඨති ඵම්මං සො වරති සතො,
ඵම්මං අපවිනතො දුක්ඛං සන්තිකෙ නිබ්බානං³ වුච්චති.

1. පිගතිමිත්තං - PTS, සෘ. 2. අජේඛි.ස - සෘ, PTS 3. නිබ්බාන - ට. PTS
 . නාජේඛා.ස - සෘ, PTS.

- 808. න සො රජ්ජති සද්දෙසු සද්දං සුභා පතිස්සතො,
විරතතවිතොතො වෙදෙති තං ච නාඡේඛාස්සා¹ තිට්ඨති.
- 809. යථාස්ස සුභතො සද්දං සෙවතො වෘ'පි වෙදනං,
බ්බෙති නොපච්ඡෙති එවං සො චරති සතො,
එවං අපච්ඡෙතො දුක්ඛං සන්තකෙ තිබ්බොනං² වුච්චති.
- 810. න සො රජ්ජති ගනෙසු ගනං සන්තො පතිස්සතො,
විරතතවිතොතො වෙදෙති තං ච නාඡේඛාස්සා¹ තිට්ඨති.
- 811. යථාස්ස සංසතො ගනං සෙවතො වෘ'පි වෙදනං,
බ්බෙති නොපච්ඡෙති එවං සො චරති සතො,
එවං අපච්ඡෙතො දුක්ඛං සන්තකෙ තිබ්බොනං² වුච්චති.
- 812. න සො රජ්ජති රසෙසු රසං භොක්ඛා³ පතිස්සතො,
විරතතවිතොතො වෙදෙති තං ච නාඡේඛාස්සා¹ තිට්ඨති.
- 813. යථාස්ස සංසතො රසං සෙවතො වෘ'පි වෙදනං,
බ්බෙති නොපච්ඡෙති එවං සො චරති සතො,
එවං අපච්ඡෙතො දුක්ඛං සන්තකෙ තිබ්බොනං² වුච්චති.
- 814. න සො රජ්ජති එසෙසු එසං චුස්ස පතිස්සතො,
විරතතවිතොතො වෙදෙති තං ච නාඡේඛාස්සා¹ තිට්ඨති.
- 815. යථාස්ස චුස්සතො එසං සෙවතො වෘ'පි වෙදනං,
බ්බෙති නොපච්ඡෙති එවං සො චරති සතො,
එවං අපච්ඡෙතො දුක්ඛං සන්තකෙ තිබ්බොනං² වුච්චති.
- 816. න සො රජ්ජති ධම්මෙසු ධම්මං ඤාතො පතිස්සතො,
විරතතවිතොතො වෙදෙති තං ච නාඡේඛාස්සා තිට්ඨති.
- 817. යථාස්ස විජාතො ධම්මං සෙවතො වෘ'පි වෙදනං,
බ්බෙති නොපච්ඡෙති එවං සො චරති සතො,
එවං අපච්ඡෙතො දුක්ඛං සන්තකෙ තිබ්බොනං² වුච්චති.

ඉන්ධං සුදං ආයස්මා මාලුඛකාසුභතො ථෙරො ගාථායො
අභාසිත්ථා'ති.

මාලුඛකාසුභතථෙරගාථා.

1. නාඡේඛාස - ඝා, PTS. 2. තිබ්බොත - ට. PTS, 3. භුක්ඛා - සිඞ්, 1, 2.

20. 1. 6

- 818. පරිපුණ්ණකායො සුරුවි සුජානො චාරුදසුනො,
සුචණ්ණචණ්ණොසි භගවා සුසුකකදුථො¹ විරිගවා.
- 819. හරණ්ණ භි සුජානණ්ණ යෙ භවන්ති විඤ්ඤානා
සබ්බෙ තෙ තච කායසම්. මහාපුරිසලාකඛණා.
- 820. පසන්නතෙතො සුමුඛො චුභමා උජ්ජ පතාපවා,
මජ්ඣෙකි සමණසංඝණ්ණ ආදිවෙච්චා²වි විරොචසි.
- 821. කලාසාණදසුනො භිකචු කඤ්චනසන්තිභතනවො,
කිං තෙ සමණභාවෙන ඵලං උත්තමචණ්ණිනො.
- 822. රාජා අරහසි භවතුං චක්කචන්ති රථෙසභො,
චාතුරතොනා විජ්ජාචි ජම්බුසණ්ණිකං³ ඉසුසරො.
- 823. ඛන්තිසා භොගා රාජානො⁴ අනුගන්තා භවන්ති ගෙ,
රාජාභිරාජා⁵ මනුජ්ඤො රජං කාරෙභි ගොතම්.
- 824. රාජාහමිසම් සෙල (සෙලාති භගවා) ඛම්මරාජා අනුත්තරො,
ඛම්මෙන චක්කං චතොමච චක්කං අපාතිචන්තිගං.
- 825. සම්බුද්ධො පච්ජානාසි (ඉති සෙලො චුභමණො)
ඛම්මරාජා අනුත්තරො,
ඛම්මෙන චක්කං චතොමච ඉති භාසසි⁶ ගොතම්.
- 826. කො චු සෙහාපති භොතො සාවකො සඤ්ච අනුගො⁷,
කො තෙ මං අනුචතෙති ඛම්මචක්කං පචන්තිගං.
- 827. මගා පචන්තිගං චක්කං (සෙලාති භගවා) ඛම්මචක්කං අනුත්තරං,
සාරිපුතො අනුචතෙති අනුජානො තථාගතං.
- 828. අභිඤ්ඤායාං අභිඤ්ඤාතං භාවෙනබ්බං ච භාවිතං,
පහානබ්බං පභිනං මෙ තසමා චුද්ධොසම් චුභමණ.
- 829. විනගසු මසි කඛිං අභිච්චවසු චුභමණ,
දුලලභං දසුනං භොති සම්බුද්ධානං අභිණ්ණසො.
- 830. යෙසං වෙ දුලලභො ලොකෙ පාතුභාවො අභිණ්ණසො,
සො'හං චුභමණ සම්බුද්ධො⁸ සලලකතො අනුත්තරො.
- 831. චුභමභුතො අතිතුලො මාරසෙනපමඤ්ඤො,
සබ්බාමිතො වසෙ කඤා⁹ මොදම් අකුතොගසො.

1. සුසුකකදුථොසි - මජ්ඣ, PTS. 2. ජම්බුසණ්ණිකං - සීමු, 1, 2.
 3. කොචරාජානො - PTS 4. රාජාභිරාජා - PTS. 5. භාසථ - සීමු 1, 2
 6. සසපුරිසවණො - PTS. 7. චුද්ධො'සම් - PTS. 8. වසිකඤා - PTS.

- 832. ඉදං භොජනො නිසංමේථ ගථා භාසති චක්ඛුමා,
සලලකතොතො¹ මභාවීරො සිභො'ව නදඤ්ච වනෙ.
- 833. බ්‍රහ්මභූතං අභිතුලං මීරසෙනපපමදුනං,
කො දිඤ්චා නපපසිදෙග්ග අපි කණ්ඨාභිජාතිකො.
- 834. ගො මං ඉච්ඡති අනෙතු ගො වා නිච්ඡති ගච්ඡතු,
ඉධාගං පබ්බජිත්තො මි වරපඤ්ඤාසං සන්තිකෙ.
- 835. එතං චෙ රුච්චති භොජනො සම්මාසම්බුද්ධිසංසනං,
මගම්පි පබ්බජිත්තො මි වරපඤ්ඤාසං සන්තිකෙ.
- 836. බ්‍රාහ්මණො නිසතො ඉමෙ යාවන්ති පඤ්ඤාලිකතා,
බ්‍රහ්මචරිතං චරිත්තො මි ගභවා තච සන්තිකෙ.
- 837. ඤාකකානං බ්‍රහ්මචරිතං (සෙලාති ගභවා) සන්දිට්ඨිකමකාලිකං,
ගජ්ඣ අමොසං පබ්බජ්ජා අපමනකං සිකතිතො.
- 838. යං තං සරණමංගමම ඉතො අට්ඨමො² චක්ඛුම,
සතතරතොතන ගභවා දන්තාමන තච සංසතෙ.
- 839. තුචං බුද්ධො තුචං සජ්ඣා තුචං මාරාහිභූ මුඛි,
තුචං අනුසයෙ ඡෙත්ථා තිණ්ණො තාරෙසිමං පජං.
- 840. උපති තෙ සමතිකකන්තා අංසවා තෙ පදුලිතා,
සිභො'ව අනුපාදනො පභිනගගභෙරවො.
- 841. භික්ඛවො නිසතො ඉමෙ නිට්ඨන්ති පඤ්ඤාලිකතා,
පාදෙ වීර පසාරෙහි නාගා චන්දනතු සඤ්චනො'ති.

ඉදං සුදං අංගසමා සෙලො ථෙරො ගාථාසො අභාසිත්ථා'ති.

සෙලථෙරගාථා.

¹ සලලකතොතො - සිමු 1, 2.
² අට්ඨම - ට, PTS.

20. 1. 7

- 842. යාතං මෙ භජීගීවොස සුබ්බමො චන්දො පඛාරිතො,
සාලීනං ඔදනො භුතොතො සුවිමංසුපතෙවනො.
- 843. සොඤ්ඤ භද්දො සාතතිකො උඤ්ඤොපත්තොගතො¹ රතො,
කිංසති අනුපාදනො පුත්තො ගොඛාය භද්දියො.
- 844. පංසුකුලී සාතතිකො උඤ්ඤොපත්තොගතො¹ රතො,
කිංසති අනුපාදනො පුත්තො ගොඛාය භද්දියො.
- 845. පිණ්ඩපාති සාතතිකො උඤ්ඤොපත්තොගතො¹ රතො,
කිංසති අනුපාදනො පුත්තො ගොඛාය භද්දියො.
- 846. තෙව්චරී සාතතිකො උඤ්ඤොපත්තොගතො¹ රතො,
කිංසති අනුපාදනො පුත්තො ගොඛාය භද්දියො.
- 847. සපදනචාරී සාතතිකො උඤ්ඤොපත්තොගතො¹ රතො,
කිංසති අනුපාදනො පුත්තො ගොඛාය භද්දියො.
- 848. එකාසනී සාතතිකො උඤ්ඤොපත්තොගතො¹ රතො,
කිංසති අනුපාදනො පුත්තො ගොඛාය භද්දියො.
- 849. පත්තපිණ්ඩී සාතතිකො උඤ්ඤොපත්තොගතො¹ රතො,
කිංසති අනුපාදනො පුත්තො ගොඛාය භද්දියො.
- 850. බලුපච්ඡ්ඤා සාතතිකො උඤ්ඤොපත්තොගතො² රතො,
කිංසති අනුපාදනො පුත්තො ගොඛාය භද්දියො.
- 851. ආරඤ්ඤිකො සාතතිකො උඤ්ඤොපත්තොගතො¹ රතො,
කිංසති අනුපාදනො පුත්තො ගොඛාය භද්දියො.
- 852. රාකඛමුලීකො සාතතිකො උඤ්ඤොපත්තොගතො¹ රතො,
කිංසති අනුපාදනො පුත්තො ගොඛාය භද්දියො.
- 853. අබ්බොකාසී සාතතිකො උඤ්ඤොපත්තොගතො¹ රතො,
කිංසති අනුපාදනො පුත්තො ගොඛාය භද්දියො.
- 854. සොසානිකො සාතතිකො උඤ්ඤොපත්තොගතො¹ රතො,
කිංසති අනුපාදනො පුත්තො ගොඛාය භද්දියො.
- 855. යථාසන්තිකො සාතතිකො උඤ්ඤොපත්තොගතො¹ රතො,
කිංසති අනුපාදනො පුත්තො ගොඛාය භද්දියො.
- 856. තෙසඤ්ඤිකො සාතතිකො උඤ්ඤොපත්තොගතො¹ රතො,
කිංසති අනුපාදනො පුත්තො ගොඛාය භද්දියො.
- 857. අපිට්ඨො සාතතිකො උඤ්ඤොපත්තොගතො¹ රතො,
කිංසති අනුපාදනො පුත්තො ගොඛාය භද්දියො.
- 858. යතකුට්ඨො සාතතිකො උඤ්ඤොපත්තොගතො¹ රතො,
කිංසති අනුපාදනො පුත්තො ගොඛාය භද්දියො.

1 උඤ්ඤොපත්තොගතො - සීඉ 1, 2.

- 859. පවිච්ඡෙදනා සාතනිකො උඤ්ජාපත්තාගතො¹ රතො,
කුසලානි අනුපාදානො පුත්තො ගොධාය හද්දියො.
- 860. අසංසවෙඨා සාතනිකො උඤ්ජාපත්තාගතො¹ රතො,
කුසලානි අනුපාදානො පුත්තො ගොධාය හද්දියො.
- 861. අරඹවිච්චියො සාතනිකො උඤ්ජාපත්තාගතො¹ රතො,
කුසලානි අනුපාදානො පුත්තො ගොධාය හද්දියො.
- 862. හිනා සතපලං කංඝං සොවණණං සතරාජ්කං,
අඤ්ඤානං මනසිකාපත්තං ඉදං දුතියාහිසෙවනං.
- 863. උච්ච මනෙච්චිපාකාරෙ දලාමච්චාලකොට්ඨකො,
රකඛිතො ඛණ්ඩනෙවෙහි උත්තං විහරිං පුරෙ.
- 864. සොජ්ජ හද්දො අනුත්තාසි පභිභගගභෙරවො,
කුසලානි වනමොගගා පුත්තො ගොධාය හද්දියො.
- 865. පිලකඛනෙහි පභිච්චාය සතිං පඤ්ඤං ච භාවයං,
පාපුණිං අනුපුඤ්ඤන සබ්බසංගොජ්ඣකඛාය'න්ති.

ඉන්ද්‍රං සුදං අයස්මා හද්දියො කාලිගොධාය පුත්තො ඓතිහාසික-
ඓතිහාසික-අභාසිත්තා'ති.

හද්දියනෙවෙහි.

20. 1. 8

- 866. ගච්ඡං වදෙසි සමණට්ඨිතොමහි
මමං ච බ්‍රාහ්මී සිතමට්ඨිතො'ති,
පුච්ඡාමි තං සමණ ඵතමන්දං
කථං? ධිතො නං අභමට්ඨිතොමහි.
- 867. ධිතො අහං අභිභුලිමාල සබ්බද
සබ්බසු භුතෙසු නිධාය දණ්ඩො,
භුවඤ්ඤා පාණෙසු අභඤ්ඤාතොසි
තස්මා ධිතොහං භුවමට්ඨිතොසි.
- 868. විරහං වත මෙ මහිතො මහෙසි
මහාවනං සමණො පච්චුපාදි,
සො'හං චර්ඡාමි සහසාපාපං
සුඤ්ඤානං ගාථං තච ධම්මසුඤ්ඤානං.
- 869. ඉච්චෙව වොරො අසිමාප්‍රධං ච
සොභෙහ පපාතෙ නරකෙ අකුසලාසි,
අච්ඡදි වොරො සුභතස්ස පාදෙ
තන්තෙව පඤ්ඤාජ්ජායාමි බුද්ධං.
- 870. බුද්ධො ච ඛො කාරුණිකො මහෙසි
ගො සන්ධං ලොකස්ස සද්දෙවකස්ස,
තමෙහි හික්ඛු'ති තද අවොච
ඵසො'ව තස්ස අනු හික්ඛුභාවො.
- 871. ගො ච පුඤ්ඤ පමජ්ජිතා පච්ඡා සො නපමජ්ජති,
සො'මං ලොකං පභාසෙති අඛො බුද්ධො'ව ච්ඡදිමා.

1 උඤ්ජාපත්තාගතො - සිඬු 1, 2. 2 කණ්ණො - PTS

- 872. ගඤ්ඤ පාපං කතං කම්මං කුසලෙන පිටියති,¹
සො'ම්මං ලොකං පහසෙති අබ්භා ඉතොතො'ම් චජ්ජිමා.
- 873. භො: භවෙ දුභරො හික්ඛු සුඤ්ඤති බුද්ධිසංසනෙ,
සො'ම්මං ලොකං පහසෙති අබ්භා ඉතොතො'ම් චජ්ජිමා.
- 874. දිසා'පි: මෙ ධම්මකථං සුඤ්ඤානු
දිසා'පි මෙ සුඤ්ඤානු බුද්ධිසංසනෙ,
දිසා'පි: මෙ තෙ මනුජේ: භජනතු
යෙ ධම්මමේවාදපෙතති⁴ සනොතො.
- 875. දිසා හි මෙ බන්ධිවාදනං අචිරොධපසංසිතං,
සුඤ්ඤානු ධම්මං කාලෙන තඤ්ඤා අනුචිතියනතු.
- 876. න හි ජාතු භො: මම්මං හිංසෙ අඤ්ඤං වා පන කිඤ්ඤානං,
පඤ්ඤා පරම්මං සන්තිං රකෙඛියං තසථාවරො.
- 877. උදකං හි නගනති නෙතතිකා උසුකාරා නම්ගනති නෙජනං,
දුරං නම්ගනති තච්ඡකා අතතානං දම්ගනති පඤ්ඤිකා.
- 878. දුඤ්ඤානෙකෙ දම්ගනති අධිකුසෙඤ්ඤි කසාහි ව
අදුඤ්ඤාන අසඤ්ඤාන අභං දුඤ්ඤානමහි තාදිතො.
- 879. අහිංසකො'ති මෙ නාමං හිංසකඤ්ඤ පුරෙ සනො,
අජ්ජාහං සච්චනාමොමහි න නං හිංසාමි කිඤ්ඤානං.
- 880. වොරො අභං පුරෙ අහිං අභිකුලිමාලො'ති විඤ්ඤානො,
චුඤ්ඤානො මහොසෙන බුද්ධිං සරණාගමං.
- 881. ලොහිතපාඤ්ඤි පුරෙ අහිං අභිකුලිමාලො'ති විඤ්ඤානො,
සරණාගමනං පඤ්ඤාන භවතෙති සමුභතො.
- 882. තාදිසං කම්මං කතොන බහුං දුඤ්ඤානමහි
චුඤ්ඤාන කම්මවිපාකෙන අනඤ්ඤා භුඤ්ඤාමි භොජනං.
- 883. පමාදම්මනුඤ්ඤානති බාලා දුඤ්ඤානො: ජනො.
අපමාදං ච මෙධාචී ධනං සෙච්චා'ම් රකතිති.
- 884. මා පමාදම්මනුඤ්ඤානම්මා කාමරතිසක්චං,
අපමාදනො හි කියානො: පපොති පරම්මං සුඛං.
- 885. සවාගනං නාපගනං නෙතං දුම්මනතිතං මම,
සංචිභනෙනසුඤ්ඤා ධම්මමසු යං සෙච්චාං තදුපාගමං.

1 පිඤ්ඤා - උ. 2 දිසාහි - PTS, 3 මනුජො - PTS.
4 ධම්මමේවාදපෙතති - උ, PTS 5. ලොහිතපාඤ්ඤි - PTS 6. සච්චනාමො - සිඹු.1,2

- 886. සාගතං නාපගතං නෙතං දුමමන්තිතං මම,
නිසොසා විජ්ජා අනුපාතතා කතං බුද්ධියා සාසනං.
- 887. අරඤ්ඤා රුකඛමුලො වා පඛඛතෙසු ගුහාසු වා,
තස්ස තජෙච්ච අට්ඨාසිං උඛිඛගමනසො තදා.
- 888. සුඛං සයාමි ආයාමි සුඛං කප්පෙමි ජීවිතං,
අභස්සපාසො මාරසා අභො සස්සානුකම්පිතො.
- 889. බුහමජ්චෙච්චා පුරෙ අාසිං උද්දිචෙච්චා උභතො අහු,¹
සොජ්ජ පුතොසා සුගතසා ධම්මරාජසා සජ්චිතො.
- 890. විතතණ්ණො අනාදානො ගුතතථායො සුසංවුතො,
අසමුලං චඛිතානං² පතොසා මෙ අාසවිකඛගො.
- 891. පරිච්ඡේණො මගා සස්සා කතං බුද්ධියා සාසනං,
මඛිතො ගරුකො භායො භවතෙතති සමුභතා'ති.

ඉදං සුදං ආයසමා අඛිඛුලිමාලො ථෙරො ගාථායො අභාසිත්ථා'ති

අඛිඛුලිමාලසෙරගාථා.

20. 1. 9

- 892. පහාය මානාපිතරො භගිනී ඤාතිභාතරො,
පඤ්චකාමගුණෙ ගිතා අනුරුඤ්ඤා'ව කායතා.
- 893. සමෙතො නචචගිතෙති සමමනාලපාඛොධිතො,
ත තෙත සුද්ධිමජ්ඣගං³ මාරසා විසසෙ රතො.
- 894. එතං ච සමතිකකම්ම රතො බුද්ධියා සාසනෙ,
සඛෙඛාසං සමතිකකම්ම අනුරුඤ්ඤා'ව කායති.
- 895. රූපා සද්ද රසා ගකා ථොට්ඨඛො ච මනොරමා,
එතෙ ච සමතිකකම්ම අනුරුඤ්ඤා'ව කායති.
- 896. පිණ්ඩපාතා පටිකකනො⁴ එකො අදුතිගො මුනි,
එසති පංසුකුලාති අනුරුඤ්ඤා අනාසවො.
- 897. විචිති අග්ගති ඛොවි රජසී ඛාරසී මුනි,
පංසුකුලාති මතිමා අනුරුඤ්ඤා අනාසවො.

1. අහු - PTS. 2. චඛිතාන - PTS. 3. සුද්ධිමජ්ඣගං - සිමු 1, 2 PTS මජ්ඣ. 4, පිණ්ඩපාතමතිකකනො - සිමු. 1, 2. 4. පිණ්ඩපාතපටිකකනො - PTS.

- 898. මනිවේජ්ච අසනතුටෙඤා සංසටෙඤා යො ච උඤ්ඤො,
තස්ස ධම්මො ඉමෙ භොන්ති පාපකා සඛිකිලෙසිකා.
- 899. සතො ච භොති අපිච්චේජ්ච සනතුටෙඤා අපිසාතචා,
පච්චෙකුරතො විතොතා නිච්චම්ඤ්ඤාචිරිතො.
- 900. තස්ස ධම්මො ඉමෙ භොන්ති කුසලා බොධිපකඛිකා,
අනාසවො ච සො භොති ඉති වුතනං මහෙසිනා.
- 901. මම සඛකපාමඤ්ඤාය සන්ථා ලොකෙ අනුතතරො,
මනොමයෙන කායෙන ඉඤ්ඤාය උපසඛිකමි.
- 902. යද මෙ අහු සඛිකපො තතො උතතරි දෙසසි,
නිපපඤ්ඤාචිරතො බුඤ්ඤා නිපපඤ්ඤාමදෙසසි.
- 903. තසමාභං ධම්මඤ්ඤාය විභාසිං සාසනෙ රතො,
නිසෙසා විජ්ජා අනුපතතා කතං බුඤ්ඤා සාසනං.
- 904. පඤ්ඤාපඤ්ඤාසවස්සාති යතො භෙසසජ්ජකො අභං,
පඤ්ඤාචිසතිවස්සාති යතො මිඤ්ඤං සමුභතං.
- 905. නාහු අස්සාසපස්සාසා සිතචිතතස්ස තාදිතො,
අනෙජො සන්තිමාචරඛචකබුමා පරිනිබ්බුතො.
- 906. අසලලීතෙන විතෙනන චෙදනං අජ්ඣචාසසි,
පජොතසොච නිබ්බානං විමොකෙතො චෙතසො අහු.
- 907. එතෙ පච්චිමිකා දුති මුනිතො එස්සපඤ්ඤාමා,
නාඤ්ඤා ධම්මො භවිස්සන්ති සමුබුඤ්ඤා පරිනිබ්බුතො.
- 908. නන්ති දුති පුනාචාසො දෙවකායමති¹ ජාලිති,
විකඛිණො ජාතිසංසාරො නන්ති දුති පුභබ්බවො.
- 909. යස්ස මුහුතෙතන² සභස්සාමා ලොකො සංචිදිතො සමුභමකපො,
චසි ඉඤ්ඤාභො වුතුපපාතෙ කාලෙ පස්සති දෙවතා ස භිකඤ්ඤා³
- 910. අත්තභාරො⁴ පුරෙ අාසිං දලිඤ්ඤා සාසභාරකො,
සමණං පටිපාදෙසිං උපරිධං යසස්සිනං.
- 911. සොමති සකාසකුලෙ ජාතො අනුරඤ්ඤා'ති මං විදු,
උපෙතො නච්චගිතෙති සමමතාලපාබොධතො.

1. දෙවකායමති - PTS. දෙවකායමි. - ට 2. මුහුතෙතන - PTS
3. භිකඤ්ඤා - සිඵු 1, 2. 4. අත්තභාරො - සිඵු. 1, 2.

- 912. අඵද්දසාසිං සමුද්ධං සන්ථාරං අකුතොහසං,
තසම් විතතං පසාදෙඤා පබ්බජ්ඣ අනගාරිසං.
- 913. පුබ්බන්තිව්‍යාසං ජානාමි යන්ථ මේ වුසිතං පුරෙ,
තාවතීංසෙසු දෙවෙසු අරිඤ්චං සතජාතියා.
- 914. සතතකකිත්තුං මනුසසිනෙදා අහං රජ්ජමකාරසිං,
ව්‍යාකුරනොතො විජ්තාචි ජමුසකෙඤ්චං¹ ඉසාසරො,
අද්දකෙඤ්ච අසතෙඤ්ච ධම්මෙඤ්ච අනුසාසයං.
- 915. ඉතො සතත තතො² සතත සංසාරාති චතුද්දස,
තිව්‍යාචමතිජාතියාං දෙවලොකෙ සිතො තදා.
- 916. පඤ්චබ්බිකෙ සමාධිමති සතොත³ එකොදිභාවිතො,
පටිපාසාද්ධිලභිමති⁴ දිබ්බචකඤ්චං විසුජ්ඣි මේ.
- 917. වුත්ථපපාතං ජානාමි සතතානං අගතීං ගතීං,
ඉන්භාවඤ්ඤාථාභාවං කියතො පඤ්චබ්බිකෙ සිතො.
- 918. පරිවිණේණො මයං සන්ථා කතං බුද්ධියා සාසනං,
ඕභිතො ගරුකො භාසො හවනෙතති සමුහතා.
- 919. වජ්ජිතං වෙඵචගාමෙ අහං ජ්චිතසඤ්චයා,
හෙට්ඨතො වෙඵගුමඤ්චං නිබ්බාසියාං අනාසවො⁵ති.

ඉන්ථං සුදං අංගසමා අනුරුද්ධො ථෙරො ගාථායො අභාසිත්ථා⁶ති.

අනුරුද්ධිනෙත්ථරගාථා.

20. 1. 10

- 920. සමණෙසා අනු⁷ විතතා පුපථිතමති මභාවතො,
එකගතසා නිසිත්තසා පච්චිතතසා කියාසිතො.
- 921. අඤ්ඤාථා ලොකනාඵමති නිට්ඨනොත පුරිසුතතමො,
ඉරිසං අසි භිකඤ්චං අඤ්ඤාථා දුති දියාති.¹
- 922. සිතමාතපරිතතානං ඡිරිකොපිනජාදනං,
මතතන්චිසං අභුඤ්ජ්ඣ සතතුට්ඨා ඉතරීතරෙ.
- 223. පණීතං යදි වා ලුඛං අපපං වා යදි වා බහුං,
යාපනන්ථං අභුඤ්ජ්ඣ අභිඤ්චා නාබිමුච්චතා.
- 924. ජ්චිතානං පරිකඤ්චෙර හෙසජෙජ් අඵ පච්චතො,
හ බාලභං උසසුකා අසුං යථා තො අංගචකඤ්චො.

1. ජමුසකෙඤ්චං - සිමු. 1, 2. 2. ඉතො - PTS
 3. සතොතො - සිමු 1, 2. 4. පටිපාසාද්ධිලභිමති - සිමු 1, 2.
 පටිපාසාද්ධිලභිමති - PTS. 5. දිබ්බචකඤ්චං - PTS.
 6. අනු - PTS 7. දියාතො - PTS.

- 925. අරඤ්ඤා රුකඛමුලෙසු කඤ්ඤාසු ගුහාසු ච,
විවෙකමනුමුදාභෙනනා¹ විහංසු² තපරාඤනා.
- 926. තීව්‍යා නිවිට්ඨා සුහරා මුදු අත්ථාමානසා,
අඛ්‍යාසෙකා අමුඛරා අත්ථිනතාවසානුසා.
- 927. තනො පාසාදිකං ආසි ගතං භුතනං නිසෙවිතං,
සිනිඤ්ඤා තෙලධාරා'ව අභොසි ඉරියාපථො.
- 928. සබ්බාසවපරිකම්භා මහාකාසි මහාභිතා,
නිබ්බුතා දුනි තෙ ථෙරා පරිතතා දුනි තාදිසා.
- 929. කුසලානං ච ධම්මානං පඤ්ඤාය ච පරිකධයා,
සබ්බාකාරවරාපෙතං ලුජ්ජතෙ ජනසාසනං.
- 930. පාපකානං ච ධම්මානං කිලෙසානං ච යො උතු,
උපට්ඨිතා විවෙකාය යෙ ච සඤ්ඤාමමසෙසකා.
- 931. තෙ කිලෙසා පවඤ්ඤානා ආවිසන්ති බහුං ජනං,
කිලන්ති මඤ්ඤා බාලෙති උමමතොති ව රකකසා.
- 932. කිලෙසෙහාභිභුතා තෙ තෙත තෙත විධාවිතා,
හරා කිලෙසවජ්ඣුසු සසඛ්‍යාමෙව³ සොසිතෙ.
- 933. පරිචචජ්ජා සඤ්ඤාමඤ්ඤාති භණ්ඩරෙ,
දිට්ඨිගතාති අනෙතතා ඉදං තෙසොසාති මඤ්ඤාරෙ.
- 934. ධනං ච පුතනං හරිතං ච ජඤ්ඤිතාන නිග්ගතා,
කටචජුතිකතාභෙතා⁴ අකම්මාති නිසෙවරෙ.
- 935. උදරාවදෙහකං භුතා සසන්තානසෙසයකා,
කථා වඤ්ඤිතා⁵ පටිබුඤ්ඤා⁶ යා කථා සජ්ඣුගරිතිතා.
- 936. සබ්බකාරුකසිප්පාති විතතිකතාන⁷ සිකධරෙ
අච්චසන්තා අජ්ඣතනං සාමඤ්ඤාථො'ති අච්චති.
- 937. මතතිකං තෙලං වුණ්ණං ච උදකාසනභොජනං,
ගිහිතං උපනාමෙතති ආකඛිතතා බහුතතරං.
- 938. දන්තපොනං කපිත්ථං ච පුපථං බාදතිගාති⁸ ච,
පිණ්ඩපාතෙ ච සමපතොන⁹ අමෙබ ආමලකාති ච.
- 939. ගෙසජෙජ්ජ සථා වෙජ්ජා කිච්චාකිච්චෙව සථා ගිහි,
ගණ්ඨකා'ව විභුසායං ඉසාරෙ බතතිගා සථා.
- 940. තෙකතිකා වඤ්චතිකා කුටසකම් අපාටුකා,²⁰
බහුති පරිකපෙපති ආමිතං පරිභුඤ්ඤාරෙ.

1. විවෙකමනුමුදාභන - ට, PTS. 2. විහංසු - ට, PTS.
 3. සසං ගහෙව - PTS. 4. කටචජුතිකතාභෙතා - PTS. 5. කථා වඤ්ඤති - PTS.
 6. පටුඤ්ඤා - ට. 7. විතතිකතාන - PTS. 8. පුපථාදතිගාති - සිමු. 1, 2
 සමපතොනා - සිමු 1, 2. 10 අවංචකා - PTS.

- 941. ලෙඝකපෙප පරියංගෙ පරිකපෙපනුඛාචිතා,
ජ්චිකන්ථා උපාංගෙන සඛකඛිඤ්ඤාති ඛත්තං ඛනං.
- 942. උපට්ඨාපෙනති පරිසං කම්මතො නො ච ඛම්මතො,
ඛම්මං පරෙසං දෙසෙනති ලාභතො නො ච අත්තො.
- 943. සඛකලාභස්ස භණ්ඩනති සඛකතො පරිබාහිරා,¹
පරලාභුපජ්චනතා² අහිරිකා³ හ ලජ්ජරෙ.
- 944. නානුසුභතා තථා එකෙ මුණ්ඩා සඛකාචිපාරාතා,
සම්භාවිතංගෙච්චන්ති ලාභසකකාරමුච්චතා.
- 945. එවං භානපපයාතම්හි හ දුතී⁴ සුකරං තථා,
අපුසිතං⁵ වා පුසිතුං පුසිතං නානුරකඛිතුං.
- 946. යථා කණ්ටකට්ඨානම්හි චරෙය්‍ය අනුපාභනො,
සතිං උපට්ඨපෙනාන එවං භාමෙ මුතී චරෙ.
- 947. සරිතා පුබ්බකෙ යොගී තෙසං වනනම්නුස්සරං,
කිඤ්චා'පි පච්ඡමො කාලො පුඤ්ඤය්‍ය අමතං පදං.
- 948. ඉදං වතා සාලවනෙ සමණො භාවිතීන්ද්‍රියො,
බ්‍රාහ්මණො පරිතිබ්බාගී ඉසි බිණ්පුභබ්බචො'ති.

ඉත්ථං සුදං අංගස්මා පාරාසරියො ථේරො ගාථායො අභාසිත්ථා'ති.

පාශ්ඨසමීපඤ්චරගාථා.

තසසුද්දානං:

අඛිමුතො පාරාසරියො තෙලකාති රට්ඨපාලො,
මාලුඛකාසෙලො භද්දියො අඛිගුලී දිබ්බචිකත්තො.
පාරාසරියො දුසෙතෙ විසතිනිපාතම්හි පරිකිත්තිතා,
ගාථායො දොසතා භොනති පඤ්චතාලීස උතතරිනති.

විසතිනිපාතො නිට්ඨිතො

1. පරිබාහිතා - ප. 2. පරලාභොපජ්ඣකා - PTS. 3. අහිරිකාච - PTS.
4. නිදුති - PTS 5. අපුසිතං - ඕචු. 1, 2.

30. තිංසතිනිපාතො

30. 1. 1

- 949. පාසාදිකෙ බහු දිසා භාවනතො සුසංවුතො,
ඉසි පණ්ඩරසා ගොතොතො අපුච්ඡි ජුසාසවනං.
- 950. කිංඡදා කිමධිපායා කිමාකපා හවිසාසරො,
අනාගතමිති කාලමිති තා මෙ අකඛාති පුච්ඡිතො.
- 951. සුඤ්ඤාති වචනං මඤ්ඤං ඉසිපණ්ඩරසවනං,
සකකච්චං උපධාරොති අකඛිචිසාමානාගතං.
- 952. කොධනා උපනාති ච මකඛි ඵමති සඨං බහු,
ඉසුසුකි නානාචාදා ච හවිසාසනති අනාගතො.
- 953. අඤ්ඤානමානිනො ධමම ගමතිරො තීරගොචරා,
ලහුකා අගරා ධමම අඤ්ඤමඤ්ඤමගාරචා.
- 954. බහු ආදීනවා ලොකෙ උපාජ්ඣසාන්තාගතො,¹
සුදෙසිතං ඉමං ධමමං කිලෙසිසානති දුමමති.
- 955. ගුණභිනා'පි සඛසමති වොහරනා² විසාරදා,
බලවනොතො හවිසාසනති මුඛරා අසුසුතාචිනො.
- 956. ගුණවනොතා'පි සඛසමති වොහරනා යථාඤ්ඤා,
දුබ්බලා තෙ හවිසාසනති හිරිමනා අනන්තිකා.
- 957. රජතං ජාතරූපං ච බෙතතං වජ්ඣමජෙලකං,
දසිදුසං ච දුමමධා සාදිසිසාන්තාගතො.³
- 958. උජ්ඣාගසඤ්ඤිනො බාලා සිලෙසු අසමාහිතා,
උත්තලා විචරිසානති කලහාහිරතා මගා.
- 959. උඤ්ඤා ච හවිසාසනති තීලවිචරපාරානා,
කුභා ඵඤා ලපා සිඛිති වරිසාන්තාගරියා විත.
- 960. තෙලසඤ්ඤාති⁴ කෙසෙහි වපලං අඤ්ඤිතකඛිකා⁵
රජියාග ගමිසාසනති දන්තවණ්ණිකපාරානා⁶
- 961. අජෙගුච්ඡං විමුතෙතති සුරතතං අරහඤ්ඤං,
ජිගුච්ඡිසානති කාසාමං ඔදනෙසු සමුච්ඡිතා.
- 962. ලාගකාමා හවිසාසනති කුසිතා හිනවිරිතා,
කිච්ඡනා වනපඤ්ඤා⁷ ගාමනෙතසු වසිසාසරො.

1. උපාජ්ඣසානති'නාගතො - PTS, ප. 2. වොහරනති - PTS.
 3. සාදිසිසානති'නාගතො - PTS. 4. තෙලසඤ්ඤාති - PTS.
 5. අඤ්ඤිතකඛිකා - PTS. 6. දන්තවණ්ණිකපාරානා - PTS 7. වනපඤ්ඤා - PTS

- 963. ගෙ ගෙ ලාභං ලභිස්සන්ති මිච්ඡාච්චරතා සදා,
තෙ තෙ'ව අනුසිකකිත්තා හමිස්සන්ති¹ අසංගතා.
- 964. ගෙ ගෙ අලාභිනො ලාභං න තෙ පුජ්ජා හමිස්සරෙ,
සුපෙසලෝපි තෙ තිරෙ සෙවිස්සන්ති න තෙ තදා.
- 965. පිලකඛුරජනං රතනං ගරභන්තා සකං ධජං,
තිජ්චියංගං ධජං කෙවි ධාරෙස්සන්තාවදානකං².
- 966. අගාරවො ච කාසාවෙ තදා තෙසං හමිස්සති,
පටිසඛිං ච කාසාවෙ හික්ඛුතං න හමිස්සති.
- 967. අභිභුතස්ස දුකෙකින සලලවිභිස්ස රුපානො,
පටිසඛිං මහාසෙරො නාගස්සාසි අච්ඡන්තියා.
- 968. ඡද්දන්තො හි තදා දිස්සා සුරන්තං අරභඤ්ජං,
තාවදෙව හණී ගාථා ගජො අන්තොපංගිතා.
- 969. අතිකකසාවො කාසාවං ගො චන්ඨං පරිදභෙස්සති,
අපෙතො දම්මචෙට්ඨන න සො කාසාවමරහති.
- 970. ගො ච චන්තකසාවස්ස සිලෙසු සුභමාභිනො,
උපෙතො දම්මචෙට්ඨන ස වෙ කාසාවමරහති.
- 971. විපන්තසිලො දුමෙමධො පාකථො භාමමකාරියො,
විබහන්තවිතො නිසුසෙකා න සො කාසාවමරහති.
- 972. ගො ච සිලෙත සම්පන්නො චිත්තො සමාභිතො,
ඕදාහමිතසඛිකපො සවෙ කාසාවමරහති.
- 973. උභිතො උන්තලො බාලො සිලං ගත්ත න විජ්ජති,
ඕදානකං අරහති කාසාවං නිං කර්සෙති.
- 974. හික්ඛු ච හික්ඛුතිගො ච දුට්ඨචිත්තො අනාදරා,
තාදිතං මේඤ්ඤානපිත්තො නිග්ගණ්ඨස්සන්තාගතො.³
- 975. සිකඛාපෙන්නා'පි ථෙරෙහි බාලා විචරධාරණං,
න සුභිස්සන්ති දුමෙමධො පාකථො කාමකාරියා.
- 976. තෙ තථා සිකතිතා බාලා අඤ්ඤාමඤ්ඤා අගාරවො;
නාදිසිස්සන්තාපජ්ඣාගෙ බඵචෙකා විස සාරපිං.

1. හමිස්ස නති - PTS.
 2. ධාරෙස්සන්තාවදානකං - සිඞ්. 1, 2.
 3. නිග්ගණ්ඨස්සන්ති'නාගතො - PTS.

- 977. එවං අනාගතඤ්ඤානං පටිපත්ති භවිස්සති,
හික්ඛුතං හික්ඛුතීතං ච පතෙන කාලමගි පච්ඡිමෙ.
- 978. පුරා අගච්ඡතෙ එතං අනාගතං මහබ්බසං,
සුබ්බවං භොථ සබ්බො අඤ්ඤාමඤ්ඤාං ගගාරවා.
- 979. මේතනවිතතා කාරුණිකා භොථ සිලෙසු සංවුතා,
අරඬ්චිරියා පභිතතතා තිච්චං දලුපරකකමා.
- 980. පමාදං භගතො දිස්සා අපමාදං ච බ්බමතො,
භාවෙච්චච්චිකිකං මග්ගං චුභන්තා¹ අමතං පදාන්ති.

ඉදං සුදං අගසමා චුස්සො ථෙරො ගාථායො අභාසිත්ථා'ති.

චුස්සොථෙරගාථා.

80. 1. 2

- 981. යථාචාරී යථාසතො සතීමා යතසබ්බපජ්ඣාගි අපමතො,
අජ්ඣතතරතො සමාහිතතො² එකො සනතුසිතො තමාහු හික්ඛුං.
- 982. අලං සුකඛං වා³ භුඤ්ඤානො න බොලං සුභිතො සියා,
උභොදරො⁴ මිතාභාරො සතො හික්ඛු පරිබ්බජේ.
- 983. වතතාරො පඤ්ච අභොපෙ අභුචා උදකං පිච්චෙ,
අලං ඵාසුච්චාරොස පභිතතතස්ස හික්ඛුතො.
- 984. කප්පියං තං චෙ ජාදෙහි⁵ විචරං ඉදමච්චිතං,
අලං ඵාසුච්චාරොස පභිතතතස්ස හික්ඛුතො.
- 985. පලලභෙකන නිසින්නස්ස ජණ්ණකො භාගිවස්සති,
අලං ඵාසුච්චාරොස පභිතතතස්ස හික්ඛුතො.
- 986. ගො සුඛං දුකඛතො අඤ්ඤා දුකඛමඤ්ඤාති සලලතො,
උගගතතරෙත⁶ භාභොසි කෙන ලොකසමිං⁷ කිං සියා.
- 987. මා මේ කදම් පාපිච්චෙජා කුසිතො හිනචිරියො,
අපසුතො අනාදරො කෙන ලොකසමිං⁷ කිං සියා.
- 988. බහුසුතො ච මෙධාචී සිලෙසු සුභමාහිතො,
චෙතොසමච්චිත්තසුතො අපි මුඬ්චිති තිච්චාහු.

1. චුභන්ති - PTS. 2. සුසමාහිතතො - PTS 3. ම - PTS
 4. උභොදරො - ට. PTS. 5. කප්පියතඤ්ඤා අදෙහි - PTS.
 6. උගගතතරෙ - සිඹු. 1, 2. 7. ලොකසමි - PTS.

- 989. ගො පපඤ්චමනුසුතො: පපඤ්චාභිරතො: මගො,
විරාධසී සො: නිබ්බානං ගොගකෙඛම්ං අනුත්තරං.
- 990. සො: ච පපඤ්චං ශ්‍රිකොන නිපපඤ්චපථෙ රතො,
ආරාධසී සො: නිබ්බානං ගොගකෙඛම්ං අනුත්තරං.
- 991. ගාමෙ වා: යදි වා: රඤ්ඤා නිත්තො වා: යදි වා: ථලො,
යථ අරහතො: විහරන්ති නං භුමිං රාමිණෙය්‍යකං.
- 992. රමිණීගා:¹ අරඤ්ඤාති යථ හ රමති මනො,
විහරාගා: රමිණානති:² හ තෙ කාමගවෙසිනො.
- 993. නිසිනං'ච පචතාරා: යං පඤ්ඤා වජ්ජදසිනං,
නිඤ්ඤාචාදිං මෙධා:පිං නාදිසං පඤ්ඤානං හජේ,
නාදිසං හජමානස්ස සෙයො: ගොති හ පාපිගො.
- 994. ඔච්ඡෙය්‍යානුසාසෙය්‍ය අසඛා: ච නිවාරගො,
සතං හි ගො: පිගො: ගොති අසතං ගොති අපපිගො.
- 995. අඤ්ඤාස්ස භගවා: බුඤ්ඤා ධම්මං දෙසෙසි චක්ඛුමා,
ධම්මෙ දෙසිගමා:නචති සො:තමො:ආධිසිමිඤ්ඤා,
තං මෙ අමොඝං සචනං විමුත්තොචති අනාසවො.
- 996. තෙච පුබ්බෙතිවාසාය හ'පි දිබ්බස්ස චක්ඛුතො,
වෙතො:පරිගාය ඉඤ්ඤා: වුඤ්ඤා: උපපත්තිගා,
සො:තධා:තුච්ඡද්ධිගා: පඤ්ඤා මෙ හ විජ්ජති.
- 997. රාකඛමුලං'ච නිසාය ශ්‍රීණො: සඛ්ඤා:පිපා:රුතො,
පඤ්ඤාය උත්තමො: ථෙරො: උපතිස්සා: ව: ක්කායති.
- 998. අචතකකං සමාපනො: සම්මා:සමුද්ධිසා:වකො,
අරිගෙහ තුණ්ඤා:වෙහ:³ උපෙතො: ගොති නාච්ඤො.
- 999. යථා:පි පබ්බතො: සෙලො: අචලො: සුප්පතිට්ඨිතො:⁴,
ථවං මො:හකඛා: හික්ඛු පබ්බතො:⁵'ච හ වෙධති.
- 1000. අනඛිතඤ්ඤා පොසස්ස නිච්චං සුච්චවෙසිනො,
වාලභාමත්තං පාපස්ස අඛිතත්තං'ච ඛායති.
- 1001. නාභිහද්දමි මරණං නාභිහද්දමි ජිවිතං,
නික්ඛිපිස්සං ඉමිං කායං සමපජා:නො: පතිස්සනො.

1. රමිණීගානි - සිමු. 1, 2. 2. රමිණානති - සිමු 1, 2. 3. උපතිස්සා'ච - PTS.
4. තුණ්ඤා:වෙහ - PTS. 5. සුප්පතිට්ඨිතො - PTS.

- 1002. නාභිනන්දුම් මරණං නාභිනන්දුම් ජිවිතං,
කාලං ච පරිකඛාමි තිබ්බිසං භතකො යථා.
- 1003. උභයෙනද්දං මරණමෙව නාමරණං පච්ඡා වා පුරෙ වා,
පටිපජ්ජථ මා විනස්සථ ඛණො වො¹ මා උපච්චගා.
- 1004. නගරං යථා පච්චන්තං ගුන්තං සන්තරබාහිරං,
ඵචං ගොපෙථ අත්තානං ඛණො වො මා උපච්චගා,
ඛණාතිතා හි සොචන්ති තිරයමහි සම්පතිතා.
- 1005. උපසන්තො උපරතො මන්තභාණී² අනුඤ්ඤො,
ධුතාති පාපකො ධම්මෙ දුම්පත්තං ච මාලුතො.
- 1006. උපසන්තො උපරතො මන්තභාණී² අනුඤ්ඤො,
අප්පාසි³ පාපකො ධම්මෙ දුම්පත්තං ච මාලුතො.
- 1007. උපසන්තො අනායාසො විපසන්තො අනාවිලො,⁴
කල්පාණසීලො මෙධාවි දුක්ඛස්සන්තකරො සියො.
- 1008. න විස්සසෙ ඵකතීයෙසු ඵචං
අගාරිසු පබ්බජ්ඤෙසු වා'පි,
සාධු'පි⁵ හුච්චාන අසාධු භොන්ති
අසාධු හුච්චා පුභ සාධු භොන්ති.
- 1009. කාමච්ඡන්දො ච ව්‍යාපාදො පිනමිඤ්ඤං ච හික්ඛුතො,
උඤ්චචං විවිකිච්ඡා ච පඤ්චගෙ විත්තකෙලීසා.
- 1010. යස්ස සක්කරියමානස්ස අසක්කාරෙන චූභයං,
සමාධි න විකම්පති අප්පමාදවිහාරිනො.
- 1011. තං කායිනං සාතතිකං සුබ්බමදිට්ඨිවපස්සකං,
උපාදානකකියාරාමිං අභු සපජුරිසො ඉති.
- 1012. මහානමුදෙදු පඨවි⁶ පබ්බතො අතිලො'පි ච,
උපමාය හ සුජ්ජන්ති සඤ්ච වරවිච්චන්තියා.
- 1013. වක්කානුවත්තකො ථෙරො මහාඤ්ඤාණී සමාහිතො,
පඨව්‍යාපගගිසමානො⁷ හ රජ්ජති හ දුස්සති.
- 1014. පඤ්ඤපාරමිතං පතො මහාබුද්ධි මහාමති,⁸
අජලො ජලසමානො සදා වරති තිබ්බුතො.

1 වෙ - සිඳු 1, 2. 2 මන්තභාණී - සිඳු 1, 2.
 3 අබ්බති - ස්‍යා, PTS. 4 විපසසක්කමනාවිලො - PTS
 5 සාධු - සිඳු 1, 2. 6 පඨවි - 7 පඨව්‍යාපගගිසමානො - PTS.
 8 මහාබුද්ධි - ස්‍යා, PTS.

1015. පරිවණේණො මයො සන්ධා කතං බුද්ධස්ස සාසනං,
ඔභිතො ගරුකො භාගො භවනෙතති සමුගතා'ති.

1016. සමපාදෙථසමාදෙන එසා මෙ අනුසාසනී,
ගඤ්ඤං පරිනිබ්බිස්සං විපපමුත්තොලෙභි සබ්බති'ති.

ඉන්ද්‍රං සුදං ආයස්මා සාරිපුත්තො ථෙරො ගාථායො අභාසිත්තා'ති.

සාමිපුත්තසේචර ගාථා.

80. 1. 8

1017. පිපුනෙන ච කොඛනෙන ච මච්ඡරිතා ච විභූතනන්දිනා,
සබ්බිතං න කරෙය්‍ය පණ්ණිතො පාපො කාපුරිසෙන සඹ්ගමො.

1018. සදොභ ච පෙසලෙන ච පඤ්ඤවිතා බහුස්සුතෙන ච,
සබ්බිතං භි¹ කරෙය්‍ය පණ්ණිතො ගඤ්ඤ සපුරිසෙන සඹ්ගමො.

1019. පස්ස විත්තකතං² බිම්බං අරුකායං සමුසසිතං,
ආතුරං බහුසඛකපං යස්ස නත්ති ධුචං සිති.

1020. පස්ස විත්තකතං² රූපා මණිනා කුණ්ඩිලෙන ච,
අට්ඨිං තවෙන ඔනඤ්ඤං සභ වජේභා නොගති.

1021. අලතකකතා පාද ඉමිං චුණ්ණකමිකනිතං,
අලං බාලස්ස මොගාය නො ච පාරගචෙසිනො.

1022. අට්ඨිපාදකතා කෙසා නෙතතා අඤ්ඤනමිකනිතා,
අලං බාලස්ස මොගාය නො ච පාරගචෙසිනො.

1023. අඤ්ඤනිචි නවා විතතා පුඤ්ඤායො අලඛිකනො,
අලං බාලස්ස මොගාය නො ච පාරගචෙසිනො.

1024. ඔද්දති මගචො පාසං නාසද වාගුරං මගො,
භුඤ්ඤා නිවාපං ගච්ඡාමි කඤ්ඤනෙත මගබ්බකිකො.

1025. ජිත්තා පාසා මගචස්ස නාසද වාගුරං මගො,
භුඤ්ඤා නිවාපං ගච්ඡාමි නොචනෙත මගලුඤ්ඤකො.

1026. බහුස්සුතො විත්තකපී බුද්ධස්ස පරිවාරකො,
පත්තභාගො විසඤ්ඤානුත්තො සෙය්‍යං කපෙතති ගොතමො.

1 භවිතං - සිමු 1, 2. 2 විභවිකතං - සිමු 1, 8

- 1027. ඩීණ්ඤාචො චිතඤ්ඤාතො කඛ්ඤාතො සුඛිඛ්ඤාතො,
ධාරෙති අනතිමං දෙහං ජාතිමරණපාරගු ¹
- 1028. යසම් පතිට්ඨිතා ධම්මා බුද්ධිසාද්ධිච්ඤාතො,
තිබ්බොනගමනෙ මග්ගෙ සො'යං තිට්ඨති ගොතමො.
- 1029 ආසිතිං බුද්ධිතො ගණ්ඨිං² දො සහසාති භික්ඛුතො,
චතුරාසිතිසහසාති යෙ මෙ ධම්මා පච්ඤාතො.
- 1030 අපපසුතා'යං³ පුරිසො ඛලිච්ඤො'ව ජරති,
මංසාති තසා ච්ඤාතං පඤ්ඤා තසා න ච්ඤාති.
- 1031. ඛුඤ්ඤාතො අපපසුතං යො සුඤ්ඤාතං ච්ඤාතං,
අනො පදිපධාරො'ව තථෙව පටිභාති මං.
- 1032 ඛුඤ්ඤාතං උපාසෙය්‍ය සුභං ච න විනාසයෙ,
තං මුලං බුභමචරියසා තසා ධම්මධාරො සියා.
- 1033 පුබ්බාපරඤ්ඤා අත්ඤ්ඤා නිරුතති පදකොච්ඤො,
සුභාතිතං ච ගණ්ඨාති අත්ථං වොපපටිකති
- 1034. බන්ධා ඡන්දිකතො⁴ හොති උසාහිති, තුලෙති තං,
සමයෙ සො පදහති අජකිතං සුභමාහිතො.
- 1035. ඛුඤ්ඤාතං ධම්මධාරං සපපඤ්ඤං බුද්ධිසාවකං,
ධම්මච්ඤාතං කඛ්ඤං තං ගජෙථ තථාචධං.
- 0136. ඛුඤ්ඤාතො ධම්මධාරො කොසාරකො මගෙසිතො,
චකුඤ්ඤාතො ලොකසා පුජති යො ඛුඤ්ඤාතො.
- 1037. ධම්මාරාමො ධම්මරතො ධම්මං අනුච්චිතං,
ධම්මං අනුසාරං භික්ඛු සඤ්ඤාතං න පරිගාහති.
- 1038 කායමචෙජරගරානො⁵ භියාමානො⁶ අනුච්චිතො,
සරිපුබ්බිකිඤ්ඤාතො තුඤ්ඤාතං සමණථාසුතා.
- 1039. න පකතිනා දිසා සබ්බො ධම්මො නපපටිභාති මං,
ගගෙ කලාසාණ්චිතොති අනිකාරංව බාගති.
- 1040 අබ්බතීතසහායසා අතිගගෙසඤ්ඤාතො,
නඤ්ච ඵතාදිසං මිතං යථා කායගතා සති.

1. ජාතිමරණපාරගු -PTS. 2. ගණ්ඨි - PIS.
 3. අපපසුතොයං - සා, PTS 4. ඡන්දිකතො - PTS
 5. කායමචෙජරගරානො - සිමු 1, 2 6. භියාමානො - සිමු. 1, 2.

- 1041. යෙ පුරාණා අතීතා තෙ නවෙහි න සමෙති මෙ,
ඤජ් ඵකො'ව කියායම් වසුපෙතො'ව¹ පකඛිමි.
- 1042. දඤ්ඤාය අභිකකතො² නානා වෙරජ්කෙ ඛුඤ,
මා වාරසිත්ථ සොතාථො පඤ්ඤානු සමයො මමං.
- 1043. දඤ්ඤාය අභිකකතො² නානා වෙරජ්කෙ පුඤ්ඤ,
කථොති සත්ථා ඕකාසං න නිවාථෙති වකඤ්ඤා.
- 1044. පණ්ණවිසති වසානි සෙවගුතඤ්ඤ මෙ සතො,
න කාමසඤ්ඤා උපපජ්ජි පඤ්ඤා ධම්මසුධම්මතං.
- 1045. පණ්ණවිසති වසානි සෙවගුතඤ්ඤ මෙ සතො,
න දෙසසඤ්ඤා උපපජ්ජි පඤ්ඤා ධම්මසුධම්මතං.
- 1046. පණ්ණවිසති වසානි භගවතනං උපට්ඨහිං,
මෙතෙතන කායකමෙමන ඡායා'ව අතපාසිතී.
- 1047. පණ්ණවිසති වසානි භගවතනං උපට්ඨහිං,
මෙතෙතන වචිකමෙමන ඡායා'ව අතපාසිතී.
- 1048. පණ්ණවිසති වසානි භගවතනං උපට්ඨහිං,
මෙතෙතන මනොකමෙමන ඡායා'ව අතපාසිතී.
- 1049. බුද්ධඤ්ඤා වචිකමනඤ්ඤා පිට්ඨිතො අනුචචිකමිං,
ධම්මෙ දෙසීයමානමති ඤ්ඤාණං මෙ උදපජ්ජථ.
- 1050. අහං සකරණීයොමති සෙබො³ අපපන්නමානසො,
සඤ්ඤා ච පරිනිබ්බානං යො අමහං අනුකම්පකො.
- 1051. නදුසී සං භිංසනකං නදුසී ලොමහංසනං,
සබ්බාකාරවරුපෙතෙ සමබ්බුද්ධො පරිනිබ්බුතො.
- 1052. බහුසුඤ්ඤා ධම්මධරො කොසාරකො ඕහෙසිතො,
වකඤ්ඤා සබ්බඤ්ඤා ලොකඤ්ඤා අනඤ්ඤා පරිනිබ්බුතො.
- 1053. බහුසුඤ්ඤා ධම්මධරො කොසාරකො ඕහෙසිතො,
වකඤ්ඤා සබ්බඤ්ඤා ලොකඤ්ඤා අකිකාථෙ තමොඤ්ඤා.

1. 'වසුපෙතො'නිපි පාලි. 2. අභිකකතො -- PTS
3. සෙකො - සිඤ්ඤා, 1, 2.

1054. ගතිමනො හතිමනො ඛිතිමනො ච යො ඉසි,
සඤ්චමධාරකො ථෙරො ආනන්දො රතනාකරො.

1055. පරිච්ඡේණො මයා සත්ථා කතං බුද්ධස්ස සාසනං,
ඔභිතො ගරුකො භාරො නත්ථි දුති පුභබ්බවො'ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා ආනන්දො ථෙරො ගාථායො අභාසිත්ථා'ති

ආනන්දන්තෙරගාථා.

තස්සද්දානං:

චුස්සොපනිස්සො ආනන්දො තයො'තිංසෙපකිත්තිතා¹
ගාථායො තත්ථ සඤ්චාතා සතං පඤ්ච ච උත්තරි'ති

කිංසනිනිපාතො නිට්ඨිතො.

1 තයො'තිමෙව කිත්තිතා - සිමු 1, 2. තයො'තිමෙ උකිත්තිතා - PTS

40. වනනාලීසනිපානො.

40. 1. 1

- 1056. න ගණෙන පුරකඛනො චරෙ
වීමනො හොති සමාධි දුලලහො,
නානා ජනසඛගහො දුඛො,¹
ඉති දිසවාන ගණං න රොචයෙ.
- 1057. න කුලානි උපබ්බජේ මුනි
වීමනො හොති සමාධි දුලලහො,
සො උසුසුකෙකා රසානුභිඥො
අත්ථං රිඤ්චිති යො සුඛාවහො.²
- 1058 පඤ්ඤාති හි නං පච්චෙද්දුං³
යායං වඤ්ඤාපුජනා කුලෙසු,
සුමුමං සලලං දුරුබ්බහං⁴
සකකාරො කාපුරිසෙන දුජ්ජහො.
- 1059. සෙනාසනමහා ඔරුය්හ නගරං පිණ්ඩාය පාවිසිං,
භුඤ්ජනනං පුරිසං කුට්ඨිං සකකච්චං නං උපට්ඨිං.
- 1060. සො මෙ පකෙකන ගජේන ආලොපං උපනාමසි,
ආලොපං පකඨිපනනස්ස අඛගුලීපෙත්ථ ජීජ්ජථ.
- 1061. කුඛ්ඛිමුලං ච නිසාය ආලොපං තං අභුඤ්ජිසං,
භුඤ්ජමානෙ ව⁵ භුතෙන වා ජෙගුච්ඡං මෙ න විජ්ජති.
- 1062. උතනිට්ඨපිණ්ඩො ආහාරො පුනිමුතං ච ඔසධං,
සෙනාසනං රුකඛිමුලං පංසුකුලං ච විචරං,
යසෙසනෙ අභිසම්භුතො ස වෙ වාභුද්දිසො නරො.
- 1063. යත්ථ එකෙ විගඤ්ඤානති ආරුහනනා සිලුවචයං
තත්ථ⁶ බුද්ධස්ස දයාදෙ සමපජානො පතිස්සනො,
ඉඤ්චලෙහුපත්ථෙයො කස්සපො අභිරුගති.
- 1064. පිණ්ඩපාතපට්ඨකනනො සෙලමාරුය්හ කස්සපො,
කියාති අනුපාදනො පභිනහගහෙරවො.
- 1065. පිණ්ඩපාතපට්ඨකනනො සෙලමාරුය්හ කස්සපො,
කියාති අනුපාදනො චියනමානෙසු නිබ්බුතො.
- 1066. පිණ්ඩපාතපට්ඨකනනො සෙලමාරුය්හ කස්සපො,
කියාති අනුපාදනො කතතිචෙචා අනාසවො.

1 දුකෙකා - සෘෂ. PTS, සිමු 1, 2. 2 සුඛාවහො - සෘෂ
3 අච්චෙද්දුං - ට. 4 දුජ්ජහං - ට. 5 භුඤ්ජමානෙ ව - PTS.
තස්ස - සිමු 1, 2.

- 1067. කරෙරිමාලාචිතතා භුමිභාගා මනොරමා,
කුඤ්ජරාභිරුද්ධ රමමා තෙ සෙලා රමයනති මං
- 1068. නීලබ්භවණණො රුවිරා මාරිසීතා සුවිකිරා,
ඉඤ්ඤොපකසඤ්ජනනා තෙ සෙලා රමයනති මං.
- 1069. නීලබ්භකුටසදීසා කුටාගාරවරුපමා,
මාරණාභිරුද්ධ රමමා තෙ සෙලා රමයනති මං.
- 1070. අභිච්චිඨා රමමතලා නගා ඉසිති සෙවිතා,
අබ්භුභනදිතා සිබිති තෙ සෙලා රමයනති මං.
- 1071. අලං ක්කාසිභුකාමසස පභිතතනසස මෙ සතො,
අලං මෙ අඤ්ඤාමසස පභිතතනසස භිකච්චනො.
- 1072. අලං මෙ ථාසුකාමසස පභිතතනසස භිකච්චනො,
අලං මෙ යොගකාමසස පභිතතනසස තාදිනො.
- 1073. උම්මාපුපෙඨන¹ සමානා ගගනාවබ්භන්දාදිතා,
නානාදිජ්ඣණාකීණණො තෙ සෙලා රමයනති මං.
- 1074. අනාකීණණො ගගටෙඨිති මිගසබ්භතිසෙවිතා,
නානාදිජ්ඣණාකීණණො තෙ සෙලා රමයනති මං.
- 1075. අචේන්දිකා පුච්චසිලා ගොනබ්භුලමිගායුතා,
අම්බුසෙව්ලසඤ්ජනනා තෙ සෙලා රමයනති මං.
- 1076. න පඤ්චබ්භිකෙන නුරියෙන රති මෙ භොති තාදිසී,
යථා ඵකගභීතනසස සමමා ධම්මං විපසසතො.
- 1077. කම්මං බහුකං න කාරයෙ පරිච්චේජ්ජය ජනං න උය්‍යමෙ,
උසසුකෙකා සො රසානුභිද්ධො අඤ්ඤා රිඤ්චති යො සුඛාමභො
- 1078. කම්මං බහුකං න කාරයෙ පරිච්චේජ්ජය අනතනනෙය්‍යමෙත ,
කිච්චති කායො කීලමති දුකඛිතො සො සම්ථං න විඤ්ඤති.
- 1079. මට්ඨිප්පභගමතෙතන අතතානම්පි න පසාති,
පඤ්ඤාහිවො වරති අහං සෙය්‍යොති මඤ්ඤති.

1 උම්මාපුපෙඨමානා-PTS.

- 1080. අසෙයොසා සෙයාසමානං ඛාලො මඤ්ඤති අත්තානං,
න තං විඤ්ඤ පසංසනති පඤ්ඤාමානසං නරං.
- 1081. යො ච සෙයොසාහමසමීති භාහං සෙයොසාති චා සුභ,
භීතොහං¹ සදිසො චා'ති විධාසු න විකමපති.
- 1082. පඤ්ඤාවනනං තථා නාදිං² සිලෙසු සුසමානිතං,
වෙනොසමථමනුසුඛනං³ තං වෙ⁴ විඤ්ඤ පසංසරෙ.
- 1083. යසා සමුභවචාරිසු ගාරවො නුපලබ්භති,
අරතා හොති සඤ්ඤාමා නහසො පඤ්ඤි⁵ යථා.
- 1084. යෙසං ච හිරි ඔත්තපපං සදු සමමා උපට්ඨිතං,
විරුලනමුභවචරියා තෙ⁶ තෙසං ඛිණා සුභබ්භවා.
- 1085. උද්ධනො චපලො හිකඛු පංසුකුලෙන පාරුතො,
කපිච සිහවමෙමන න සො තෙනුපසොහති.
- 1086. අනුද්ධනො අචපලො නිපකො සංචුතීඤ්ඤො,
සොහති පංසුකුලෙන සිභො'ච හිරිගබ්භරෙ.
- 1087. ඵතෙ සමබහුලා දෙචා ඉද්ධිමනොයා යසස්සිනො,
දසදෙවසභසායාති සබ්බෙ තෙ බුභමකායිකා.
- 1088. ධම්මසෙතාපතිං වීරං⁷ මහාකුසිං සමාහිතං,
සාරිපුභනං නමසානතා තිට්ඨනති පඤ්ඤාලීකතා.
- 1089. නමො තෙ පුරිසාඡඤ්ඤ නමො තෙ පුරිසුභතම,
යසා තෙ භාහිඡානාම යං'පි තිසායා කුසායති.
- 1090. අවෙජ්ජරං චන බුද්ධානං ගමිතීරො ගොචරො සකො,
ගෙ මයං නාහිඡානාම වාලවෙඛිසමාගතා.
- 1091. තං තථා දෙවකායෙහි පුජිතං පුජනාරහං,
සාරිපුභනං තදු දිසවා කපපිනසා සිතං අහු.
- 1092. යාවතා බුද්ධබෙතනමහි ඵපසිතා මහාමුතීං,
බුතගුණෙ විසිට්ඨොහං සදිසො මෙ න විඡජති.
- 1093. පරිච්ඡේණො මයා සඤ්ඤා කතං බුද්ධසා සාසනං,
ඔහිතො ගරුකො භාරො භනඤ්ඤ දුති සුභබ්භවො.

1 හිතො හං - සීචු 1 2, ට. 2 තථාචාදිං - ඝා, PTS.
 3 වෙනොසමථමනුසුඛනං - PTS. 4 තං ච - PTS.
 5 පුච්චි - ඔඡභා, PTS, පුච්චි - ඝා. 6. විරුලනමුභවචරියා - PTS.
 7. ධරං - PTS.

1094. න විචරෙ න සගතෙ භොජනෙ නුපලීප්පති¹
භොතමො අනප්පමෙයො ඉලාලප්ප්ප්² විමලං'ව,
අච්චුතා නිකමනිනො³ තිභවාතිනිස්සටො.⁴

1095. සතිපට්ඨානභිවො සො සඤ්ඤාදේවො මහාමුති
පඤ්ඤාසිසො මහාඤ්ඤාභී සදා චරති නිබ්බුතො'ති.

ඉදං සුදං අංගස්මා මහාකස්සපො ථෙරො ගාථායො අභාසිත්ථො'ති

මහාකස්සපථෙරගාථා.

නාස්සදානං:

වනනාලීසතිපාතමහි මහාකස්සපසවහයො,
ථකො'ව ථෙරො ගාථායො වනනාලීස දුවෙ'පි වා'ති.

වනනාලීසතිපාතො නිට්ඨිතො.

1, නුපලීප්පති - ප. 2. ඉලාලප්ප්ප් - PTS
3. නිකමමනිනො - PTS. නිකමමනිනොති - සිඉ. 1, 2.
4. භවාතිනිස්සටො - සිඉ. 1, 2.

50. පඤ්ඤසතිපාඨො.

50. 1. 1

- 1096. කද හු'හං පබ්බතකඤ්ඤරාසු
එකාකියො අඤ්ඤියො විහසාං
අනිච්චතො සබ්බභවිං විපසාං
තං මේ ඉදං තං හු කද භවිසාති.
- 1097. කද හු'හං භික්ඛපට්ඨකිරො¹ ඉති
කාසාවච්චන්ථො අමමො නිරාසො²
රාගං ච දොසං ච තථෙච්ච මොහං
භනන්තො සුඛි පචනගතො විහසාං.
- 1098. කද අනිච්චං වධරොගනීලං³
කායං ඉමං මච්චුජරාසුපඤ්ඤනං
විපසාමානො විතභගො විහසාං
එකො වනෙ තං හු කද භවිසාති.
- 1099. කද හු'හං භගජනනිං දුඛාවහං⁴
තණ්හාලතා ඛහුච්චානුචතනනිං
පඤ්ඤමයං තිබ්බන්මසිං ගහෙත්ථා
ජෙත්ථා වසෙ තමපි කද භවිසාති.
- 1100. කද හු පඤ්ඤමයමුග්ගතෙජං
සත්ථං ඉසීනං සභසාදිසිත්ථා⁵
මාරං සසෙතං සභසා භඤ්ඤියං
සීභාසනෙ තං හු කද භවිසාති.
- 1101. කද හු'හං සබ්බිසමාගමෙසු
දිට්ඨො භවෙ ඛම්මගරුහි තාදිහි
යථාචදසසීහි ජිනිජ්ඣයෙහි
පටානියො තං හු කද භවිසාති.
- 1102. කද හු මං තජ්ඣුදු පිපාසා
චාතාතපා කීට්ඨිරිංසපා⁶ ච,
නබ්බාබ්බසානනි⁷ න තං ගිරිබ්බජෙජ
අත්ථජ්ඣයං තං හු කද භවිසාති
- 1103. කද හු බො යං විදිතං මහෙසීනා
චතනාරි සච්චාති සුදුගුහානි
සමාහිතතොසා සතිමා අගච්ඡං,
පඤ්ඤාය තං තං හු කද භවිසාති.
- 1104. කද හු රූපෙ අමිතෙ ච සඤ්ඤ
ගතො රසෙ චුසිතබ්බෙ ච ඛම්මෙ
ආදිතතොහං සමථෙහි සුතොසා
පඤ්ඤාය දතඛං⁸ තදිදං කද මෙ
- 1105. කද හු'හං දුබ්බච්චෙනා වුභොසා
තොසා තිමිතං විමනො න භෙසාං
අථො පසඤ්ඤාපි තොසා තිමිතං
භුට්ඨො න ගෙසාං තදිදං කද මෙ.

1. පටඤ්ඤරො - මජ්ඣ. 2. නිරාසො - PTS; 3. වධරොගනීල - සී.මු. 1, 2.
 4. දුඛාවහං - PTS 5. අභමාදිසිත්ථා - ඡා. 6. කීට්ඨිරිංසපා - සී.මු. 1, 2. 7. නබ්බාබ්බසානනි - PTS 8. දච්ඡං - සී.මු. 1, 2 ට.

- 1106. කද භු කට්ඨ ව තිණෙ ලතා ව
 බනෙ ඉමෙහං අමිතෙ ව ධමෙම
 අඤ්ඤාතතිකානෙව ව බාහිරාති ව
 සමං තුලෙයාං තදිදං කද මෙ.
- 1107. කද භු මං පාචුසකාලමෙසො
 නවෙන තොයෙහ සච්චරං වනෙ
 ඉසිප්පයානමහි පථෙ චජනනං
 මමසානෙ තං භු කද භවිසාහි.
- 1108. කද මසුරසා සිබනෙහිනො වනෙ
 දිජසා සුභා හිරිගබ්භරෙ රුතං
 පච්චුට්ඨතිනා අමතසා පතතියා
 සංචිනතියෙ තං භු කද භවිසාහි.
- 1109. කද භු ගහිතං යමුතං සරසාහිං
 පාතාලාඛිතනං චලචාමුඛං ච¹
 අසජ්ජමානො පතරෙයාමිද්ධියා
 විහිසනං² තං භු කද භවිසාහි.
- 1110. කද භු නාගො'ව අසඛිතචාරී³
 පදලයෙ කාමගුණෙසු ජ්ඤං
 නිබ්බජ්ජයං සබ්බසුභං නිමිතනං
 ක්වාහෙ යුතො තං භු කද භවිසාහි.
- 1111. කද ඉණ්ඨෙට්ඨා'ව දුච්ඡිදාකො නිඛිං
 අරාධිසිචා ධනිකෙහි පිච්ඡිතො
 තුට්ඨා භවිසා අධිගමම සාසනං
 මහෙසිනො තං භු කද භවිසාහි.
- 1112. බහුති වසානි තයාමහි යාවිතො
 අභාරවාසෙහ අලං භු තෙ ඉදං
 තං දුති මං පබ්බජ්ජනං සමානං
 කිංකාරණා විභව තුචං න සුඤ්ඤාසි.
- 1113. නභු අභං විතත තයාමහි යාවිතො
 හිරිබ්බජ්ජෙ විහුජ්ජ විභවිතමා
 මහිජ්ජකොසඤ්ඤානිගජ්ජිනො
 තෙ තං රමසානති⁴ වනමහි ක්වාසිනං.
- 1114. කුලමහි මතෙත ච පියෙ ච ඤාතකෙ
 ඛිඛිාරතීං කාමගුණං ච ලොකෙ
 සබ්බං පහාය ඉමමජ්ජාපාගතො⁵
 අථො'පි නිං විතත න මයා තුසාසි⁶
- 1115. මමෙව ඵතං න හි නිං පරෙහං
 සන්තාහකාලෙ පරිදෙවිතෙන කීං
 සබ්බං ඉදං චලමිති පෙකඛුමානො
 අභිනිකමිං අමතපදං⁷ ජීහිතං.

1. බලචාමුඛණ්ණ - PTS. 0 2. විහි.සනං - PTS 3. සඛිතාමචාරී - සා, PTS
 අභිතාමචාරී - 0 4. රමෙසානති - සි මු 1, 2.
 5. ඉදමජ්ජාපාගතො - සා, PTS 6. ඉබ්බජ්ජාපාගතො - 0
 6. තුසාසි - සි මු. 1, 2. 0. 7. අමතං පදං - සා, PTS 0.

- 1116. සුසුභතචාදී¹ දච්චදුභමුභතමො:
මහාභිසකෙකා: නරදම්මසාරථී²
විතතං චලං මකකට්ඨනනිභං ඉති
ඉච්චරාගෙන සුදුනනිචාරං.
- 1117. කාමා හි විත්තා මධුරා මනෝරමා,
ඉච්ඤ්ඤ සථි සිතා පුච්ඡන්තා
තෙ දුකඛමිච්ඡනති පුනඛහවෙසිනො:
විතෙතන නීතා නිරයෙ නිරාකතා.
- 1118. මයුරකොඤ්චාභිරුතමචි කානතෙ
දීපිභි ව්‍යගෙකභි පුරකඛතො ව්‍යං
කායෙ ඉපෙකඛං ජහ මා විරාධං³
ඉතිඤ්ඤ මං විතත පුරෙ නිගුඤ්ඤයි.
- 1119. භාවෙභි ක්‍ඛානාති ච ඉඤ්ඤියානී⁴
බලාති බොඤ්ඤිමහසමාභිභාවනා:
නීඤ්ඤො ච විඡ්ඡා: පුභ බුද්ධිසංගතෙ
ඉතිඤ්ඤ මං විතත පුරෙ නිගුඤ්ඤයි.
- 1120. භාවෙභි මග්ගං ඉමනඤ්ඤ පතභියා:
නිග්‍යානිකං සබ්බදුඛකඛයොගධං
ඉට්ඨමිතිකං සබ්බනිලෙසඤ්ඤොධනං
ඉතිඤ්ඤ මං විතත පුරෙ නිගුඤ්ඤයි.
- 1121. දුකඛනති බනෙහි පට්ටඤ්ඤ යොනිඤ්ඤො:
ගතො ච දුකඛං සමුදෙති තං ජහ
ඉධෙව දුකඛඤ්ඤ කරොති ඉත්තං
ඉතිඤ්ඤ මං විතත පුරෙ නිගුඤ්ඤයි
- 1122. ඉතිච්චං දුකඛනති විපඤ්ඤ යොනිඤ්ඤො:
ගුඤ්ඤො ඉනතතානි ඉසං චධනති ච
මනොවිචාරෙ උපරුකි වෙතඤ්ඤො:
ඉතිඤ්ඤ මං විතත පුරෙ නිගුඤ්ඤයි.
- 1123. මුඤ්ඤො විරුපො ඉභිසාපමාගතො:
කපාලගතොච කුලෙඤ්ඤ භිකඛසු⁵
ගුඤ්ඤඤ්ඤ සත්ථිච්චතෙ මහෙසිනො:
ඉතිඤ්ඤ මං විතත පුරෙ නිගුඤ්ඤයි.
- 1124. සුභංවුතතෙතො විසිඛතතරෙ⁶ චරං
කුලෙඤ්ඤ කාමෙඤ්ඤ ඉතඛමානඤ්ඤො:
චඤ්ඤො ගථා දෙසිනපුඤ්ඤොසිඨො:
ඉතිඤ්ඤ මං විතත පුරෙ නිගුඤ්ඤයි.
- 1125. ඉරඤ්ඤොඤ්ඤො හොති⁷ ච පිනෙචානිඤ්ඤො:
ඤ්ඤොසිනිඤ්ඤො හොති⁷ ච පංසුකුලීඤ්ඤො:
තෙසඤ්ඤො හොති⁷ සදු බුඤ්ඤො රතො:
ඉතිඤ්ඤ මං විතත පුරෙ නිගුඤ්ඤයි.

1. සුචුභතචාදී - ඤා, PTS 2. නිරංකතා - ඤා, PTS
 3. විරාගෙ - PTS. 4. ඉඤ්ඤොනි ච - PTS 5. භිකඛසු - සිමු. 1,1
 6. සිඛතතරං - ඤා, PTS. 7. හොති - ඤා, PTS.

- 1126. රෝපෙන¹ රුකානි යථා ඵලෙසි
මුලෙ තරුං ඡේතනු තමෙව ඉච්ඡති
තථුපමං විතතමිදං² කරොසි
යං මං අනිච්චමග් ඵලෙ නිසුඤ්ඤයි.
- 1127. අරුප දුරභිගම ඵකචාරි
න හෙ කරිසං වචනං ඉදුනිහං
දුකඛා හි කාමා කට්ඨකා මහබහගා
නිබ්බානමෙවෙහිමහො වරිසං.
- 1128. නාහං අලකඛා අභිරිකකතාය³ වා
න විතතහෙනු න ඵ දුරකනතනා
අඤ්චහෙනු ඵ අහං න නිකම්මං
කතො ඵ හෙ විතත පරිසංවො මයා
- 1129. අපච්චිතා සපුරිසෙහි වණ්ණේතා
මකපපහානං චූපහමො දුබ්බං⁴
ඉතිසු මං විතත තද නිසුඤ්ඤයි
ඉදුනි තිං ගච්ඡති පුබ්බවිණ්ණං.
- 1130. තණ්හා අච්ඡා⁵ ඵ පියාපපියඤ්ච⁶
සුභානි රූපානි සුඛා ඵ වෙදනා
මනාපියා කාමඉණො ඵ චනතා
වනො අහං අචමිතුං⁷ න උසංභො.
- 1131. සබ්බජ්ඣ හෙ විතත වචො කතං මයා
බහුසු ජාතීසු න මෙසි කොපිතො
අඤ්චතතසමභවො කතඤ්ඤාතාය හෙ
දුකෙඛි වීරං සංසරිතං තයා කතො.
- 1132. තිඤ්ඤෙඤ්ච නො විතත කරොසි බ්‍රාහමණො
තිං බතතියො⁸ රුඡ්ඤ්ච කරොසි
වෙසා ඵ සුඤ්ඤ ඵ හවාම ඵකද
දෙවතතනං වා'පි තවෙව වාහසා.
- 1133. තවෙ'ව හෙනු අසුරා හවාමිසෙ
තිංමුලකං නෙරසිකා හවාමසෙ
අථො තීරච්ඡානගතා'පි ඵකද
පෙතගතනං වා'පි තවෙ'ව වාහසා.
- 1134. නනු⁹ දුබ්භිසංසි මං පුනපුනං
මුහුං මුහුං වාරණීකං'ව දසංසං¹⁰
උම්මතතකෙනෙව මයා පලොභසි
කිඤ්ඤා'පි හෙ විතත විරාගිතං මයා.
- 1135. ඉදං පුරෙ විතතමචාරි වාරිකං
යෙනිච්ඡකං යථාකාමං යථාසුඛං
තදඡ්ඡහං තිග්ගහෙසාම¹¹ යොතිසො
හත්ථිපපභිනනං¹² විය අබ්බුසග්ගහො.

1. රෝපෙනා - PTS. 2. විතත ඉදං - PTS. 3. අභිරිකතාය - PTS
4. දුබ්බං - PTS. 5. තණ්හා අච්ඡා - PTS. 6. පියාපියං ව - PTS.
7. අචමිතුං - ස්‍යා. 8. බතතියා - PTS.
9. න නුහ - ස්‍යා, PTS. 10. වාරු කංච දසංසං - PTS. වාරණීකං ඵ දසංසං - ස්‍යා
11. තිග්ගහිසාම - ස්‍යා 12. හත්ථි පභිනනං - ස්‍යා.

- 1136. සන්ධා ව මෙ ලොකමිමිං අධිට්ඨති
අතිච්චනො අදබ්බවනො අසාරනො,
පකකඤ්ඤ මිං විතත ජ්ඣස්ස සංඝනෙ
නා රෙහි ඔසා මහතා¹ සුදුසුතරා.
- 1137. හ නෙ ඉදං විතත යථා පුරුණකං
නාහං අලං භුක්ඛවසෙ තිවතතිභුං,
මහෙසිනො පබ්බජ්ඣොවහි සංඝනෙ
න මාදිසා භොනති විනාසධාරිනො.
- 1138. හතා සමුද්දා සරිතා වසුකාරා
දිසා වතස්සො විදිසා අධො දිවා,²
සබ්බෙ අතිච්චා තිහවා උපද්දතා
කුභිං භතො විතත සුඛං රමිස්සයි.
- 1139. ධිතිපාරං³ කිං මමිවිතත කාශිසි
න නෙ අලං විතත වසානුවතතකො,
හ ජාතු භස්සං උභතොමුඛං⁴ ජුපෙ
ධිරඤ්ඤා පුරං නව සොතකඤ්ඤා⁵
- 1140. වරාහඵණෙය්‍ය විශාලාසෙවිනෙ
පබ්බාරකුචෙ පකතෙ'ව සුඤ්ඤෙ,
හවමුඛා පාචුසසිතතකානනෙ
තතිං ගුහාගෙභගතො රමිස්සයි.
- 1141. සුභීලගීවා සුසිඛා සුපෙච්ඡා,
සුචිතතපතතච්ඡදනා විහබ්බමා,
සුමඤ්ඤස්සොසන්ධිතාභිගජ්ඣො
නෙ තං රමිස්සනති⁶ වනවති ක්ඛාසිනං.
- 1142. චුට්ඨවහි දෙවෙ වතුරඛතුලෙ තිණෙ
සංසුපජ්ඣෙ මෙසතිහවහි කානනෙ,
හගතතරෙ විට්ඨසමො සබ්බස්සං
තං මෙ මුදු භෙහිති තුලසන්ධිතං.
- 1143. නථා භු කස්සාමි⁷ යථා'පි ඉස්සරො
යං ලබ්භති තෙන'පි භොභු මෙ අලං,
හ තාහං කස්සාමි⁸ යථා අතඤ්ඤො
බ්ලාරහස්සං'ව යථා සුමද්දිතං.
- 1144. නථා භු කස්සාමි යථා'පි ඉස්සරො
යං ලබ්භති තෙන'පි භොභු මෙ අලං,
විජිගෙහ තං මස්ස වසානසිස්සං
ගජං'ව මිතතං කුසලධිකුසග්ගභො.

1. මහතො - ස්‍යා, PTS 2. දිසා - ස්‍යා, PTS 3. ධි ධි පරා - PTS
 4. චුභතො - PTS 5. නව සොතකඤ්ඤා - ස්‍යා, PTS 6. රමිස්සනති - සිමු. 1,2
 7. කච්ඡාමි - ස්‍යා 8. තං තං කච්ඡාමි - ස්‍යා, PTS.

- 1145. නග්‍ය සුදනෙතන අවට්ඨිතෙන¹ හි
 හගෙන ගොඤ්ඤාවරිතො²ව උඤ්ජනා,
 පභොමි මග්ගං පටිපජ්ජතුං සිවං
 විතතානුරක්ඛිති සදා නිසෙවිතං.
- 1146. ආරම්මණෙ තං බලසා නිබ්බන්ධං²
 නාගං³ව එමගමිති දලුතාය රඤ්ජයා,
 තං මෙ සුගුතතං සතියා සුභාවිතං
 අනිසසිතං සබ්බභවෙසු හෙතිසි.
- 1147. පඤ්ඤාය ඡේතීභි විපථානුසාරිනං
 ගොගෙන නිග්ගායන පථෙ නිවේසිය,
 දිසාභි සමුදයං විභවං ච සමභවං
 දායාදකො හෙතිසි අග්ගවාදිනො
- 1148. වතුබ්බිපල්ලාසවසං අභිට්ඨිතං
 ගාමණ්ඩලං³ව පරිනෙසි විතත මං,
 නුන⁴ සඤ්ඤාජනබ්බිතච්ඡිදං
 සංඝෙවිසෙ කාරුණිකං මහාමුතීං.
- 1149. මිගො සථා ඝෙරි සුවිතතකානෙන
 රම්මං හිරිං පාටුසඅබ්ගමාලීනිං,⁴
 අනාකුලෙ තත්ථ නගෙ රමිසං⁵
 අසංසයං විතත පරාභවිසාසි
- 1150. ගෙ තුග්ග ජනෙදහ වසෙන වතඨිනො
 නරා ච නාරි ච අනුභොනඨි ගං සුබං,
 අවිදුසු මාරවසානුවතඨිනො
 භවංගිනඤ්චි තච විතත සාවකා⁶ති.

ඉත්ථං සුදං ආගස්මා නාලපුටො ථෙරො ගාථාගො අභාසිත්ථා¹ති.

නාලපුටථෙත්ථරගාථා.

තසසුද්දනං:

පඤ්ඤාසමිති නිපාතමිති එකො නාලපුටො සුමි
 ගාථාගො තත්ථ පඤ්ඤාස පුන පඤ්ච ව උතතරිතති.

පඤ්ඤාසනිපාඨො නිට්ඨිතො.

1. අවට්ඨිතෙන - සෘෂා. 2. නිබ්බන්ධං - සෘෂා 3. තනු - සෘෂා, PTS.
 4. පාටුස අබ්ගමාලීනිං - සෘෂා, PTS. 5. රමිසංසි - සෘෂා, PTS. 6. ඝෙවකා - PTS

60. සට්ඨිනීපානො.

60. 1. 1

- 1151. අරඤ්ඤකා පිණ්ඩපානිකා උඤ්ජාපත්තාගතෙ රතා,
දුලෙච්චි මච්චුනො සෙහං අජ්ඣතං සුඝමායිතා.
- 1152. අරඤ්ඤකා පිණ්ඩපානිකා උඤ්ජාපත්තාගතෙ රතා,
ධුනාම¹ මච්චුනො සෙහං නලාගාරො'ව කුඤ්ඤරො.
- 1153. රුක්ඛමුලිකා සාතනිකා උඤ්ජාපත්තාගතෙ රතා,
දුලෙච්චි මච්චුනො සෙහං අජ්ඣතං සුඝමායිතා.
- 1154. රුක්ඛමුලිකා සාතනිකා උඤ්ජාපත්තාගතෙ රතා,
ධුනාම මච්චුනො සෙහං නලාගාරො'ව කුඤ්ඤරො.
- 1155. අට්ඨිකඛිකාලකුටිකො² මංඝනහාරුසිඛිනො,³
ධීරජ්චු පුරෙ දුග්ගකෙඛි පරගතො මමායනො,
- 1156. ගුඵහසොත තවොතඤ්ඤි උරගණ්ඨි⁴ පිසාචිනී,
නච සොතානි තෙ කායෙ යාති සද්දනති සබ්බද.
- 1157. තච සරීරං නචසොතං දුග්ගකිකරං පරිබ්බකං,⁵
භික්ඛු පරිචජ්ජයතෙ තං මිලුගඤ්ච⁶ යථා සුචිකාමො.
- 1158. එචං චෙ තං ජනො ජඤ්ඤ යථා ජානාමි තං අහං,
අරකා පරිචජ්ජයග්ග ගුඵච්චානො'ව පාටුතෙ.
- 1159. එචමෙතං මහාචීර යථා සමිණ්ඨ හාසසී,
එඤ්ච චෙකෙ විසීදනති පඛකමිනී'ව ජරග්ගචො.
- 1160. අකාසමහි හලීද්දියා යො මඤ්ඤෙඤ්ච රජෙතචො,
අඤ්ඤෙඤ්ච චා'පි රභෙගන විසාතුදයමෙච තං.
- 1161. තදුකාසසමං විතතං අජ්ඣතං සුඝමායිතං,
මා පාපවිතො අහතී' අග්ගිබ්බකිං'ව පකඛිමා.

1. ධුනාමු - ඝා 2. අට්ඨිකඛිකාලකුටිකො - සීමු 1, 2
 3. මංඝනහාරුපසිඛිනො - ඝා, PTS 4. මංඝනහාරුපසිඛිනො - ට
 4. උරගණ්ඨි - සීමු 1, 2, ප 5. දුග්ගකිකං පරිචජ්ජයග්ග - ඝා,
 දුග්ගකිකං භරිපරිබ්බකං - PTS 6. මිලුගංච - PTS
 7. අහරී - PTS. අහති - ට

- 1162 පසස විතතකතං තිමබං අරුකායං සමුසසිතං,
අතුරං බහුසඛකපපං යසස නන්ති ධුවං සීති.
- 1163. පසස විතතකතං රූපං මණිනා කුණ්ඩලෙන ව,
අට්ඨිං නවෙන ඕනඤ්ඤං සහ වජේහි සොහති.
- 1164. අලතතකකතා පාද ඉමං චුණ්ණකමකඛිතං,
අලං බාලසස මොහාය නො ච පාරගවෙසිනො.
- 1165. අට්ඨපාදකතා කෙසා නෙතතා අඤ්ජනිමකඛිතා,
අලං බාලසස මොහාය නො ච පාරගවෙසිනො.
- 1166. අඤ්ජනීච නවා විතතා පුභිකායො අලඛිකනො,
අලං බාලසස මොහාය නො ච පාරගවෙසිනො.
- 1167. ඔදහි මිගවො පාසං නාසද වාගුරං මිගො,
භුක්ඛා නිවාපං ගච්ඡාමි කන්දනෙන මිගබ්බකිකෙ.
- 1168. ජිනො පාසො මිගවසා නාසද වාගුරං මිගො,
භුක්ඛා නිවාපං ගච්ඡාමි සොචනෙන මිගලුඤ්ඤකෙ.
- 1169. තදසි යං හිංසනකං තදසි ලොමහංසනං,
අනෙසාකාරසමපනෙන සාරිපුඤ්ඤමති නිබ්බුතෙ.
- 1170. අතිච්චා වන සඛිධාරා උපපාදවසගචමිනො,
උපපජ්ඣා නිරුජ්ඣන්ති තෙසං චූපසමො සුඛො.
- 1171. සුඛමං තෙ පටිච්ජකන්ති¹ වාලසසං උසුනා යථා,
යෙ පඤ්චකඛිනො පසසන්ති පරතො හො ච අත්තනො.
- 1172. යෙ ච පසසන්ති සඛිධාරෙ පරතො නො ච අත්තනො
පච්චබ්භාබිංසු නිපුණං වාලසසං උසුනා යථා.
- 1173. සන්තියා විය ඔමට්ඨො ඛය්‍යමානො'ව මන්තෙ
කාමරාගප්පහානාය සනො හික්ඛු පබ්බජේ.
- 1174. සන්තියා විය ඔමට්ඨො ඛය්‍යමානො'ව මන්තෙ
භවරාගප්පහානාය සනො හික්ඛු පට්ඨබ්බජේ.
- 1175. වොදිනො භාවතතොතන සරීරන්තිමධාරිනා
මිහාරමාභූපාසාදං පාදඛිගුට්ඨෙන කමපසිං.

1 සුඛමං.පට්ච්ජකන්ති - PTS

- 1176. නසිදං ජිපිලමාරබ්බ නසිදං අපෙපන ථාමසා,
නිබ්බානමගිගනනබ්බං සබ්බගජ්ජමොචනං.
- 1177. අයං ච දහරො හිකචු අයමුහනමපොරිසො,
ධාරෙකී¹ අනතිමං ඡෙදහං ජෙතා;² මාරං සවාහිතිං³
- 1178. විවරමනුපතනති විජ්ජතා වෙහාරස්ස ච පණ්ඩවස්ස ච,
නගවිවරගතො'ව⁴ ක්කියති පුතො; අපචරිමස්ස තාදිතො.
- 1179. උපසනො; උපරතො පනතසෙනාසනො මුහි,
දායාදෙ චුඤ්ඤපට්ඨස්ස බුහමුහා; අභිවජ්ජිතො;
- 1180. උපසනං උපරතං පනතසෙනාසනං මුහිං,
දායාදං චුඤ්ඤපට්ඨස්ස වජ්ජ බුහමණ් කස්සපං
- 1181. යො ච ජාතිසතං ගචේඡ සබ්බා බුහමණ්ජාතියො,
සොඡචියො;⁵ වෙදසම්පනො; මනුසෙසසු පුතපුතං.
- 1182. අජ්ඣායකො'පි චෙ අස්ස තිණ්ණං වෙදන පාරගු,
ඵතස්ස වජ්ජනායෙතං⁶ කලං නාගඝති සොලසිං.
- 1183. යො සො අට්ඨවිමොක්ඛාති පුරෙහතතං අඵස්සයි⁷,
අනුලොමං පරිලොමං තතො පිණ්ඩාය ගච්ඡති.
- 1184. තාදිසං හිකචුං මා හති මාතො;තං ඛණී බුහමණ්,
අභිපපසාදෙහි මනං අරහනතමහි තාදිතො;
බිපාං පඤ්ඤලිකො; වජ්ජ මා තෙ විජචි මජ්ඣං.
- 1185. නෙසො;⁸ පස්සති සඤ්ඤමං සංසාරෙන පුරකඛතො,
අධොගමං⁹ ජම්භපථං කුම්භගමනුධාවති.¹⁰
- 1186. කිම්'ව මිලකසලලිතො;¹¹ සඛ්ඛාරෙ අගිඡ්චිඡිතො;
පගාලොකා ලාහසකකාරෙ තුචේජා ගච්ඡති පොභිලො;¹²
- 1187. ඉමං ච පස්ස අයතනං සාරිපුතං සුදස්සනං,
විඡ්ඡිතං උහතො;භාගෙ අජ්ඣතනං සුසමා හිතං.
- 1188. විසලං බිණ්ණසංයොගං තෙවිජ්ජං මච්චුභාසිතං,
දකඛිණේයාං මනුස්සා;තං පුඤ්ඤකෙඛතං අනුතතරං.

1. ධාරෙපි - සිමු. 1, 2. 2. ජෙතා - සිමු. 1, 2. 3. සවාහනං - සිමු. 1, 2.
 4. නගවිවරගතො - ව - සා; PTS 5. සොඡචියො - සිමු. 1.
 6. වජ්ජනායෙතං - සිමු. 1, 2 සා; PTS 7. පුරෙහනතමපසසි - සිමු. 1, 2.
 8. නෙසො - PTS 9. අභිවකමං - සා; PTS 10. කුම්භගමනුධාවති - PTS
 11. මිලකපලිතො - සා. 12. පොභිලො - PTS.

- 1189 එතෙ සමඛනුලා දෙව්‍යා ඉද්ධිමනොතා යසසසිනො
දසදෙවසහසසානි සබ්බෙ චුභමපුරොතිතා
මොග්ගලානං නමසානතා තිට්ඨනති පඤ්ඤාලීකතා.
- 1190. නමො තෙ පුරිසාඡඤ්ඤා නමො තෙ පුරිසුභතම
යසස තෙ ආසව්‍යා ඛිණා දකඛිණෙයොසා'සි මාරිස.
- 1191. පුඡ්ඤො නරදෙවෙන උපපනොතො මරණාහිභු
පුඤ්ඤාරිකං'ච තොයෙන සඛිඛාරෙනොපලීපතා¹
- 1192. යසස මුහුභොතන² සහසසධා ලොකො සංචීදිතො සමුභමකපෙසා වසි
ඉද්ධිගුණෙ චුහුපපාතෙ කාලෙ පසසති දෙවතා ස හිකඛු.
- 1193. සාරිපුභොතා'ච පඤ්ඤාය සීලෙන උපසමෙත ව
යො'පි පාරඛගතො හිකඛු එතා'චපරමො සියා.
- 1194. කොට්ඨකසහසසසස ආතතභාවං ඛණෙන නිමමිනෙ³
ආහං විකුඛඛනාසු කුසලො වසීභුතොවති ඉද්ධියා.
- 1195 සමාඛිවිඡ්ඡාචසිපාරමිං ගතො⁴
මොග්ගලානගොතොතා ආසිතසස සාසනෙ
ධිරො සමුච්ඡිද්දි සමාහිතීඤ්ඤියො
නාගො යථා පුතිලතා'ච ඛනිහං
- 1196. පරිච්ඡේණො මයා සත්ථා කතං බුද්ධියා සාසනං
මහිතො ගරුකො භාරො භවනෙනති සමුභතා.
- 1197. යසසත්ථාය පබ්බඡිතො ආගාරසමානගාරිතං
සො මෙ අනෙථා අනුපපතොතා සබ්බසංයොඡනකඛියො
- 1198. කිද්දිසො නිරයො ආසි යත්ථ දුසසී අපචචථ
විධුරං සාවකමාසඡ්ඡ කකුසකිං ච බ්‍රාහ්මණං
- 1199. සත ආසි අයොසඛකු සබ්බෙ පචචතතවෙදතා
ඡ්ඡිකො නිරයො ආසි යත්ථ දුසසී අපචචථ
විධුරං සාවකමාසඡ්ඡ කකුසකිං ච බ්‍රාහ්මණං

1. සඛිඛාරනුපලීපතා - සිමු 1. 2 2. මුහුභොත - PTS 3. නිමමිනෙ - සිමු 1, 2
4 වසිපාරමිගතො - PTS.

- 1200. යො එතමහිජානාති හිකඛු බුඛාසස සාවකො; තාදිසං හිකඛුමාසජ්ජ කණ්ඨ දුක්ඛං නිගච්ඡයි
- 1201. මජ්ඣෙකරසස¹ නිට්ඨන්ති විමානා කප්පට්ඨායිනො² වෙඵරිගචණණො රුචිරා අච්චිමනොතා; පහසාරා; අච්ඡරා; තත්ථ නච්චන්ති පුඤ්ඤානානචණණීයො
- 1202. යො එතමහිජානාති හිකඛු බුඛාසස සාවකො; තාදිසං හිකඛුමාසජ්ජ කණ්ඨ දුක්ඛං නිගච්ඡයි.
- 1203. යො වෙ බුඛොන වොදිනො; හිකඛුසඛසස පෙක්ඛනො; මීභාරමානුපාසාදං පාදඛගුට්ඨෙන කම්පසං³
- 1204. යො එතමහිජානාති හිකඛු බුඛාසස සාවකො; තාදිසං හිකඛුමාසජ්ජ කණ්ඨ දුක්ඛං නිගච්ඡයි.
- 1205. යො වෙජ්ජන්තපාසාදං පාදඛගුට්ඨෙන කම්පසි ඉඤ්චලොක්ඛපඤ්ඤො; සංවෙජ්ජයි ච දෙවතා.
- 1206. යො එතමහි ජානාති හිකඛු බුඛාසස සාවකො; තාදිසං හිකඛුමාසජ්ජ කණ්ඨ දුක්ඛං නිගච්ඡයි.
- 1207. යො වෙජ්ජන්තපාසාදෙ සකකං සො පරිපුච්ඡති අපි අච්චිසො ජානාසි තණ්හකඛගච්චුතතියො; තසස සකෙකා; විශාකාසි පඤ්ඤං පුට්ඨො; යථාතථං.
- 1208. යො එතමහිජානාති හිකඛු බුඛාසස සාවකො; තාදිසං හිකඛුමාසජ්ජ කණ්ඨ දුක්ඛං නිගච්ඡයි.
- 1209. යො බුහමානං පරිපුච්ඡති සුඛමමායං සීනො⁴ සහං අජ්ජා'පි තාච්චිසො; සා දිට්ඨි යා තෙ දිට්ඨි පුරෙ අභු පසසසි චිතිචතනනං බුහමලොකෙ පහසාරං.
- 1210. තසස බුහමා; විශාකාසි පඤ්ඤං පුට්ඨො; යථාතථං න මෙ මාරිස සං දිට්ඨි යා මෙ දිට්ඨි පුරෙ අභු.
- 1211. පසසාමි චිතිචතනනං බුහමලොකෙ පහසාරං; සො'හං අජ්ජ කතං චජ්ජං අහං නිවොට්ඨි සසසකො.
- 1212. යො එතමහිජානාති හිකඛු බුඛාසස සාවකො; තාදිසං හිකඛුමාසජ්ජ කණ්ඨ දුක්ඛං නිගච්ඡයි.
- 1213. යො මහානෙරුභො; කුට්ටං විමොකෙඛන අථසසසි චනං පුඛඛවිදෙදහානං යෙ ච භුමිසයා හරා.

1. මජ්ඣෙකරසස - සා, PTS 2. කප්පට්ඨායිනො - සිඡු 1, 2.
 3. කම්පසං - සිඡු 1, 2. 4. අභිසො - PTS

- 1214. යො එතමභිජානාති භික්ඛු බුද්ධියා සාවකො
තාදිසං භික්ඛුමාසජ් කණ්ඨ දුක්ඛං නිගච්ඡයි.
- 1215. හ වෙ අග්ගි චෙතසති අභං බාලං ඛහාමිති,
බාලො'ව ජලිතං අග්ගිං අසජ්ජන පදයාති.²
- 1216. එවමෙව තුචං මාර අසජ්ජන³ නථාගතං
සයං දභියාසි අත්තානං බාලො අග්ගිං'ව සමුද්ධං.
- 1217. අපුඤ්ඤං පසචි මාරො අසජ්ජන නථාගතං
කිනචු මඤ්ඤයි පාපිම හ මෙ පාපං විපච්චති.
- 1218. කරතො තෙ විසතෙ⁴ පාපං චිරරතතාය අත්තක
මාර නිබ්බිදු බුද්ධිමහා අසං මාකාසි භික්ඛුසු.
- 1219. ඉති මාරං අතජේසි භික්ඛු හෙසකලාවතෙ
තතො සො දුම්මතො යකෙඛා තජේවනනරධායථා'ති.⁵

ඉථං සුදා අයසමා මහාමොග්ගලාතො ථෙරො ගාථායො
අභාසිත්ථා'ති.

මහා මොග්ගලානිජේරගාථා

භස්සද්දානං:

සට්ඨිකමති නිපාතමති මොග්ගලාතො මහිද්ධිකො
ථකො'ව ථෙරො ගාථායො අට්ඨසට්ඨි හවනති තා'ති.

සට්ඨිනිපාතො නිට්ඨිතො.

1. බාලො ම - ඝෟ, PTS. 2. පඛයාති - ප
3. අසජ්ජනං - PTS, 4. විසතො - සිච්ච, 1, 2. ඝෟ, PTS.
5. තජේවනනරධායති - PTS.

70. මහානිපාතො.

70. 1. 1

- 1220. නිකඛන්තං වන මං සන්තං අගාරසමානගාරියං¹
විතක්කා උපධාචනාහි පගබ්බා කණ්හතො ඉමෙ.
- 1221. උක්ඛපුත්තා මහිසාසා සිකඛිතා දුලුඛධම්මිනො²
සමන්තා පරික්ඛරෙය්‍යං සහසං අපලාසිනං.
- 1222. සචෙ'පි එත්තකා භියොසා ආගමිසානනි ඉඤ්ඤො
නෙව මං බ්‍යාධිසිසානනි ධම්මෙ සමහි පඨිට්ඨිතං.³
- 1223. සකඛිති මෙ සුභං එතං⁴ බුද්ධිසාදිච්චබ්බුතො
නිබ්බානගමනං මග්ගං තඤ්ඤ මෙ නිරතො මනො.
- 1224. එවං චෙ මං⁵ විහරන්තං පාපිම උපගච්ඡසී
තථා මච්චු කරිසාසාමි න මෙ මග්ගමපි දකඛසී⁶.
- 1225. අරහිං රහිං ච පභාය සබ්බසො ගෙභෙසිතං ච විතක්කං
චනථං න තරෙය්‍ය කුභිඤ්ඤී නිබ්බන්තථො⁷ අචන්තථො ස භික්ඛු ⁸
- 1226. ගමිධ පඨිචං ච වෙභාසං රූපගතං ජගනොගධං කිඤ්ඤී
පරිජ්ඣති සබ්බමනිච්චං එවං සමෙච්ච චරනාහි මුත්තතා.⁹
- 1227. උපඨිසු ජනා ගඛිතාසෙ දිගඨං සුතෙ¹⁰ පරිසෙ ච මුතෙ ච
එතඤ්ඤ විනොදය ඡන්දමනෙජ්ඣ යො හෙඤ්ඤ න ලීපති මුති තමාහු
- 1228. අඨං සට්ඨිසිතා සවිතක්කා පුඤ්ජනතායං¹¹ අධම්මා නිවිට්ඨා
න ච වග්ගගතසා¹² කුභිඤ්ඤී නො පන දුට්ඨුලලාගාහි¹³ ස භික්ඛු.

1. අගාරසමා අනගාරියං - PTS
 3. සමමහි පඨිට්ඨිතො - PTS 4. සකිංසි - ස්‍යා, PTS 5. එවං චෙ - PTS
 6. මග්ගං උදිකඛසී - ස්‍යා, PTS 7. නිබ්බන්තථා - PTS 8. ස භි භික්ඛු - PTS.
 9. මුත්තතා - ස්‍යා, PTS 10. දිග්ඨසුතෙ - PTS 11. පුඤ්ජනතායං - PTS
 12. වග්ගගතසා - ස්‍යා, PTS 13. දුට්ඨුලලාගාහි - ස්‍යා පදුලලාගාහි - PTS

- 1229. දබ්බො විරරතනසමාහිතො¹ අකුභකො නිපකො අපිභාලු,
සනතං පදං අජ්ඣගමා මුනි පට්ඨව පරිනිබ්බුතො කඛ්ඛති කාලං
- 1230. මානං පඡහස්ස ගොතම මානපථං ච ඡහස්ස අසෙසං
මානපථමති² සමුච්ඡිතො විපට්ඨිසාරී හුචා විරරතනං
- 1231. මකෙඛන මකඛිතා පඡා මානභතා නිරයං පපතනති³
සොචනති ඡනා විරරතනං මානභතා නිරයං උපපතනා
- 1232. න හි සොචති හිකඛු කදුචි මඤ්ඤාජනො සමමා පට්ඨනො
කිත්ති ච සුඛං චානුභොති ධම්මදසො⁴ති තමාහු තථතනං.
- 1233. තසමා අබ්ලො පධානචා⁴ නීවරණාති පභාය විසුඤ්ඤො
මානං ච පභාය අසෙසං විජ්ජායනතකරො සමිතාචී.
- 1234. කාමරාගෙන ඛය්‍යාමි විතතං මෙ පරිඛය්‍යති
සාධු නිබ්බාපනං බුඬි අනුකම්පාය ගොතම.
- 1235. සකුඤ්ඤය විපරියෙසා විතතං තෙ පරිඛය්‍යති
නිමිතතං පරිචජේජ්ඣ සුභං රාගුපසංහිතං.
- 1236. සඬ්ඛාරෙ පරතො පස්ස දුකඛතොමා ච අතතතො
නිබ්බාපෙහි මහාරාගං මා ඛය්‍යිතො පුතපුතනං.*
- 1237. අපුභාය විතතං භාවෙහි ඵකඤ්ඤං සුසමාහිතං
සතු කායගතාතසාදු නිබ්බිදුබහුලො භවි.
- 1238. අනිමිතකඤ්ඤා භාවෙහි මානානුසයමුජ්ජහ
තතො මානාහිසමයා උපසනෙතා චරියාසී.
- 1239. නමෙච වාචං භාසෙය්‍ය යායතතානං න තාපසෙ.
පරෙ ච න විහිංසෙය්‍ය සා වෙ වාචා සුභාසිතා.
- 1240. පියවාචමෙච භාසෙය්‍ය යා වාචා පටිනජ්ඣතා
යං අනාදාය පාපානි පරෙසං භාසතෙ පියං.
- 1241. සච්චං වෙ අමතා වාචා ඵස ධම්මො සනතතතො
සච්ච අජෙථ ච ධම්මෙ ච අාහු සහොතා පතිට්ඨිතා.
- 1242. යං බුඤ්ඤො භාසති වාචං ඛෙමං නිබ්බානපතතියා
දුකඛස්සනතකිරියාය සා වෙ වාචානමුතතමා.

1. විරරතනං සමාහිතො - ස්‍යා, PTS 2. මානපථමති - ස්‍යා
3. පතනති - ස්‍යා, PTS 4. ඉධම්මානචා - ස්‍යා, PTS * PTS. පොථසෙ නචී

- 1243. ගමහිරපඤ්ඤා මෙධාවී මග්ගොමග්ගස්ස කොවිදෙද
සාරිපුතො: මහාපඤ්ඤා ධම්මං දෙසෙති භික්ඛුනං
- 1244. සබ්බිකොනන'පි දෙසෙති විජා'රෙන'පි භාසති
සාලිකාසිව්¹ නියොසාසො පටිභානං උද්දිරසී²
- 1245. තස්ස තං දෙසගනනස්ස සුඤ්ඤා³ මධුරං ගිරං
සරෙන රජනීයෙන සචනීයෙන වග්ගනා,
උදග්ගවිතතා: මුද්දිතා: සොතං ඔථෙවනති භික්ඛවො.
- 1246. අජ්ජ පණ්ණරසෙ විසුද්ධියා: භික්ඛු පඤ්ඤාසතා: සමාගතා:
සංගොජ්ඣබන්ධනවර්දො අනීසා: බිණ්පුනබහවා: ඉසී
- 1247. වක්ඛවතති යථා: රාජා: අමච්චපරිච්චාදිනො:
සමනතා: අනුපරියෙති සාගරනතා: මහිං ඉමං.
- 1248. ඵචං විජිතසබ්බාමං සන්චාභං අනුතතරං
සාචකා: පසිරුපාසනාති තෙවිජ්ජා: මච්චුභාසිනො.
- 1249. සසෙබ්බ ගභවතො: පුතතා: පලාසෙත්ථ⁴ හ විජ්ජති
තණ්හාසලුස්ස හනතාරං වජෙදො ආදිච්චබන්ධනං
- 1250. පරොසහස්සං භික්ඛුනං සුගතං පසිරුපාසති
දෙසෙනතං විරජං ධම්මං තිබ්බානං අකුතොභයං.
- 1251. සුඤ්ඤාති ධම්මං විමලං⁵ සමමාසමුද්ධිදෙසිතං
සොභති වත සමුද්ධො: භික්ඛුසබ්බපුරකවිනො.
- 1252. නාභනාමොසි ගභවා: ඉසීනං ඉසීසතතමො,
මහාමෙසොව හුන්ධොසා සාචකො අභිවස්සති⁶
- 1253. දිවාච්චාරානික්ඛමම සන්චුදාසනකමානා:
සාචකො: තෙ මහාචීර පාඤ්ඤා වජුති වසිතිසො.
- 1254. උම්මග්ගපථං මාරස්ස අභිභුග්ග වරති පභිජ්ජ බිලාති
තං පස්සථ බන්ධනපමුඤ්ඤාකරං අසිතං'ච භාගසො: පටිභජ්ජ.⁷
- 1255. ඔසස්ස හි නිත්ථරණත්ථං අනෙකවිභිතං මග්ගං අක්ඛාසි
තසමිඤ්ඤා අමතො අක්ඛාතො ධම්මදසා: සීතා: අසංගීරා.
- 1256. පජ්ජාතකරො: අභිවිජ්ඣා ධම්මං⁸ සබ්බවසීතීනං අභික්ඛමමඤ්ඤා⁹
ඤ්ඤා: ච සච්ඡිකන්ධා: ච අග්ගං සො දෙතසී දසද්ධානං.

1. සාලිකාසෙව - සො, PTS. 2. උද්දිරසී - සො PTS 3. සුඤ්ඤා - PTS.
 4. පලාපො ඵථ - PTS 5. විසුද්ධං - සො PTS 6. අභිවස්සති - PTS
 7. පටිභජ්ජාසිවිපාඨො: 8. අභිවිජ්ඣා - PTS. 9. අභික්ඛමමඤ්ඤා - සීමු. 1, 2.

- 1257. එවං සුදෙසිතෙ ධම්මෙ
කො පමාදෙ විජානනං ධම්මං
නගමා හි තස්ස භගවතො සාසනෙ
අපාමනො: සද්ද නම්ස්සම්භුසිකෙඛ
- 1258. බුද්ධානුබුද්ධො: යො ථෙරො කොණ්ඩඤ්ඤා තිබ්බතිකම්මො:¹
ලාභී සුඛවිහාරානං විවෙකානං අභිණ්ණසො.
- 1259. යං සාවකෙහ පනතබ්බං සඤ්ඤාසනකාරිනා
සබ්බස්ස නං අනුපාතනං අපාමිතස්ස සිකම්මො:²
- 1260. මහානුභාවො තෙවිජේජා: වෙතොපරිටකොවිදෙ
කොණ්ඩඤ්ඤා බුද්ධියාදෙ පාදෙ වඤ්ඤා සඤ්ඤො.
- 1261. නගස්ස³ පස්ස අසීනං මුනිං දුක්ඛස්ස පාරගු
සාවකා පසිරාපාසනති තෙවිජා: මච්චුභාසිනො
- 1262. වෙතසා අනුපරිටෙති මොග්ගලානො මහිද්ධිකො
විතනං තෙසං සමනෙසං විපාමුතනං තිරුපධිං.
- 1263. එවං සබ්බවගසම්පන්නං මුනිං දුක්ඛස්ස පාරගු
අනෙකාකාරසම්පන්නං පසිරාපාසනති ගොතම්.
- 1264. චඤ්ඤා යථා විගතවලාහකෙ නගෙ
විරොචති විතම්ලො'ව භානුමා
එඛිං'පි අභිතිරස නිං මහාමුනි
අතිඥාවසි සසසා සබ්බලොකං.
- 1265. කාවොග්ගතා විචරිමන පුබ්බෙ ගාමා ගාමං පුරා පුරං
අථද්දසාමි⁴ සලබ්බධිං සබ්බධම්මාන පාරගුං.
- 1266. සො මෙ ධම්මදෙසෙසි මුනි දුක්ඛස්ස පාරගු
ධම්මං සුඤ්ඤා පසිද්ධිමන අභිඤ්ඤා නො උදපජ්ජථ.
- 1267. නස්සාගං වචනං සුඤ්ඤා ධර්මො අයතනාති ච
ධාතුයො ච විද්ධිමන පබ්බජිං අනගාරිගං.
- 1268. ඛහුතනං⁵ වත අනාග උපපජ්ජන්ති නථාගතා
ඉඤ්ඤානං පුරිසානං ච යෙ තෙ සාසනකාරකා.
- 1269. තෙසං ඛො වත අනාග ඛොධිමජ්ඣගමා මුනි
භික්ඛුණං භික්ඛුනීනං ච යෙ නියාමිගතද්දසා.⁷

1. තිබ්බතිකම්මො - සිමු. 1, 2. ට. 2. සිකම්මො - මජ්ඣ. 3. නාගස්ස - සසා, PTS 4. අථද්දසාමි - සසා, PTS 5. සද්දා - PTS 6. ඛහුතනං - භබ්බථ 7. නියාමිගතද්දසා - සසා PTS

- 1270. සුදෙසිතා චකක්ඛමිතා බුද්ධොභ්‍යදිච්චබක්ඛුතා
චකතාරි අරියසච්චාති අනුකම්පාය පාණීනං.
- 1271. දුක්ඛං දුක්ඛසමුපාදං දුක්ඛස්ස ච අතික්කමිං
අරියං චරිඨබ්බිකං.¹ මග්ගං දුක්ඛුපසමිගාමිනං.
- 1272. එවමේතෙ තථා චුතතා දිට්ඨා මේ තෙ යථා තථා
සදෙතො මේ අනුප්පතො කතං බුද්ධස්ස සාසනං.
- 1273. ස්වාගතං චත මේ අයි මිමි බුද්ධස්ස සන්තිකෙ
සංවිභවෙනාසු² ධම්මෙසු යං සෙට්ඨං නදුපාගමිං.
- 1274. අභිඤ්ඤාපාරමිප්පතො සොකඛායා විසොඛිතා³
තෙවිජේජා ඉද්ධිපතොමහි චෙතොපරියකොච්ඤෙ.
- 1275. පුච්ඡාමි සත්ථාරමභොමපඤ්ඤං
දිට්ඨො'ව ධම්මෙ ගො විච්චිච්ඡානං ඡේත්ථා
අඤ්ඤාච්චෙ කාලමිකාසි තික්ඛු
ඤ්ඤො යසස්සි අභිතිබ්බුතතො.
- 1276. තිද්‍රොධිකප්පො ඉති තස්ස භාමිං,
තයා කතං භගවා බ්‍රාහ්මණස්ස
සො'හං⁴ නමස්සං අචරිං මුත්තාපෙධො⁵
ආරභිපිරිගො දළභධම්මදස්සි
- 1277. නං සාචකං සක්ක මගං'පි සබ්බෙ
අඤ්ඤාතුමිච්ඡාමි සමන්තචකක්ඛු
සම්මිච්චිතා⁶ හො සචනාය සොතා⁷
තුචං හො⁸ සත්ථා නිමක්ඛුතතරොසි.
- 1278. ඡිජද හො¹⁰ විච්චිච්ඡානං බ්‍රාහ්මී මේතං
පරිතිබ්බුතං ඡච්චදග භූරිපඤ්ඤා
මජේඛ'ව හො භාස සමන්තචකක්ඛු
සකෙකා'ව දෙචොභ සහස්සතෙතො.
- 1279. ගෙ කෙචි ගත්ථා¹¹ ඉධි මොගමග්ගා
අඤ්ඤාණපකඛා විච්චිච්ඡානා¹²
තථාගතං පත්ථා න තෙ භවන්ති
චකක්ඛං හි එතං පරමිං නරානං.
- 1280. හො චෙ හි ජාතු පුරිගො කිලෙගෙ
වාතො යථා අබ්බසනං විහාහෙ¹³
තමොචස්ස තිච්චිතො¹⁴ සබ්බලොකො
ජොඤ්ඤො'පි න පහාසෙග්ගං.¹⁵

1 අරියච්චිබ්බිකං - PTS 2 සම්භවෙනාසු - සිමු 1, 2, 3 විසොඛිතො - සා, PTS
 4 සො හං - PTS 5 මුත්තාපෙධො - සා, 6 සම්මුච්චිතා - සා,
 7 භෙතුං - සිමු, 8 සො හං - PTS 9 හු - සා, PTS
 10 ඡිජෙද'ව - සා, PTS 11 ගකො - සා, PTS 12 විච්චිච්ඡානං - PTS
 13 විහවෙ - සිමු 1, 2 14 නිබ්බුතො - සා, PTS 15 නපපහාසෙග්ගං - සිමු 1, 2

- 1281. ධිරා ච පජේතාකකරා හවනති
තං තං අහං වීර¹ තථෙච මඤ්ඤා
විපසසිතං ජානමුපාගමිමහා
පරිසාසු² හො ආවිකරොහි කපං.
- 1282. බ්වසං ගිරං එරග වග්ගා වග්ගා
හංහො'ච පග්ගාහා සතිකං නිකුජ
බ්ඤ්ඤාසරෙහ සුවිකපපිතෙහ
සබ්බෙ'ච හෙ උජ්ජගතා සුඤ්ඤාම.
- 1283. පහිනජාතිමරණං අසෙසං
නිග්ගාහා ධොහං³ පටිච්චදියාමි⁴
න කාමකාරො හි⁵ සුජ්ජිජ්ජනාහං
සබ්බෙග්ගාකාරො'ච තථාගතාහං.
- 1284. සමපනනවෙග්ගාකරණං තවෙදං
සමුජ්ජපඤ්ඤාසා⁶ සමුග්ගාහිතං
අගමඤ්ඤාචි පච්චිමො සුඤ්ඤාමිතො
මා මොහසි ජානමහොමපඤ්ඤා.
- 1285. පරොචරං⁷ අරිඤ්චමමං විදිකා
මා මොහසි ජානමහොමවීර⁸
චාරිං යථා සමමති සමමතතො
චාචාහිකඛාමි සුතං පවසා.⁹
- 1286. යදඤ්චකං¹⁰ බ්වගමවරිතං අචාරි
කපායගතො කච්චි සතං අමොසං
නිබ්බාසි සො ආදු සඋපාදිසෙසො¹¹
යථා විමුතොතා අසු තං සුඤ්ඤාම.
- 1287. අචේජච්චි තණ්හාං ඉධ නාමරුපෙ (ඉති හගවා)
තණ්හාය සොතං දීඝරතනාභුසසිතං
අතාරි ජාතීං මරණං¹² අලොසං
ඉච්චබ්වචි හගවා පඤ්ඤාසෙට්ඨා.
- 1288. එස සුඤ්ඤා පසිදමි වචො හෙ ඉඝිසතනම
අමොසං කිර මෙ සුච්චං න මං වඤ්ඤාසි බ්වගමඤ්ඤා.
- 1289. යථාචාදි තථාකාරි අභුබ්බාසා සාවමකො
අචේජච්චි මච්චුතො ජාලං තතං මායාවිතො දලහං.

1. ධිර - සා, PTS 2. පරිසාස - සා, PTS.
 3. ධොහං - සිමු 1, 2 ට 4. වඤ්ඤාම - PTS 5. හොහි - සිමු, 1, 2 ට.
 6. සමුජ්ජපඤ්ඤාසා - සා, PTS 7. පරොචරං - සිමු 1, 2 ට
 8. ජානමහොමවීර - PTS 9. සුභසාසිතාහි පාටි. 10. යදඤ්චකං - PTS.
 11. නිබ්බාසි සො අභුපාදිසෙසො - සිමු 1, 2 නිබ්බාසි සො අභුපාදිසෙසො - මජ්ඣ.
 12. ජාතිමරණං - PTS.

1290. අඤ්ඤා භගවා අදිං උපාදානං කපපියො
අවචගා වත කපාතො¹ මච්චබෙය්‍යං සුදුකතරං

1291. තං දෙවදෙවං වාසුමි පුතතං තෙ අභිපදුතම
අසුජාතං මහාවීරං තාගං තාගං ඕරස'නති

ඉන්ද්‍රං අභග්ගා වඛනිසො ථෙරො ගාථායො අභාසිත්ථා'ති.

වඛනිසසෙවර ගාථා.

තසුඤ්ඤා:

සතතතිමඛි නිපාතිමඛි වඛනිසො පථිභානවා
එකො'ව ථෙරො නත්ඤ්ඤා ගාථායො එකතතති'ති.

මහානිපාථො නිට්ඨිතො.

තසුඤ්ඤා:

සහංගං භොනති තා ගාථා එක නච්චිද්දෙව සතාති ව
ථෙරො ව දො සතා සට්ඨි වතතරො ව පකාසිතා.
සිහහාදං නච්චිතො වුභුසුතො අතාගවා
බෙමනො පාසුඤ්ඤා අභිකඛනි'ව නිච්චිත'ති.

ථෙරගාථාපාළි නිට්ඨිතො.

¹ කපපායො - ගා

මෙරගාථාපාලි

අනුකතමනේකා

- I** അപാദിപാദമുക്തകാമണി
- II** അപാദിപാദമുക്തകാമണി
- III** അപാദിപാദമുക്തകാമണി

I

ගාථාදීපාදානුකතමණිකා

අ	ගාථවකා
අකෙකාධිනො'නුපනාති	502, 503, 504, 505, 506
අකෙකාධියා කුතො කොධො	448
අභාරවො ච කාසාචො	966
අභිහාරිනො දුති දුමා හදනො	527
අච්චිගනති අභොරතා	145
අච්චාරභිමති විරිගමති	638
අචෙත්චි තණතං ඉධි	
හාමිරුපෙ	1287
අචෙත්ථං චිත බුද්ධිතං	1090
අචෙත්ථදිකා පුපුසිලා	113, 601, 1076
අචිතතකං සමාපනො	650
අජ්ජපණ්ණරසෙ විපුඤ්ඤා	1246
අජ්ඣතතඤ්ඤා ඛිනිදා ච	337, 439
අජ්ඣතතඤ්ඤා හ ජාතාති	470, 471, 472
අජ්ඣතතං මෙ සමුට්ඨංග	755
අජ්ඣායකො'පි චො අසා	1182
අජ්ථං ජ්ථමානො	82
අජෙගුච්චං විමුතොති	961
අඤ්ඤතිච නචා චිතා	773, 1023, 1166
අඤ්ඤාමි හං න මුඤ්ඤාමි	750
අඤ්ඤාථා ලොකනාථමති	921
අඤ්ඤාසා හගමා බුද්ධො	995
අඤ්ඤාණමුලගෙදග	418
අඤ්ඤාතමානිනො ඛලෙම	953
අධිපාදකතා කෙසා	772, 1022, 1165
අධිසච්චි සිතා සචිතකතා	1228
අධිසංඛතාලකුටිනො	1155
අධිසංඛතාං සචිතො	570
අධිසං දුට්ඨං ච පුභනති ථසං	783
අත්ඤ්ඤා ජො ජානාති හාසිතසා	374
අත්ඤ්ඤා'ගං විඤ්ඤාපති	703
අත්ඤ්ඤා චිත මෙ බුද්ධො	340
අත්ඤ්ඤා ච චිතො	428
අතිසිතං අතිඋණං	231
අතිගිතා විති බලගතා සාලි	381
අථදුසාසිං සමුද්ධං	622, 912
අථ පාපාති කමමාති	146

අ	ගාථවකා
අථො සිද්ධි සඤ්ඤාතං	741
අද්දා හගමා ආදිං	1290
අඤ්ඤා හ ජානනති ගථාච ඛලෙම	188
අඤ්ඤාචනසො අපාමිජ්ජනො	68
අනො චඛකගතො ආසිං	749
අනො'හං ගතනොනො'ගමි	95
අනතභාථො පුරො ආසිං	910
අනඛකණ්ණ පොසසා	652, 1000
අනනතරං හි ජාතසා	553
අනාකිණ්ණො ගහලොති	1074
අනාගතං ගො පටිගච්චි පසාති	547
අනාසනචරා ථතා	84
අනිකකතාචො කාසාචො	969
අනිච්චා දුකඛනති විපසා	
ගොතිසො	1122
අනිච්චා චිත සඛාරා	1170
අනිච්චාති ගහකාති	183
අනිච්චා හි බලා සඤ්ඤා	247
අනිච්චතඤ්ඤා හාචෙති	1238
අනිසාරණදසාචි	732
අනුකමාග මෙ සත්ථා	560
අනුඤ්ඤා අචපලො	682, 1086
අනුදිට්ඨිතං අපභාහං	754
අනුප්පනො සච්චිකනො	331
අනුච්චිකො පඛිච්චිනො	24
අනුසාරනො සමුද්ධං	354
අනුසාසි මහාචරො	66
අනුසාසි මා අරිගචිතා	334
අනෙකාති සංචාරං	78
අපසංසුතා'ගං පුරිසො	1030
අපච්චිතා සපුරිසෙති	
චණ්ඩිතා	1129
අපච්චිකො චෙච සනතුචෙච	581
අපච්චිකො සාතතිකො	837
අපමිතතසා මෙ සිකඛා	333
අපමානො අනොඛමභවො	599
අපි චෙ ගොති තෙවිජෙජ්ජා	129
අපුඤ්ඤා පහමි මාථො	1217
අඛිලුලා අසගතා විජිතං	321
අඛනතිතසහාසසා	1040

	ගංචඩකං
අ	
අබ්‍යාසාසි සාතතිකෝ	853
අබ්‍යාසාසෙ විහරසි	385
අභිඤ්ඤපාරමිපනෙන්‍යා	1274
අභිඤ්ඤයාං අභිඤ්ඤතං	828
අභිභූතස්‍ය දුකේඛන	967
අභිච්චෙඛා රම්මතලා	1070
අභිසංචෝච නිපතති වයෝ	118
අඛපලලවසඛකාසං	197
අමිඛිලං මධුරස්‍යඤ්ඤ	733
අමෝසං දිවසං කසිරං	451
අයඤ්ඤ දහරෝ හිකච්ච	1177
අයමෝහු පුරාණීයා කුටි	57
අයමිති කප්‍පවෝ කප්‍පවකුරෝ	199
අයෝගෙ යුඤ්ඤමන්‍යානං	320
අයෝනිසුඤ්ඤිකේඛකං	219
අයෝනිසො මහසිකාරං	157
අරඤ්ඤ රුකඛමුලෙ වා	887
අරඤ්ඤ රුකඛමුලෙසු	925
අරණං රඤ්ඤ පහාය	
සබ්බසො	1225
අරහං සුගතො ලොකෙ	185
අරහා දක්‍ෂිණේඤ්ඤොච්චි	336
අරුප දුරඛකම එකචාරි	1127
අලලං සුකඛං වා භුඤ්ඤන්‍යො	982
අලඛකතං සුවසතං	464
අලඛකතා සුවසතා	267, 459
අලතතකකතා පාද	771, 1021
අලඤා විතතසොකකතං	405
අලං කාසිභුකාමස්‍ය	1071
අලං මේ ඵාසුකාමස්‍ය	1072
අවණ්ණඤ්ඤ අසිතතිඤ්ඤ	611
අවජ්ජාතිච්චිතො කායො	578
අවිතකකං සමාපනේනා	998
අස්‍යචෝ හරිතොකාසෙ	217
අසකඛිං චත අත්‍යානං	88
අසණ්ඩයෙසු කප්‍පොසු	202
අසලලීභෙන විකේතන	906
අසංසචෙඛා සාතතිකෝ	860
අසංහීරං අනඛකුපං	649
අසුහාය විතතං භාවෙහි	1237
අසෙයොසා සෙයොමානං	1080
අහං ඛො චෙඵභුඛිකමිං	23
අහං මිඤ්ඤ පකතො	271
අහං සකරණීයොච්චි	1030

	ගංචඩකං
අ	
අභිංසකෝති මේ නාමං	879
අනු භුක්‍යං පුරෙ සඤ්ඤා	246
අනු මුඛස්‍ය දායාදෙ	18
අභො ඛුඤ්ඤා අභො ධමේමා	201
ආ	
ආකාසමහි හලිඤ්ඤා	1160
ආගච්ඡන්‍යාහිඛකාච	450
ආචාරගොචරෙ සුතේනා	590
ආජානීයෙන ආජඤ්ඤා	433
ආකුරං අසුචිං පුච්චං	394
ආදිනවො පාකුරසු	465
ආදි සිලං පතිච්චා ව	612
ආනාපානසති ගස්‍ය	548
ආබ්‍යවෙ මේ සමුප්‍පනේන	30
ආයොගො සබ්බලොකස්‍ය	566
ආරඤ්ඤදිකො සාතතිකො	851
ආරඤ්ඤකා පිණ්ඩපාතිකා	1151, 1152
ආරඤ්ඤදිකාති සෙතාසතාති	592
ආරඤ්ඤදිකො භොහි ව	
පිණ්ඩපාතිකො	1125
ආරඤ්ඤදිකො පතිතනේනා	
	156, 353
ආරඤ්ඤදිකො සාතතිකො	861
ආරහථ තිකඛමිථ	256
ආරම්මණෙ තං ඛලසා	
තිඛිකිතං	1146
ආසන්දිං කුටිකං කන්‍යා	55
ආසාය කසතෙ ඛෙතතං	530
ඉ	
ඉච්චව වොරො අසිමාච්චිඤ්ඤ	869
ඉච්චා ධම්මා අතිච්චා ව	644
ඉති මාරං අතජ්ජසි	1219
ඉතො ඛිතිඤ්ඤා පුච්ච අඤ්ඤචාදිසං	86
ඉතො සත්‍ය නතො සත්‍ය	915
ඉච්චරුපෙ ඉච්චසරෙ	738
ඉච්චි සොභාති සබ්බාති	739
ඉදං පුරෙ විතතමචාරි වාරිකං	
	77, 1135
ඉදං භොනේනා තිසාමේථ	832
ඉදං චන්‍යා සාලච්චෙන	948
ඉඛෙච කිත්තිං ලහති	618

	ගාථාදීපාදානුකතමණිකා
ඉ	
ඉබෙව නිදං ලහති	617
ඉන්ද්‍රියානි මනුසානං	728
ඉන්ද්‍රියානෙව සාරකං	722
ඉන්ද්‍ර භුමා ච ආගන්තුකං	629
ඉමිඤ්ච පසා ආයන්තං	1187
ඉමේ හඤ්ඤානු චර්කිනු	603, 646
උ	
උකකණ්ඨාමි සරීරෙන	718
උකකණ්ඨිනො'පි හ වහෙ	105
උකෙඛපකචචචර්සා	65
උග්ගපුත්තා මහිසාසා	1321
උච්චාචචෙවුපාගෙහි	743
උච්ච මනෙච්චාසාසා	863
උර්කාසාසාසාසාසාසා	958
උරුමහමහි අකඛානෙ	637
උරෙච්චි නිසීද කානියාන	411
උරතමං ධම්මං පනො	712
උරතච්චපිනෙහි ආභාසො	1062
උරතච්චපිනෙහි පච්චාසා	89
උරච්චචමෙස ඵතං	760
උරච්චො චපලො සිකු	681, 1085
උරච්චො උරතලො ඛාලො	973
උරච්චා ච හවිසානති	959
උදකං හි නානති නෙතනිකා	19, 877
උදරාචදෙහකං භුනිා	935
උරතනා සුඛධම්මෙහ	662
උරතලසා පමනකසා	634
උපප්පනෙ සචෙ කොඛො	445
උපපනෙතසු භීපනෙ	76
උපර්කාසාසා උදකං	429
උපර්කාසො මං අචච	14
උපච්චාපෙනති පරිසං	942
උපච්චි තෙ සමතිකකතනා	840
උපච්චි ප්‍ර ජනා ගහිතාසෙ	1227
උපසනතං උපරතං	1180
උපසනතො අනාසාසො	1007
උපසනතො උපරතො	2, 1006, 1007, 1179
උපසමපද ච මෙ ලභා	365
උපාසකුසලෙතො'හං	158
උපාරමාච්චිතො දුමෙමඛො	360, 363

	ගාථාදීපාදානුකතමණිකා
උ	
උපාසිතා සපුරිතා	179
උපෙති ගඛහඤ්ච පරඤ්ච	ලොකං 785
උහගෙහමිදං මරණමේච	1003
උහගෙනෙච සමපනො	295
උහිනනං තිතිච්චනතං	444
උහිනනමත්ථං චරති	443
උමමහපථං මාරසා	1254
උමාච්චපෙචන සමානා	1073
ඵ	
ඵකකා මගං අරඤ්ඤා විහරාම	62
ඵකතිංසෙ ඉනො කපො	218
ඵකපාදෙන අච්චාසිං	284
ඵකපුත්තො අභං ආසිං	473
ඵකපුච්චං චර්කිනා	96
ඵකංසං විචරං කඛා	481
ඵකාතිසො අදුතිසො	341
ඵකාසති සාතතිසො	848
ඵකොපි සඤ්ඤා මේඛාච්ච	240
ඵතං මෙ රුච්චති හොනො	835
ඵතඤ්ච සමතිකකම	894
ඵතමාදීනමං ඤ්ඤා	122, 154 791
ඵතාදීනං කර්කිනා	255
ඵතෙ පච්චිමිකා දුති	906
ඵතෙ සමච්චුලා දෙචා	1087, 1189
ඵචං අනාගතභානං	977
ඵචඤ්ච තං ජනො ජඤ්ඤා	1158
ඵචඤ්ච මං විහරනතං	1224
ඵචං දසකසමපනතං	174
ඵචං නානපාසානමහි	944
ඵචං පඤ්ඤාසො තිත්තා	660
ඵචං මෙ කතකුසාමසා	542
ඵචං මෙ හපච්චකසා	763
ඵචං විජිතකඛාමං	1248
ඵචං විහරමානසා	586
ඵචං සමච්චකසමපනතං	1263
ඵචං සුදෙසිතෙ ධම්මෙ	1257
ඵචමේතං මහාච්ච	1159
ඵචමේතෙ තථා චුත්තා	1272
ඵචා'වෙ භුමං මාර	1116
ඵචා'ගං චතතතෙ කාසො	574
ඵච ඛඤ්ඤා සත්තාගං	543
ඵච හිසො පච්චිමි	673

	ගාථාංග
ඵ	
එක පුස්තක පසිදුම්	1288
එකවර හිසපසු පසිදුම්	115
එකිනෙක ගවුණු	175

ඹ	
මහලොවකිසිකං ගොඩනං	349
මහලොව දැනටිලො	680
මහලොව හි නිකුත්වීම	1255
මධ්‍යම පසුපසු	1079
මදුරු මිනිසුන් පාසං 774, 1024, 1167	
මදුරු වන මේ වනකං	549
මනුෂ්‍යයා වං ඵලයං	25
මරං මදුරු පාසුමකං	317
මලකොටු මේ වනකං	355
මවදුරු පාසුමකං	994

ක	
කවුන් ගොඩනං වනපසුකං	28
කවුන් මධුරුකං	737
කදු අතිවං මධුරුකං	1098
කදු ඉණවං මදුරුකං	1112
කදු හු කවුන් ව ජිවිතං	1106
කදු හු කවුන් මධුරුකං	1103
කදු හු කවුන් මධුරුකං	1109
කදු හු කවුන් මධුරුකං	1110
කදු හු කවුන් මධුරුකං	1100
කදු හු මං කවුන් මධුරුකං	1102
කදු හු මං කවුන් මධුරුකං	1107
කදු හු රුපෙ අතිවං මධුරුකං	1104
කදු හු මං කවුන් මධුරුකං	1105
කදු හු මං කවුන් මධුරුකං	1096
කදු හු මං කවුන් මධුරුකං	1099
කදු හු මං කවුන් මධුරුකං	1097
කදු හු මං කවුන් මධුරුකං	1101
කදු මධුරුකං කවුන් මධුරුකං	1108
කදු මධුරුකං කවුන් මධුරුකං	779

ක	
කවුන් කවුන් මධුරුකං	309
කවුන් කවුන් මධුරුකං	984
කවුන් කවුන් මධුරුකං	421
කවුන් කවුන් මධුරුකං	494, 1017, 1078
කවුන් කවුන් මධුරුකං	1218
කවුන් කවුන් මධුරුකං	1067
කවුන් කවුන් මධුරුකං	822
කවුන් කවුන් මධුරුකං	191
කවුන් කවුන් මධුරුකං	205
කවුන් කවුන් මධුරුකං	671
කවුන් කවුන් මධුරුකං	74, 1009
කවුන් කවුන් මධුරුකං	276
කවුන් කවුන් මධුරුකං	1234
කවුන් කවුන් මධුරුකං	312
කවුන් කවුන් මධුරුකං	787, 1117
කවුන් කවුන් මධුරුකං	790
කවුන් කවුන් මධුරුකං	458
කවුන් කවුන් මධුරුකං	114
කවුන් කවුන් මධුරුකං	1038
කවුන් කවුන් මධුරුකං	661
කවුන් කවුන් මධුරුකං	1265
කවුන් කවුන් මධුරුකං	243, 683
කවුන් කවුන් මධුරුකං	151
කවුන් කවුන් මධුරුකං	475
කවුන් කවුන් මධුරුකං	727
කවුන් කවුන් මධුරුකං	1186
කවුන් කවුන් මධුරුකං	951
කවුන් කවුන් මධුරුකං	597
කවුන් කවුන් මධුරුකං	721
කවුන් කවුන් මධුරුකං	67
කවුන් කවුන් මධුරුකං	933
කවුන් කවුන් මධුරුකං	1198
කවුන් කවුන් මධුරුකං	1061
කවුන් කවුන් මධුරුකං	393
කවුන් කවුන් මධුරුකං	1114
කවුන් කවුන් මධුරුකං	128
කවුන් කවුන් මධුරුකං	109
කවුන් කවුන් මධුරුකං	186
කවුන් කවුන් මධුරුකං	1194
කවුන් කවුන් මධුරුකං	951

කොටස	ගාථාදීපාදානුකකමණිකා
කො:	
කො: හු සෙහාපති ගොතො:	826
කො: මේ අනන්තෝ: අවුණෝ:	757
කො: සො: පාරං: ගතො: ලොකො:	748
කො: හි තසා ජනෙනන්තෝ:	150
බ:	
බතනියා: හොහා: රාජානො:	823
බතනා: ජන්දිකතො: හොති:	1034
බකා: දිව්භා: සථාහුතං:	87
බකා: මායා: පරිඤ්ඤාතා:	261
බලපවර්භතනි සාතනිකො:	850
බිපං: හිරං: එරං: වග්ගවග්ගො:	1482
බිණ්ඨා: ගවනෙනතියා:	708
බිණ්ඨා: ගවො: විභංගො:	1027
බිණ්ඨා: හි මග්ගා: ජාතියා:	135

කොටස	ගාථාදීපාදානුකකමණිකා
භ:	
භව්ඨං: වදෙසි සමණවසිතො:මසි:	866
භතිමනො: සතිමනො:	1054
භතනා:ති පරිමජ්ජිකා:	272
භකං: සකා: සතිමුච්චා:	798
භව්ඨරපඤ්ඤා මොධා:වි:	1243
භහකාරක දිවෙභා:සි:	184
භාමො වා: ඊදි වා: රඤ්ඤා:	991
ගුණවතො:පි සකිකමති:	956
ගුණතිනා:පි සකිකමති:	956
ගුභසොන නවො:නදො:	1156

කොටස	ගාථාදීපාදානුකකමණිකා
ච:	
චකකචතනි සථා: රාජා:	1247
චකකා:හුචතනකො: ජොරො:	1018
චකනුඤ්ඤං: වෙ රාජපෙත්ත:	730
චකනුමසා සථා: අකො:	501
චකනුං: සරිරං: උපහතනි රාණ්ණං:	555
චතනාරි අරියසම්මා:ති:	492
චතනාරො: පඤ්ච අංගො:පෙ:	983
චතනාරො: සතිපට්ඨා:නො:	166
චතුබ්බිපලා:සමසං: අබ්ධිතං:	1148
චන්දො: සථා: විගතචලා:ගකො නගො:	1264
චරකො: තිව්චතො: වා:පි:	452
චාරිකං: අථ වාරිතනං:	591
චාලො උපචාලො සිසුපචාලො:	42

කොටස	ගාථාදීපාදානුකකමණිකා
ච:	
චිත්තනිමිත්තසා කො:විදො:	85
චිරරතනං: චතා:තා:පි:	747
චිරසා: චත මො මනිතො:	868
චිරසා:චිරිචං: චත මං:	290
චුතා: පතනනි පතිතා:	63
චුතූපපා:තං: ජානාමි:	917
චේතසා: අනුපරිසෙති:	1262
චේතො:පරියා:ග ඉද්ධියා:	997
චොදිතො: හාචිතනොනො:	1175
චොරො: අභං: පුරො අසිං:	880
චොරො: සථා: සකිමුච්චො ගතිතො:	786

කොටස	ගාථාදීපාදානුකකමණිකා
ඡ:	
ඡන්තමතිවසාති:	447
ඡද්දනො: හි තදා දිසා:	968
ඡන්තා: මො කුචිකා: සුඛා: තිව්චතා:	1
ඡ එසා:ගතනො හිතා:	116
ඡවිපා:පක චිත්තහදුක:	207
ඡන්ද නො: විචිතිව්ඡං:	1273
ඡන්තා: පාසා: මගචසා:	1025
ඡනො: පාසො: මගචසා:	775, 1168

කොටස	ගාථාදීපාදානුකකමණිකා
ඡ:	
ඡනො ජනමති සම්චදො:	149
ඡාතරා:පෙත පච්ඡන්තා:	299
ඡාතිමදොන මනො:හං:	423
ඡාතියා: සත්තචසොන:	479
ඡාතියා: සත්තචසොනා:හං:	486
ඡාගුච්ඡිතො: මනුසා:නං:	621
ඡාණ්ණං: ව දිසා: දුඛිත ච ඛාසා:තිතං:	73
ඡචතො:වි සප්පඤ්ඤා:	519, 550
ඡචිතං: ව අධමොන:	670
ඡචිතා:නං: පරිකා:රො:	924
ඡේතා: නචුචිතො: සොනං:	837

කොටස	ගාථාදීපාදානුකකමණිකා
ඤ:	
ඤායා:හි ජානා:හි කා:තියා:න:	415
ඨ:	
ඨිතො: අභං: අභිගුලිමාල සබ්බදා:	867

	ගාථාදීපාදානුකකමණිකා
න	
නිකුටු මේ මහනමකඩාහි	168
නිකුටුකුටු වෙහෙර විහාර කතෝසි	
බ්‍රාහ්මණෝ	1132
නවජනනා ආණ්ඩු ආණ්ඩු	744
නකුටු දිසාන ආයතනි	300
නකුටු දිසාන ගාථානි	463
නණනකඩාගිවුටුකක	641
නණනා අවිජ්ජා ව	
පියාපටියකුටු	1130
නණනා පජ්ජෙය්‍ය ඉති	596
නණනා ධනු සමුට්ඨානං	753
නනො කල්‍යාණවාසකරණෝ	368
නනො කාරුණිකෝ සත්ථා	625
නනො විතනං විමුච්චි මේ	270, 274, 302, 319 410
නනො පඤ්ඤා අපුච්චි මං	482
නනො පාසාදිකං ආසි	927
නනො මේ පණ්ඩි ආසි	514
නනො මේ මනසිකාරෝ,	269, 273, 301, 318, 409
නනො මේ සත්ථා පාහෙසි	564
නනො රතනා විවසනෙ	517
නනො සත්ථා නිරංකනි	478
නථා භූ කසාමි ගථා'පි	
ඉසාරෝ	1143 1144
නථෙව ච ලොකෙ ජාතො	701
නදකාසසමං විතනං	1161
නදසි ගං ගිංසනකං	1051, 1169
නදහං බුරුමාදග	408
නදහං පුතකදුරකුටු	512
නපෙන බ්‍රහ්මචරියෙන	681
නමෙව චාලං ගාතෙය්‍ය	1239
නගා පුදනෙනන	
අවච්චිතෙන හි	1145
නව හිරං නව තොතං	1157
නවෙව ගෙභූ අසුරා භවාමහෙ	1184
නසමා අබ්ලො පඛානවා	1233
නසමා තං පරිවජේය්‍ය	266
නසමා සභ්‍රිකුටු සීලකුටු	204, 509
නසමා හි ඉවේජ්ජා කුලෙ	
වසනො	556
නසමා හි ධම්මෙසු කතෙය්‍ය	
ජන්දං	305
නසමා හි පඤ්ඤාව ධනෙන	
සෙය්‍යා	784

	ගාථාදීපාදානුකකමණිකා
න	
නසාත්ථා පරිභාගනති	292
නසාත්ථා පරිපුරෙතති	294
නසා තං දෙසගනනසා	1245
නසා තං චචනං සුචා	720
නසා තෙ නජී භිතතනං	706
නසා බ්‍රහ්මා විශාකාසි	1210
නසා මේ අපමනසා	216
නසා මෙවං විහරතො	223, 314, 515
නසා වසිත්තති වෙදනා	795, 796, 799, 801, 803, 805
නසා සමමා විමුච්චනසා	642
නසා'භං ධම්මකුසුලං	903
නසා'භං චචනං සුචා	
561, 639, 1267	
නසෙව තෙන පාපියො	442
නං කාමං අහමුජ්ජිචා	298
නං කාසිනං සාතතිකං	1011
නං තථා දෙවකායෙහි	1091
නං දෙවදෙවං චන්දමි	1291
නං න පසාමි තෙකිච්චං	756
නං වො චදමි හඳුං වො	402
නං සාචකං සකක මගමපි	
සබ්බෙ	1877
නං සුබ්බෙ සුබං ලභං	220
නාදිසං කමමං කනිතං	882
නාදිසං හිතධුං මා හනි	1184
නාමතමදසඛසු පුපහිනා	310
නා'භං විතතකලිං බ්‍රාමි	214
නිට්ඨ මකකට මා ධාචි	126
නිණ් කට්ඨසමං ලොකං	717
නිණ්ණං මේ තාලපතනානං	127
තුචේජා කායො අදිසසිත්ථ	170
තුචං බුද්ධො තුචං සත්ථා	889
තෙ අබ්බහිතා කාලකතා	242
තෙ කීලෙසා පවසිත්තනා	930
තෙ ව මං අනුකම්පා	474
තෙවිච්චි සාතතිකො	845
තෙ තථා සිකතිතා බාලා	976
තෙනා'ගං දෙසිතො ධම්මො	723
තෙ පබ්බජිචා සුගතසා සාසනෙ	725
තෙ මේ ඉඤ්ඤා සමකප්පා	60
තෙල සණ්ඨෙහි තෙසෙහි	960
තෙවිජේජා'භං මහාකාසි	112
තෙසං වො චත අත්ථා	1269

	ගාථාමාලා
ද	
දායකයාගේ බුද්ධිවෘත්තිය	1029
දායකයාගේ අපේක්ෂා	453
දායකයාගේ අන්තර්ගතය	128
දායකයාගේ අතිශයතාවය	878
දායකයාගේ කපිකර්මය	988
දායකයාගේ අතිශයතාවය	557
දායකයාගේ අතිශයතාවය	27, 283
දායකයාගේ විරූපකර්මය	1229
දායකයාගේ අතිශයතාවය	1042, 1043
දායකයාගේ අතිශයතාවය	781
දායකයාගේ අතිශයතාවය	187
දායකයාගේ අතිශයතාවය	342
දායකයාගේ අතිශයතාවය	1253
දායකයාගේ අතිශයතාවය	375
දායකයාගේ අතිශයතාවය	480
දායකයාගේ අතිශයතාවය	426
දායකයාගේ අතිශයතාවය	874
දායකයාගේ අතිශයතාවය	875
දායකයාගේ අතිශයතාවය	768
දායකයාගේ අතිශයතාවය	1121
දායකයාගේ අතිශයතාවය	1271
දායකයාගේ අතිශයතාවය	93
දායකයාගේ අතිශයතාවය	111
දායකයාගේ අතිශයතාවය	668
දායකයාගේ අතිශයතාවය	788
දායකයාගේ අතිශයතාවය	64
දායකයාගේ අතිශයතාවය	528
දායකයාගේ අතිශයතාවය	189
ධ	
ධායකයාගේ අතිශයතාවය	934
ධායකයාගේ අතිශයතාවය	804
ධායකයාගේ අතිශයතාවය	190
ධායකයාගේ අතිශයතාවය	383
ධායකයාගේ අතිශයතාවය	1088
ධායකයාගේ අතිශයතාවය	395
ධායකයාගේ අතිශයතාවය	1037
ධායකයාගේ අතිශයතාවය	666
ධායකයාගේ අතිශයතාවය	303
ධායකයාගේ අතිශයතාවය	50
ධායකයාගේ අතිශයතාවය	1139

	ගාථාමාලා
ධ	
ධායකයාගේ අතිශයතාවය	279
ධායකයාගේ අතිශයතාවය	1281
ධායකයාගේ අතිශයතාවය	571
න	
නායකයාගේ අතිශයතාවය	209
නායකයාගේ අතිශයතාවය	1057
නායකයාගේ අතිශයතාවය	1056
නායකයාගේ අතිශයතාවය	653, 1004
නායකයාගේ අතිශයතාවය	1261
නායකයාගේ අතිශයතාවය	110
නායකයාගේ අතිශයතාවය	1138
නායකයාගේ අතිශයතාවය	1094
නායකයාගේ අතිශයතාවය	121
නායකයාගේ අතිශයතාවය	707
නායකයාගේ අතිශයතාවය	908
නායකයාගේ අතිශයතාවය	81
නායකයාගේ අතිශයතාවය	193
නායකයාගේ අතිශයතාවය	1137
නායකයාගේ අතිශයතාවය	177
නායකයාගේ අතිශයතාවය	211
නායකයාගේ අතිශයතාවය	782
නායකයාගේ අතිශයතාවය	213
නායකයාගේ අතිශයතාවය	1113
නායකයාගේ අතිශයතාවය	1134
නායකයාගේ අතිශයතාවය	109
නායකයාගේ අතිශයතාවය	1089
නායකයාගේ අතිශයතාවය	1076
නායකයාගේ අතිශයතාවය	496
නායකයාගේ අතිශයතාවය	497
නායකයාගේ අතිශයතාවය	140
නායකයාගේ අතිශයතාවය	488
නායකයාගේ අතිශයතාවය	715
නායකයාගේ අතිශයතාවය	1080
නායකයාගේ අතිශයතාවය	1190
නායකයාගේ අතිශයතාවය	47
නායකයාගේ අතිශයතාවය	94
නායකයාගේ අතිශයතාවය	128

න	ගාථාදීපාදානුකතමණිකා
නඤ්ඤා සිටිලමාරමන	1176
නරඤ්ඤා සි ජුජානඤ්ඤා	819
න විඤ්ඤාන ඵකතිගෙසු ඵලං	1008
න වෙ අගති වේතගති	1215
න සො උපච්ඡෙද නිඤ්ඤා	583
න සො රජ්ජති ගනෙසු	810
න සො රජ්ජති ධම්මෙසු	816
න සො රජ්ජති ඵඤ්ඤාසු	814
න සො රජ්ජති රසෙසු	812
න සො රජ්ජති රුපෙසු	806
න සො රජ්ජති සඤ්ඤාසු	808
න හි ජාතු සො මමං සිංසෙ	876
න හි ධම්මො අධිවෙමං ව	304
න හි සොචති හිතඤ්ඤා කදුච්චි	1232
න භෙගවත්ථාය මහඤ්ඤා භොති	554
න භෙගව ලාභෙ නාලාභෙ	664
නාගනාමොසි හගචා	1252
නාගං වො කිත්තසිඤ්ඤාමි	69
නාතනභො සමකං කඤ්ඤා	424
නානා කුලමල සමීපුණ්ණො	567
නානා ජනපදං යනති	37
නානා සුත්තා නථා ඵකෙ	944
නාතිනඤ්ඤාම මරණං 196, 606, 607, 654, 655, 685, 686, 1001	1002
නා'භං අජ්ජතනො ධරෙමං	552
නාසිඤ්ඤං න පිටිඤ්ඤාමි	223, 313
නා'හං අලකඤ්ඤා	
අභිරික්ඛනායං වා	1128
නා'හ ඵකෙන අනුභවො	108
නා'හං හගඤ්ඤා භාගමි	21
නාහු අඤ්ඤාසපඤ්ඤාසා	905
නික්ඛන්තං වත මං සන්තං	1220
නික්ඛිපිත්ථාන ව්‍යාහරිති	623
නිගගඤ්ඤා අනුකම්පායං	241
නිග්‍රොධිකපෙසා ඉසි නඤ්ඤා	
නාමං	1276
නිධිනං' ව පචන්තාරං	993
නිඤ්ඤාන සබ්බපාපොමති	348
නිඤ්ඤාණිකො උත්තරණො	417
නිලං මනං කපිත්ථාන	579
නිලා නිවිථා සුභරා	926
නිවෙ කුලමති ජාතො'හං	620
නිලබ්බකුට්ඨදිසා	1069
නිලබ්බවණ්ණො රුචිරා	13, 1068

න	ගාථාදීපාදානුකතමණිකා
නීලාසුභිවා සිඛිතො	22
නෙකතිකා වඤ්ඤාතිකා	940
නෙකඤ්ඤාමෙම අධිබුත්තඤ්ඤා	640
නෙච පුඤ්ඤාතිවාසාය	996
නෙචාතිසිතං න පනාති	
උණං	529
නෙසජ්ජකො සාතතිකො	856
නෙසො - පඤ්ඤාති සඤ්ඤාමං	1185
නො වෙ හි ජාතු පුරිසො	
කිලෙසෙ	1280
ච	
පකඤ්ඤානො මාරවිසගෙ	253
පඤ්ඤාති හි නං පච්ඡෙදසු 124, 495, 1058	
පච්චති බුතිතො හන්තං	248
පච්චවේකතිං ඉමං කාසං	178
පච්චුච්චානඤ්ඤා සාමිචිං	485
පජ්ජානකරො අතිවිජ්ඣා	
ධම්මං	1256
පජ්ජාතිකරො පරිත්තරංසො	416
පඤ්ඤාතිකා පරිඤ්ඤාතා 90, 120, 440	
පඤ්ඤාතිකෙහි පරිඤ්ඤාය	369
පඤ්ඤාකාමගුණෙ හිත්ථා	195
පඤ්ඤාබ්බිකෙන තුරිසොන	398
පඤ්ඤාබ්බිකෙ සමාධිමති	916
පඤ්ඤා ජනෙද පඤ්ඤා ජලෙ	15, 633
පඤ්ඤා නිවරණෙ සුත්තො	573
පඤ්ඤාපඤ්ඤාස වඤ්ඤාති	233, 904
පඤ්ඤානිවරණෙ හිත්ථා	171
පඤ්ඤාභා'හං පඤ්ඤාතො	222
පඤ්ඤා ඉමං පඤ්ඤා නථාගතානං 3	
පඤ්ඤාපාරමිතං පනෙතො	1014
පඤ්ඤාබලි සිලවතුපපනෙතො	12
පඤ්ඤාය ජෙත්ථා	
විපථානුසාරිනං	1147
පඤ්ඤාචන්තං නථා නාදිං	1082
පඤ්ඤාසුභවිතිවිජිති	551
පඤ්ඤානං වත මං සන්තං	252
පඤ්ඤාචන්තති වඤ්ඤාති, 404, 1044, 1045, 1046 1047, 1048	
පඤ්ඤාතං යදි වා සුචං	923
පඤ්ඤාතිකා සාතතිකො	849

ශාථධකා

ශාථධකා

ප

ප

පනාදො නාමි සො රාජා	163
පබ්බජිං ජීවිකන්දො'හං	311
පබ්බජිං තුලසිනාන	107
පබ්බාජෙත්තිනං මං සන්තා	477
පමාද මනුසුඤ්ජනි	883
පමාදං භයතො දිඤ්චා	981
පමාදො රජො සබ්බදා	404
පරිච්චජිනා සඤ්චමං	933
පරිච්චේණා මයා සන්තා	604, 656, 687, 792, 891, 918, 1015, 1055, 1093, 1198
පරිත්තං දුරාමාරාඤ්ඤ	147, 265
පරිපුණ්ණකායො සුරාච්චි	818
පරියන්තකතං දුක්ඛං	339
පරෙ අමාච්චකාරාමෙ	466
පරෙ ච හ විජානන්ති	275, 498
පරෙ ච නං ගරභන්ති	160
පරෙ ච නං පසංසන්ති	159
පරොචරං අරියධම්මං විදිනා	1283
පරොභවස්සං භික්ඛුණං	1250
පලලඛෙන නිසින්නස්ස	986
පච්චිත්තෙති අරියෙති	148
පච්චිත්තො සාතතිකො	859
පස්ස විත්තකතං බ්බිමං	769, 770 1019, 1162
පස්ස විත්තකතං රූපං	1020, 1163
පස්සති පස්සො පස්සන්තං	61
පස්සාමි ප්‍රොතො සධන්තො	776
මනුස්සො	776
පස්සාමි චිතීචත්තන්තං	1211
පසන්නනෙතොතො සුමුඛො	820
පහාය මාතාපිතරො	892
පහීනජාතිමරණං අසොසං	1283
පංසුකුලී සාතතිකො	844
පාචීනචංසදායමහි	155
පාතො මජ්ඣන්තිකං සායං	345
පාදුකා මාරුතිනාන	460
පාපකානඤ්ච ධම්මානං	930
පාපමිත්තො විචජ්ජති	264
පාමොජ්ජබ්‍රහ්මො හික්ඛු	11
පාරගු අනුපාදනො	711
පාසාදිකෙන චජෙත්ත	482
පාසාදිකො බ්‍රහ් දිඤ්චා	949
පිණ්ඩපාභපටිකකන්තො	1064, 1065, 1066

පිණ්ඩපාතා පටිකකන්තො	896
පිණ්ඩපාතී සාතතිකො	845
පිණ්ඩකාය පච්චෙත්තා'හං	268
පියචාචමෙච භාසෙය්‍ය	1240
පිලකචුරජනං රත්තං	965
පිසුනෙන ච කොධනෙන ච	1017
පිනිසුඛෙන විපුලොභ	351, 436
පුච්ඡාමි සන්තාරමනොම	
පඤ්ඤං	1275
පුත්තපුත්තං චෙච ච පන්ති බ්බජං	531
පුත්තපුත්තං යාචනකා චරන්ති	532
පුබ්බරුහිරිභම්පනො	568
පුබ්බලොභිතසම්පුණ්ණං	736
පුබ්බාපරඤ්ඤා අත්ඤ්ඤා	1033
පුබ්බෙ ජච්චලභුතස්ස	377
පුබ්බෙතිචාසං ජානාමි	332, 379, 516, 562, 913
පුබ්බෙ යඤ්ඤෙන සන්තුට්ඨො	378
පුබ්බෙ හන්ති අත්තානං	139
පුරතො පච්ඡතො චා'පි	537
පුරා අංභච්ඡතෙ එතං	979
පුරිමාති පමුඤ්ච බ්බතිනාති	414
පුජ්ජතො නිරදෙවෙන	1191
පුජ්ජතො පුජ්ජතීයානං	186
එස්සං චුස්ස සති මුට්ඨා	802
චුට්ඨො බංසෙති කෙනෙති	31, 244, 684
චුඤ්ඤං චත්තස්සො	
අපමඤ්ඤායො	386

බ

බ්‍රහ්මජ්චෙචා පුරෙ අංසිං	889
බ්‍රහ්මබන්ධු පුරෙ අංසිං	221
බ්‍රහ්මභූතං අතිතුලං	833
බ්‍රහ්මභූතො අතිතුලො	831
බ්‍රහ්මිනො පෙකකිමානස්ස	182
බ්‍රාහ්මණා තිඤ්ඤා ඉමෙ	836
බ්‍රහ්මදෙවරත්තං භගවො	866
බ්‍රහ්මසුභං උපාසෙය්‍ය	1032
බ්‍රහ්මසුභං ධම්මධරං	1035
බ්‍රහ්මසුභො අපසුභො	1039
බ්‍රහ්මසුභො විත්තකපී	1026
බ්‍රහ්මසුභො ච මෙධාචී	988
බ්‍රහ්මසුභො ධම්මධරො	1036, 1052 1053

	ගාථාබකා
බහුසංඝනොධම්මධරෙ ව ගොති	373
බහු ආදිනවා ලොකෙ	954
බහුකතං වත අන්තං	1268
බහුති ලොකෙ චත්‍රාති	674
බහුති මහාති තයංචිති	1112
බහු සපතෙත ලහති	163
බුද්ධිමපාදෙසං	382
බුද්ධිසං වඩකමනතසං	1049
බුද්ධිසං පුතෙතා'මචි අසංසා	536
බුද්ධි:නුබුද්ධො යො ථෙරො:	679, 1252
බුද්ධෙසු ව සගාරවතා:	589
බුද්ධො ව බො කාරුණිකො:	870
බුද්ධො ව මෙ වරං දජ්ජ:	468
භ	
භගවා තත්ථ ආගඤ්ඤි	559
භවිරංගභතසං මෙ සතො:	180
භාවතිනි,භ බොජ්ඣබේත	672
භාවයෙ අතිවචනති	594
භාවේනො: සතිපට්ඨානෙ	352
භාවේනො: සත්තබොජ්ඣබේත	437
භාවෙසා ව බොජ්ඣබේත	595
භාවෙචි කිංභාති ව ඉන්ද්‍රියාති	1119
භාවෙචි මහං අමනසං	1120
භික්ඛවො: තිසනා ඉමෙ	841
භික්ඛු පිච්චිකං ගනති:	815
භික්ඛු ව භික්ඛුතිසො ව	974
භුඤ්ජති අනවජ්ජාති	698
භෙසසජ්ජ සථා වෙජ්ජ:	939
ඔ	
මකකටො පඤ්චආ:රංගං	125
මනෙත මනසිනා පජ්:	1231
මච්චුතා:බහා:ගතො: ලොකො:	448, 449
මජ්ඣේ සරංසං තිට්ඨන්ති	1201
මනතිකං තෙලං චුණ්ණං ව	937
මනං වා අමම රොදන්ති	44
මනං වෙතෙභි ධම්මෙභි	735
මනුජ්ජං පමතචා:රිනො:	399

	ගාථාබකා
මනුසංභුතං සම්බුද්ධං	689
මම සඛකපාමඤ්ඤාය	376, 901
මම කෙලුපමං විතතං	192
මමෙව ඵතං නභි නිං පරෙතං	1115
මඤ්ඤියාති සම්මං ගතාති	206
මයං පච්චන්තිතං චක්කං	827
මයුර කොඤ්චා:තිරුතමචි	1118
මරණෙ මෙ ගතං නජී	20
මහපාභං ගණා:චිරිතං	288
මහාභිති පජ්ජලිතො:	702
මහානා:ගං මහාචිරං	289
මහානුභාවො: තෙවිජ්ජො:	1260
මහාරකො පුගමනිරො:	421
මහාසමුද්දො පඨමි	1012
මහිවෙජ්ජ ව අසන්තුවෙඨා:	898
මා බො නිං කප්පට පවාලොසි	200
මාතරං පිතරං වා'පි	425
මානං පජ්ඣසු ගොතමි	1230
මානං මදඤ්ච ජබ්බෙති:	427
මානුසො'පි ව භවො:තිරා:ධිතො:	259
මානෙත වඤ්චිතා:සෙ	102
මා පමාදමනුසුඤ්ජථ	884
මා පුරා:ණං අමඤ්ඤිතො:	280
මා මෙ කදචි පාපිවෙජ්ජ:	987
මාපුතෙ උපවා:සනොත	544
මා වො නලං'ව සොතො:ව	403
මගං තිලිතං කුචෙත	454
මගො යථා සෙරි	1149
මුච්ච්ච්චි පභිතං මෙ	348
මිතතං ඉධ ව කලා:ණං	588
මුද්ධි යදා භොති මහඤ්ඤො: ව	17
මුඤ්ඤො: විරුපො:	1123
අභිසාපමා:ගතො:	647
මෙතතඤ්ච අභිජා:නාමි	979
මෙතතචිතතා: කාරුණිකා:	344
මොහා: සබ්බෙ පභිතා: මෙ	344
ඔ	
යජං උච්චා:වචෙ යඤ්ඤාද	341
යඤ්ච අඤ්ඤාද න රකභන්ති	600
යඤ්ච අතෙතන සඤ්ඤානතං	742
යඤ්ච මෙ අ:සවා: ඛිණා:	296
යඤ්ඤාතං වා ධනන්ථං වා:	705

ය	ගාථාදිපාදානුකතමණිකා
යන් එකෙ විහඤ්ඤානති	1063
යතො අහං පබ්බජිතො	48, 181
යථා අගාරං දුල්චන්තං	133
යථා අගාරං සුචල්චන්තං	134
යථා අබ්භාති වෙරමො	598
යථා කණ්ඩකට්ඨානවතී	946
යථා කුඤ්ඤරං අදන්තං	357
යථා ඉදං තථා එතං	396
යථා කලීරො සුසුච්ඤ්චිතගො	72
යථා වාටී යථා සතො සතිමී	981
යථා ජලො ච මුගො ච	383
යථා දිවො තථා රතනී	397
යථා'පි උදකෙ ජාතං	700
යථා'පි එකපුත්තගමී	33
යථා'පි පබ්බතො තෙලො	651, 1001
යථා'පි හඤ්ඤා ආජ්ඤෙඤ්ඤා	16, 45, 173, 659
යථා බ්‍රහ්මා තථා එකො	245
යථා'පි රුචිරං පුළුථං	823, 824
යථා මරහඤ්ඤමකුසලො	358
යථාමාදී තථාකාරී	1289
යථා'ග්ග සාගතො ගඤ්ඤි	811
යථා'ග්ග විජානතො ධම්මං	817
යථා'ග්ග පග්ගතො රූපං	807
යථා'ග්ග චුඤ්ඤතො එග්ගං	813
යථා'ග්ග සාගතො රසං	815
යථා'ග්ග සුඤ්ඤතො සඤ්ඤං	809
යථාසන්තිකො සාතතිකො	855
යදන්තිකං බ්‍රහ්මචරිගං අචාරී	1286
යදන්ති සභිතතං කිඤ්ඤී	718
යද අසොකං විරජං අසභ්ඛතං	521
යද අහං පබ්බජිතො	645
යද ච අවිජානනා	276
යද ච මග්ගමඤ්ඤකම්මං	766
යද දුක්ඛං ජරාමරණන්ති	
පණ්ඩිතො	518
යද දුක්ඛග්ගාචහනී විසතතිකං	519
යද හදීතං කුසුමාකුලානං	523
යද නගෙ ගජජති මෙඝදුප්පුහි	522
යද නවො පබ්බජිතො	429
යද තිසිථෙ රභිතමහි කානතෙ	524
යද පඨමමඤ්ඤකම්මං	510
යද බලාකා සුචිපණ්ණිරච්ඡද	307
යද බලාකා සුචිසුඤ්චපණ්ණිරා	308
යද මෙ අහු සභිකපො	902
යද විතකෙක	
උපරුක්ඛිතතතො	525

ය	ගාථාදිපාදානුකතමණිකා
යද සුඛී මලබ්භසොකනාසනො	526
යද සිචං දොවතුරභිගගාමිනං	520
යද'ගං ධම්මමග්ගොසිං	131
යමිධි පඨවිං ච වෙහාතං	1226
යසමිං නිවතතතෙ දුක්ඛං	493
යසමිං පතිට්ඨිතා ධම්මා	1030
යග්ග වන්දාය පබ්බජිතො	880, 605, 657
යග්ගන්දාය පබ්බජිතො	136, 688, 783, 1197
යග්ග තෙ ආසවා ඛිණ්ණා	630
යග්ග පාපං කත කම්මං	872
යග්ග මුහුදෙතන සහග්ගධා	909, 1193
යග්ග සකකරිගමානග්ග	1010
යග්ග සඤ්ඤා තථාගතෙ	507
යග්ග සමුගමිමාරිසු	278, 387, 392, 1083
යග්ගාසවා පරිකම්භා	92
යගො ච අප්පබ්බුඤ්ඤිතං	667
යං ආපද උපාතිතා උලාරා	371
යං එතා සහතෙ ජම්මී	400
යං කරොති නරො කම්මං	144
යං කිම්චි දලාචරිගෙහ	167
යං කිඤ්ඤී සිචිලං කම්මං	277
යං නං සරණමාගම්ම	838
යං පන්දානො ධම්මෙසු	330
යං බුද්ධො හාසති වාචං	1242
යං මනුසානානම්මසානති	690
යං මගා පකතං කම්මං	80
යං මගා පකතං පාපං	81, 346
යං වො කිම්චිං සරිරෙත	719
යං සාමකෙහ පත්තබ්බං	1256
යං හි එකෙ ජිගුච්ඡන්ති	316
යං හි කසිරා තං හි වදෙ	226, 262, 322
යං හි කිම්චිං නදපච්ඤා	655
යාතං මෙ හන්තිමාය	842
යාග තො අනුකම්පාය	176
යාවතා බුද්ධිකෙඛිතතමහි	1092
යාහු රචෙඤ්ඤ සමුක්ඛකචෙඤ්ඤා	632
යුචාසි තිං පබ්බජිතො	461
යෙ එතෙ උපසෙචන්ති	456
යෙ කෙචි ගන්දා ඉධ	
මොහමග්ගා	1279
යෙ වො තෙ වෙඝමග්ගො	143

ග	ගෘහදිපාද
ගෙ ව වඩා බාලා දුමෙමඩා	281
ගෙ ව දුකෙක සුබසම්ඥාව	663
ගෙ ව පසසනති සබ්බාලෙ	1172
ගෙ විහතකපි බහුසුඤ්ඤා	234, 235
ගෙ තුඤ්ඤාන චරෙත	
චරෙතො	1150
ගෙත ගෙත සුභිකාති	82
ගෙතෙව මගෙතෙත ගතො විපසසී	490
ගෙ පුරාණා අතීතා ජන	1041
ගෙ මං කායං මමායනති	515
ගෙ මං කායං විචජෙජනති	576
ගෙ මං රුපෙන පාමිංසු	469
ගෙ ගෙ අලාභිනො ලාභං	964
ගෙ ගෙ ලාභං ලභිසසනති	963
ගෙසඤ්ඤා සුසමාරඤ්ඤා	636
ගෙසඤ්ඤා ශිරිමිත්තපාං	1084
ගෙසං වෙ දුලලගො ලොකෙ	830
ගෙසං රාගොච දොසො ච	282
ගො ඉඤ්ඤා සරභං අධිපපෙසී	38
ගො ඉමසමිං ධම්මවිනගෙ	257
ගො එතමිතිජානාති	
1200, 1202, 1 04, 1206 1208,	
1212, 1214	
ගොගී ජීතිකරං රමමං	539
ගො ව වඩා අනතපානසා	130
ගො ව ජාතිසතා ගවෙජ	1181
ගො ව තුඤ්ඤාන විනෙතන	364
ගො පපඤ්ඤා මනුසුතෙතා	989
ගො ව පපඤ්ඤාං ශිඤ්ඤාන	990
ගො ව පුබ්බෙ පමපජානා	871
ගො ව සිලෙත සමපනො	972
ගො ව චන්තකසාමසා	970
ගො ව කෙසෙසානමාමිති	1081
ගො වෙතං පරිචජෙජති	457
ගො වෙතං සහතෙ ජමමිං	401
ගො වෙ සමුඤ්ඤාව සිතො	
අනෙජො	372
ගො තං තථා පජානති	714
ගො දකුකාලෙ තරති	291
ගො දකුකාලෙ දකුකති	293
ගො දුඤ්ඤාගො දමෙත දනො	5, 8
ගො'ධ කොචි මනුසෙසු	237
ගො'ධ සිතඤ්ඤා උණෙඤ්ඤා	232
ගො'පානුදී මච්චුරාජසා සෙනං	7

ග	ගෘහදිපාද
ගො පුබ්බෙ කරණීයාති	225, 261
ගො බුගමානං පරිපුච්ඡති	1209
ගො මහානෙරුනො කුටං	1211
ගො මං ඉච්ඡති අකෙතු	834
ගො වෙ අච්චා උපධිං කරොති	152
ගො වෙ ගරුතං චචනඤ්ඤා	
සීරො	370
ගො වෙජ්ජනන පාසාදං	1205
ගො වෙජ්ජනනපාසාදෙ	1207
ගො වෙ බුඤ්ඤාන වොදිතො	1203
ගො සිතමනං උපාග භිකු	6
ගො සුඛං දුකඤ්ඤා අඤ්ඤා	986
ගො සො අධිච්චොකාති	1183
ගො හවෙ දහරො භිකු	203, 873
ර	
රජනං ජාතරුපඤ්ඤා	957
රජමුගකඤ්ඤා වානෙත	675
රතතිසා පච්ඡමෙ යාමෙ	628
රතතිසා පච්ඡමෙ යාමං	627
රමණීයාති අරඤ්ඤාති	992
රමණීයා මෙ කුටිකා	58
රමනෙතකෙ මුතිඛෙතති	467
රසං ගොඤ්ඤා සති මුට්ඨා	800
රහදෙ'ගමසමි මහාලොකා	759
රාජා අරහසී හවිතුං	822
රාජා ච අඤ්ඤා ච බහු මනුසා	778
රාජා පසසා පච්ඡමෙ විජෙජති	777
රාජා'ගමසමි සෙලාති	824
රාකඤ්ඤාලගහනං පසකකිස	119
රාකඤ්ඤාලිකා සාතතිකා	
853, 1153, 1154	
රාකඤ්ඤාලං'ව තිසාසා	999
රූපං දිසා සති මුට්ඨා	98, 794
රූපා සඤ්ඤා රතා ගකා	453, 895
රොපෙති රාකාති යථා	
එලෙසී	1126
ල	
ලහුකො චත මෙ කායො	104
ලාභකාමා හවිසසනති	962
ලාභා අභිසානමගධානං	484
ලුබ්බෙන්'පි ව සතතුසෙසා	580
ලෙසකපෙප පරිතාසෙ	941
ලොතිතපාණී පුරෙ ආසිං	881

ගාථාධකා

ගාථාධකා

ව

ස

වජ්ජිනං වෙච්චගාමෙ	919
වධං වර්ගන තෙ කාම	138
වජ්ඣානං සන්තො පාදෙ	565, 624
වනෙ කුසුමසඤ්ජනෙන	545
වරාභථණෙය්‍යවිනාලුගසෙවිනෙ	1140
වස්සති දෙවො යථා සුතීතං	
51, 52, 53, 54, 325, 329	
වසිතං මෙ අරඤ්ඤසු	602
ව්‍යාජරාගාහිතීතො නිං	350, 435
විවික්චිත්, කඛිධා ගටිතං	752
විවිති අග්ගහි ධොවී	897
විජානෙය්‍ය සකං අත්ථං	587
විනගස්ස මගි කඛිධං	829
විපෙථාචිතො ගණිච්ඡුලො	306
විපසම්භවං කිලෙසෙහි	438
විපනාසිලො දුමෙමධො	971
විරතනවිතො වෙදෙති	815
විරිඤ්ඤාතච්චසමපනො	585
විවරමසුපනතති විජ්ජිතා	41, 1178
විචිතං අපභවිගෙසානං	577
විස්සජ්ජිතෙසු පඤ්ඤාසු	483
විසල්ලං ඛිණ්ණංගොගං	1188
විසාරද ඛො හගිතී	338
විගරි අපෙකකං ඉධි වා හුරං වා	10
විගවිගාහිනදිතෙ	49
විතනණො අනාදානා	491
විතනණො අනාදානො	89
විතරාගො විතදෙසො	704
විරො හවෙ සතනසුගං පුනෙති	533
වුට්ඨමහි දෙවෙ චතුරඛතුලෙ	
තිණෙ	1142
වෙදනානං විඤ්ඤාපනො	420
වෙලං කථොථ හඳුනො	762
වෙලා ච සංචරො සීලං	613
ස	
සාංකානං බුගම්චරිතං	837
සාංගතං නාපගතං	9, 885, 886
සාංගතං වත මෙ අාසි	287, 1273
සකඛිති මෙ සුතං එතං	1223
සකලං සමතනං රොගං	489
සකිකාරපුඤ්ජා අාගාචා	578
සකිකාරෙ පරතො පසා	1236

සඛිතෙනෙත'පි දෙසෙති	1244
සඛිතමපමෙය්‍යං	384
සඛිතලාභස්ස ගණිතනති	943
සඛිත පසාදෙ ගස්සති	508
සචං වෙ අමනාචාචා	1241
සචං තෙ පවිජානාමි	462
සචෙ ධාමති විතනං තෙ	446
සචෝපි එතතකා හිගෙය්‍යා	1222
සඤ්ඤාසු විපරිගෙය්‍යා	1285
සඤ්ඤාජනං අණ්ණං ධුලං	699
සට්ඨිකණ්ඩරසමච්චෙතො	569
සතතකතිතසු මනුසසිනො	914
සතතිගා විග ඔමටොචා 39, 40,	1174
සත්චාභො මහාවිචරෙ	132
සත්චං වා අාගරිස්සාමි	407
සත්චං ව පරිවිණෙණං මෙ	178
සත්චං ව මං පටිගස්සා	476
සත්චං ව මෙ ලොකමිමං	
අධිට්ඨති	1136
සත්චං හි විජෙසි මග්ගමෙතං	413
සතලිඛිතස්ස අත්ථස්ස	106
සතං අාසි අගොසඛිකු	1199
සති ගිවං සිරො පඤ්ඤා	695
සති ව සමපජඤ්ඤාසු	694
සතිපට්ඨානගිවො තො	1096
සතිපට්ඨානපාසාදං	765
සතිමා පඤ්ඤාචා හිකච්ච	165
සතිගා තං නිබ්බිසං	359
සතො ව ගොති අපට්චෙජ්,	899
සඳුං සුචා සති මුට්ඨා	99, 796
සඳුං විරිගං සමාධිකුච	745
සඳුංග අහිතිකතිම	249, 250
සඳුංගා'ගං පඛිජ්ජිතො	
46, 59, 789	
සඳුංග ව පෙහලෙත ව	1018
සනතුටොචා සාතතිකො	858
සන්දිචාන සඛිකාපිං	367
සපදනචාචි සාතතිකො	847
සඛිකාරාකසිපපානි	936
සඛිකඤ්ඤා සඛිකදස්සාචි	722
සඛිකත්ථ තෙ විතන වචො	
කතං මගා	1131
සඛිකත්ථ තෙ හ ලීපපනති	665
සඛිකමිතො සඛිකසඛො	648
සඛිකරතති සුචිචාන	84

ස	ගාථාදීපාදානුක්‍රමණිකා
සබ්බසංගොඥනානිතං	691
සබ්බං සුඤ්ඤාති සොභෙන	500
සබ්බෙ ධම්මො අනන්තාති	678
සබ්බෙ ගගඵනො පුත්තා	1249
සබ්බෙ සඛ්ඛාරො අනිච්චාති	676
සබ්බෙ සඛ්ඛාරො දුක්ඛාති	677
සබ්බො රොගො පභිනො මෙ	79
සබ්බිරොච්ච සමාසෙඨ	4
සමපන්නවේශ්‍යාකරණං	
කවෙදං	1284
සමපන්නසංඝා මගධා	208
සමාදෙඨප්පාමාදෙඨ	658, 1016
සමුද්දො පටිජ්ජානාසි	825
සමඛවා සුච්චිතා අසාරකා	260
සමමප්පාධානසමපනො	100
සමණස්ස අහු වින්තා	786, 920
සමණං බ්‍රාහ්මණං චා කං	751
සමාධිවිජ්ජාවසිපාරම්. ගනො	1195
සමුත්තමයමිත්තානං	29
සමෙතො නච්චගිතෙහි	893
සයථාපි මහාසමුද්දවෙගො	412
සයං සමාගීනො නාගො	697
සරණාගමනං පස්ස	286
සරීඤා පුබ්බකෙ යොගී	947
සරෙ ගඤ්ඤි ගඤ්ඤී	487
සලලං අත්තසමුච්චානං	767
සමීනාහි සබ්බසි නොනා	761
ස චිතංචස්සසතිකො	108
ස වෙ අච්චන්තාරුචි නාගො	692
සහස්සකඛන්තා අත්තානං	563
සහස්සකණ්ඩා සතහෙණ්ඩු	164
සංසරං දීඝමඤ්චානං	215
සංසරං හි තීරයං අගච්ඡිසං	258
සංගොතමී කාලකතා ඉතො	
වුතා	535
සාධු සුතං සාධු චරිතකං	36
සාධු සුචිතිනාන දස්සනං	75
සාධු හි තීර මෙ මාතා	335
සාරිපුත්ත ඉමං පස්ස	431
සාරිපුත්තෝච පඤ්ඤා	1193
සික්ඛාපෙත්තෝච ජෙරෙහි	975
සික්ඛාසාර්ථ සමපනො	513
සිරිං ගඤ්ඤි පාදෙහි	511
සිතමාන පරිත්තානං	922

ස	ගාථාදීපාදානුක්‍රමණිකා
සිලකඛනෙ පතිරිචාය	865
සිලඤ්ඤා බාහුසච්චඤ්ඤා	593
සිලමෙච ඉධ අඤ්ඤං	70, 619
සිලමෙචිධ සිකෙඛඨ	608
සිලං රකෙඛය්‍ය මෙධාචී	609
සිලවා හි බහු මිත්තො	610
සිලං බලං අප්පටිමං	614
සිලං සම්බලමෙචග්ගං	616
සිලං සෙඤ්ඤා මහෙසකෙඛා	615
සිහප්පමිත්තො විහර	83
සුකලුරුපො සුමනස්ස	
කුඤ්ඤා තං	212
සුඤ්ඤානං නිකිත්තස්ස	584
සුබ්බඤ්ඤා කාමමිසිකං	669
සුබ්බඤ්ඤා ජිවිතං ඉච්චෙඡ 228, 229,	
වුතං	230
සුඛං සයාමි ථායාමි	888
සුඛං සුඛෙත්ථ ලහෙන නදවරං	35
සුඛං සුපනාහි මුත්තො	137
සුබ්බිං තෙ පටිච්ඡිකානාහි	1171
සුචිණ්ණං මුත්තචරිතං	709, 710
සුඤ්ඤාති ධම්මං විමුලං	1251
සුඤ්ඤාඨ ඤාතයො සබ්බෙ	255
සුඤ්ඤාති චචනං මග්ගං	951
සුඤ්ඤාන වොරො ඉසිනො	
සුභාසිතං	724
සුඤ්ඤාන ධම්මං මගතො මහාරසං	69
සුඤ්ඤා සුභාසිතං වාචං	26, 347
සුඤ්ඤා ධම්මසමුත්තාදං	716
සුඤ්ඤාදතො නාම පිතා	
මගෙසිනො	524
සුදෙසිනො චකුමුත්තා	146 1270
සුඤ්ඤාචා සුසිඛා සුපෙඤ්ඤා	1141
සුපුප්පිතෙ සිතමනෙ	541
සුභාසාපට්ඨකුලාහි	734
සුභාසිතස්ස සිකෙඛඨ	239
සුමුත්තානො සුමුත්තානො	43
සුපුත්තමාදි අච්චදනමුත්තමො	1116
සුසුද්ධෙන සුසිච්චෙන	236
සුච්චිතො සුචිතො	117
සුස්සානා සුත්චිතාහි	141
සුසංවුත්තො විසිඛන්තරෙ	
චරං	1124
සුසුඛං ච ත භික්ඛානං	227, 268

ස	ගාථාදිපාදානුකූලමණිකා
සුසුබ්බමනිපුණ්ණදසසිහා	71, 210
සෙතාසනමහා ඕරුඤ්ඤා	1059
සෙලො යථා එකසතො	645
සෙවෙඨ පනතානි	
සෙතාසනානි	142
සො අත්ථා සො ධම්මවෙඨා	740
සුඤ්ඤා	746
සො'ඤ්ඤා භද්දො සාධනිකො	843
සො'ඤ්ඤා භද්දො අනුත්ථාසි	864
සො ධම්මානි සුලොභි	
සුඤ්ඤා	780
සො මෙ පකෙකන භජෙත	1060
සොභිඤ්ඤා වෙ සද්දොසු	731
සොපාණං සුකතං සඤ්ඤා	764
සො මෙ ධම්මදෙසෙසි	1266

ස	ගාථාදිපාදානුකූලමණිකා
සො'භං එකො අරඤ්ඤාසම්මි	626
සො'භං ඛිකෙච්ච පරිඤ්ඤාසු	162
සො ක්කාසි අසාසාසරතො	696
සො පඤ්ඤා පරමං සනති	434
සො'මිති සකාසකුලො ජාතො	911
සොසානිකො සාධනිකො	854
සො'භං පඤ්ඤාමිතො සනෙතො	559
සො'භං පරිපුණ්ණසම්මිතපො	546
ස	
හත්ථිකඛනිකො ඕරුඤ්ඤා	198
හත්ථිකඛනිකාචපතිතං	194
හත්ථිකඛනිකා භද්දො එකො ගමිඤ්ඤාමි	538
හිතො හිතිතං	
අනවොසිතතො	141
හිතො සතප්පං කංසං	97, 862

II

සඤ්ඤානාමානුකතමණිකා

		පිටපිවකං			පිටපිවකං
අ			උ		
අඛණ්ඩක භාරදාජ	82		උසහ	46, 74	
අඛලුලිමාල	214		උසිර (තිණමුල)	14, 84	
අඤ්ච	38		ඌ		
අජිත	10		ඌකඛමමසමභීය	30	
අජිත	54		ඌකමිභාරිය	154	
අඤ්චන මන	24		ඌකුදුතිය	30	
අඤ්චනවතිය	34		ඌරක	40	
අඤ්ඤකොණ්ඩඤ්ඤ	182		ඌ		
අඛිමුඛත	48, 188		ඌකකුසකි (බුඬ)	188	
අනුපම	80		ඌඛ්ඛාරෙවත	4	
අනුරුඬ	218		ඌණහදින්න	68	
අභය	42		ඌපක	158	
අභිභූත	90		ඌපපකුර	74	
අමබමන	158		ඌතියාන	124	
අමබාටකාරාම	134		ඌරංචි	12	
අභිංසක	212		ඌඵදුසී	152	
අආ			ඌමබ්බල	50, 60	
අභූම	32		ඌච්චිභාරී	24	
අභනදු	240		ඌච්චිභාරී (දුතිය)	26	
ආ			ඌණ්ඩාධාන	8	
ආදු	168		ඌණ්ඩල	10	
ආසිදහන	50		ඌමාපුතන	16	
ආසිදින්න	70		ඌමාපුතනසභායක	18	
උ			ඌමාරකසාප	76	
උකෙඛපකචචච්ච	28		ඌලල	120	
උඝ	34		ඌස (තිණ)	14, 84	
උජ්ජය	32		ඌකොණාගමන (බුඬ)	188	
උජ්ජ්භාන	164		ඌකොසලච්චිභාරී	26	
උතතර	52, 64		ඌකොසිය	116	
උතතරපාල	88		ඌ		
උතතිය	14, 24, 42		ඌණ්ඩපුමන	40	
උදුසී	184		ඌදිරවතියරෙවත	20, 176	
උපචාලා	20		ඌතක	44, 72	
උපමාන	70		ඌජ්ජසොභිත	64	
උපසෙත	160		ඌ		
උපාලී	88		ඌඛ්ඛාචීරිය	54	
උභය	14		ඌඛ්ඛරච්චිදිය	16	
උරුචෙලකසාප	118				

	පිටපිඛකා:
ආ	
ආය: (පදෙහ)	96, 110
ආයාකසාප	110
ආවමපති	18
ආරිමානඤ	106
ආයාතම (බුඳ්)	138
ආයාතම	56, 90
ආයාතම (අපර)	162
ආයදතත	178
ආයධික	24
ච	
චකප්පාල	40
චඤන	98
චාලා:	20
චිතතක	14
චූලක	78
චූලපභික	158
චූලමච්ඡ	8
ඡ	
ඡතත	80
ජ	
ජමුක	96
ජමුගාමිකප්පතත	14
ජපතත	48, 126
ඣ	
ඣාලප්පච	250, 260
ඣසා	18, 42, 60
ඣෙකිච්ඡකාති	118
ඣෙලකාති	194
ඤ	
ඤබ්බ	4
ඤබ්බ (තිණ)	14, 84
ඤසක	10
ඤතිකකුච්චිතාරී	26
ඤමචකසා (අමබපාලී)	28
ඤෙචසක (පඨම)	38
ඤෙචසක (ද්විත)	42
ඞ	
ඞමමපාල	76
ඞමමසච	46

	පිටපිඛකා:
ඞ	
ඞමමසචපිපු	46
ඞමමික	100
ඞතිස	84
ඤ	
ඤද්දිකසාප	108
ඤඤ	62
ඤඤක	66, 96
ඤාගසමාල	94
ඤාභිත	36
ඤාමොච	12
ඤිසත	72
ඤිත	36
ඤෙරඤ්ඤරා (භද්දී)	108
ඤගාතකචූචි	128
ඞ	
ඞකඛ	28
ඞචචස	82
ඞඤඛිරඤෙභු (භිමබ්බසාර)	28
ඞඤඛිරඤොතත (ඉසි)	224
ඞඤඛිච	20
ඞඤාද (රාජා)	64
ඞරිප්පණ්ණක	40
ඞච්චිච්ච	38
ඞරාසරිස	48, 192,, 222
ඞඤඛාලගාරචාප	52
ඞසඤ්ඤ	32
ඞප්පිඤ්ඤචච්ඡ	6
ඞප්පණ්ණ	30
ඞප්පණ්ණ (චිත්තාඤ්ඤප්පතත)	4
ඞප්පණ්ණමාස	6, 66
ඞපොච්චිල (තිණ)	14, 84
ඞපොසිස	16
ඞ	
ඞච්චස	224, 228
ඞ	
ඞකකුල	82
ඞකචුර	44
ඞබ්බච්ඡ (තිණ)	14, 84
ඞච්චණ (තිණ)	128
ඞච්චෙච්චාතික	44
ඞච්චෙච්චසිස	8

පිටිබඩකා		පිටිබඩකා	
ඔ		ඊ	
මුහුදුකත	180	රකඛිත	84
මුහුමා	86, 168	රක්ඛපාල	198
මුහුමාලී	76	රමණීයකුටික	26
ඔ		රමණීයවිහාරී	20
හඟු	94	රාජදත්ත	104
හඟු	136	රාධ	54
හඟුඳු	64	රාමණේයසක	22
හඟුදිය (කාමිණියෝධාපුත්ත)	210	රාහුල	98
හරත	66	රෙවත (බද්ධරවතීය)	20, 116
හලලිය	4	රොහිණී (නදී)	162
හාරආච	68	උ	
හුත	150	ලකුණට්ඨකහඟුදිය	136
හෙසකලාවත	10	ලොමසකඛිතිය	14
ම		ච	
මලිතවමන	44	චකකලී	110
මහාකම්මායන	142	චඛිතිය	274, 286
මහාකපපිත	156	චච්ඡොයතන	48
මහාකසුප	242, 248	චච්ඡපාල	32
මහාකාල	60	චජ්ඣත	80
මහාකොට්ඨිත	2	චජ්ඣපුත්ත	28, 60
මහාචූඤ	58	චක්ඛ	108
මහානාග	120	චක්ඛමීන	16
මහානාම	48	චතචච්ඡ	8, 48
මහාපඤ්ඤ	148	චතචච්ඡජෙට්ඨර සාමණේර	8
මහාමොග්ගලාන	262, 272	චප්ප	28
මහාචච්ඡ	8	චලලිය	24, 52, 64
මාණව	32	චසහ	66
මානවිකපුත්ත	84	චාරණ	86
මායා	152	ච්	
මාලුඛකා පුත්ත	122, 202	ච්ඡය	40
මගජාල	126	ච්ඡතසෙත	112
මගසිර	70	ච්ඡසසී	188
මුඤ්ඤ (තිණ)	14, 84	ච්ඡල	22, 92
මුද්දිත	100	ච්ඡලකොණ්ඩකුඤ්ඤ	28
මෙඛිය	80	ච්ඡාබ (පඤ්චාලපුත්ත)	78
මෙණ්ඩසිර	34	චිතසොක	66
මේතතඳු	40	චිර	6
මේලජිත	54	චේ	
මොසරාජ	78	චේහාර (පබ්බත)	2
ය		චේසාහු (බුඬ)	138
යස	50	චේච්චිතාම	218
යසදත්ත	112		
යසොජ	86		

	පිට්ඨකය
ස	
සංකීර්ණ	164
සංකීර්ණකත	46
සංකීර්ණ	22
සංකීර්ණ	80
සංකීර්ණ	100
සංකීර්ණ	132
සංකීර්ණ	132
සංකීර්ණ	60
සංකීර්ණ	94
සංකීර්ණ	72
සංකීර්ණ	98
සංකීර්ණ	36
සංකීර්ණ	22
සංකීර්ණ	140
සංකීර්ණ	88
සංකීර්ණ	20
සංකීර්ණ	88
සංකීර්ණ	204, 234
සංකීර්ණ	188
සංකීර්ණ	10
සංකීර්ණ	130
සංකීර්ණ	62
සංකීර්ණ	144
සංකීර්ණ	20
සංකීර්ණ	4
සංකීර්ණ	166
සංකීර්ණ	8, 70
සංකීර්ණ	26
සංකීර්ණ	20
සංකීර්ණ	86

	පිට්ඨකය
ස	
සංකීර්ණ	12
සංකීර්ණ (රාජා)	152
සංකීර්ණ	134
සංකීර්ණ	36
සංකීර්ණ	168
සංකීර්ණ	16
සංකීර්ණ	24
සංකීර්ණ	104
සංකීර්ණ	2
සංකීර්ණ	20
සංකීර්ණ	106, 128
සංකීර්ණ	32
සංකීර්ණ	56
සංකීර්ණ	132
සංකීර්ණ	44
සංකීර්ණ	44
සංකීර්ණ	96
සංකීර්ණ	206
සංකීර්ණ (කුටිකණණ)	114
සංකීර්ණ (කොමිෂිත)	172
සංකීර්ණ (සෙලියානුවා)	72
සංකීර්ණ	16, 138
සංකීර්ණ	64
සංකීර්ණ (බුද්ධ)	84
සංකීර්ණ	58
හ	
හන්තරොහපුත	34
හන්ත	14, 90
හන්ත	56

III

විසෙසපද්‍යානකමණිකා

අ	පිටපිඛකා	අ	පිටපිඛකා
අකාපුරිසගෙවිතං	174	අනාදිතවදංගාචි	188, 190
අකිඤ්චනසා	16	අනාසනනවරා	16
අකුතොහස	96, 204	අතිකෙතවිභාරො	16
අකුපතං	112, 128	අතීතිභො	106
අගගිසුතතං	108	අනුපලිතො	6
අගච්ඡිසං	90	අනුවර්තසිකො	12
අඝගතං	104	අනුසුඤ්ඡිසං	62
අඝමුලං	48	අනෙජො	114
අභිකුසග්ගභො	34, 112, 256	අපට්ඨිමසා	20
අභිතාරකාසුං	126	අපතනමානසො	82, 238
අභිතාරිනො	152	අපමානො	24, 26
අභිභිරසසා	152	අපණ්ණිකං	198
අච්චුතං පදං	2	අපාටුකා	220
අච්ඡිසං	74	අපුරකඛතො	18, 88
අච්ඡිසං	138	අඛනතිතා	86
අච්චොදිකා	48, 164, 244	අඛ්‍යාතනදිනෙ	244
අච්චොසා	42, 200	අඛ්‍යාපඤ්චරතො	174
අච්චරණී	100	අඛ්‍යාසෙසකා	220
අච්චලො	122	අඛ්‍යාසිතතතා	198
අඤ්චනමකඛිතා	196	අභිතඤ්චං	120
අඤ්චනී	196, 264	අභිගොඤ්චං	126
අඤ්චසං	64, 68, 114	අභිසඤ්චං	50
අඤ්චනමානිනො	224	අභිසමුච්චො	242
අච්චොපදකතා	264	අභිසාපමාගතො	254
අඤ්චං	4	අභ්‍යඤ්චිසං	242
අච්චොනොවසානුභො	220	අමතඤ්චිකාසං	74
අතතා	62	අමතඤ්චො	98, 108
අභිභවිතාසං	74	අමතොගඛං	64, 68, 192
අභිභිතා	118, 162	අමරංතපං	82
අඤ්චො	122	අමොගෙ	104, 162
අඤ්චිසො	24	අමොති	82, 98
අභිචිතත	162	අරුකාසං	234, 264
අභිචෙතසො	30	අලකඛිතා	256
අභිච්චිතතසා	170	අලතතකකතාපාද	134, 196, 264
අනොචොසි	106	අලමෙච	20
අනනභාරො	216	අලං	244
අනණ	56, 198, 212	අච්චිසු	108, 148, 254
අනගෙහ	52	අච්චො	60
අනචොසිතතො	44	අඝඛිතං	188
අනාදා	140, 214	අඝසානං	198

අ	පිටපිවකං
අසංගතකාමිනි:	152
අසංකුලං	174
අසංභාරිණො:	114
අසංහිරං	174
අසිතා:	178
අසිතාපු	20
අහිරික්කතාය	256

ආ	
ආභුං	182
ආණ්ඩු	190
ආචාරගොවිතර	162
ආදායං	66
ආයතනායං	98
ආපුත්තියා:	84
ආසන්ධි:	24
ආනුභවිනං	158

ඉ	
ඉච්ඡාදායාසිතො:	130
ඉණ්ඩො:	252
ඉත්ථොච්ඡාදායාසිතො:	218
ඉදම්භවං	128
ඉදාගොපකපසාදායා:	8, 244
ඉදාදායාගොපකප	124
ඉදාදායා	164
ඉරියං	218

උ	
උග්ගරනං	210
උජ්ජනා:	160
උච්චාවචො	108
උදාදායාපකපායො	208, 262
උත්තමත්ථං	710
උත්තසං	210
උභිතො:	226
උභිතාදායං	38
උදාගමොසෙත	46
උදායාදායො	6
උදාරාවදොසකං	220
උදික්ඛිතං	94
උදිචො:	214
උත්තල	170, 224, 226
උපකණ්ණකමහි	74
උපච්චං	70

ඌ	පිටපිවකං
ඌපාසිතා:	68
ඌමාපුලොචන	244
ඌගමො	142
ඌලලිභං	290
ඌඤ්ඤාදායො:	126

එ	
එකතනකිරතං	22
එකොදිතාචිතො	218
එතතං	52

ඔ	
ඔසතිණ්ණො:	8, 170
ඔසපායො:	180
ඔට්ඨප්පහනමනොත	224
ඔදරිකො:	44
ඔපිග	50
ඔමචො:	18
ඔරසිකං	192
ඔභාය	06

ක	
කඛං	4
කච්චි	14
කට්ඨගහො:	134
කට්ඨජ්ජනිකායොදායා	220
කට්ඨං	132, 158
කණ්ණාසිජාතිකො:	206
කණ්ණො:	56
කතනං	2
කතපදං	74
කතිජ්ජියා:	188
කමමගනනවිකාටනො:	124
කමමගනොත	258
කරොගිමාලාවිතො:	244
කලායං	46
කලායාණමාකකරණො:	224
කලී	104
කලීඛරං	80
කලීරො:	32
කච්චං	166
කඤ්ඤා:	152
කඤ්ඤාමි	258
කාපුරිසෙත	52, 142, 242
කාමකොපපාසිනා:	178
කාලපට්ඨකපට්ඨකායො:	86, 180

ක	පිටුවකනං
කායගතාසනි	236
කාහාමි	44
කිඤ්චතං	100
කිට්ඨාදං	130
කුඤ්ජරාභිරුද්	244
කුඤ්ජරො	72, 90
කුට්ඨකා	2, 24, 26, 106
කුණ්ඩලෙන	196
කුඤ්ජරාපි	20
කුප්පනිසෙ	72
කුසෙනාමුඛෙ	98
කුට්ඨකකි	220
කෙතුභා	28
කොසාරකෙඛා	238
කොප්පියා	152
ඛ	
ඛන්ධාසා	236
ඛුරො	122
ග	
ගණාචරියං	96
ගණිකා	220
ගඛිතාසෙ	274
ගතාඵඤ්ඤා	96, 110
ගහකානි	70
ගලගලායති	72
ගාමිණී	186
ගිඤ්ඤා	28
ගිරිගඛනෙර	2, 68
ගිරිඛඛජෙ	154, 252
ගොතඛිකුලමිභා	48, 164, 244
ච	
චක්කං	204
චක්කච්ඡති	204
චන්දනීකං	158
චන්දනුඤ්ඤා	94
චම්බකඤ්චුකනනාදො	158
චාතුඤ්ඤා සරො	242
චාරණිකං	256
චිත්තකෙලියා	232
චිත්තදුඛතං	80
චිත්තජදා	252
චේතොපරියාය ඉඤ්ඤා	230

ජ	පිටුවකනං
ජන්දිකතො	231
ජලිසිතො	54
ජ	
ජඛාඛලං	88
ජම්බුකණ්ඩකං	204
ජමමි	122
ජලො	160
ජාතරුපෙන	98
ජාතිමරණසංසාරො	76, 88, 108
ජාතිසංසාරො	30, 38, 90, 246
ජාලපච්ඡින්නා	98
ජාලකඛාතො	56
ජාහිසං	252
ඤ	
ඤානසොබුම්මසම්පන්නො	128
ඤායායති	134
ඤ	
ඤාණදෙසනං	66, 120
ඨ	
ඨකකරො	130
ඨතථාචරෙ	212
ඨාදිනො	76, 128, 212
ඨාලපතනානං	54
ඨිඛඛතිකකමො	180
ඨිසොං විජ්ජා	12, 30, 46, 50, 82, 94, 96, 98, 102, 104, 106, 108, 122, 134, 136, 146, 156, 214
ඨීරගොචරා	224
ඨුඤ්ඤාපදනෙ	22
ඨෙලසකෙඛිති කෙතෙති	224
ඨෙවිජ්ජා	48, 98
ඨ	
ඨාමිතා	266
ඨුණිකා	70
ඳ	
ඳකඛිණං	158
ඳට්ඨු	132
ඳන්තචණ්ඤිකපාරාතා	224
ඳඛිථාලකං	60

ද	පිටපිඛකං
දසකනසමපනනං	20, 66
දලනබිලෝ	280
දලනබිමිනෝ	274
දලං	194
දසීනෝ	148
දසීනං	2
දිට්ඨිගහනපකඛනෝ	108
දිට්ඨිකඤ්ඤනසඤ්ඤං	98
දිනෝ	74
දිසා	212
දිසරතනානුසසිතං	194
දුඛෝ	242
දුතියාභිසෙවනං	42, 210
දුගුමිඤෝ	4, 6
දුප්පබ්බජ්ජං	48
දුඛගලකඛණං	124
දුමනතිතං	6
දුමපතනං	6, 221
දුමවගයං	22
දුරවචයං	122
දුරබිගමා	48
දුරාගතං	6
දුරුබ්බගං	242
දෙවෝ	24, 106
දෙසිතපුණණමාසියා	254
දෙසිනා	100

ඛ

ඛබ්බරූපා	60
ඛමමකතමනෝ	74
ඛමමදසුඤ්ඤං	76
ඛමමදසෝ	277
ඛමමපාති	194
ඛමමසුඛමමතං	12, 82, 94, 96, 98, 122, 136
ඛමමසෙනාපතිං	246
ඛමමාදසං	66, 120
ඛිතිපාරං	258
ඛුරාසගෝ	176

න

නගා	46
නබ්බලංචතනති	48
නබ්බලංසු	20
නච්චිගිතෙභි	214, 216

න	පිටපිඛකං
නභං	94
නඞුචිනෝ	108
නරදමමනාරච්චි	254
නභාතකෝ	82
නලසෙතං	4
නලාගාරං	90
නාගෝ	86
නාජේඛාසා	200, 202
නාටිති	94
නාඛිඞුච්චිතා	218
නානාචේරජ්ජකෝ	238
නාතද	234
නිකඛමිතුග	30
නිකනති	10
නිකෙතචාරිකෝ	164
නිනභාතසබ්බපාපෝ	110
නිපපඤ්චපථේ	130
නිපපඤ්චරතෝ	216
නිපකෝ	36
නිපතනෝසු	32
නිබ්බිසං	160
නිබ්බානං	32
නිබ්බිද	104
නිබ්බිඤ්ඤං	180
නිමමිසා	16
නිතංඝිගතඤ්ඤං	280
නිරඤ්ඤෝ	150
නිරංකඤ්ඤා	118, 136
නිරඤ්ඤාද	186
නිරුතතිපදකෝච්චිදේ	136
නිමානවුතතිනා	32
නිසුසකෝ	226
නිසිථේ	4
නිලබ්බමණණං	8
නුපලබ්බති	94, 120
නෙකතිකා	220
නෙතතිකා	19, 212
නෙරසිකා	28
නෙසජ්ජිකා	216

ප

පලච්චි	122
පකෙකභ ගජේභ	242
පකඛනති	236
පකඛනෝ	88
පකනෝ	94

ප	පිටුවකිකා
පකිරිය	196
පබ්බපලිපා	38
පඤ්ඤා	120
පච්ච	198
පච්චචාරාධි	14
පච්චචේකිකා	22
පච්චේකා	26
පච්චාසාමානෝ	74
පච්චිකා	90
පඤ්චාචාරායං	52
පඤ්ඤාබලී	8
පටිසම්බයනනං	114
පටිසම්බා	226
පඤ්චරකෙසුනා	28
පඤ්චේසි	134
පත්තදණේසා	130
පත්ඤ්චිචේසා	244
පත්ඤ්චිමානසං	246
පත්ඤ්චෝ	126
පත්ඤ්චානෝ	106, 166
පඤ්චකත	20, 23, 36, 72, 80, 182, 230
පඤ්චාදං	168
පඤ්චා	170
පදකම්මණං	15
පත්තඤ්චාදං	126
පත්තඤ්චාදෝ	236
පපඤ්චිමනුසුතො	230
පපඤ්චිසම්බාපිදුබාධිවාරිතිං	148
පඤ්චාදෝ	154
පමත්තබ්බු	98, 124
පඤ්චාතො	112
පරච්චේකාසු	118
පරිච්චේදන	48
පරිච්චිකා	82
පරිඤ්ඤාතා	64
පරිච්චාරංසො	124
පරිච්චේකා	122
පරිච්චේකා	222
පරිච්චේකාකතං	108
පරිච්චේකිකා	80
පරිච්චේකි	132
පඤ්චාචේකනකො	78
පච්චේකනො	250
පඤ්චේකිකා	40, 52
පච්චේකන	58, 98, 108, 110

ප	පිටුවකිකා
පාකතිඤ්චේසා	46
පාච්චේකනංසදායමිති	60
පාච්චේකනං	160
පාච්චේකා	134
පාච්චේකා	50
පාච්චේකා	134
පාච්චේකා	184
පාච්චේකා	160
පිඤ්චාචේකනං	226
පිඤ්චේකා	44
පුඤ්චා	226
පුඤ්චේකනංසදායමිති	100
පුඤ්චේකා	238
පුඤ්චේකනං	254
පුඤ්චේකනං	30, 34, 38, 66, 76, 80, 88, 98, 128, 132, 140, 154, 216, 240, 246
පුඤ්චේකනං	216
පුඤ්චේකනං	168
පුඤ්චේකනං	124
පුඤ්චේකනං	118
පුඤ්චේකනං	26
පෙතනතනං	256
ච	
ච්චේකනං	152
ච්චේකනං	152
ච්චේකනං	104, 120
ච්චේකනං	118
ච	
ච්චේකනං	60
ච්චේකනං	214
ච්චේකනං	82
ච්චේකනං	82
ච්චේකනං	86, 168, 204
ච්චේකනං	70
ච්චේකනං	16, 86
ච්චේකනං	56
ච්චේකනං	260
ච්චේකනං	100
ච්චේකනං	56
ච්චේකනං	220
ච්චේකනං	132
ච්චේකනං	50
ච්චේකනං	64

හ	පිටපිවකං
හතකො	188
හවනෙතති	56, 164, 186, 194, 198, 214
හවාමසෙ	256
හසාං	258
ගුහනාථනො	10
හොඨා	200
ම	
මකකටො	52
මච්චුපාසං	94, 98
මච්චුභාසී	54
මච්ච්	98
මජ්ඣෙකපිඛිනිතිං	176
මඤ්ඤිතං	108
මතකාසිකං	142
මතිකුසලෙහ	32, 72
මතියා	142
මධුපායං	12
මහාතභාණී	2, 232
මන්දවතී	100
මන්දෙ	44
මනාපියා	256
මනොපච්චාරෙ	254
මලඛිලගොකනාසනො	150
මහඝසො	10
මහණණුවෙ	58, 92
මහතො	30
මහාකෙතුං	28
මහාබෙමඛිතමො	126
මහාභාගං	96
මහාපුරිසලකඛණා	206
මහාභිතකෙකා	254
මහාරතං	10, 180
මඤ්ඤකොසථතිකාභිගජ්ඣො	252
මඤ්ඤපාසෙහ	192
මහෙසී	210
මානවිධා	126
මාරපකෙඛ	96
මාරවිසෙය	88
මාරසෙතපාමඤ්ඤො	204, 106
මාලීතී	94
මාලුතො	2, 22, 44,
මාලුවා	122

ම	පිටපිවකං
මිඤ්ඤි	10
මිඤ්ඤපුඛිං	134
මුඛනඛලී	44
මුඛිඛෙහති	134
මුඛිනො	30
මුලාලපුථං	248
මුසුං මුසුං	256
මොනපථෙසු	30
මොනෙහ	64
මොරා	12
මොහපාරාතා	96
ය	
යඤ්ඤාථං	186
යඤ්ඤා	808
යතභේතා	6
යදන්තියං	8
යදන්තො	26
යමාමසෙ	94, 142
යාතං	208
යාවනෙතථ	90
යුපො	64
යොගං	124
යොගකෙකම	16, 30, 66, 230
යොගකෙකමපථෙසු	114
ර	
රකඛිතතො	58
රජොජලලං	96
රච්චවරියා	18
රතතිඤ්ඤිවො	8, 110
රතාච්චිවසනෙ	146, 168
රාජදසී	156
රාජාධිරාජා	104
රිඤ්ඤති	141, 141, 144
රිතතපෙසුතො	144
ල	
ලාභසකකාරඤ්ඤවර්තා	222
ලෙපෙහ	132
ලෙසකපො පරිතාසෙ	222
ලොභිතපාණී	222
ව	
ව්‍යාගා	66
ව්‍යාගඛිතිං	168
විඤ්ඤා	190
විඤ්ඤතිකා	220

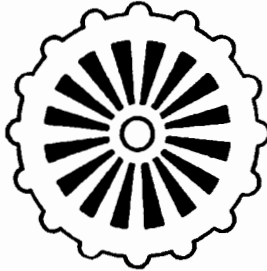
ව	පිටුවකිනං
විඤ්චිතාසෙ	44
වතං	94
වතචරිතං	236
වධිරොගනිලං	150
වජ්ඣං	168
වරං	130
වරහපදමිකුසලො	112
වෘක්කානුසංඝනිං	192
වෘගුරං	196, 234, 264
වෘණීරා	152
වෘතරොගාතිනිතො	110, 118
වෘතෙය්‍යවටංසකානං	148
වෘතසං	80, 256
වජ්ජාච්ඡිකතිං	26
වජ්ජිතා	20, 22
වජ්ජිතාවි	4
විඤ්ඤපභි	164
විතිණ්ණකණ්ඩො	4
විද්දෙසිනො	154
විධාසු	246
විනාසකං	96
විපථානුසාරිතං	160
විභුතනච්ඡිතා	134
විමුට්ඨාදීකතං	70
විමුතතිකුසුම්භඤ්ජනො	41
විමොක්ඛො	40
විසඤ්ජනා	204
විසංවහොතා	122
විසතතිකා	132
විහගපථේ	148
විහවිහාතිනදිනෙ	22
විහසං	250
විහාරකුසලො	114
විණාහි	134
විතංසෙන	56
විසංවිසංසනිකො	56
විහි	118
වුත්තමානො	38, 96
වෙසමියොන	58
වෙදගු	5, 81
වෙපවිතකාසුරො	192
වෙරමොවෘතො	134
ඝ	
ඝථජ්	138
ඝාගතං	6, 96, 112

ඝ	පිටුවකිනං
ඝකාසුතතා	69
ඝබ්භං	234
ඝඛකලීතා	28
ඝඛකසාරං	94
ඝඛකලීසංමානාසෙ	44
ඝඛකතා	60
ඝඛකා	124
ඝඛකා	8
ඝඛකාරාමිං	156
ඝච්ඡිකාහිසි	76
ඝතතිතා	18
ඝථවෘතො	54
ඝඤ්චි අනුගො	104
ඝතපලං	41, 210
ඝතභෙණ්ඩු	64
ඝතරසං	4
ඝතරාජිකං	41, 210
ඝතලීඛිතසං	44
ඝතිපට්ඨානගොචරො	42
ඝඤ්චිමධාරකො	240
ඝඤ්චිමසෙසකා	220
ඝඤ්චිසෙසා	16
ඝදජො	48, 106
ඝනනං පදං	8
ඝනනරඛාහිරං	66, 120
ඝනනාගං	154
ඝපභොත	66
ඝඛකාරාකසිපාති	220
ඝඛකඤ්චුතං ඤ්චිණ්ණවරො	30
ඝඛකලොකතිනිච්ඡිකො	188
ඝඛකඝඛකාතිතං	18
ඝඛකාකාරවරුපෙතං	220
ඝඛකලං	116
ඝඛකවි	90
ඝඛකාලපාභොධිනො	214, 216
ඝඛකඤ්චු	16
ඝඛකවිනිතා	181
ඝඛකසිනො	150
ඝඛකො	6
ඝඛකකචොඨා	170
ඝඛකච්ඡිපඤ්චුසං	284
ඝඛකසංගො	108, 128
ඝරණාගමිතං	96
ඝලකතො	106
ඝචාහිනිං	68
ඝඝකකණ්ඩො	64

ස	පිටුවකින
සහායවල	92
සංවිකල්පයක් වීමේදී 6, 112, 282	
සංකීර්ණ	151
සංකල්පය	170
සංග්‍රහය	92
සංග්‍රහය	11
සංග්‍රහය	84
සංග්‍රහය	41, 200
සංග්‍රහය	70
සංග්‍රහය	76
සංග්‍රහය	104
සංග්‍රහය	118
සංග්‍රහය	20
සංග්‍රහය	8
සංග්‍රහය	118
සංග්‍රහය	22
සංග්‍රහය	242
සංග්‍රහය	36
සංග්‍රහය	12
සංග්‍රහය	34
සංග්‍රහය	30, 166
සංග්‍රහය	8
සංග්‍රහය	104, 120
සංග්‍රහය	142
සංග්‍රහය	14, 106

ස	පිටුවකින
සංග්‍රහය	208
සංග්‍රහය	40
සංග්‍රහය	258
සංග්‍රහය	78
සංග්‍රහය	86
සංග්‍රහය	20
සංග්‍රහය	2, 14
සංග්‍රහය	104
සංග්‍රහය	78
සංග්‍රහය	82, 90
සංග්‍රහය	31, 78
සංග්‍රහය	80
සංග්‍රහය	104
සංග්‍රහය	81, 266
හ	
සංග්‍රහය	72
සංග්‍රහය	74, 208
සංග්‍රහය	34, 156
සංග්‍රහය	64
සංග්‍රහය	80
සංග්‍රහය	48
සංග්‍රහය	6
සංග්‍රහය	122
සංග්‍රහය	176
සංග්‍රහය	78

බුද්ධ ජයන්ති ත්‍රිපිටක ග්‍රන්ථ මාලා: 29.

සුත්‍රාන්ත පිටකයෙහි

23 වන ග්‍රන්ථය

ථේරීගාථාපාලී

බුද්ධ කතීකාය

නවවැනි භාගය

ලබ්‍හා බෞද්ධ මණ්ඩලයේ ආරාධනයෙන්

**මාකඩවර විහාරාධිපාසී
පණ්ඩිත කරහම්පිටිගොඩ සුමනසාර සඵචරියන්
වහන්සේ විසින් කරන ලද**

සිංහල පරිවර්තනයෙන් යුක්ත යි.

**බු. ම. 2550
ක්‍රි. ම. 2006**

බුදුකතිකායෙ
ථේරීගාථාපාලී

බුදුකතිකායෙහි
ථේරීගාථා

**“තථාගතපසුවේදිතො භික්ඛවෙ ධම්මවිනයො විවචො විරොචති
නො පටිච්ජහන්තො”**

**“මහණෙනි, තථාගතයන් වහන්සේ විසින් දෙශනා කරණ ලද
ධම්ම හා විනය විවෘත වූයේ බබලයි. වැසුණේ නො බබලයි.”**

(අඩිගුහකරනිකාය - තිකතිපාතය - භරණ්ඩුවක, 9 සුත්‍රය)

ප මු න
CONTENTS

සංස්කාරක නිවේදනය	VII
ත්‍රිපිටක සමපාදක ඡේතනලය	IX
ස ඥාපනය	XI
පාලිභෝගිය — PĀLI ALPHABET	XV
සංකේත නිරූපණය — ABBREVIATIONS	XVII
විසයසූචි	IXX
පෙළ හා පරිවර්තනය	2 111
ගාථාදිපාදනුකකමණිකා	115
සඤ්ඤානාමානුකකමණිකා	121
විසේසපදනුකකමණිකා	123

සංස්කාරක නිවේදනය

බුදුකතිකායෙහි නවවැනි භාගය වූ 'ථෙරිගාථාපාලිය' සුත්‍රාන්තපිටක-
 යෙහි කෙවිසි වන ග්‍රන්ථය ද බුද්ධිජයන්තිත්‍රිපිටකග්‍රන්ථමාලායෙහි එකුන්තිය්
 වැනි ග්‍රන්ථය ද වශයෙන් මෙහේ මුද්‍රණයෙන් නිකුත් වෙයි. මෙය ත්‍රිපිටක
 ග්‍රන්ථමාලායෙහි වෙන මෑ ග්‍රන්ථයක් වුව ද ප්‍රමාණයෙන් කුඩා වන බැවින්
 ථෙරිගාථාපාලිය හා සමග එක් කොට මුද්‍රණය කරවීමට තීරණය කළමහ.
 ථෙරිගාථා මුද්‍රණවසථායෙහි මෑ ථෙරිගාථා පරිවර්තනය ද කොට මෙහේ
 පාඨකයා හමුයෙහි තබන්නට සිදුවිය මෙහි ලා ඥායනතකායනී සංඛනගෙන්
 පයනීපති ශාසනාභිවෘද්ධිය පිණිස ක්‍රියා කළ රජයේ සංරක්ෂණයක දෙපාර්ත-
 මේන්තුවේ අධිකාරීහු ද ඥායනග මුද්‍රණාලයේ කාර්‍යනීමණ්ඩලය ද මෙයින්
 ජනිත කුශලයෙන් නිදුක් වෙත්වා යි ආශංසනය කරමහ.

ලබ්‍රහම ලබ්‍යානඤ සථවර
 ත්‍රිපිටක සංස්කාරක මණ්ඩලයේ
 ප්‍රධාන සමාජක.

1972 මැයි 27 වැනි දින
 ත්‍රිපිටක කාර්‍යාලයේ දී ය.
 මහා භාගක වාරිකාරාමය.
 කොළඹ 7.

ත්‍රිපිටක සම්පාදක මණ්ඩලය

එක්සත් අමරපුරමිහානිකායේ සභාපති අගනමහාපණ්ණික බලන්ගොඩ ආනන්දමේත්‍රෙය මහානායක මහාඤ්චිරපාදයන් වහන්සේ.

අභංගම විද්‍යාවනුපරිවේණාධිපති පණ්ණික කෝදාගොඩ ශ්‍රී ඥානාලොක දක්ෂිණලකායෙහි ප්‍රධාන සභිකනායක ඤ්චිරයන් වහන්සේ.

මොල්ලිගොඩ ප්‍රච්චනොදය පිරිවේන්හි උපප්‍රධානාචාර්ය පණ්ණික ලබ්‍රහමි ලකානන්ද - කෝච්චේ ශ්‍රී කල්‍යාණී සාමග්‍රිධම් මහාසභිකසභාවේ අනුනායක ඤ්චිරයන් වහන්සේ.

දෙමටගොඩ ධම්පුතාලම විද්‍යාලායධිපති පණ්ණික පරමාභාර පඤ්ඤනන්ද (ඩී. ඊ. ලක්මන්) කොලඹ නවකෝරලයේ ප්‍රධාන සභිකනායක ඤ්චිරයන් වහන්සේ.

හිඟුලේ-මාකඩවර විහාරාධිවාසී පණ්ණික කරහම්පිටිගොඩ සුමනසාර ඤ්චිරයන් වහන්සේ.

බෞද්ධාලොක මාවතේ බෞද්ධාලොක විහාරාධිපති පණ්ණික දොරගමුවේ ධම්මපාල කොලඹ පලාතේ ප්‍රධාන සභිකනායක ඤ්චිරයන් වහන්සේ.

සංඥාපනිය

අප මහසත්භූ දිවකුරු බුදුරජුන් හමියෙහි බුදු බවට නියතවිවරණ ලබා වතුරසබ්බාසකලාලක්ෂණයක් මුළුලොගී පාරමිධම් පුරණය කොට පඤ්චානම්භාවයෙහි කුසිපුරයෙන් කැම දැඩිදිව කිඹුල්වත්පුර සුදෙවුන් මහරජාණන් නිසා මහාමායා දේවීන් කුස පිළිසිදුගෙන කලිසුග වෘතියෙන් දෙව්දහස් සාරසිය අටසැත්තැ (2478) වැත්තෙහි වෙසග මැදි පොහෝ දවස් ප්‍රමිතීන් සල්ලයන්හි මඟුල්සල්සෙවණෙහි බිහි වූ සිදුහත් නම් ලබා කුමාර සැපයෙන් වැඩි හැම සිප්සතර ගෙවා දැනැ ගිහිනැපත් වලද එකුත්තීන් වැනි වියෙහි අගමෙහෙසුන් යශෝධරා දේවීන් කුසින් රහල් කුමාරුන් බිහි වූ ඇසල මැදිපොහෝ දවස් මධ්‍යමරාත්‍රියෙහි 'ජනන' ඇමැතියන් හා සමග 'කැප්ක' නම් මඟුලසුන් අරා මහබිතීක්මන් කොට 'අනොමා' නම් නදිතීරයෙහි දී තවුක් පැවිදි වූහ.

බුද්ධාචාර්ය: සිදුහත් නවුසාණෝ අනුක්‍රමයෙන් රජගහනුවර වැඩ මගධෙයවර බිමබිසාර මහරජාණන් විසින් රාජ්‍යයෙන් කළ නිමනුණ ද පිළිගෙන කොට 'කිංකුකලගවෙවි වූ ඇවිදිමින් ආලාරකාලාම නවුසාණන් කෙරෙහි සත්‍යානමාපතනී උපයා උදුකරාමපුත්‍ර නවුසාණන් කෙරෙහි අපේම සමාපතනී උපයාගෙන එහි දු මොක්කය හො දැකැ උරුවෙල්-දනම් වැඩ සාධුරුද්දක් දුකෙර නපස් කොට එ ද තුළුත් බැවින් හැරපියා රැළිදු කය සතපාගෙන වෙසග මැදිපොහෝ දවස් කෙනානී ගම 'සුජාතා' නම් සිදුබුදුන් කිරිපිඬු පිළිගෙන 'නෙරකුජර' හදි තීරයෙහි දී වලද සවස් වේලෙහි ගයාගෙහි ඇසතු බෝරැක් මුලට එලැබැ 'සොඞ්ඞ' බමුණු දුන් හිතණ අතුරා ඊ මත්තෙහි වැඩිහිද ආනාපානසති වඩා ධ්‍යාන උපයා පෙරගමැ පෙර විසු කද පිළිවෙල සිහි කොට මැදුම්ගමැ දිවැස පිරිසුදු කොට පැසුළුගමැ ප්‍රතිභාසමුදාදයෙහි නුවණ බහා අනුලොම-ප්‍රතිලොම විසින් ප්‍රභාසාකාර සමමයීන කෙරෙමින් විදයීනා වඩා සමාසක්-සමෝධිය සමගිගම කලහ.

මහණ සස්න. බුදුහු පලසමිවන් සුව විදුමින් සත්සති ගෙවා රාජායනනමුලයෙහි දී 'නුක්ක ගලලික' වෙලෙද දෙබැයන් පිළිගැන්වූ අත්සුණු හා මිපිඬු වලද අප්පාලමුලයෙහි දී බ්‍රහ්මාරාධනා පිළිගෙන අටලොස් යොදුන් මහ ගෙවා ඇසල මැදි පොහෝ දවස් බරණැයා ඉසි-පතනගට වැඩ පස්වග මහණුනට ධම්සක් පවත්වා 'අසුකුකොණ්ඩකුකු' තෙරුන් සෝචන්පෙලෙහි පිහිටුවා තිකම්නියා අවපැලවිය දවස් 'ගද්දිය' තෙරැනුදු දිගවක් දවස් 'වසා' තෙරැනුදු තිගවක් දවස් 'මහානාම' තෙරැ-නුදු ජලවක් දවස් 'අසාසී' තෙරැනුදු සෝචන්පෙලෙහි පිහිටුවා විසේනී දවස් 'අනානමලක්කණ' සුත්‍රදෙගනායෙන් පස්දෙනා වගත්තේ මැ අතීතනිගට පත් කොට 'එහිහිකු' පැවිදි දී සසුන් පිහිටුවා ඉසිපතනති දී මැ බරණැස් සිවුපුත් 'ගස' ප්‍රමුඛ පස්පනස් පුරුෂගන් ද 'කපාසික' වනලැහැබිහි දී 'ගද්දියහිත' කුමාරුන් තිස් දෙනා ද ගයාසීතියෙහි අනලගල්හි දහනක් පුරාණජවලයන් ද රහත්බැවිහි පිහිටුවා 'එහිහිකු' පැවිදි දී රජගහනුවර වැඩ මගධෙයවර බිමබිසාර ප්‍රමුඛ එකොලොස්නුහුවක් දෙනා සෝචන් පෙලෙහි පිහිටුවා වෙළුවන විහාරග පිළිගෙන වැඩවසනසේක් පිරිස් සමග තමන් වගත්තේ කරා පැමිණි සැරිසුත්-මුගලන් දෙනම අශ්‍රප්ලයට පමුණුවා

අගසව් තන්ති තබා කාළදසි තෙරුන්ගේ අයදමින් කිබුල්පිත්තර වැඩ ගමාමහපෙලවර පා නැගත්තේ මත් බිද පියරජු අනගමි පෙලෙහි ද පුජාපතියොතමය කෝවන් පෙලෙහි ද පිහිටුවා මල්බා නන්දකුමරු ද පුත් රාහුලකුමරු ද පැවිදි කරවා පෙරලා රජගහනුවරට වැඩිසේක.

මෙහෙණසස්ත: මෑතගාගයෙහි විශාලා මහනුවර කුටාගාරශාලායෙහි වැඩවසන සමයෙහි සුදෙවුන් මහරජු සේසත්තට රහත් වෑ පිරිනිව් කල්හි පුජාපතියොතමහු පැවිදි වනු රිසි වෑ 'රොහිණී' නදීතීරයෙහි දී 'කලහවිවාද' සුත්‍රාන්ත දෙගහා අසා පැවිදි වූ පන්සියක් කුමරුන්ගේ පාදපරිවාරිකාවන් පන්සිය ද කැටි වෑ ගෙන තුමු නාභාවියකු ලවා කෙහෙ සිදුවෑගෙන කහවත් හැදෑපෙරෙවෑ විශාලා මහනුවර කුටාගාරශාලාවට පැමිණ අනද තෙරණුවන් ලවා බුදුරදුන් අයදවා අභටගුරුධම් පිළිගෙන බුදුරදුන් කෙරෙහි පැවිදිඋපසඹපත් ලදහ. සෙසු පන්සියක් කුමරියෝ ද හික්කු-සඹකයා කෙරෙහි පැවිදිඋපසඹපත් ලදහ. පුජාපතියොතමහු බුදුන් කෙරෙහි දහම් අසා කමටහත් වඩා රහත් වූහ. සෙසු පන්සියක් හික්කුණිහු 'නන්දකොවාද' සුත්‍රාන්ත අසා රහත් වූහ.

මෙට්ඨිගාථා: මෙසේ මෙහෙණසස්ත පිහිටි කල්හි ඒ ඒ ගමනියමගම් රජදහන්ති නොයෙක් සියදහස් ගණන් කුලකුමරියෝ තුනුරුවන් ගුණ අසා පැහැදෑ පැවිදි වෑ පිළිවෙත් පුජා රහත් වූහ. ඔහු අධිගත ඵලවිශෙෂයන් සිහි කොට උපන් ප්‍රීතිසොමනසායෙන් උදහාදී වශයෙන් ගාථා වදාලන. ඔවුනතුරෙහි 'ථෙරිකා' ආදී කොට 'සුමේධා' තෙක් රහත් මෙහෙණන් විසින් භාෂිත ගාථා එක්රැස් කොට එකකතිපාතාදී වශයෙන් විභාග කොට 'ථෙරිගාථා' නමින් ගෙන සබ්බිතිකාරක මහනෙරවරු සබ්බිතියට හඟාලූහ.

එහි එකකතිපාතය පටන් නවකතිපාතය තෙක් පිළිවෙලින් ගාථා සඹහුහ ඇත. ඉක්බිති එකාදසක, ආදසක, සොලසක, විසති, තිංසති, වනතාලීස තිපාත ද, මහාතිපාතය ද ියි සියලු නිපාත සොලසෙක් වෙයි. එකකතිපාතයෙහි ගාථා අටලොසෙක, දුකතිපාතයෙහි ගාථාසඹහුහ දසයෙක, තිකතිපාතයෙහි අටෙක, වතුකතිපාතයෙහි එකෙක, පඤ්චක නිපාතයෙහි දෙලසෙක, ඡකකතිපාතයෙහි අටෙක, සත්තකතිපාතයෙහි තුනෙක, අට්ඨක, නවක, එකාදසක, ආදසක, සොලසක නිපාතයන්හි එකි එකි ගාථාසඹහුහයෙක, විසති නිපාතයෙහි ගාථාසඹහුහ පසෙක, තිංසති, වනතාලීස, මහාතිපාතයන්හි එකි එකි ගාථාසඹහුහයෙකි. මෙසේ ථෙරිගාථායෙහි සියලු ගාථාසඹහුහ තෙතැන්තැවකි. පඤ්චකතිපාතයෙහි එකොලොස් වන ගාථාසඹහුහග භ්‍රිවිදුප්‍රාජා තෙරුණියන් තිස් දෙනකුන්ගේ භාෂිතයෙකි. ඡකකතිපාතයෙහි පලමු වන ගාථාසඹහුහග පන්සියක් තෙරුණියන්ගේ භාෂිතයෙකි. මෙසේ බලත් මෑ ගාථාසඹහුහගන්ගේ සඹ්ඛාච තෙසැන්තැවක් වුව ද තෙරුණියෝ සසියදෙනෙක් මෙහි ඇතුළු වෑ සිටිති. ඒ බව අට්ඨකථායෙහි දු 'ඡකනමතතා ථෙරියො'යි දක්වනලද්දේ යෑ ගාථා ද සසියක් පමණ ඇතැයි අට්ඨකථායෙහි සඳහන් වතුදු ථෙරිගාථා පාලියෙහි විදුමාන ගාථා සඹ්ඛාච පන්සිය විසිඑකෙකි. ථෙරිගාථාවසාන උද්දහයෙහි සඳහන් සඹ්ඛා පෙල සමග හෝ අවුවා සමග හෝ නො සාඟාදෙ යි. එහි දැක්වෙනුයේ ගාථා සාරසියසුවානුවක් ද තෙරුණියන් එක්සිය එක් දෙනකුන් ද ඇති බව යි.

බුද්ධිකාලීන වනිතාව: බුද්ධිකාලීන භාරතීය වනිතාවන්ගේ තනු විමසනුවනට ථේරිභාජාපාලීන අගභා: නිධානයෙකි. ඔහු එදා බ්‍රාහ්මණ ධර්මයෙන් මිනිසුන් නිවසෙහි මැ සිර වී සිටියහ. වෙදය ඉගෙනීමට හෝ දෙවොලකට පිවිසීමට හෝ යාගභෝම ආදී ආගමික ක්‍රියාවන්ට සම්බන්ධ වීමට හෝ ඔවුනට අවසර නොලැබිණ. හිමියා මල කල්හි අන් හිමියකුගේ සරණ ලබාගැනීමට ද බිරිදට අවසරයක් නොවී යා. ආය වසින් කළයුතු කාර්යී දෙකෙක: හිමියා දවන විතකයට පැන සනීපුජායෙන් දිවි නසාගෙන පරලොච්ඡි දී ඔහු හා එක්වීම හෝ දිවිහිමි කොට අන් පුරුෂයකු නොසිතා මල හිමියා කෙරෙහි මැ සිත පිහිටුවා පතීවුතය රැකෑ පරලොච්ඡි දී ඔහු හා එක්වීම හෝ සි. මෙසේ අනාථ වෑ සිටි භාරත වනිතාව බුදුදහමෙහි පිහිට ලැබූ නැහිසිටි අසුරු ථේරිභාජායෙන් අනාවරණය වෙයි බුදුසමය පැතිරගිය තාක් භාරතභූමියෙහි නොයෙක් විජිතයෙන් පැමිණ පැවිදි වෑ රහත් වූ මෙහෙණහු ථේරිභාජායෙහි හමු වෙති. ඔවුහතුරෙහි රජමෙහෙසියෝ ද මහසල්කුලෙහි බැමිණියෝ ද සිටුවූයැණියෝ ද ශුද්ධත්‍රිහු ද වෙති. එ මතු නොවෑ ගණිකාවානතීය ජීවනොපාය කොටගත් අහිරුපිකාවෝ ද සත්‍යසාතනය ජීවනොපාය කොටගත් වැදිඅගභෝ ද එ හැම භාරතීය අවුත් පැවිදි වෑ රහත් වූහ.

මහාපුජාපතීගොතමින් හා සමග ශාක්‍ය කුමරියෝ පත්සියක් දෙනා පැවිදිදව වත්හ 'උබ්බිච්චි' කොසොල් මහරජුගේ මෙහෙසියකි. 'බෙමා'වෝ මඟු වරට රජුගේ දියැණියෝ යා, මගධයේ බිම්සර මහරජුගේ අගමෙහෙසි යා 'සෙලා'වෝ අලු වරට රජුගේ දියැණියෝ යා. 'සුමෙඛා'වෝ මනතාවනි නුවර 'කොකුච්ච' රජුගේ දියැණියෝ යා, වාරණවනි නුවර 'අණිකදනන' කුමරුට විවාහ කොට දෙනලද්දහු පතිකුලයට නොගොස් පැවිදි වූහ. 'සාමා' කොසාමබියෙහි 'උදෙන' රජුගේ මෙහෙසි සාමාවතීයගේ ගෙහෙළියකි. 'සොමා'වෝ මගධයේ බිම්සර රජුගේ පුරොහිත බ්‍රාහ්මණයාගේ දියැණියෝ යා. 'හඤ්ඤාපිලාහි' මඟු වරට සාගල නුවර කොශ්ඨකගොත්‍රයෙහි බ්‍රාහ්මණයකුගේ දියැණියෝ යා, මහසුප් මහතෙරණුවන්ගේ පුරාණද්විසිකාවෝ සි. 'විනතාකාලිකා' හා 'නඤ්ඤාතරා' හා දෙදෙන කුරුරට කලමාභද්‍රමය නිගමයෙහි බ්‍රාහ්මණවංශ ඇතිගෝ යා. 'ජොතිණී' වජ්ජරට වෛශාලියෙහි ආසීයකුලයෙක බමුණුදුවකි. 'ජීවකම්බවනිකසුනා' රජගහනුවර මහසල් කුලයෙක බමුණුදුවකි. 'වාලා' 'උපවාලා' 'සිසුපවාලා' තිදෙන 'නාලක' ගම රූපතාරී බැමිණියගේ දියැණියෝ යා, 'සාරිසුත්' මහතෙරණුවන්ගේ භාග්‍යාණියෝ සි. 'සිහා'වෝ වෛශාලියෙහි 'සිහ' ගෙනාපතිනුගේ නාග්‍යාණියෝගේ දියැණියෝ යා. 'ඉසිදුසි' අවනතියේ උදේනි නුවර ආසීයකුලයෙක සිටුවකි. 'උපලවණණා' කොසොල් රට සාවැත්තුවර සිටුවකි. 'චඬිච්චානා' හරුකවජ නගරයෙහි කුලදුවකි. 'අඬිච්චාසි' කාසිනගරයෙහි නගරශෝභිතීයකි, ආය හා දිනක සහවාසයට සුවත් කහවණු දහසෙකි. 'අගයමානා' (පදුමවනි) අවනතී රට උදේනිපුර නගරශෝභිතීයකි, බිම්සර රජුගේ දරු අගයරාජකුමර ආයගේ පුතෙකි. 'අම්බසාලි' වජ්ජ රට විශාලායෙහි නගරශෝභිතීයකි, මගධයේ බිම්සර මහරජ ද වෙත්වලා ආය කරා ගියේ යා. 'විමලා' වෛශාලියෙහි සිටි ප්‍රසිද්ධ රූපුපජ්චිතියකි, වරෙක මහමුගලන් තෙරණුවනුදු කාමයෙන් පොලොබාගත්තට තැත් කළ මී උත් වහන්සේගේ ඔවා අසා සංවිග්න වෑ පැවිදි වෑ රහත් වූ යා. 'සුභා' රජගහ නුවර ලෝකුරු දුවකි. 'පුණණා' සාවැත්තුවර අනේපිඬු සිටුවුගේ ගාහ දසියකි, උදකසුද්ධික බමුණකු දමනය කොට තුනුරුමත් කෙරෙහි පහදවාලූ

ඇය කෙරෙහි ප්‍රසාදයට පත් සිටුවුමා විසින් නිදක් කරනු ලැබූ පැවිදි වෑ රහත් වූ යා. 'මාපා' වැදිදුවකි, 'උපක' ආජීවකයන්ගේ දුකිසිකාව යා, උපක සස්තෙහි පැවිදි වූ පසු 'මාපා' ද පැවිදි වෑ රහත් වූ.

ලදරු පුතුගෙන් ද දුවගෙන් ද විශේෂ වූ මවක් ඔවුනොවුන් නො හැදින කලක් දියැණියන් හා සමග සිය පුතුගේ මෑ සපත්තී හායතී වෑ වෑසා කරුණු අනාවරණය වූ පසු සංවෙගයට පෑමිණ පැවිදි වූ අයුරු උපලවණණා තෙරැණින් හමුගෙහි ප්‍රකාශ කල සැටි උපලවණණා ථෙරිගාථාගෙන් අනාවරණය වෙයි.

උදෙනිපුර ආසාස සිටුකුලයෙක එක් මෑ දියැණියන් ගිය ගිය පතිකුලයෙන් නෙරනුලැබ ගෙදෙරට සිහා ආ යදියකුට විවහ කොට දුන් සැටින් ඔහු ද කිසිප දවසක් වෑසා ඇය හැරපියා සිහමනට බැසැගිය සැටින් 'ඉසිදුසි' ථෙරිගාථාගෙන් අනාවරණය වෙයි.

'ජීවකමචකික සුභා' තෙරැණියන් කාමයෙන් පොලොබාගන්නට මූනීයකු කල වැනුම රකවර කවිචිත්තාවකි. සුභා තෙරැණියෝ ඔහුගේ වශයට හෙතු වූ අතර උපුටා ඔහු අත තැබූ අයුරු පහත්සංවෙග දනවයි.

'අමචපාලි' තෙරැණියන් තමන්ගේ යොවුන්වියන් මහලුචියන් සංඝඤානා කෙරෙමින් වදල අනිත්‍යතාප්‍රතීසංසුක්කත ගාථා මදනිච්චදනගට මහඇගි ඔසුවක් බඳු යා. මේ ආදි මුඛිකාලීන භාරතීය වනිතාවන් පිලිබද නොයෙක් අභනා පුවතීන් ථෙරිගාථාපාලිය පිරිසිටි.

පරිවනීනග: ථෙරගාථා මුද්‍රණයට පමුණුවන තුරු ථෙරිගාථා පරිවනීන ගට පත් නො වී යා. වෙන මෑ ග්‍රන්ථයක් ලෙස මුද්‍රණයට ප්‍රමාණවත් නො වූ හෙයින් ථෙරිගාථා ද ථෙරගාථා හා සමග එක් කොට මුද්‍රණය කරවීමට තීරණය කරගන්නා ලදී. එයින් ථෙරගාථා මුද්‍රණාවසරයෙහි මෑ ථෙරිගාථා පරිවනීනග ද කලසුතු විය. පරිවනීනකායතීය ත්‍රිපිටකකමපාදකමණ්ඩලයෙහි ප්‍රධාන සමපාදක පණ්ඩිත ලබුගම ලඛිතානඤ අනුනායක සාමාජිකයන් වහන්සේ ද සහායසමපාදක පණ්ඩිත කරගම්පිටිගොඩ සුමනසාර සඨවිර වන අප ද යන දෙනම විසින් කරනලදී. ශොඛන අවසථාගෙහි ත්‍රිපිටකකමපාදක-මණ්ඩලයෙහි සහාපති පණ්ඩිත කෝදගොඩ ඤාණාලොක නායක සාමාජික-යන් වහන්සේ ද සහාය වූහ. පාඨශොඛනයේ දී එඩගලනනයේ පාලිපොත් සමාගමේ (PTS) මුද්‍රණය හා ද ඛමිගේන මුද්‍රණය හා ද හෙවාවිතාරණ මුද්‍රණය හා ද මණ්ඩලප්‍රධානවිනි මුද්‍රණය හා ද සංඝඤානග කරනලදී. විශෙෂයෙන් කිවයුතු දෑ ථෙරගාථා සංඥපනගෙහි කියනලද වන බැවින් මෙහි වටාලා නො කියමහ.

මෙයට,
කරගම්පිටිගොඩ සුමනසාර.

බු. ව 2514 මැයි 27 දින
ක්‍රි. ව. 1972
ත්‍රිපිටක කායතීලයේ දී යා.
මහානායක වාරිකාරාමය,
කොලඹ 7.

THE PALI ALPHABET

IN SINHALA CHARACTERS.

VOWELS

ආ ආ̄ ඉ ඉ̄ ඊ ඊ̄ උ උ̄ ඌ ඌ̄ ඍ ඍ̄

CONSONANTS

	කka ඌka ඔka	චkha ඡkha ජkha	ගga උja ඔda	ඤjha කිjha ඔdha	ඛna ඤna ඤna	
	චka ජpa ඊra	ඵkha ඵpha ආla	ඳda ඛba ඵva	ඛdha භbha සsa	ඤna ඤma ලla	ඤna
x ya						ඤna

කka	කාkā	කිki	කීkī	කුku	කූkū	කෙke	කෝkō
චkha	චාkhā	චිkhi	චීkhi	චුkhu	චූkhu	චෙkhe	චෝkho
ගga	ගාgā	ගිgi	ගීgī	ගුgu	ගූgū	ගෙge	ගෝgo

Conjunct - Consonants

කකkka	කඤකkaṅga	චුtra	චඵmpha
කචකkka	චකkha	ඳdda	චඛ,චඛbba
කඝkka	ඳකka	ඳiddha	චභbha
චුkri	ඳඡ,ඳජkha	ඳdra	චමmma
කචva	ඳඣ,ඳඤja	ඳ,ඳdva	චඛmha
චඤkha	ඳක,ඳඤjha	චඵjhva	චස,චසyya
චචkha	චචka	කකnta	චඤyha
චගgga	චච,චචttha	කඵntha	චලlla
චඳggha	චඳdda	කඳnda	චලyya
චකkka	චචjdhha	කචndha	චලjha
චඉgga	චචඤna	කචnna	චචwha
චඛkha	චචnta	කචaha	චසsa
චඛgga	චචntha	චඵppa	චචsma
චචgha	චච,චඵdha	චඵppha	චචsva
චචcca	චචkha	චචbba	චචhma
චචccha	චචka	චචbha	චචhva
චචjja	චචttha	චචbra	චචjha
චචjha	චචva	චචnpa	

සමකතනීරූපණය

ABBREVIATIONS

සිඳු	1.	—	පෙරිගොපා, ධම්මසෙන මුද්‍රණය, 1930.
සිඹු.	2.	—	පෙරිගොපා, සේවාචාරණ මුද්‍රණය, 1970.
මජ්ඣ.		—	මුරලිමජ්ඣිමනිකායෙහි සංස්කෘත පෙරිගොපා.
PTS.		—	Pali Text Society - THERĪ GĀTHĀ, 1883.
ප		—	පරමසද්දිපනී, පෙරිගොපාචාර්ය.
පු		—	අචාර්ය ආචාර්ය - පුරාතන පාඨකරුවන්.

බුද්ධකතියෙ පෙරිගාථාපාළි

විසයසූචි

විසයා	එකකතිසාසනා	පිටපබ්භා
		1-8
1. අඤ්ඤාතර පෙරිගාථා	...	2
2. ඉන්ද්‍රියා පෙරිගාථා	...	2
3. පුණ්ණා පෙරිගාථා	...	2
4. තිස්සා පෙරිගාථා	...	4
5. " "	...	4
6. ධිරා පෙරිගාථා	...	4
7. චිරා පෙරිගාථා	...	4
8. මිත්තා පෙරිගාථා	...	4
9. හද්‍රා පෙරිගාථා	...	6
10. උපසම්භා පෙරිගාථා	...	6
11. ඉන්ද්‍රියා පෙරිගාථා	...	6
12. ධම්මදික්ඛා පෙරිගාථා	...	6
13. විසාඛා පෙරිගාථා	...	6
14. සුමනා පෙරිගාථා	...	6
15. උත්තරා පෙරිගාථා	...	8
16. සුමනා බුඛ්ඛිපබ්බජිතා පෙරිගාථා	...	8
17. ධම්මා පෙරිගාථා	...	8
18. සංඛා පෙරිගාථා	...	8

එකකතිසාසනා නිවේදනා.

	දුකතිසාසනා	10-14
1. අභිරුපනඤ්ඤා පෙරිගාථා	...	10
2. ජේතනා පෙරිගාථා	...	10
3. සුමඛලොමාතා පෙරිගාථා	...	10
4. අඛික්ඛාසි පෙරිගාථා	...	12
5. විත්තා පෙරිගාථා	...	12
6. මේතතිකා පෙරිගාථා	...	12
7. මේතනා පෙරිගාථා	...	12
8. අභගමාතා පෙරිගාථා	...	14
9. අභගා පෙරිගාථා	...	14
10. සාමි පෙරිගාථා	...	14

දුකතිසාසනා නිවේදනා.

නිකතිපාතො ... 16-20

1. සාමී ථෙරිගාථා:	...	16
2. උතෑමී ථෙරිගාථා:	...	16
3. " " "	...	16
4. දහතිකා ථෙරිගාථා:	...	18
5. උඛිච්චි ථෙරිගාථා:	...	18
6. සුකකා ථෙරිගාථා:	...	18
7. සෙලා ථෙරිගාථා:	...	20
8. සොමි ථෙරිගාථා:	...	20

නිකතිපාතො නිට්ඨිතො.

චතුකකතිපාතො ... 22

1. හඳුකාපිලානී ථෙරිගාථා:	...	22
--------------------------	-----	----

චතුකකතිපාතො නිට්ඨිතො.

පඤ්චකතිපාතො ... 24-34

1. අඤ්ඤතරා ථෙරිගාථා:	...	24
2. විමලා ථෙරිගාථා:	...	24
3. සීහා ථෙරිගාථා:	...	26
4. සුඤ්චිතඤ්ඤ ථෙරිගාථා:	...	26
5. හඤ්ඤතරා ථෙරිගාථා:	...	28
6. මිත්තාකාලී ථෙරිගාථා:	...	28
7. කකුලා ථෙරිගාථා:	...	30
8. සොණා ථෙරිගාථා:	...	30
9. හඳුකුණ්ඩලකොසා ථෙරිගාථා:	...	32
10. පට්ඨාපරා ථෙරිගාථා:	...	32
11. තිංසමිත්තා ථෙරිගිකඤ්චිගාථා:	...	34
12. චන්දා ථෙරිගාථා:	...	34

පඤ්චකතිපාතො නිට්ඨිතො.

ජනකතිපාතො ... 36-42

1. පඤ්චසතමිත්තානා ථෙරිගාථා:	...	36
2. වාසෙට්ඨි ථෙරිගාථා:	...	36
3. බෙමී ථෙරිගාථා:	...	38
4. සුජාතා ථෙරිගාථා:	...	38
5. අහොපමී ථෙරිගාථා:	...	40
6. අහොපමී ථෙරිගාථා:	...	40
7. මිහාපජාපඨි ගොතමී ථෙරිගාථා:	...	40
8. ගුහතා ථෙරිගාථා:	...	42
9. විජ්ඣා ථෙරිගාථා:	...	42

ජනකතිපාතො නිට්ඨිතො.

	සත්‍යකතියානෝ	...	44-46
1.	උත්තරා ථේරියාථා	...	44
2.	වාලා ථේරියාථා	...	46
3.	උපවාලා ථේරියාථා	...	46
	සත්‍යකතියානෝ නිවසිනෝ.		
	අවධිකතියානෝ		
1.	සිසුපවාලා ථේරියාථා	...	48
	අවධිකතියානෝ නිවසිනෝ.		
	තවකතියානෝ		
1.	චක්‍රමානා ථේරියාථා	...	50
	තවකතියානෝ නිවසිනෝ.		
	ඵකාදසකතියානෝ		
1.	කිතාගොතම් ථේරියාථා	...	52
	ඵකාදසකතියානෝ නිවසිනෝ.		
	ආදසකතියානෝ		
1.	උපලවණ්ණා ථේරියාථා	...	54
	ආදසකතියානෝ නිවසිනෝ.		
	සොලසකතියානෝ		
1.	පුණ්ණාථේරියාථා	...	56-58
	සොලසකතියානෝ නිවසිනෝ.		
	විසතියානෝ		
1.	අමබපාලී ථේරියාථා	...	60-62
2.	රොහිණී ථේරියාථා	...	64-66
3.	වාපා ථේරියාථා	...	66-70
4.	සුඤ්ජ ථේරියාථා	...	70-74
5.	සුභාකමමාරසිතු ගාථා ථේරී	...	74-78
	විසතියානෝ නිවසිනෝ.		
	නිංසතියානෝ		
1.	ජවකමචනික සුභාථේරියාථා	...	80-84
	නිංසතියානෝ නිවසිනෝ.		
	චන්දාලිය නියානෝ		
1.	ඉසිදසී ථේරියාථා	...	86-94
	චන්දාලියනියානෝ නිවසිනෝ.		
	මහා නියානෝ		
1.	සුමේධා ථේරියාථා	...	96
	මහානියානෝ නිවසිනෝ.		

බුදුකතිකාසෙ
ථේරීගාථාපාලී

බුදුකතිකාසෙහි
ථේරීගාථා

බුද්ධකතියෙ ථේරිගාථාපාලි

නමො තසස භගවතො අරහතො සමමාසමිබ්බදධස්ස.

එකකතීපාතො

1. 1

1. ඉඬං සුපාභි ථේරිකෙ කච්චි වොලොභ පාරාතා,
උපසකෙතා හි තෙ රාගො සුකඛධාකං ච ණුමිතියන්ති.

ඉත්ථං සුදං අඤ්ඤතරා ථේරි අපඤ්ඤතා හිකඛුතී ගාථං
අභාසිත්ථා'ති.

අඤ්ඤතරථේරිගාථා

1. 2

2. ඉෂ්ඨාන ඉච්චස්ස ගොගෙහි චන්දො රාහුඤ්ඤා ඉච්ච,
ච්චප්ඤ්ඤානෙතෙ ච්චෙතෙත අනණො භුඤ්ඤ පිණ්ඩිකන්ති.

ඉත්ථං සුදං භගවො ඉච්චානං සිකඛමීනං ඉමීය ගාථාය
අභිණ්ඨං ඔච්චති'ති.

ච්චානාථේරිගාථා

1. 3

3. පුණ්ණො පුරස්ස ධම්මෙහි චන්දො පණ්ණරතොරිච,¹
පරිපුණ්ණාය පඤ්ඤාය නමොකඛන්තිං² පදොඤ්ඤාති.

ඉත්ථං සුදං පුණ්ණො ථේරි ගාථං අභාසිත්ථා'ති.

පුණ්ණාථේරිගාථා.

1 පණ්ණරතොරිච - මජ්ඣමනිකායෙ,

2 නමොකඛන්තිං - මජ්ඣමනිකායෙ,

1. 4

4. තියෙක සිකතිස්ස සිකතිය මා තං භොගො උපච්චිඉං,
කතිබ්බොගච්චසංගුත්තා චිර ලොභෙක අභාසිත්ථා'ති.

ඉත්ථං සුදං තියා චෙට්ඨි ගාථං අභාසිත්ථා'ති.

නියාචෙට්ඨිගාථං.

1. 5

5. තියෙක සුඤ්ඤා ධම්මෙහි ඛණො තං මා උපච්චිගා,
ඛණාතිතා හි භොචන්ති තිරසමිහි සමපට්ඨා'ති.

ඉත්ථං සුදං තියා චෙට්ඨි ගාථං අභාසිත්ථා'ති.

නියාචෙට්ඨිගාථං.

1. 6

6. ධිරෙ තිරොධං ඵුසෙකහි¹ සඤ්ඤා වුපසමං සුඛං,
අරොධියාහි තිබ්බිතං යොගකෙඛමං අනුත්තරං.²

ඉත්ථං සුදං ධිරා චෙට්ඨි ගාථං අභාසිත්ථා'ති.

ධිරාචෙට්ඨිගාථං.

1. 7

7. ඵිරා ඵිරෙහි ධම්මෙහි හිකඛුති ගාච්චිත්ඤ්ජියා,
ධාරෙහි අත්ඨමං දෙහං චේත්ථා³ මාරං සමාහිතින්ති.⁴

ඉත්ථං සුදං ඵිරා චෙට්ඨි ගාථං අභාසිත්ථා'ති.

ඵිරාචෙට්ඨිගාථං.

1. 8

8. සභ්බාස පට්ඨිජ්ජාන මිත්තෙක මිත්තරතා හම,
ගාච්චිහි කුසලෙ ධම්මෙ යොගකෙඛමිත්ත පත්තිතාති

ඉත්ථං සුදං මිත්තාචෙට්ඨි ගාථං අභාසිත්ථා'ති.

මිත්තාචෙට්ඨිගාථං.

1 ඵුසෙහි - චේතං. 2 යොගකෙඛමි මනුත්තරං - මජ්ඣං.
3 සමාහන්ති - මජ්ඣං. 4 චේත්ථා - සි.

1. 9

9. සඤ්ඤා පඤ්ඤානි භවෙති භවෙති භවෙති,
භවෙති භවෙති භවෙති භවෙති භවෙති භවෙති.

ඉදං සුදං භවං භවං භවං භවං භවං භවං භවං.

භවංභවංභවංභවංභවංභවංභවංභවං.

1. 10

10. උපසමෙ තරෙ භවං භවංභවංභවංභවංභවංභවංභවං,
භවංභවංභවංභවංභවංභවංභවංභවංභවංභවංභවංභවං.

ඉදං සුදං උපසමං භවං භවං භවං භවං භවං භවං.

උපසමංභවංභවංභවංභවංභවංභවංභවංභවං.

1. 11

11. සුඤ්ඤා සංඛ්ඤා භවංභවංභවංභවංභවංභවංභවංභවං,
භවංභවංභවංභවංභවංභවංභවංභවංභවංභවංභවංභවං.

ඉදං සුදං සුඤ්ඤාභවං භවං භවං භවං භවං භවං.

සුඤ්ඤාභවංභවංභවංභවංභවංභවංභවංභවං.

1. 12

12. ජන්මජන්මා අභිසංඝාතං භවංභවංභවංභවංභවංභවංභවං,
භවංභවංභවංභවංභවංභවංභවංභවංභවංභවංභවංභවං.

ඉදං සුදං භවංභවංභවංභවංභවංභවංභවංභවං.

භවංභවංභවංභවංභවංභවංභවංභවංභවං.

1. 13

13. භවංභවංභවංභවංභවංභවංභවංභවංභවංභවංභවංභවංභවං,
භවංභවංභවංභවංභවංභවංභවංභවංභවංභවංභවංභවං.

ඉදං සුදං භවංභවංභවංභවංභවංභවංභවංභවං.

භවංභවංභවංභවංභවංභවංභවංභවංභවං.

1 ජන්මා - සි 2 භවංභවංභවං - භවං 3 භවංභවං - භවං
4 භවංභවංභවංභවංභවංභවංභවංභවංභවං - සි

1. 14

14. ගිංභුසො උක්ඛනො දිස්සි මා ජාතිං පුනරාගමි,
ගවෙ ඡන්දං විරාජෙත්ථා උපසන්නා චරිස්සසිති.

ඉදං සුදං සුමනාථෙරි ගාථං අභාසිත්ථාති.

සුමනාථෙරිගාථා

1. 15

15. කායෙහ සංචුතා ආසිං වාචාය උද චෙතසා,
සමුලං තණ්හං අඛුස්සා¹ සිතිභුතමති තිඛුතාති

ඉදං සුදං උත්තරාථෙරි ගාථං අභාසිත්ථාති.

උත්තරාථෙරිගාථා.

1. 16

16. සුඛං නිං වුඛිභෙහෙ සෙති කත්ථා වොලොක පාරාතා,
උපසන්නා හි තෙ රාගො සිතිභුතාසි තිඛුතාති

ඉදං සුදං සුමනා බුඛිපඛිච්චා ථෙරි ගාථං අභාසිත්ථාති

සුමනාබුඛිපඛිච්චාථෙරිගාථා

1. 17

17. පිණ්ඩපාතං චරිත්ථාහ දණ්ඨමොලුඛිඤ උඛිලා,
වෙඛමොහෙහි ගතෙහි තතෙච තිපති ඡමා,
දිස්සා ආදිනචං කායෙ අථ විතං විචුච්චි මෙති.

ඉදං සුදං ධම්මා ථෙරි ගාථං අභාසිත්ථාති.

ධම්මාථෙරිගාථා.

1. 18

18. හිත්ථා සඤ්ජ පඛිච්චා² හිත්ථා ජුත්තං පසුං පිඨං,
හිත්ථා රාගඤ්ඤ දොසඤ්ඤ අවිජ්ජඤ්ඤ විරාජ්ඨ,
සමුලං තණ්හං අඛුස්සා උපසන්නමති තිඛුතාති

ඉදං සුදං සඛ්ඤාථෙරි ගාථා අභාසිත්ථාති.

සඛ්ඤාථෙරිගාථා.

එකකතිපාඨො නිට්ඨිතො.

1. ගණනමඛුස්සා - මජ්ඣ. 2. පඛිච්චා, - මජ්ඣ.

2. දුකතිපාතො

2. 1

- 19. අංතුරං අසුචිං සුභිං පඤ්ඤා නිවේදනං සමුදායං,
අසුභං චිත්තං භාවෙති ඵකඤ්ඤා සුභමාගිතං.
- 20. අනිමිත්තඤ්ඤා භාවෙති මානානුසංයුජ්ජිතං,
තඤ්ඤා මානානුසංයුජ්ජිතං උපසන්නා චරිත්තසිති.

ඉන්ද්‍රිය භවය අභිරුපකඤ්ඤා සිකඛමානං ඉමාගි
ගාථාගි අභිග්ගං ඔච්ඡතීති.

අභිරුපකඤ්ඤාථෙරිගාථා

2. 2

- 21. ගෙ ඉමෙ සත්තඛොජ්ඣායා මග්ගා නිබ්බානපත්තියා,
භාවිතා තෙ මග්ගා සබ්බෙ ගථා බුද්ධොප දෙසිතා.
- 22. දීච්ඡා ගි මෙ සො භගවා අනතිමොගං සමුදායො,
ඊකඛිණො ජාතිසංසාරො තඤ්ඤා දුඛි සුභබ්බවො'ති.

ඉන්ද්‍රිය භවය ජේතනා ථෙරි ගාථායො අභාසිත්ථා'ති.

ජේතනාථෙරිගාථා

2. 3

- 23. සුමුත්තියෙ සුමුත්තියෙ¹ සාධු මුත්තියාච්චි මුත්තියා,
අභිරුපකො මෙ ජත්තකං වාපි² උකඛිලිකා මෙ දෙවිසුභං වාති.
- 24. රාගඤ්ඤා අගං දොසඤ්ඤා විච්චිති විච්චිති විච්චිති,
සං රුකඛිලිලභිභවං අභොසුඛතී සුඛතො කුසාලා'ති.

ඉන්ද්‍රිය භවය සුමුත්තියාච්චි ගාථායො අභාසිත්ථා'ති.

සුමුත්තියාච්චිගාථා

1. සුමුත්තියා, සුමුත්තියා - ජේතං. 2. අභිග්ගො මෙ වාතො වාති - පු.

2. 4

- 25. යාව කාසිජනපදෙ සුඛෙකා මෙ නතතකො අහු,
තං කථා නෙගමො අඤ්ඤං අඛෙසිනඤ්ඤං¹ ධජෙසි මං.
- 26 අඵ තිබ්බිඤ්ඤං රුජෙ තිබ්බිඤ්ඤං ච චිරජ්ජනං,
මා පුභ ජාතිනංසාරං සකිංචෙයාං පුභජ්ජනං,
තිස්සො විජ්ජා සච්චිකතා කතං බුද්ධස්ස සංසභනන්ති.

ඉදං සුදං අඛිකාසිථෙරි භාජායො අභාසිජා'ති.

අඛිකාසිථෙරිභාජා.

2. 5

- 27 කිඤ්චාපි ඛොමහි කිසිකා හිරාතා ඛාලුඤ්චලො,
දඤ්ඤොලුඛහ ගච්ඡාමි පබ්බතං අභිරුහිගං.
- 28. සඛ්ඛාපිං තිකච්චිජාන පතතකං ච තිකුජ්ජිගං,
තෙලෙ ඛලෙහසිමිගතානං තමොකඛකිං² පදලියාති.

ඉදං සුදං විතතා ථෙරි භාජායො අභාසිජා'ති.

විතතාථෙරිභාජා.

2. 6.

- 29. කිඤ්චාපි ඛොමහි දුකච්චිතා දුච්චලො ගතයොබ්බතා,
දඤ්ඤොලුඛහ ගච්ඡාමි පබ්බතං අභිරුහිගං.
- 30 තිකච්චිජාන සඛ්ඛාපිං පතතකං ච තිකුජ්ජිගං
තිසිදානා චම්බි සෙලමහි අඵ විතතං චිත්ථිවි මෙ,
තිස්සො විජ්ජා අනුපාතතා කතං බුද්ධස්ස සංසභනන්ති.

ඉදං සුදං මෙතතිකා ථෙරි භාජායො අභාසිජා'ති.

මෙතතිකාථෙරිභාජා.

2. 7

- 31. චාතුදුද්ධං පඤ්චද්ධං ගං ච පකඛස්ස අච්චමි,
පාච්චාරිගපකඛඤ්ච අච්චඛහසුපමාගතං,
උපොසඵං උපාගඤ්ඤිං දෙවකායාහිනඤ්ඤි.
- 32. සාජ්ජ ඵකෙන ගතෙතභ ඉඤ්ඤා සඛ්ඛාපිපාරුකා
දෙවකායං න පඤ්චනං විහෙයා ගදගෙ දරන්ති.

ඉදං සුදං මේතතා³ ථෙරි භාජායො අභාසිජා'ති.

මේතතාථෙරිභාජා.

1. අනුභවං - මජ්ඣං, 2. කමොඛකං - මජ්ඣං.
3. මිත්තා - මජ්ඣං.

2. 8

- 33. උඤ්චං පාදතලා අමම අධො වෙ කොතමඤ්චං,
පච්චවෙකඛස්සු'මිං කායං අසුචිං පුත්තිකනිකං.
- 34. ඵචං විහරමානාය සඤ්ඤා රාගො සමුඛතො,
පරිලාභො සමුච්ඡිනො සිතිභුතාමහි තිබ්බුතාති.

ඉදං සුදං අභයමානා ථෙරී ගාථාසො අභාසිත්ථා'ති.

අභයමානාථෙරීගාථා

2. 9

- 35. අභයෙ හිදුමරා කායො යථ සත්තං පුපුජ්ජනා,
තිකඛිපිඤ්ඤාමිමිං දෙහං සමපජානා සතීමහි.
- 36. ඛහුහි දුකඛවමෙමහි අපමාදරතාය මෙ,
තණ්හකඛයො අනුපභොතො කතං බුද්ධස්ස සාසනනහි.

ඉදං සුදං අභයාථෙරී ගාථාසො අභාසිත්ථා'ති.

අභයාථෙරීගාථා.

2. 10

- 37. චතුකඛතභුං පඤ්ඤකඛතභුං විහාරා උපතිකඛමිං,
අලඤ්ඤා වෙතසො සතඤ්ඤා විතො අච්චචතතිති
- 38. තස්සා මෙ අධිමි රතති ගතො තණ්හා සමුඛතා,
ඛහුහි දුකඛවමෙමහි අපමාදරතාය මෙ,
තණ්හකඛයො අනුපභොතො කතං බුද්ධස්ස සාසනනහි.

ඉදං සුදං සාමා ථෙරී ගාථාසො අභාසිත්ථා'ති

සාමාථෙරීගාථා

දුකනිපාසො නිට්ඨිතො.

3. තිකතිපාථො.

3. 1

- 39. පණ්ණවිසතිවසානි යතො පබ්බජිතාය මෙ තාභිජාතාමි විතතස්ස සමී ලභිං කුදුවතා.
- 40. අලභිං වේතසො සන්තිං විනොත අවසවනති ති තතො සංවේගමීපාදිං සරිතීං ජිනසාසනං.
- 41. බහුභි දුක්ඛධම්මෙහි අපමාදරතාය මේ තණ්හකඛයො අනුප්පනො කතා බුභුස්ස සාසනං අජ්ජ මේ සත්තමි රතති යතො තණ්හා විසොසිතාති.

ඉත්ථං සුදං සාමී ථෙරි ගථායො අභාසිත්ථා'ති.

සාමොපථර්ශොථා

3. 2

- 42. චතුක්ඛකතුං පඤ්චක්ඛකතුං විහාරා උපනික්ඛමි. අලභිං වේතසො සන්තිං විනොත අවසවනති.
- 43. සා භික්ඛුතිං උපගඤ්ථිං¹ යා මේ සභිංසිකා අහු සා මේ ධම්මමිදෙතොසි ඛකීයතනධාතුයො.
- 44. තස්සා ධම්මං සුඤ්චිතීන යථා මිං අනුසාසි සා සත්තානං ඵකපලලඛෙක තිසිදිං සුඛසම්පජිතා අච්ඡිමියා පාදෙ පසාරෙසිං තමොක්ඛකීං² පදලියාති

ඉත්ථං සුදං උත්තමී ථෙරි ගථායො අභාසිත්ථා'ති

උත්තමොපථර්ශොථා.

3. 3

- 45. යෙ ඉමේ සත්තබ්බොජ්ඣවිතා මිඟ්ඟා තිබ්බොතපතතීයා භාවිතා තෙ මයා සබ්බෙ යථා බුද්ධොන දෙසිතා.
- 46. සුඤ්ඤතස්සාතිමිත්තස්ස ලාභිනිභං යදිච්ඡිකං මරසා භීතා බුභුස්ස තිබ්බොතාභිරතා සදා.
- 47. සබ්බෙ කාමී සමුච්ඡිත්තා යෙ දිබ්බො යෙ ච මානුසා වික්ඛිණො ජාතිසංසාරො නච්චිදති පුතඛතවොති.

ඉත්ථං සුදං අපරා උත්තමී ථෙරි ගථායො අභාසිත්ථා'ති.

උත්තමොපථර්ශොථා.

1. උපගඤ්ථිං - මජ්ඣං.

2. තමොඛකීං - ජෙසං.

3. 4

- 48. පිව්ච්චාඨාඨා කිකඛමම ගිජ්ඣකුටමති පඛිඛෙතෙ
නාගමොගාභමුතතිණණං හදිතිරමති අද්දසං.
- 49. පුරිසො අඛකුසමාදග දෙති පාදනති ශාචති
නාගො පසාරසි පාදං පුරිසො නාගමාරුති.
- 50. දිඤ්චා අදනතං දමිතං මනුඤ්ඤානං වසං ගතං,
තනො වතනං සමාදෙසිං බලු තාග වතං ගතාති.

ඉදං සුදං දනතීකා ථෙරි ගාථායො අභාසිත්ථා'ති.

දනතීකාථෙරිගාථා.

3. 5

- 51. අමම ජිවතීති¹ වතමති කඤ්ඤි අතතානං අඛිගච්ඡ උඛිතිරි
චුලාසිති සහඤ්ඤාති සඛිඛා ජිව සනාමිකා
එතච්චාලාගෙ දසිසා නාසං කමනුසොචසි.
- 52. අඛිඛති වත මෙ සලලං දුද්දසං හදගතිඤ්ඤං²
ගං මෙ සොකපරෙතාග සිතුසොකං ව්‍යපානුද්දි
- 53. සාජ්ජ අඛිඛුලාසලාභං නිච්ඡතා පරිතිඛුතා
බුද්ධං ධම්මඤ්ඤා සඛිඛඤ්ඤා උපෙමි සරණං චුතිතති.

ඉදං සුදං උඛිතිරි ථෙරි ගාථායො අභාසිත්ථා'ති.

උඛිතිරිථෙරිගාථා.

3. 6

- 54. කිමෙ³ කතා රාජගගෙ මනුඤ්ඤා මධුපිතාච⁴ අච්ඡරෙ
ගෙ සුකකං හ උපාසනති දෙසෙනතිං බුද්ධිසාසනං.
- 55. තඤ්ඤා අපච්චාසිතං අසෙවනකමොජ්චං
පිච්චති මඤ්ඤා සපඤ්ඤා වලාභකම්මිඤ්ඤා.
- 56. සුකකා සුකකඤ්ඤා ධම්මෙති විතරාගා සමාසිතා
ධාරෙති අනතිමං දෙභං ජෙත්ථි මාරං සචාතිතිතති.⁵

ඉදං සුදං සුකකා ථෙරි ගාථායො අභාසිත්ථා'ති.

සුකකාථෙරිගාථා.

1 ජවාසි - කන්චි.

2 හදගතිඤ්ඤං - ජෙස.

3 කිං මෙ - ජෙස.

4 මධුං පිතාච - ජෙස.

5 සචාසනති - ජෙස.

8. 7

- 57. හඤ්චි නිසාරණං ලොකෙ කිං විවේකෙන කාහසි
භුඤ්ජාති කාමරතියො මාහු පච්ඡානුතාපිති.
- 58. සතතිසුඤ්ජමා කාමා ඛක්ඛාසං අභිකුට්ඨතා
යං චං කාමරතියං බුද්ධි අරතී දුති සා මම.
- 59. සබ්බස්ථ විහතා නන්දී තමොකඛකො පදුලීතො
ඵචං ජානාහි පාපිම නිහතො නිමසි අනතකාති.

ඉත්ථං සුදං සෙලා ථෙරී ගාථායො අභාසිත්ථා'ති

සෙලාථෙරීගාථා.

8. 8

- 60. යං නං ඉසිති පතනබ්බං ධානං දුරහිසමභවං
හ නං දච්චිභුලපඤ්ඤාය¹ සක්කා පපොභුමිත්ථිතා.
- 61. ඉඤ්චිභාලො හො කිං කසිරා විතතමහි සුඝමාහිතෙ
ඤ්ඤාණමහි විතතමානමහි සමමා ධම්මං විපස්සතො.
- 62. සබ්බස්ථ විහතා නන්දී තමොකඛකො පදුලීතො
ඵචං ජානාහි පාපිම නිහතො නිමසි අනතකාති.

ඉත්ථං සුදං සොමා ථෙරී ගාථායො අභාසිත්ථා'ති.

සොමාථෙරීගාථා.

නීකනිපාභො නිට්ඨිතො.

1 දච්චිභුලපඤ්ඤාය - ප

4. චතුකකතීපාතො.

4. 1

- 63. පුතො බුද්ධස්ස දායාදො කස්සපො සුසමාහිතො,
පුබ්බන්තිවාසං යො වෙදී සඤ්ඤාපායඤ්ඤා පස්සති.
- 64. අථො ජාතිකතං පතො අභිඤ්ඤාචොසිතො මුතී,
එතාහි තීති විජ්ජාහි තෙවිජ්ජා භොති බ්‍රාහ්මණො.
- 65. තථෙච භද්දකාපිලානි තෙවිජ්ජා මච්චුභාසිතී,
ධාරෙති අනතිමං දෙහං ජෙතා¹ මාරං සවාහිනිං.²
- 66. දිස්වා අදීනවං ලොකෙ උභො පබ්බජිතා මිඨං,
තත්ථො ඛිණ්ණාසවා දන්තා සිතිභුතාමහ නිබ්බුතාති.

ඉදං සුදං භද්දකාපිලානී ථෙරී භාජායො අභාසිත්ථා'ති.

භද්දකාපිලානීථෙරීභාජා.

චතුකකතීපාතො නිට්ඨිතො.

1 ජෙතා - සී.

2 සවාහනං - මජ්ඣං.

5. පඤ්චකතිපාතො

5. 1.

- 67. පණණ්ඩිසතිවස්සාති යනො පබ්බජිතා අභං
නාච්ඡරාසඛසාතමතතමපි¹ විතතස්සුපසමජ්ඣිං.
- 68 අලභා වෙතසො සන්තිං කාමරාගෙනවස්සතා,
බාහාපගග්ග කඤ්ඤාති විහාරං පාවිසිං අභං.
- 69. තං භික්ඛුතිච්චපාගඤ්ජිං² ගා මෙ සභාසිකා අහු
සා මෙ ධම්මමද්දෙසෙසි ඛනායතනධාතුගො.
- 70. තස්සා ධම්මං සුඤ්ඤාන ඵකමනෙත උපාවිසිං,
පුබ්බෙතිවාසං ජාතාමි දිබ්බවිකත්ථං විශොධිතං.
- 71. වෙතොපරියඤ්ඤාණඤ්ච සොතධාතු විසොධිතා,
ඉද්ධිපි මෙ සච්ඡිකතා පතොතා මෙ අසච්ඡිකතො,
ඡුච්චිඤ්ඤා සච්ඡිකතා තතං බුද්ධස්ස සාසනන්ති.

ඉත්ථං සුදං අඤ්ඤාතරා ථේරි භාටාගො අභාසිත්ථා'ති
අඤ්ඤාතරාථේරිභාටා.

5. 2

- 72. මතතා වණ්ණෙන රූපෙන සොභග්ගෙන යසෙන ච,
ගොබ්බනෙන චූපත්ථා අඤ්ඤාසමතිමඤ්ඤිභං.
- 73. විභුසිත්ථා³ ඉමං කායං සුචිතං බාලලාපනං,
අධ්මාසිං වෙසිඤ්ඤාචරමහි ලුඤ්ඤා පාසමිචොබ්බිය.
- 74. පිලකිහං විදංසෙනති ගුහ්‍යං පකාසිකං බහුං,
අකාසිං විවිධං මායං උජ්ඣයසන්ති බහුං ජනං.
- 75. සාජ්ජ පිණ්ඩං චරිත්ථාන ඉණ්ඩා සඛසාච්චපාරාතා,
තිසිත්තා රුකබ්බලමහි අවිතකකස්ස ලාභිති.
- 76. සබ්බෙ ගොභා සමුච්ඡිත්තා ගෙ දිබ්බා ගෙ ච මාහුසා,
බෙපෙත්වා අසච්චෙ සබ්බෙ සීතිගුතාමහි තිබ්බුතාති.

ඉත්ථං සුදං විමලාථේරි භාටාගො අභාසිත්ථා'ති.
විමලාථේරිභාටා.

1. කාච්ඡරාසඛසාතමතමපි - මජ්ඣ.
2. ගා භික්ඛුති උපාගඤ්ජි - සීචු 1,2. ගා භික්ඛුති උපාගඤ්ජි - PTS.
3. විභුසෙත්වා - මජ්ඣ.

5. 3

- 77. අයොනීසො මනසිකාරා කාමරාගෙන අට්ඨිතා,¹
අභොසිං උඬාතා පුබ්බෙ විතෙන අවසවතතීනී.
- 78. පරිසුට්ඨිතා කිලෙසෙහි² සුභසඤ්ඤානුවතතීනී,³
සමං විතතස්ස භාලහිං⁴ රාගචිතතවසානුභා.
- 79. කීසා පඤ්ඤා විචණණා ච සත්තවස්සානී වාට්ඨා⁵
නාභං දිවා වා රතනිං වා සුඛං විඤ්ඤං සුදුකතීතා.
- 80. තතො රජ්ජුං ගහෙඤාන පාවිසිං වනමනතරං
චරං මෙ ඉධ උබ්බකිං යඤ්ච හීනං පුනාචරෙ.
- 81. දළභං පාසං කරිඤාන රුකඛසාඛාය බකිඨ
පකඛිපිං පාසං ගිවායං⁶ අථ විතතං විමුච්චි මෙහි.

ඉදං සුදං සීභා ථේරී භාජායො අභාසිජාතී.

සීභාථේරීභාජා.

5. 4

- 82. ආතුරං අසුචිං පුතීං පස්ස නඤ්ඤෙ සමුස්සතං
අසුභාය විතතං භාවෙහි එකග්ගං සුභමාහිතං.
- 83. යථා ඉදං තථා එතං යථා එතං තථා ඉදං
දුක්ඛකිං පුතීකං වාචී බාලානං අභිනඤ්ඤිතං.
- 84. එවමෙතං අවෙකඛනතී රතනීඤ්චිමතඤ්ඤිතා,
තතො සකාය පඤ්ඤාය අභිනිබ්භිජ්ජ⁷ දකඛිසං.⁸
- 85. තස්ස මෙ අපමනතාය විචිනනතීයා යොනිසො
යථාභුතං අයං කායො දිට්ඨො සනතරබාහිරො.
- 86. අථ නිබ්බිඤ්ඤං⁹ කායෙ අජ්ඣතතඤ්ච විරජ්ජභං
අපමනතා විසංයුතතා උපසනතාමචි නිබ්බුතාතී.

ඉදං සුදං සුඤ්ඤරිතඤ්ඤථේරී භාජායො අභාසිජාතී.

සුඤ්ඤරිතඤ්ඤථේරීභාජා.

1 අද්දිතා - PTS. 2 කෙලෙසෙහි - මජ්ඣ. 3 සුඛසඤ්ඤානුවතතීනී - PTS
 4 භාලහිං - සීඞු. 5 ගිවායං - PTS 6 දඤ්ඤිකිඤ්ඤා මජ්ඣ, අභිනිබ්බිජ්ජ - සීඞු.
 7 දික්ඛිසං - සීඞු. 8 නිබ්බිඤ්ඤං - සීඞු.

5. 5

- 87. අඟ්ඛං චන්දකඤ්ච සුරියකඤ්ච¹ දෙවතා ච නමසසිභං
නදීතිත්ථාති ගන්තායන උදකං ඔරුගාමිභං.
- 88. ඛසුචතසමාදානා අඛිඨං සිසයා ඔලිඛිං,
ජමාය සෙය්‍යං කපොමි රතතිං හතතං න භුඤ්ජිතං²
- 89. විභුසාමණිනරතා නභාපනුච්ඡාදනෙහි ච
උපකාසිං ඉමං කායං කාමරාගෙන අච්චිතා.
- 90. තතො සඤ්ඛං ලභිත්වාන පබ්බජිං අනගාරියං,
දිසා කායං යථාභුතං³ කාමරාගො සමුභතො.
- 91. සබ්බෙ භවා සමුච්ඡින්නා ඉච්ඡා ච පත්ථනාපි ච,
සබ්බයොගච්ඡංසුතතා සන්තීං පාපුණ්ඤි⁴ වේතසොති.

ඉත්ථං සුදං නන්දනතරා ථෙරි ගාථායො අභාසිත්ථාති.

නන්දනතරාථෙරිගාථා.

5. 6

- 92. සඤ්ඛාය පබ්බජිත්වාන අගාරසමානගාරියං
විචරිභං තෙන තෙන ලාභසක්කාර උසුසුකා.
- 93. රිඤ්චිත්ථා පරමං අත්ථං සීනං අත්ථමසෙවිභං
කීලෙසානං චසං ගන්තා සාමඤ්ඤත්ථං න බුජ්ජිභං.
- 94. තඤ්ඤා මේ අහු සංවේගො තිසිත්තාය විහාරකො
උමමග්ගපටිපතතච්ඡි තණ්හාය චසමාගතා.
- 95. අප්පකං ජීවිතං මග්ගං ජරා ව්‍යාධි ච මිද්දති,
ජරාය භිජ්ජනෙ කායො න මේ කාලො පමජ්ජතුං.
- 96. යථාභුතං අවේකඛන්තී ඛන්ධානං උදගබ්බයං,
විමුක්තචිත්තා උච්ඡාසිං කතං බුද්ධස්ස සාසනන්තී.

ඉත්ථං සුදං මිත්තා කාලි ථෙරි ගාථායො අභාසිත්ථාති.

මිත්තාකාලිථෙරිගාථා.

1 සුරියකඤ්ච - මජ්ඣ. 2 භුඤ්ජිතං - මජ්ඣ.
3 යථාභුතං - PTS 4 පාපුණ්ඤි - PTS.

5. 7

- 97. අගාරගමී චසන්ධිභං ධම්මං සුඤ්චාන භික්ඛුභො,
අද්දසං විරජං ධම්මං නිබ්බානං පදම්චවුතං.
- 98. සාගං පුභතං ධීතරඤ්ච¹ ධනධඤ්ඤඤච ජඤ්චිය
කෙසෙ ජෙද්දපසිඤ්චාන පබ්බජිං අනගාරීගං.
- 99. සික්ඛමානා අභං සන්ධි භාවෙනති මග්ගමඤ්ඤ්ඤං,
පභාසිං රාගද්දසඤ්ච තදෙකචෙඨ ච අභවෙ.
- 100. භික්ඛුතී උපසම්පජ්ජ පුබ්බෙ ජාතිමුඤ්ඤං
විසොඛිතං දිබ්බචක්ඛුං විමලං සාධුභාවිතං.
- 101. සඤ්චාරෙ පරතො දිඤ්චි භෙදුජානෙ පලොකීනෙ
පභාසිං අභවෙ සබ්බෙ සීතිභුතාචගි නිබ්බුතාති.

ඉදං සුදං සකුලා ථෙරී ගාථායො අභාසිත්ථාති.

සකුලාථෙරීගාථා.

5. 8

- 102. දස පුතෙන විජාසිඤ්චි අගමී රූපසමුඤ්ඤායෙ
තතොභං දුබ්බලා ජණ්ණා භික්ඛුතීං උපසම්ඤ්ඤිමි.
- 103. සා මෙ ධම්මදෙසෙසි බන්ධාගතනාමාදුගො
තඤ්චා ධම්මං සුඤ්චාන කෙසෙ ජෙඤ්චාන පබ්බජිං.
- 104. තඤ්චා මෙ සික්ඛමානාය දිබ්බචක්ඛු විසොඛිතං,
පුබ්බෙතිව්භං ජානාමි යද් මෙ වුසිතං පුරෙ.
- 105. අනිමිතඤ්ච භාවෙමි ඵකඤ්චා සුභමාභිතා,
අනන්තරා විමොක්ඛාසිං අනුපාදග නිබ්බුතා.
- 106. පඤ්චකඤ්චා පරිඤ්ඤාතා තිට්ඨන්ති ජිනනමුලකා,
ධි තචඤ්ච ජරෙ ජලෙමි² හපි දති පුනඤ්චොති.

ඉදං සුදං සොණා ථෙරී ගාථායො අභාසිත්ථාති.

සොණාථෙරීගාථා.

1 ධිතඤ්ච - භි.
2 නිශ්චිතදුර්වෙජනෙ - PTS.

5 9

- 107. පුතකෙසි පඩකධරී එකසාපී පුරෙ වරිං,
අවජෙඤ්ච චජ්ජමතිති චජෙඤ්ච ච,චජ්ජදසසිති
- 108. දිච්චිච්චාරා නිකමම කිජ්ජකුචචචි පබ්බතෙ
අද්දසං චිරජං බුද්ධං භික්ඛුසංඝපුරකකතං.
- 109. නිභච්ච ජ්ඤාං වජ්ජිඤ්චා සමබ්බං පඤ්ඤාපිං අකං,
එති භද්දෙති මං අච්චි සං මෙ අඤ්ඤාපසමපදා.
- 110. විඤ්ඤා අභිඤ්ඤා ච මග්ගා චජ්ජ කාසි ච කොසලා,
අනඤ්ඤා පඤ්ඤාසමසානා රට්ඨපිඤ්ඤාමභුඤ්ඤා.
- 111. පුඤ්ඤා චත පසච්චි බ්බුං සප්පඤ්ඤා චතායං උපාසකො,
යො භද්දං චිචරං අද්දසි විප්පඤ්ඤාසං සබ්බගජෙඨිති.

ඉත්ථං සුදං භද්දා කුඤ්ඤාලකෙසං ථෙරී ගාථායො අභාසිත්ථාති.

භද්දා කුඤ්ඤාලකෙසං ථෙරී ගාථා.

5. 10

- 112. නභිඤ්ඤා කසං බෙතනං චිජ්ඤා පච්චං ජමා,
පුතකදාරානි පොසෙතා ධනං විජ්ජනති මානවා.
- 113. කිම්භං සීලසමපනා සඤ්ඤාසංඝනකාරිකා,
තිබ්බංභං නාභිඤ්ඤාමි අකුසීතා අනුඤ්ඤා.
- 114. පාදෙ පකඤ්ඤාසංඝන උදකෙසු කරොමභං,
පාදෙදකඤ්ඤා දිකාන ඵලතො නිකමාගතං.
- 115. තතො විතනං සමාධෙසිං අසංඝං භද්දාච්චිජ්ඤා,
තතො දිපං ගභෙතාන චිචාරං පාච්චිං අභං.
- 116. කෙතං භිඤ්ඤාසංඝන මඤ්ඤාකමචි උපාච්චිං,
තතො සුචං ගභෙතාන වට්ඨං භික්ඤ්ඤාමභං
පදිපසොච තිබ්බංභං විමොකො අනු චෙතසොති.

ඉත්ථං සුදං පච්චාරා ථෙරී ගාථායො අභාසිත්ථාති.

පච්චාරා ථෙරී ගාථා.

5. 11

- 117. මුසලානි ගගෙනින ධකුඤ්ඤං කොට්ඨනති මානව්‍යා¹
පුත්තදුරානි පොසෙත්තා ධනං විජ්ජන්ති මානව්‍යා¹:
- 118. කරොථ බුඬ්භිසාසනං යං කතීං නානුතප්පති,
බිප්පං පාදනි ධොවිතීං එකමනෙත නිසීද්දථ,
වේතොසමථමනුසුත්තා කරොථ බුඬ්භිසාසනං.
- 119. තස්සා තා වචනං සුඤ්ඤා පටාචාරාය සාසනං,
පාදෙ පකාලකිඤ්ඤාන එකමනං උපාවිසුං,
වේතොසමථමනුසුත්තා අකංසු බුඬ්භිසාසනං.
- 120. රත්තියා පුරිමේ යාමේ පුබ්බජාතිං අනුසාරො,
රත්තියා මජ්ඣමේ යාමේ දිබ්බචකත්ථං විසොධිසුං,
රත්තියා පච්චිමේ යාමේ තමොකකිං පදලසුං.
- 121. උට්ඨාය පාදෙ වජ්ඣොසු කතා තෙ අනුසාසනී,
ඉඤ්ච තිදසා දෙවා සඛ්ඨාමේ අපරාජීතං,
පුරකකතීං විගරියාම තෙවිජ්ජමහ අනාසමාති.

ඉදං සුදං තිංසමත්තා ථේරී භික්ඛුනියො භාජායො අභාසිත්ථාති.

තිංසමත්තාථේරී භික්ඛුනීභාජා.

5. 12

- 122. දුග්ගතාහං පුරෙ අයං විධිවා ච අපුත්තිකා,
විනා මිනෙතති ඤාතීති හත්තවොලස්ස නාහිගං.
- 123. පත්තං දණ්ඨඤ්ඤා ගණ්ඨිඤ්ඤා භික්ඛමිනා කුලාකුලං,
සීතුණ්ඤ්ඤා ච චස්සන්ති සත්තවස්සානී වාරිගං.
- 124. භික්ඛුනිං පුත දිස්වාන අත්තපානස්ස ලාභිතීං,
උපසඞ්ඤාමොචොචං පබ්බජ්ජං අනගාරිගං.
- 125. සා ච මං අනුකම්පාය පබ්බාජෙසි පටාවරා,
තතො මං ඔච්චිඤ්ඤාන පරමධෙව තියොජෙසි.
- 126. තස්සාහං වචනං සුඤ්ඤා අකාසිං අනුසාසනිං,
අමොසොය්‍යාය ඔවාදො තෙවිජ්ජමහි අනාසමාති.

ඉදං සුදං චද්ද ථේරී භාජායො අභාසිත්ථාති.

මඤ්ඤාථේරීභාජා.

පඤ්චකතීපාතො නිට්ඨිතො.

1 මානව්‍යා - මජ්ඣ.

6. ඡක්කතිපාතො.

6. 1

- 127. ගඤ්ඤ මඤ්ඤං න ජාතාති ආගතඤ්ඤ ගතඤ්ඤ වා
තං කුතො ආගතං සතතං මම පුතෙතාති රොදසි.
- 128. මඤ්ඤඤ ඛොඤ්ඤ ජාතාසි ආගතඤ්ඤ ගතඤ්ඤ වා
න නං සමිනුසොචෙසි එවං ධම්මො හි පාණීතො.
- 129. අයාවිතො තතාගච්ඡි අනනුඤ්ඤතො¹ ඉතො ගතො
කුතොචි නුත ආගතනිච්චි වසිච්චි කතිපාගකං
ඉතො² පි අඤ්ඤෙඤ ගතො තතො අඤ්ඤෙඤ³ ගච්ඡති.
- 130. පෙතො මනුඤ්ඤරූපෙන සංසරතො ගමිඤ්ඤති,
යථාගතො තථා ගතො කා තථ පරිදෙචිතා.
- 131. අබ්බහි වත මෙ සලලං දුද්දං හදයතිඤ්ඤං⁴
යා මෙ සොකපරෙතාස පුතතසොකං ව්‍යපානුදි.
- 132. සාඨ් අබ්බුලුභසලලාහං නිච්ඡතා පරිනිබ්බුතා
බුද්ධං ධම්මඤ්ඤ සබ්බඤ්ඤ උපෙචි සරණං මුතං.

ඉදං සුදං පඤ්ඤසතමිතතා ථෙරී හිකවුතිගො ගාථායො අභාසිතාති.

සඤ්ඤසතමිතතානං ථෙරීනං ගාථා.

6. 2

- 133. පුතතසොකෙනහං අච්චා බිතතවිතතා විසඤ්ඤිතී,
තඤ්ඤා පතිණ්ණකෙසි ච තෙන තෙන විචාරිහං.
- 134. වසිං¹ සබ්බකාරකුචෙඤ්ඤ පුසාතෙ රජීයාසු ව
අච්චිං තීණී වඤ්ඤාති බුපපිපාසා සමපපිතා.
- 135. අථදුකාසිං² පුගතං නගරං මච්චලං පති,³
අදනතානං දමෙතාරං සමබුද්ධිමකුතොහං.
- 136. සචිතතං⁴ පච්චලභාන වච්චිචාන උපාවසිං
සො මෙ ධම්මමදෙසෙසි අනුකම්පාස ගොතමො.
- 137. තඤ්ඤ ධම්මං සුණීච්චාන පබ්බජිං අගගාරිං
සුඤ්ඤන්ති සඤ්ඤ වච්චෙන සච්ඡාකාසිං පදං සිවං.
- 138. සබ්බෙ සොකා සමුච්ඡිතතා පතිතා එතදනතිකා
පරිඤ්ඤානා හි මෙ වඤ්ඤ යතො සොකානසමභවො.

ඉදං සුදං වාසෙට්ඨි ථෙරී ගාථායො අභාසිති.

වාසෙට්ඨිථෙරීගාථා.

1 කානුඤ්ඤතො - මජ්ඣ. 2. හතොචඤ්ඤෙඤ - මජ්ඣ. 3. හදයඤ්ඤං - මජ්ඣ
4. වච්චි - මජ්ඣ. 5. අථදුකාසී PTS 6. ගතා - PTS; 7. සංචිතතා - PTS.

6. 3

- 139. දහරා නිං රූපවතී අභමිද්දහරො සුවා,
පඤ්චබ්බිකෙන තුරියෙන එති ඛෙමෙ රමාමිසෙ.
- 140. ඉමිනා පුත්තිකායෙන අතුරෙන පභච්චුනා
අට්ඨිතාමි¹ හරායාමි තාමතණ්ඤා සමුච්චතා:
- 141. සත්තිසුලුපමාකාමා ඛක්ඛාසං² අධිකුට්ඨනා
යං නිං කාමරතීං බ්‍රාහ්මී අරතී දුතී සා මම.³
- 142. සබ්බස්ථ විහතා නන්දි තමොක්ඛකො පදුලීනො
එවං ජානාහි පාපිම නිභතො නිමිසි අත්තක.
- 143. නකඛතතාහි නමස්සන්තා අග්ගිං පරිවරං චනෙ
යථාභුච්චං අජානන්තා ඛාලා සුද්ධිං අමඤ්ඤථ.
- 144 අභඤ්ච ඛො නමස්සන්තී සමුද්ධං පුරිසුභතමිං
පරිමුච්චතා සබ්බදුක්ඛෙහි සන්චුතාසනකාරිකානී.

ඉදං සුදං ඛෙමා පෙට්ටි ගාථායො අභාසිති.

ඛෙමාපෙට්ටිගාථා.

6. 4

- 145 අලභිකතා සුවසනා මාලීනී චන්දනුක්ඛිතා
සබ්බාහරණසඤ්ඤන්තා දුසිගණපුරකඛතා.
- 146 අත්තං පානඤ්ච අදාය ඛජ්ජභොජ්ජමිනප්පකං
ගෙහතො තික්ඛමිසීන උග්ගානමිහිතාරසිං.
- 147. තස්ථ රමීනා කීලීනා අගච්ඡන්තී සකං ඝරං
විහාරං දට්ඨං⁴ පවිසිං සාකෙතෙ අඤ්ඤන්තං චිතං.
- 148. දිස්වාන ලොකපජ්ජොගං චන්දිනීන උපාචිසිං
සො මෙ ධම්මමදෙසෙසි අනුකල්පාය චකත්ථිමා.
- 149 සුචා ච ඛො මහෙසිය්‍ය සච්චං අප්පට්චිජ්ඣිතං
නස්ථච විරජං ධම්මං චුස්සසිං අමිතං පදං.
- 150. තතො විඤ්ඤාන සද්ධිමමා පබ්බජීං අභගාරියං
තිස්සො විජ්ජා අනුප්පාතතා අමොසං බුද්ධිසාසනං.

ඉදං සුදං සුජාතා පෙට්ටි ගාථායො අභාසිති.

සුජාතාපෙට්ටිගාථා.

1 අද්දසාමි - PTS. 2. ඛකාසං - PTS. 3. මම. - PTS.
4. දසනී. - PTS.

6. 5

- 151. උලෙච කුලෙ අහං ජාතා ඛහුචිතෙන මහඛුනෙන
වණණරුපෙන සමපත්තා ධිතා මෙසස්ස අත්තජා.
- 152. පජචිතා රාජපුතෙනහි සෙට්ඨිපුතෙනහි හිජ්ඣිතා¹
පිතු මෙ පෙසසි දුතං දෙඵ මය්සං අනොපමං.
- 153. යතතකං තුලීතා එසා තුය්සං ධිතා අනුපමා
තතො අට්ඨගුණං දස්සං හිරඤ්ඤං රතතාති ව.
- 154. සාහං දිසාන සච්චුඛං ලොකජෙට්ඨං අනුතතරං
තස්ස පාදාති වජ්ඣිනා එකමනතං උපාචිසිං.
- 155. සො මෙ ධම්මදෙසෙසි අනුකම්පාය ගොතමො
නිසිත්තා අසතෙන තසමිං චුස්සසිං² තතිසං එලං.
- 156. තතො කෙසාති ඡෙච්චාන පඛඛජං අනගාරිසං
අජජ මෙ සතතමී රතති යතො තණ්හා විසොසිතා.

ඉතං සුදං අනොපමා ථේරි ගාථායො අභාසිති.

අනොපමාථේරිගාථා.

6. 6

- 157. බුඛුචීර නමොත්තාච්ච සඛඛසතතානමුත්තම
යො මං දුක්ඛා පමොචෙසි අඤ්ඤඤඤච ඛහුකං ජතං
- 158. සඛඛදුක්ඛං පරිඤ්ඤතං ගෙතුතණ්හා විසොසිතා
භාවිතො අට්ඨඛිනිකො³ මය්සො නිරොධො චුසිතො මයා
- 159. මාතා පුතො පිතා භාතා අග්ගකා ව පුරෙ අහුං
යථාභුච්චං අජානන්තී සංසරීහං අනිඛිතිං.
- 160. දිට්ඨො හි මෙ සො භගවා අන්තිමො'යං සමුස්සයො
විකම්ඤො ජාතිසංසාරො තප්පි දාති පුනඛ්භවො.
- 161. අාරභුචීරියෙ පභිතතෙන නිච්චං දලුපරකකමෙ
සමග්ගෙ සාවකෙ පසෙස එසා බුඛුතා වඤ්ඤා.
- 162. ඛහුත්තං⁴ වත අතීය මායා ජනසි ගොතමං
ව්‍යාධිමරණතුන්තානං දුක්ඛකඛන්ධං ව්‍යපානුද්දීති.

ඉතං සුදං මහාපජාපතිගොතමී ථේරි ගාථායො අභාසිති.

මහාපජාපතිගොතමීථේරිගාථා.

1. හිජ්ඣිතා - PTS. 2. චුසිං - ට. 3. අරිසට්ඨඛිනිකො - සිමු.
4. ඛහුතං - මජ්ඣ.

6. 7

- 163. ගුහෙත යදන්ථං පබ්බජ්ජා හිනා පුතතං පසුං පියං
තමේව අනුමුඛෙහි මා විතතස්ස වසං යමි.
- 164. විහෙතන විඤ්චිතා සත්තා මාරස්ස විසයෙ රතා
අනෙකජ්ඣිතංසාරං සකාමිතති අවිදුසු.
- 165. කාමච්ඡන්දඤ්ච ව්‍යාපාදං සකකායදිට්ඨිමේව ච
සිලබ්බතපරාමාසං විචිකිච්ඡන්ද පඤ්චමං.
- 166. සඤ්ඤජනාති එතාති පජ්ඣිතාන හිකචුති,
ඔරමාගමිතීතාති නගිදං පුතරෙහිසි.
- 167. රාගං මානං අවිජ්ජා උභවචඤ්ච විචජ්ජත,
සඤ්ඤජනාති ඡෙතීන දුකඛස්සන්තං කරස්සපි.
- 168. බෙපෙතී, ජාතිසංසාරං පරිඤ්ඤාය පුතබ්බමං
දිට්ඨෙව ධම්මෙ නිච්ඡතා උපතන්තා වරිස්සපිති.

ඉන්ථං සුදං ගුහතා ථේරි ගාථායො අභාසිති.

ගුහතාථේරිගාථා.

6. 8

- 169. චතුකඛන්තූං පඤ්චකඛන්තූං විහාරා උපතීකඛිමිං
අලභා වෙතසො සන්තිං විහෙත අවසච්චතිති.
- 170. හිකචුතිං උපසච්චකමම සකකච්චං පරිපුච්ඡතං,
සා මෙ ධම්මදෙසෙසි ධාතු අයතතාති ව.
- 171. චතාරි අරියසච්චානී ඉඤ්ඤිතාති බලාති ව,
බොජ්ඣබ්බතච්චිකිකං මග්ගං උතතමිත්ථස්ස පතතිතා.
- 172. තස්සාහං වචනං සුඤ්ඤා කරොන්ති අනුසාසතිං,
රතතිසා පුරිමෙ යාමේ පුබ්බජාතිමනුස්සරිං.
- 173. රතතිසා මජ්ඣිමෙ යාමේ දිබ්බචන්ද්‍රං විසොධසිං,
රතතිසා පච්ඡිමෙ යාමේ තමොකඛකිං පදලසිං.
- 174. පිඨිසුබ්බෙත ච කායං ඵරිඤ්ඤා විහරිං තදා,
සතතමිතා පාදෙ පසාරෙසිං තමොකඛකිං පදලීතාති.

ඉන්ථං සුදං විජයා ථේරි ගාථායො අභාසිති.

විජයාථේරිගාථා.

ජකකතිපාඨො නිට්ඨිතො.

7. සත්තකතිපානො

7. 1

- 175. මුගලාති ගහෙණින ඛඤ්ඤං කොට්ඨන්ති මානවා,
පුත්තදුරාති පොසෙන්නා ධනං විඤ්ඤති මානවා.
- 176. සට්ඨෙ චුඤ්ඤාසනෙ යං කණිනො භානුතප්පති,
ඛිපාං පාදාති ඛොච්ඤා ඵකමනනං නිසිදථ.
- 177. විතතං උපට්ඨපෙණින ඵකග්ගං සුසමාහිතං,
පච්චචේකඤ්ඤං සඛිඛාරෙ පරතො නො ච අත්තතො.
- 178. නඤ්ඤාභං චචිභං සුභිං පට්ඨාචාරානුසාසනිං,
පාදෙ පකඛාලගිණින ඵකමනෙත උපාච්ඤිං.
- 179. රතතියා පුරිමේ යාමේ පුඛච්චාතිමනුසාරිං,
රතතියා මජ්ඣමේ යාමේ දිඛච්චකඤ්ඤං විසොධසිං.
- 180. රතතියා පච්චිමේ යාමේ නමොකඛකිං පදලගිං,
තෙවිජ්ජා අථ වුට්ඨාසිං කතා තෙ අනුසාසනී
- 181. සකකංච දෙවා තිදසා සඛිඛාමේ අපරාජිතා,
පුරකඛණිං විභරාමි තෙවිජ්ජමගි අනාසවාති.

ඉතං සුදං උත්තරා ථෙරි භාජාසො අභාසිති.

උත්තරපථරිශාඨං.

7. 2

- 182. සතිං උපට්ඨපෙණින භික්ඛුති භාවනිඤ්ඤා,
පට්චිජ්ඣි පදා සන්නං සඛිඛාරුපසමං සුඛං.
- 183. කනනු උද්දිග්ගා මුණ්ඤාසි සමඤ්ඤි විය දිග්ගසි,
ත ච රොචෙසි පාසඤ්ඤා කිඤ්ඤං වරසි මොමුඛා.
- 184. ඉතො ඛඤ්ඤා පාසඤ්ඤා දිට්ඨියො උපතිසසිතා,
ත තෙ ඛමමං විජානන්ති න තෙ ඛමමග්ගා කොච්ඤ.
- 185. අපච්චි සකඤ්ඤා ජාතො මුණ්ඤා අපච්චිපුග්ගලො,
සො මේ ඛමමමදෙසෙසි දිට්ඨිනං සච්චිකකමං.

- 186. දුක්ඛං දුක්ඛසමුප්පාදං දුක්ඛස්ස ච අතික්කමං,
අරියඤ්චට්ඨඛිතිකං මඤ්ඤා දුක්ඛුපසමගාමිනං.
- 187. තස්සාභං චචනං සුඤ්ඤා විහරිං සාසනෙ රතා,
තිස්සො විජ්ජා අනුපපත්තා තතං බුද්ධස්ස සාසනං.
- 188. සබ්බස්ථ විහතා නන්දී තමොක්කකො; පදලීතො,
ඵම් ජානාහි පාපිම නිගතො තිමසි අත්තකාති.

ඉදං සුදං වාලා ථෙරී ගාථායො අභාසිති.

වාලාථෙරීගාථා.

7. 8

- 189. සතිමති චක්ඛමති භික්ඛුතී භාවිතීන්ද්‍රියා,
පච්චිජ්ජති පදං සත්තං අකාපුරිසගෙවිතං.
- 190. කිනත්‍ර ජාතිං න රොවෙසි ජාතො කාමාති භුඤ්ජති,
භුඤ්ජාහි කාමරතිසො මාත්‍ර පච්ජාත්‍රතාපිතී.
- 191. ජාතස්ස මරණං භොති භත්ථපාදානජේදහං,
චධබ්බනිපරිකොලොසං ජාතො දුක්ඛං නිගච්ජති.
- 192. අත්ථි සකාසකුලෙ ජාතො සමුද්ධො; අපරාජිතො,
සො මෙ ධම්මමදෙසෙසි ජාතියා සමතික්කමං.
- 193. දුක්ඛං දුක්ඛසමුප්පාදං දුක්ඛස්ස ච අතික්කමං,
අරියඤ්චට්ඨඛිතිකං මඤ්ඤා දුක්ඛුපසමගාමිනං.
- 194. තස්සාභං චචනං සුඤ්ඤා විහරිං සාසනෙ රතා,
තිස්සො විජ්ජා අනුපපත්තා තතං බුද්ධස්ස සාසනං.
- 195. සබ්බස්ථ විහතා නන්දී තමොක්කකො; පදලීතො,
ඵම් ජානාහි පාපිම නිගතො තිමසි අත්තකාති.

ඉදං සුදං උපවාලාථෙරී ගාථායො අභාසිති.

උපවාලාථෙරීගාථා.

සත්තකතීපාතො නිට්ඨිතො.

8. අට්ඨකතිපානො

8. 1

- 196. හිකඛුති සිරුසමපන්නා ඉඤ්ඤෙසු සුසංවුතා,
අධිගචේඡ පදං සනතං අසෙවනකමොඡවං.
- 197. තාවතිංසා ව ගාමා ව කුසිතා වාපි දෙවතා,
තිම්මාණරතීනො දෙවා ගෙ දෙවා මසවතතීනො,
තත්ථ විතතං පඤ්ඤෙහි ගත්ථ තෙ වුසිතං පුරෙ.
- 198. තාවතිංසා ව ගාමා ව කුසිතා වාපි දෙවතා,
තිම්මාණරතීනො දෙවා ගෙ දෙවා මසවතතීනො.
- 199. කාලං කාලං භවාභවං සකකායගම් පුරකඛිතා,
අච්ඡිචතතා සකකායං ජාතිමිරණසාරිනො.
- 200. සබ්බො අද්දපිනො ලොකො සබ්බො ලොකො පද්දපිනො,
සබ්බො පඡ්ඤිතො ලොකො සබ්බො ලොකො පකම්පිනො.
- 201. අකම්පිතං අකුලිතං අපුඤ්ඤානගෙවිතං,
බුද්ධො ව ධම්මං දෙසෙසි තත්ථ මේ තිරතො මනො.
- 202. තසාහං මවනං සුඤ්ඤා විහරිං සාහනෙ රතා,
තිසො මිඡ්ඤා අනුප්පතතා කතං බුද්ධස්ස සාහනං.
- 203. සබ්බත්ථ විහතා නන්දි තමොකඛිකො පද්දලිතො,
ඵලං ජානාහි පාපිම තිහතො නම්ඤි අනතකාති.

ඉත්ථං සුදං සිසුපවාලා ථෙරී ගාථායො අභාසිති.

සිසුපවාලාථෙරිගාථා

අට්ඨකතිපානො නිට්ඨිතො.

9. නවකනිපානො

9. 1

- 204. මො සු තෙ වසිඤ්ඤාං ආරාධනාං අනු ඤාදානං,
මො පුත්තක පුත්තපුත්තං අනු ඤාදානං භාගිමො.
- 205. සුඛං හි වසිඤ්ඤාං චුතතො අනෙජා ජිත්තසංසයා,
සිතිභුතා අමොපානතා විහරන්ති අනාගමා.
- 206. තෙභානුච්ඡේදනං ඉසිති මහං දාසනපතනියා,
ඤාදානානන්තරිතො චං වසිඤ්ඤාං අනුබ්බාගං.
- 207. විසාරදාච භණ්ඩි එතමිඤ්ඤාං ජනෙතති මෙ,
මඤ්ඤාමි නුභ මොමිකෙ වනථො තෙ හ විජ්ජති.
- 208. යෙ කෙච්ච වසිඤ්ඤාං සංඛාරා භිතා උක්කවස්මජ්ඣමො,
අඤ්ඤාමි අඤ්ඤානොපි වනථො මෙ හ විජ්ජති.
- 209. සඛෙඛ මෙ අභවං ඛිණං අපාමනතාසා කායනො,
තිසොසා විජ්ජා අනුපානතා කතං බුද්ධියා සාසනං.
- 210. උදාරං වත මෙ මාතා පනොදං සමවසාරි,
පරමිඤ්ඤාං භවං භවං අනුකම්පිතා.
- 211. තසාභං වචනං සුභා අනුසිට්ඨං ජනෙතතිතො,
ධම්මසංවේගමොපාදිං යොගකෙඛමියා පතනියා.
- 212. සොභං පඛානපතිතතො රතනිඤ්ඤාමිච්ඡිඤ්ඤාමො,
මාතරා වොදිතො සනොතො අඤ්ඤාමිං සතනිඤ්ඤාමිතො.

ඉඤ්ඤාං සුදං වසිඤ්ඤාමො ථෙරි භාජායො අභාසිති.

වසිඤ්ඤාමො භාජා ථෙරි භාජායො.

නවකනිපානො නිට්ඨිතො.

11. එකාදසනිපාතො.

11. 1

- 213. කල්‍යාණමිත්තතා ඉතිහා ලොකං ආදියා වණ්ණිතා,
කල්‍යාණමිත්තෙත හජමාතො අපි බාලො පණ්ණිතො අසා.
- 214. හජිතබ්බිං සපුරිසං පඤ්ඤා නථා වඩ්ඪති¹ හජන්තානං,
හජමාතො සපුරිසෙ සබ්බෙහිපි දුකෙහිපි පමුච්චොස.²
- 215. දුකධුච්චි විජානෙය්‍ය දුකධුච්චි පමුදයං තිරොධං
අච්චිබ්බිකඤ්ච මග්ගං චන්තාරිපි අරියසච්චාති.
- 216. දුකෙහි ඉත්ථිභාචො අකඛාතො පුරිසදම්මසාරිතා,
සපන්තිකම්පි දුකධං අපොකච්චා³ සකිං විජාතායො.
- 217. හලකෙ අපි කන්තන්ති සුබ්බමාලිතියො විසාති බාදන්ති,
ජනමාරකම්ඤ්ඤිතො උභොපි ව්‍යසනාති අනුභොන්ති.
- 218. උපවිජ්ඤ්ඤා ගච්ඡන්ති අද්දසාහං පතිං මගං
පන්ච්චි විජාතිනිතො අපත්තාච සකං ඝරං.
- 219. ඤේ පුත්තා කාලකතා පති ච පඤ්ච මතො කපණ්ණිකාය,
මාතා පිතා ච භාතා ඛයන්ති ච එකචිතකායං.
- 220. බිණ්ඤ්ඤානෙ කපණ්ණෙ අනුභුතං තෙ දුකධං අපරිමාණං
අද්ද ච තෙ පච්චතං බහුති ජාතීසහස්සාති,
- 221. වසිතා සුසාහම්ඤ්ඤි අථොපි බාදිතාති පුත්තමංසාති
හතකුලිකා සබ්බගර්භිතා මතපතිකා අමතං අධිගච්ඡි.
- 222. භාවිතො මේ මග්ගො අරියො අච්චිබ්බිකො අමතගාමී,
තිබ්බාහං සච්චිකතං ධම්මාදසං අපෙකඛිහං.
- 223 අහමම්චි කන්තසල්ලා ඕතිතභාරා කතං හි කරණීයං,
කිසාගොතම් ථෙරි විච්චිතචිතතා ඉමං අහණීති.

ඉත්ථං සුදං කිසාගොතම් ථෙරි ගාථායො අභාසීති.

කිසාගොතම් ථෙරි ගාථා.

එකාදසනිපාතො නිච්චිතො

1 චම්ඪාසි - PTS 2. ඉච්චෙච්චො - PTS 3. අපොකච්චො - සිඞ්ද 1, 2

12. ආදසනිපාතො.

12. 1

- 224. උභො මාතා ව සිතා ව මයං ආසුං¹ සපතනියො,
තස්සා මෙ අසු සංවෙභො අබ්බුතො ලොමිහංසතො.
- 225. ඩිරඤ්ඤා කාමා අසුචි දුඝඤ්ඤා ඛහු කඤ්ඤා,
යත් මාතා ව සිතා ව සහරියා මයං අසුං.
- 226. කාමෙස්සාදිනවං දිස්සා තෙකඛමමං දච්ඤා ඛෙමතො,
සා පබ්බජි රාජගහෙ අගාරස්මානගාරියං
- 227. පුබ්බෙතිව්‍යාසං ජාතාමි දිබ්බවකඤ්ඤා² විසොධිතං,
වෙතොපරිච්චස්සාණස්සාණො සොතධාතු විසොධිතා.
- 228. ඉද්ධිපි මෙ සච්ඡිකතා පතොතා මෙ ආසවකඛියො,
ඡ්ලෙඤ්ඤා සච්ඡිකතා කතං බුද්ධස්ස සංසතං.
- 229. ඉද්ධියා අභිනිමමිතියා චතුරස්සරථං අහං,
බුද්ධස්ස පාදෙ චන්දිතියා ලොකතාථස්සා තාදිතො.
- 230. සුසුභ්භිතඤ්ඤං උපගමම පාදපං,
ඵකා තුචං තිට්ඨසි සාලමුලෙ
න වාපි තෙ දුඤ්ඤො අභි කොචි
න නිං බාලෙ හායසි බුද්ධකාතං.
- 231. සතං සගස්සානපි බුද්ධකාතං
හාමාගතා ඵදිසකා හවෙය්‍යං
ලොමිං න ඉස්සෙඤ්ඤා නපි සමපවෙධෙ
නිං මෙ තුචං මාර කරිස්සසෙකො.
- 232. ඵසා අනතරධායාමි කුච්ඡිං වා පච්ඤාමි තෙ
හමුකතතරෙ වා තිට්ඨාමි තිට්ඨතතීං මං න දකඛසි.
- 233. විතතමහි වසිගුතාහං ඉද්ධිපාද සුභාවිතා
ඡ මෙ අභිස්සාණ සච්ඡිකතා කතං බුද්ධස්ස සංසතං.
- 234. සතනිසුඤ්ඤාමා කාමා බන්ධාසං අබ්බුච්චනා,
යං නිං කාමරතීං බුද්ධි අරතීද්ධි සා මම.
- 235. සබ්බත්ථ විභතා නන්දි තමොකඛකො පදුලිතො,
ඵවං ජාතාහි පාපිමි තිභතො තිලිසි අත්තකාතී.

ඉත්ථං සුදං උප්පලවණණං ථෙරි ගාථායො අභාසිති.

උප්පලවණණං ථෙරි ගාථා.

ආදසනිපාතො නිට්ඨිතො.

1. ආසුං - සි 1, 2. 2. දිබ්බවකඤ්ඤා - මජ්ඣ.

16. භොලසතිපාතො.

16. 1

- 236. උදකමොහරිං¹ සිතෙ සද උදකමොහරිං,
අයසානං දණ්ඩගගභිතා චාචාදෙසකඤ්චිතා.
- 237. කසා චුභමණ් ඤිං භිතො සද උදකමොහරිං,
චෙධිමොතෙභි ගතෙතභි සිතං චෙදගසෙ භුසං.
- 238. ජානන්ති චත මං හොති පුණ්ණිකෙ පරිපුච්ඡයි,
කරොන්තං කුසලං කම්මං රුකින්නං කත පාපකං.
- 239. ඥො ච වුද්ධො දහරො චා පාපකම්මං පකුඛඛති,
දකාභිසෙචතා හොපි පාපකම්මං පච්චිච්ඡති.
- 240. කොචු තෙ ඉදමික්ඛාසි අජානන්තස්ස අජානකො,
දකාභිසෙචතා නාමි පාපකම්මං පච්චිච්ඡති.
- 241. සග්ගං චුභ ගමිස්සන්ති සබ්බෙ මණ්ඩුකකච්ඡපා,
ඤ්ඤා ච සුංසුමාරා ච ඥෙ චඤ්ඤෙඤ්ඤ උදකෙ චරා.
- 242. ඔරබ්භිතා සුකරිතා මච්ඡතා මිගබ්භිතා,
චොරා ච චජ්ඣස්සාතා ච ඥෙචඤ්ඤෙඤ්ඤපාපකම්මිනො.
දකාභිසෙචතා තෙපි පාපකම්මං පච්චිච්ඡරො.
- 243. සචෙ ඉමා නදිඥො තෙ පාපං පුබ්බෙ කඨං චිත්තං,
පුඤ්ඤතිමාති චතෙගසුං තෙහ ඤිං පරිබාහිරො.
- 244. යස්ස චුභමණ් ඤිං භිතො සද උදකමොහරිං,
තමෙච චුභෙම මාකාසි මා තෙ සිදාං ජචිං භතී.
- 245. කුම්මග්ගං පටිපන්නං මං අරියමිග්ගං සමාහසි,
උදකාභිසෙචතා හොති ඉමං සාචං දදමි තෙ.

1 උදකාරි අසා සිතෙ - ජෙස.

- 246. තුඤ්ඤාමි සාධකො භොදු භාගං ඉච්ඡාමි සාධකං,
සචෙ භාගසි දුක්ඛස්ස සචෙ භෙ දුක්ඛමපයිසං.
- 247. මාකාසි පාපකං කම්මං ආචී වා ශද්දී වා රභො,
සචෙ ච පාපකං කම්මං කරිස්සාසි කරොසි වා.
- 248. භ භෙ දුක්ඛා පමුත්තාසචී උපෙච්චාපි පලායතො,
සචෙ භාගසි දුක්ඛස්ස සචෙ භෙ දුක්ඛමපයිසං.
- 249. උපෙභි සරණං බුද්ධං ධම්මං සඤ්ඤාඤ්ච තාදිතං,
සමාදියාහි සීලානි තං භෙ අත්ථාය භෙහිති.
- 250. උපෙමි සරණං බුද්ධං ධම්මං සඤ්ඤාඤ්ච තාදිතං,
සමාදියාමි සීලානි තමෙම අත්ථාය භෙහිති.
- 251. බ්‍රහ්මඛන්දු පුරෙ ආසිං අජ්ජමහි සච්ච බ්‍රාහ්මණො,
තෙච්චෙජ්ජා වෙදසම්පනො සොභපියො චම්භි නභාතසොති.

ඉත්ථං සුදං පුණ්ණං ථෙරී ගාථායො අභාසිති.

පුණ්ණං ථෙරීගාථා.

සොලසනිපාතො නිට්ඨිතො.

20. විසතිනිපාතො.

20. 1

- 252. කාලකා ගමරවණ්ණසාදිසා
වෙලුච්චනකා මම් මුඛපා අහු,
තෙ ජරාය සාණවාකසාදිසා¹
සම්මවාදිවචනං අනඤ්ඤාටා.
- 253. වාසිතොව සුරභිකරණකො
පුප්ඵපුරා මම් උතතමයිතපො,
තං ජරාය සසලොමගනිකං
සම්මවාදිවචනං අනඤ්ඤාටා.
- 254. කානනං'ව සතිතං සුරොපිතං
කොච්ඡසුචිචිතකසොභිතං,
තං ජරාය විරලං තභිං තභිං
සම්මවාදිවචනං අනඤ්ඤාටා.
- 255. කණතඛකිකසුචණ්ණමණ්ණිතං
සොහතො² සුචෙණ්ණිති ලඛිකතං,
තං ජරාය ඛලිතං සිරං කතං
සම්මවාදිවචනං අනඤ්ඤාටා.
- 256. විතකාරසුකතාව ලොඛිකා
සොහරෙ සුහමුකා පුරෙ මම්,
තා ජරාය චලිති පලමිතා
සම්මවාදිවචනං අනඤ්ඤාටා.
- 257. ගසාරා සුරාවිරා යථා මණ්ණි
භනතතා'භෙසුං අභිනීලමිතතා,
තො ජරාය'භිතතා න සොහරෙ
සම්මවාදිවචනං අනඤ්ඤාටා.
- 258. සණ්ඨපුඛකසාදිසි ව තාසිකා
සොහතො³ සු අභියොඛමනං පභි
සා ජරාය උපාකුලිතා විග
සම්මවාදිවචනං අනඤ්ඤාටා.
- 259. කඛකණං'ව සුකතං සුතිට්ඨිතං
සොහරෙ සු මම් කණ්ණපාලිසො,
තා ජරාය චලිති පලමිතා
සම්මවාදිවචනං අනඤ්ඤාටා.
- 260. පතනලිමකුලවණ්ණසාදිසා
සොහරෙ සුදනතා පුරෙ මම්
තෙ ජරාය ඛණ්ණිකා ව පිතකා,⁵
සම්මවාදිවචනං අනඤ්ඤාටා.
- 261. කානනමභි වනසණ්ඛවාටිති
කොකිලාව මධුරං නිකුජ්භං
තං ජරාය ඛලිතං තභිං තභිං
සම්මවාදිවචනං අනඤ්ඤාටා.

1 සාණවාකසාදිසා - සිමු. 2 පුප්ඵපුරා - සිමු 1, 2, පුප්ඵපුරං - PTS
3 සොහතො - සිමු. 4 සොහරෙ - සිමු 1, 2 5 වාහිකා - මජ්ඣ.

- 262. සණ්ඨකමුඛිචි සුපපමජ්ජිතා
සොභනෙව සුභිචා පුරෙ මම්
භා ජරාය භග්ගා විනාමිතා
සම්මචාදිච්චනං අනඤ්ඤජා.
- 263. චට්ටපලීසසදිසොපමා උභො
සුසොභරෙ සුඛාභා පුරෙ මම්
තා ජරාය යථා පාටලීසලීතා
සම්මචාදිච්චනං අනඤ්ඤජා.
- 264. සණ්ඨමුඛිකසුචණ්ණමණ්ඩිතා
සොභරෙ සුභඤ්ඤා පුරෙ මම්
තෙ ජරාය යථ මුලමුලීතා
සම්මචාදිච්චනං අනඤ්ඤජා.
- 265. පිභවට්ඨකතිකුඤ්ඤා උභො
සොභරෙ සුඵනකා පුරෙ මම්
ථෙවිකීච ලබ්බතති භොදකා
සම්මචාදිච්චනං අනඤ්ඤජා.
- 266. කඤ්ඤනසා ඵලකංච සුමට්ටං
සොභනෙ සුකායො පුරෙ මම්
සො චලීභි සුමුමාභි ඔතතො
සම්මචාදිච්චනං අනඤ්ඤජා.
- 267. නාගභොගසදිසොපමා උභො
සොභරෙ සුඋරා පුරෙ මම්
තෙ ජරාය යථ චෙඵනාමිඤ්ඤො
සම්මචාදිච්චනං අනඤ්ඤජා.
- 268. සණ්ඨනුපුරසුචණ්ණමණ්ඩිතා
සොභරෙ සුජඛිකා පුරෙ මම්
තා ජරාය තිලදණ්ඩිකාරීච
සම්මචාදිච්චනං අනඤ්ඤජා.
- 269. තුලපුණ්ණසදිසොපමා උභො
සොභරෙ සුපාදා පුරෙ මම්
තෙ ජරාය පුච්චතා චලීමතා
සම්මචාදිච්චනං අනඤ්ඤජා.
- 270. ඵදිසො අහු අගං සමුසායො
ජජ්ජරො ඛහු දුඛාතමාලයො
සොපලෙපපතිනො ජරාකරො
සම්මචාදිච්චනං අනඤ්ඤජා'ති.

ඉඤ්ඤං සුදං අමබ්පාලී ථෙරී භාජායො අභාසීති.

20. 2

- 271. සමණොති ගොති තිං සයයි¹ සමණොති පටිබුජ්ඣයි²
සමණොනමෙව්³ කිතොයි සමණී නුත ගවිසායි.
- 272. විපුලං අත්තඤ්ච පානඤ්ච සමණොනං පයච්ඡයි⁴
රොතිණී'දුති පුච්ඡාමි කෙන තෙ සමණො පියා?
- 273. අකම්මකාමී අලසා පරදතොපථ්චිනො
අසංසුකා සාදුකාමී කෙන තෙ සමණො පියා?
- 274. විරසං චිත මං තාන සමණොනං පටිපුච්ඡයි
තෙසං තෙ කීතතයිසාමි පඤ්ඤාපිලපරකකමං.
- 275. කම්මකාමී අනලසා කම්මසෙට්ඨසා කාරකා
රාගං දොසං පඤ්ඤානි තෙන මෙ සමණො පියා.
- 276. තීණී පාපසා මුලාති බුහන්ති සුචි කාරිනො
සබ්බපාපං පඤ්ඤෙසං තෙන මෙ සමණො පියා.
- 277. කායකම්මං සුචි තෙසං චචිකම්මං ච තාදිසං
මනොකම්මං සුචි තෙසං තෙන මෙ සමණො පියා.
- 278. විමලා සබ්බමුත්තා'ව සුඤ්ඤා සත්තරඛාතිරා
පුණණා සුකෙකති ධම්මෙති තෙන මෙ සමණො පියා.
- 279. බහුසසුතා ධම්මධරා අරියා ධම්මථ්චිනො
අත්ථං ධම්මඤ්ච දෙසෙත්ති තෙන මෙ සමණො පියා.
- 280. බහුසසුතා ධම්මධරා අරියා ධම්මථ්චිනො.
ඵකඤ්චිතතා සතිමනොතා තෙන මෙ සමණො පියා.
- 281. දුරඛතමී සතිමනොතා මත්තභාණී අනුදානිකා
දුකකිසාත්තං පඤ්ඤානි තෙන මෙ සමණො පියා.
- 282. ගසමී ගාමී පකකමිත්ති න විලොකෙත්ති කිඤ්චනං
අනපෙකතිච ගච්ඡන්ති තෙන මෙ සමණො පියා.

1. ගොති සුචි - මජ්ඣ. 2. පබුජ්ඣයි - මජ්ඣ. 3. සමණොනෙව - මජ්ඣ.
4. පචෙච්ඡයි මජ්ඣ.

- 283. න තෙනං කොට්ඨි ඔපෙනති න කුමිතිං න ඛලොපියං පරිනිට්ඨිතමෙසානා තෙන මෙ සමණා පියා.
- 284. න තෙ භිරඤ්ඤං ගණහන්ති න සුවණණං න රුපියං පච්චුප්පනෙන යාපෙනති තෙන මෙ සමණා පියා.
- 285. භානාකුලා පබ්බජිතා නානාජනපදෙහි ච අඤ්ඤමඤ්ඤං පියායන්ති තෙන මෙ සමණා පියා
- 286. අන්ධාය චිත නො හොති කුලෙ ජාතායි රොහිණී සඬා බුඤ්ඤ ච ධමම ච සබ්බෙ ච තිබ්බගාරවා.
- 287. කුචං හෙතං පජානායි පුඤ්ඤකෙඛිතතං අනුතතරං අමහමපි ච තෙ සමණා පතිගණහන්ති දක්ඛිණං. පතිට්ඨිතො හෙත්ථ යඤ්ඤා විපුලො හො හවිසාති.
- 288 සචෙ භායයි දුක්ඛස්ස සචෙ තෙ දුක්ඛමපිපියං. උපෙහි සරණං බුඬං ධම්මං සබ්බඤ්ච නාදිතං, සමාදියාති සීලාති තං තෙ අන්ධාය හෙතිති.
- 289. උපෙමි සරණං බුඬං ධම්මං සබ්බඤ්ච නාදිතං, සමාදියාමි සීලාති තං මෙ අන්ධාය හෙතිති.
- 290 බුහමබ්චු පුරෙ අාසිං සො ඉදතිමහි බුහමණො තෙවිජේ, සොත්ථියො චම්භි වෙදගු චම්භි නහාතකොති.

ඉන්ධං සුදං රොහිණී ථෙරී භාෂායො අභාසිති.

රොහිණීථෙරීභාෂා.

20. 8

- 291. ලට්ඨිහඤ්ඤා පුරෙ අාසි සො දාහි මහපුද්ගමො, අාසාය පලීපා සොරා නාසකම් පාරමෙතමෙ.
- 292. සුමුතතං මං මඤ්ඤමානා වාපා පුභතමතොසසී, වාපාය බ්බහං ඡේතා පබ්බජිස්සං පුහොපහං.¹
- 293. මා මෙ කුජ්ඣි මහාවීර මා මෙ කුජ්ඣි මහාමුනී, න හි කොඛපරෙතස්ස සුඬි අති කුතො තපො.
- 294. පක්ඛමස්සං ච නාලාතො කොඛ නාලාය වච්ඡති, බ්බහන්ති² ඉතිරුපෙහ සමෙසං ධම්මජ්චිතො.

1. පුහොවහං - සිඳු. 2. බ්බහති - මරහා, බ්බහති - සිඳු.

- 295. එහි කාල නිවහනසු භුඤ්ජකාමෙ යථා පුරෙ
අභඤ්ච තෙ වසී කතා යෙ ච මෙ සන්ධි ඤානකා.
- 296. එතොතා වාපි වතුබ්භාහං යථා භාහසී තිං ච මෙ
තසි රතතස්ස පොසස්ස උලාරං වත තං සිසා.
- 297. කාලඛනිතිං ච තකකාරිං පුළුචිතං ගිරිමුඛනී
පුලලං දුමුඛිගච්චිංච අතොතා දිපෙච පාචමිං.
- 298. හරිචඤ්ජනලිතතඛනිං කාසිකුතනමධාරණිං
තං මං රූපචනිං සන්ධිං කස්ස ඔභාග ගච්චසී.
- 299. සාකුන්ධකොච සකුණිං යථා බක්ඛිකුමච්චනී,
ආහරිමේන රූපෙන න මං තිං බාධසිස්සසී.
- 300. ඉමිං ච මෙ පුත්තඵලං කාල උපාදිතං තසා,
තං මං පුත්තචනිං සන්ධිං කස්ස ඔභාග ගච්චසී.
- 301. ජහන්ති පුතො සපඤ්ඤා තතො ඤාති තතො ධනං,
පබ්බජන්ති මිහාවිරා නාගො ඡේඤ්චාච බක්ඛනං.
- 302. ඉදති තෙ ඉමිං පුත්තං දණ්ඩෙන ජුරිකාග වා,
භුමිගං වා තිපුලොකගාං පුත්තසොකා න ගච්චසී.
- 303. සචෙ පුත්තං සිගාලානං කුකකුරානං පදුහිසී,
න මං පුත්තකතෙ¹ ජමමි, පුහරාච්චන්ධසිස්සසී.
- 304. හඤ්ච ඛො දති හඤ්ජෙන කුභිං කාල ගමිස්සසී,
කතමං ගාමං නිගමං නගරං රාජධානිගො.
- 305. අනුමත පුබ්බෙ ගණිතො අස්සමණා සමණමානිතො,
ගාමේන ගාමිං විචරිමත නගරෙ ර.ජධානිගො.
- 306. එසො ගී හගවා බුද්ධො නදිං තෙරඤ්ජරං පති,
සබ්බදුක්ඛපපහානාග ධම්මං දෙහෙට්ඨ පාණිනං.
තස්සාහං සන්ධිකෙ ගච්චං සො මෙ සථා ගවිස්සති.
- 307. වඤ්ජනං දති වජ්ජාසි ලොකනාථං අනුත්තරං
පදකම්ණං ච කතාන ආදිසෙග්ගාසී දකම්ණං.
- 308. එතං ඛො ලබ්භමමොගි යථා හා.෭.3 තිං ච මෙ
වඤ්ජනං දති තෙ වජ්ජං ලොකනාථං අනුත්තරං,
පදකම්ණං ච කතාන ආදිසිස්සාමි දකම්ණං.

1. පුත්තකතො - මජ්ඣ, සිඳු.

- 309. තනොව කාලො පකකාමි නදිං හෙරඤ්ජරං පති,
සො අද්දනාසි සමුද්ධං දෙසෙන්නං අමිතං පදං.
- 310. දුක්ඛං දුක්ඛසමුප්පාදං දුක්ඛස්ස ච අතිකකමං,
අරිසඤ්චට්ඨවිසිකං මහං දුක්ඛුපසමගාමිතං.
- 311. තස්ස පාදානි වන්දිතා කත්ථාන තං පදකඛණං,
වෘජාය අද්දිසිනාන පබ්බජ් අනගාරියං.
තිස්සො විජ්ජා අනුප්පත්තා කතං බුද්ධස්ස සාසනන්ති.

ඉත්ථං සුදං වෘජා ථේරි ගාථායො අගාසිති.

විංජාපෙඨිගාථං.

20. 4

- 312. පෙතාති හොති පුත්තාති බාදමානා තුචං පුරෙ
තුචං දිචං ච රතොනා ච අතිච පරිතප්පයි.
- 313. සාජ් සබ්බොති බාදිතා සතපුත්තාති බ්‍රාහ්මණී,
වෘතෙට්ඨි තෙන වණ්ණෙන න බාලුකං පරිතප්පයි.
- 314. බහුති පුත්තසතාති ඤාතිසම්බසතාති ච
බාදිතාති අතිතංසෙ මම තුග්ගා ච බ්‍රාහ්මණ.
- 315. සාභං නිසාරණං ඤාතා ජාතියා මරණස්ස ච
හ සොවාමි හ රොදමි හ වාපි පරිතප්පයි.
- 316. අබතුගං වත වෘතෙට්ඨි වෘචං භාසයි ඵද්දිසං,
කස්ස නිං ධම්මඤ්ඤාය පිරං භාසයි ඵද්දිසං.
- 317. ඵස බ්‍රාහ්මණ සමුද්ධො නගරං මිපිලං පති,
සබ්බදුක්ඛප්පාතායාය ධම්මං දෙසෙසි පාණීනං.
- 318. තස්ස බ්‍රාහ්මණ¹ අරහතො' ධම්මං සුතා නිරුපධිං'
තත්ථ විඤ්ඤාතසඤ්චම්මා පුත්තසොකං වෘජානුදිං.
- 319. සො අනම්පි ගමිස්සාමි නගරං මිපිලං පති,
අප්පෙච මිං සො භගවා සබ්බදුක්ඛා පමොචයෙ,
අද්දන බ්‍රාහ්මණො බුද්ධං විප්පමුත්තං නිරුපධිං.
- 320. සොස්ස ධම්මඤ්ඤෙසෙසි මුති දුක්ඛස්ස පාරගු,
දුක්ඛං දුක්ඛසමුප්පාදං දුක්ඛස්ස ච අතිකකමං,
අරිසඤ්චට්ඨවිසිකං මහං දුක්ඛුපසමගාමිතං.
- 321. තත්ථ විඤ්ඤාතසඤ්චම්මා පබ්බජ්ජං සමරොච්ඤිං,
සුජාතො තිභි රතන්භි තිස්සො විජ්ජා අථස්සගී.

1. බ්‍රහ්ම - මජ්ඣ.

- 322. එහි සාරපි ගවුණු රථං තිසාදියාති'මං,
ආරොහණං බ්‍රාහ්මණීං චජ්ජා පබ්බජ්ඣොදුති බ්‍රාහ්මණො,
සුජාතො තිහි රතතිහි තිසෙසා චජ්ජා අථස්සපි.
- 323. තතො ච රථමාදුග සහස්සං වාපි සාරපි,
ආරොහණං බ්‍රාහ්මණීංචොච පබ්බජ්ඣොදුති බ්‍රාහ්මණො,
සුජාතො තිහි රතතිහි තිසෙසා චජ්ජා අථස්සපි.
- 324. එතං වාගං අස්ස රථං සහස්සං වාපි සාරපි,
තෙවිජ්ජා බ්‍රාහ්මණො ඤාතො¹ පුණ්ණපතතං දදුමි තෙ.
- 325. තුස්සෙව ගොතස්සරථො² සහස්සං වාපි බ්‍රාහ්මණී,
අගච්චි පබ්බජ්ඣොමි වරපඤ්ඤාස්ස සතතිකෙ.
- 326. හජ්ඣි ගවස්සං මණ්ඩකුණ්ඩලඤ්ච
පිතඤ්චමං ගහවිහවං පහාග,
පිතා පබ්බජ්ඣො තුස්සං.
භුඤ්ඤා නොගාති සුඤ්ඤා තුචං දියාදියා කුලෙ.
- 327. හජ්ඣි ගවස්සං මණ්ඩකුණ්ඩලඤ්ච
රමමං විමං ගහවිහවං පහාග,
පිතා පබ්බජ්ඣො මස්සං පුත්තසොකෙන අට්ටිතො
අගච්චි පබ්බජ්ඣොමි හාතුසොකෙන අට්ටිතා.
- 328. සො තෙ ඉජ්ඣතු සඛකපොභොගං තං පතෙසි සුඤ්ඤා,
උත්තිව්ච්චිනෙසා උඤ්ඤා ච පංසුකුලං ච විවරං,
එතාති අභිසමොහාතති පරලොකෙ අනාසවො.
- 329. සිකතිමානාග මෙ අගෙස දිබ්බචකත්‍රං³ විසොසිතං,
පුබ්බෙතිවාසං ජානාමි යත් මෙ වුජ්ඣං පුරෙ.
- 330. තුචං තිස්සාග කලාසාණී ඓති සඛසස්ස සොහතෙ,
තිසෙසා චජ්ජා අනුපපතතා කතං බුද්ධස්ස සාසනං.
- 331. අනුජානාගි මෙ අගෙස ඉච්චි සාවජ්ඣි ගතතවෙ,
සිහසාදං නදියොමි බුද්ධසෙට්ඨස්ස සතතිකෙ.
- 332. පස්ස සුඤ්ඤා සත්ථාරං ගෙමිවණ්ණං හරිතතවං,
අදන්තානං දමෙතාරං සම්බුද්ධමිතුතොහගං
- 333. පස්ස සුඤ්ඤාමාගතං විපමුත්තං නිරුපසිං,
විතරාගං විසංසුත්තං කතතිවං අනාසවං.
- 334. ඛාරාණසිතො නිකම්ම තව සතතිකමාගතා,
සාවිකා තෙ මහාවීර පාදෙ වඤ්ඤා සුඤ්ඤා.

1 සුඤ්ඤා - ජෙසං. 2 තුසෙච්ච ගොතස්සරථො - සිත්ත
3 දිබ්බචකත්‍රං - ජෙසං.

- 335. තුචං මුඤ්ඤිං තුචං සත්ථං තුඤ්ඤං ධිතාමහි මුඤ්ඤිණ්,
- මර්සා මුඤ්ඤො ජාතා කතකිච්චා අභාසචා.
- 336. තසාං තෙ ස්වාගතං භද්දං තතො තෙ අදුරාගතං,
- එචං හි දහතා අයතති සජ්චපාදානි චන්දිතා,
- චිතරාගා විසංසුතතා කතකිච්චා අභාසචා'ති.

ඉන්දං සුදං සුඤ්ඤි ථෙරි ගාථායො අභාසිති
සුඤ්ඤිථෙරිගාථා.

20. 5

- 337. දහරා අභං සුඤ්චවසනා යං පුරෙ ධම්මස්සඤ්ඤිං,
- තසාං මෙ අපමනතාය සච්චාහිසමයො අසු.
- 338. තතොභං සබ්බකාමෙසු භුසං අරතිමිජ්ඣිභං,
- සකකායසම්භයං දිඤ්චා නෙකඛම්මඤ්ඤාදා¹පිභගො
- 339. හිත්ථානභං ඤාතිගණං දුසකම්මකරානි ච,
- ගාමිකෙඛිතතානි ජිතාති රම්ඤ්ඤිගො පමොදිතො.
- 340. පභායාභං පබ්බජිතා සාපතෙසාමිනප්පකං,
- එචං සඤ්ඤාය තිකඛම්ම සඤ්ඤම්ම සුප්පචෙදිතො
- හ මොකං² අසා පතිරුපං ආකිඤ්චිඤ්ඤං හි පත්ථගො.
- 341. ගො ජාතරුපං රජතං ජඤ්ඤිතා පුභරාගමෙ
- රජතං ජාතරුපං චා හ බොධාය හ සතතිසා
- තොතං සමිණ් සාරුපං හ එතං අරියං ධනං.³
- 342. ලොභනං මදනං චෙතං මොහනං රජවසිඤ්ඤං,
- සාගඛිකං ඛසු ආයාසං නත්ථි චෙත්ථ ධුච්චං සිති.
- 343. එත්ථ රත්තා පමිතතා ච සංකිලිට්ඨමිනා හරා,
- අඤ්ඤාමඤ්ඤාහ ව්‍යාරුඤ්ඤා පුච්චුච්චිතති මොධගං.
- 344. වධො ඛන්ධො පරිකෙලුගො ජාති සොකපරිද්දවො,
- කාමෙසු අභිපත්තානං දිසාගො ව්‍යසනං ඛසු.
- 345. නං මං ඤාති අමිතතාච නිං වො කාමෙසු සුඤ්ඤ්ථ,
- ජාතාථ මං පබ්බජිතං කාමෙසු හගදසානිං.

¹ නෙකඛම්මෙ - ජෙසං. ² නෙතං - මජ්ඣං. ³ අරියද්විතං මජ්ඣං.

- 846. හ භිරඤ්ඤසුවණේණහ පරිකතීයනති ආසවා
අමිත්තා වධිකා කාමා සපත්තා සලලබ්භිනා.
- 847. තං මං ඤජති අමිත්තාවා කිං වො කාමෙසු සුඤ්ජථ,
ජාතාථ මං පබ්බජිතං මුණ්ඩං සඛිකාපිපාරුතං.
- 848. උත්ඨිච්ඡපිණේඛා උඤ්ඤා ව පංසුකුලං ව විචිරං,
ඵතං ඛො මම සාරුඨං අභාගාරුපතිස්සයො.
- 849. වත්තා මගෙසිති කාමා යෙ දිබ්බා යෙ ව මානුසා
බෙමච්ඡානෙ විමුක්තා නෙ පත්තා නෙ අවලං සුඛං.
- 850. නාහං කාමෙහි සඛිතවජිං යෙසු නාණං හ විජ්ජති,
අමිත්තා වධිකා කාමා අභනිකඛිකසම්,¹ දුඛා
- 851. පරිපඤ්චා ඵස භයො සමිසානො සකණ්ඩකො,
ගෙඛො සුචිසමො ලොපො මහනොනා මොගනාමුඛො.
- 852. උපසග්ගො භිමරුපො කාමා සප්පසිරුපමා,
යෙ ඛාලා අභිතඤ්ඤති අකිඤ්ඤා පුච්ඡන්තා.
- 853. කාමපඛේකහ සත්තාහි බහු ලොකෙ අපිඤ්ඤ,
පරිගන්තං භාහිජානනති ජාතිගා මරණස්ස ව.
- 854. දුග්ගතිගමනං මග්ගා මහුස්සා කාමගෙතුකං,
බහුං වෙ පටිපජ්ජන්ති අත්තනො රොගමාවහං.
- 855. ඵචං අමිත්තජනනා නාපනා සංකිලෙසිකා,
ලොකාමිසා බ්භිතීයා² කාමා මරණබ්භිතා.³
- 856. උම්මාදහා උලලපනා කාමා විහතපමාපිනො⁴
සත්තානං සංකිලෙසාග බිපං¹ මාරෙන ඔසිතිතං.
- 857. අනන්තාදීනවා කාමා බහුදුකඛා මහාවිසා,
අප්පසාදා රණකරා සුකකපකඛිවිසොසතා.
- 858. සාහං ඵතාදිසා කඤ්චා ව්‍යසනං කාමගෙතුකං,
හ තං පච්චාගමිස්සාමි තිබ්බාභාහිරතා සදා.

1. අභනිකඛිකසම් - ජෙත. 2. බ්භිතීයා
3. විහතපමාදිනො - ජෙත. පු. 4. බිපා - ජෙත.,

- 359. රණං තරිතී,¹ කාමානං සිතිගාමාභිකඛිතී,
අපමනතා විහසාමි තෙසං සංගොජනකෙට්ඨෙය.
- 360. අසොකං චිරජං ඛෙමිං අරියඤ්චට්ඨඛිතං උජුං,
තං මග්ගං අනුගච්ඡාමි ගෙහ තිණණා මගෙට්ඨිනො.
- 361. ඉමං පසාඨ ධම්මට්ඨං සුභං කමමාරසීතරං,
අනෙජං උපසම්පජ්ජ රුකඛමුලමිති ක්කායති.
- 362. අජ්චට්ඨමි පබ්බජිතා සඤ්ඤා සඤ්ඤාමනොහනා,
විනිදුපාලවණණාය තෙච්ඡා මච්චුගාසිති.
- 363. සායං භුජිසා අනණා භිකූනී ගාච්චිජ්ජුයා,
සබ්බගොගච්ඡසංසුතතා කතකිච්චා අනාසමා.
- 364. නං සකෙකා දෙවසඛොහ උපසඛකම්ම ඉඤ්ඤායා,
නමසාසි භුතපති සුභං කමමාරසීතරනති.

ඉතං සුදං සුභා කමමාරසීතා ථෙරි ගාථායො අභාසීති.

සුභාකම්මාරසීතුථෙරිගාථා.

විසතිනිපාතො නිට්ඨිතො.

1. කරතා - මජ්ඣ.

තිංසතිතිපාඨො.

80. 1.

- 365. ජවකඛවනං රමමං ගච්ඡන්තිං හිකඛුතිං සුභං,
බුත්තකො සන්තිව්,රෙසි තමෙතං අඛුචී සුභා.
- 366. කිං තෙ අපරාධිතං මයා යං මං ඔවරියාන තිට්ඨසි
න හි පබ්බජ්ඨාය අච්චිභො පුරිභො සමුද්දානාය කප්පති.
- 367. ගරුකෙ මම සද්දුසාසනෙ යං සිකඛා සුගතෙන දෙසිතා,
පරිසුඤ්චපදං අනඛණං කිං මං ඔවරියාන තිට්ඨසි.
- 368. අච්චිච්චෙනා අනාච්චං සරජො විතරජං අනඛණං.
සබ්බජ්ච ච්චුත්තමාසතා කිං මං ඔවරියාන තිට්ඨසි.
- 369. දගරා ච අපාපිකා චසි කිං තෙ පබ්බජ්ඣා කරිසාහි,
කිකඛිප කාසාය විවරං එහි රමාමසෙ පුප්ඵිනෙ¹ වනෙ.
- 370. මඛුරඤ්ච පවන්ති සබ්බසො කුසුමරජෙන සමුට්ඨිතා දුමා,
පඨමචසනො සුඛො උතු එහි රමාමසෙ පුප්ඵිනෙ¹ වනෙ
- 371. කුසුමිතසිඛරාව පාදපා අභිගච්ඡන්තිව මාලුතෙරිතා
කා තුසාං රති ගච්ඡන්ති යදි එකා වනමොතරිසාසි.
- 372. වාලුමගසඛසගෙවිතං කුඤ්ඤරමත්තකරෙණුලොලිතං,
අසභාසිකා ගනතුමච්ඡසි රහිතං හිංසනකං මභාවනං.
- 373. තපතීසකතාව සිතිකා මවරසි විතතරථෙව්, අච්ඡරා,
කාසිකසුඛුමෙහි වග්ගුහි සොභසි ව්‍යහෙහි තුපමෙ.
- 374. අභං තව වසානුගො සියං යදි විහරෙමසෙ කානනන්තරෙ,
න හි චජ්චි තයා පියතරො පාණො කිත්තරිඤ්ඤලොවනෙ.
- 375 යදි මෙ චචනං කරිසාසි සුඛිතා එහි අගාරමාවස,
පාසාදතිව්,තව්,සිති පරිකමමං තෙ කරොන්ති නාරියො,

1. සුපුප්ඵිනෙ - මජ්ඣ. 2. විතලුකෙව - මජ්ඣ.

376. කාසිකසුබ්බොති ධාරග අභිරොහෙති¹ ච මාලවණ්ණකං,
කඤ්චනමණිමුත්තකං ඛත්තං විවිධං ආභරණං කරොමි තෙ.

377. ප්‍රධොතරජපච්ඡදං සුභං ගොණකතුලීත සස්තං නවං,
අභිරුභ සයනං මහාරහං චන්දනමණ්ඩිත සාරගඤ්චකං.

378. උප්පලඤ්ච උදකතො උක්කතං² යථා තං අමිනුස්ස සෙවිතං,
එවං තුමං බ්‍රහ්මචාරිනී සකෙසු අබොසු ජරං ගමිස්සයි.

379. කිං තෙ ඉධ සාරසම්මතං කුණපසුරම්භි සුභානවඛස්තෙ
හෙදනධමෙම කලෙඛරෙ යං දිස්වා විමිතො උදිකඛයි.

380. අකඛිති ච තුරියාරිචි කිත්තරියාරිචි පඛඛතතතරෙ
තච මෙ නයනානුදිකඛිය භියොෆා කාමරතී පචඛිස්සී.

381. උප්පලසිඛරොපමාති තෙ විමලෙ හාචකසන්තිහෙ මුඛෙ
තච මෙ නයනානුදිකඛිය භියොෆා කාමගුණො පචඛිස්සී.

382. අපි දුරගතො සරම්භො ආයතපමෙහ විසුඤ්ඤානෙ
න භි චජී තයා පියතරො නයනා කිත්තරිමිඤ්ඤොචනෙ

383 අපථෙහ පයාතුමිච්ඡයි චන්දං කිලුතකං ගවෙස්සයි
මෙරො ලබ්භිකුමිච්ඡයි යො නිං බුඤ්ඤානං මග්ගයසෙ.

384. නජී ලොකෙ සදෙවකෙ රාගො යන්ථ'පි'දුති මෙ සියා
නපි නං ජානාමි කිරිසො අථ මග්ගොහ හතො සමුලකො.

385. ඉඛ්භාලකුයාච උජ්ඣිතො විසපතොතාරිචි අග්ගතො කතො
නපි නං පස්සාමි කිරිසො අථ මග්ගොහ හතො සමුලකො,

386. ගස්සා සියා අපච්චවෙකඛිතං සන්ථා වා අනුපාසිතො සියා,
නිං තාදිසිකං ඡලොනග ජානන්තිං සො ඉමං විහඤ්ඤයි.

387. මග්ගං භි අකකුච්චචන්දිතෙ සුඛදුකෙඛ ච සති උපච්චිතා,
සඛිතමිසුභන්ති ජානිය සඛිඛජෝච මිතො හ ලිපාති.³

1. අභිරොහෙති - මජ්ඣ. 2. උප්පල චිදකා: උමුත්තතං - මජ්ඣ.
3. ලිපෙති - PTS;

- 388. සාභං සුභතස්ස සාවේකා මඤ්චස්ඛිකිකතානායාසිතී,
උඤ්චසලලා අනාසවා සුඤ්ඤාගාරගතා රමීමභං.
- 389. දිට්ඨා හි මයා සුචිත්තනා සොඤ්ඤා දරුකපිලලකාහි වා
තත්තනිච්ච ඩීලකෙහි ච චිතිබ්භා වීවිධං පභවච්චකා.
- 390. තමුනුඤ්චො තත්තනිඬීලකෙ චික්ඛාචො චිකලෙ පරිපක්ඛිතෙ
අවිඤ්ඤා ඛණ්ඩසො කතෙ කිම්චි තත් මභං නිවෙසගෙ.
- 391. තච්චපමා දෙහකාහි මං තෙහි ධම්මෙහි චිතා හ වත්තත්තනී,
ධම්මෙහි චිතා හ වත්තනී කිම්චි තත් මභං නිවෙසගෙ
- 392. යථා හරිතාලෙන මක්ඛිතං අඤ්ඤා චිත්තකං භික්ඛායා කතං'
කම්චි හෙ වීපරිත දස්සභං සඤ්ඤා මානුසිකා නිරතීකා.
- 393. මායං විය අඤ්ඤා කතං සුපිතනොච සුචණ්ණපාදපං,
උපගච්ඡසි අකිරිත්තකං ජනමජ්ඣේඛිති රුපරුපකං,
- 394. චචචනිරිච්ච කොචරොහිතා මජ්ඣේඛි බුබ්බුලකා සඅසුකා
පිලකොලිකා එත් ජායති වීවිධා චකුච්චිධා ච පිණ්ඩිතා.
- 395. උපාචිය වාරදස්සභා න ච පඤ්චේ අසඛිතමානසා,
ගජද හෙ චකුච්චං හරස්සු තං තස්ස නරස්ස අදුසි තාවඤ්ඤා.
- 396. තස්ස ච චිරමාසි තාවඤ්ඤා රාගො තත් ඛමීපසී ච නං,
සොච්චි සියා බුභවචාරිණී න පුනො එදිසකං භවිස්සයි,
- 397. අසාදිග ඵදිසං ජනං අග්ගිං පඤ්ඤාචිතං ච ලිඛිතිය,
ගණ්ණිය අසිවිතං වීග අපි නු සොච්චි සියා ඛම්මෙහි නො.
- 398. බුත්තා ච තතො සා භික්ඛුණී අගම් බුඤ්චවරස්ස සතතිකං,
පස්සිත වරපුඤ්ඤාලකඛණා චකුච්චි අසි යථා පුරාණකතනී.

ඉථං සුදං සුභා ජීවකම්චචනිකා ථෙරී ගාථායො අභාසිති.

ජීවකම්චචනිකසුභාථෙරීගාථා.

කිංසති නිපාතො නිට්ඨිතො.

40. වහ්නාලීසතිනිපාතො

40. 1

- 399. නගරමඬි කුසුමනාමේ පාවලිපුත්තමඬි පුඵ්විය,¹ මනෙඬි සකාකුලකුලීනායො දො භික්ඛුනියො හි ගුණවනියො.
- 400. ඉසිදුසි තඤ්ච ඵකා දුතියා බොධිඤ්ඤා² සීලසම්පන්නා ච, කානඤ්ඤායතරතායො බහුසුත්තායො බුතකිලොසායො.
- 401. තා පිණ්ඩාය වරිත්තා හත්තඤ්ච කරිය ඛොතපත්තායො, රහිතමඬි සුඛනිසිත්තා ඉමා ගිරා අබ්බුදිරෙත්තං.
- 402. පාසාදිකාසි අයොස ඉසිදුසි වයොපි තෙ අපරිභිනො, කිං දිසාන ව්‍යාකුලීකං³ අථාසි හෙකඛමමනුසුත්තා.
- 403. ඵචං අනුසුඤ්ඤායමානා සා රහිතෙ ධම්මදෙසනා කුසලා, ඉසිදුසි චචනමඬුචී සුණ් බොධි යථමඬි පබ්බජිතා.
- 404. උඤ්ජනියා පුරවරෙ මඤ්චං පිතා සීලසංවුත්තො සෙට්ඨි, තඤ්චමඬි ඵකසිතා පියා මිතාපා ච දසිතා ච.
- 405. අථ මේ සාකෙතතො වරකා⁴ අභවජ්ඣුත්තමකුලීනා⁵ සෙට්ඨිපසුත්තරතනො තඤ්ච මං සුණ්තමදුසි තානො.
- 406. සයුත්තා සසුරඤ්ච සායං පානං පණ්ණාමඬුපගචම, සිරසා කරොමි පාදෙ වන්හුමි යථමඬි අනුසිට්ඨා.
- 407. යා මඤ්චං සාමිකඤ්ච හඬිනියො භාතුනො පච්ඡනො, තමේකචරකමපි දිසා උඛිත්තා අසනං දදාමි.⁶

1. පථවියා - මජ්ඣ. PTS. පුථවියා අ. 2. බොධිනී - PTS. 3. වාලිකං - 4. වරකො - PTS. 5. කුලීනො - PTS. 6. දෙමි - PTS

408. අනෙතන ච පානෙන ච
බජෙජන ච යං ච නත්ථ සන්තිහිතං,
ජාදෙමි උපනගාමි
දෙමි ච යං යස්ස පඤ්ඤාපං.

409. කාලොන උපවිඤ්ඤා
කරං සමුපගමාමි උම්මාරෙ,
ධොවන්ති හත්ථපාදො
පඤ්ඤාලිකා සාමිකං උපෙමි ච

410. කොච්ඡං පසාදොඤ්ඤානිඤ්ඤා¹
ආදාසකඤ්ඤා ගණිතී:
පරිකම්මකාරිකා විස
සගමෙව පතිං විභුසෙමි.

411. සගමෙව ඔදනං සාධගාමි
සගමෙව හාජනං ධොවන්ති,
මාතාව ඵකපුත්තකං
නදා² හත්තාරං පරිවරාමි.

412. ඵචං මං හතිකතං³ අනුරතතං
කාරිකං තිහතමානං
උච්ඤාසිකං අනලසං
සිලවතිං දුස්සතෙ හත්තා.

413. සො මාතරඤ්ඤා පිතරඤ්ඤා
ගණති ආපුච්ඡාහං ගමිස්සාමි,
ඉසිදසිසා න වච්ඡං
ඵකාභාරෙහං සහවඤ්ඤා.

414. මං ඵචං පුත්ත අවච
ඉසිදසි පණ්ණිකා පරිවරතතා,
උච්ඤාසිකා අනලසා
කිං තුස්සං න රොචතෙ පුත්තා.

415. න ච මෙ හිංසති කිඤ්ඤා
න වාහං ඉසිදසිසා සහ වච්ඡං
දෙස්සාව මෙ අලං මෙ
අපුච්ඡාහං ගමිස්සාමි.

416. තස්ස වචනං සුඤ්ඤා
සස්ස සසුරො ච මං අපුච්ඡංසු,
කිස්ස නගා අපරඤ්ඤා
ගණ විස්සාඤ්ඤා ගඤ්ඤානං.

417. නපිහං අපරජකිං⁴ කිඤ්ඤා
නපි හිංසෙමි න ගණාමි දුඛිච්චනං,
කිං සකකා කාතුසො
යං මං විදෙස්සතෙ⁵ හත්තා.

1. පසාදොඤ්ඤානිඤ්ඤා - සිමු. පසාදො අඤ්ඤාතා - PTS.
2. නදා - මජ්ඣ., PTS 3. හතිකතං - මජ්ඣ., PTS,
. අපරජකිං - සිමු, ඉ. 5. විදෙස්සතෙ - PTS

- 418. තෙ මං පිතු ඝරං පති
නසිංසු විමනා දුබෙන අභිභුතා,¹
සුතනං අනුරකඛමානා
ඒතමහසෙ රුපිතිං ලකඛිං.
- 419. අථ මං අදුසි තාතො
අඛස්ස සරමභි දුතියකුලිකස්ස,
තතො උපඛස්සභේකන
යෙන මං විඤ්ථ සෙට්ඨි
- 420. තස්සපි ඝරමභි මාසං
අවසි අථ සොපි මං පච්චජ්ඨ,
දුසිච උපට්ඨගන්ති
අදුසිකං සීලසමපන්නං.
- 421. භික්ඛාය ච විචරන්තං
දමකං දන්තං මෙ පිතං භණ්ති.
භොතිඨි මෙ ජාමාතා
නික්ඛිප පොතතිඤ්ච² ඝට්ඨකඤ්ච.
- 422. සොපි වසිතී පකම්ඵථ³
තාතං භණ්ති දෙභි මෙ පොතතිං⁴
ඝට්ඨකඤ්ච මලලකඤ්ච
සුනපි භික්ඛං චරිස්සාමි.
- 423. අථ නං භණ්ති තාතො
අමචා සබ්බො ච මේ ඤ්ඤතිගණ්චග්ගො,
කිං තෙ න කීරති ඉධ
භණ් ඛිප්පං තං තෙ කරිඤ්ති.
- 424. එචං භණ්තො භණ්ති
යදි මෙ අත්තා සකෙකාති අලං මය්සං,
ඉසිදුසියා න සභ වච්ථ.
එකඝරෙහං සභ වජ්ඣා.
- 425. විස්සජ්ජතො ගතො සො
අභමපි එකාකිති විවිතොතමි,
අසුච්ඡිතුන ගච්ථ.
මරිතායෙ⁵ වා පබ්බජ්ඣං වා.
- 426. අථ අය්සා ඒනදන්තා
අභවජ්ඡි භොචරාය චරමානා,
තාතකුලං විනායධරී
ඛත්තසුතා සීලසමපන්නා.
- 427. තා දිසවානමහාකං
උට්ඨායාසනං තස්සා පඤ්ඤපසිං,
නිසින්නාය ච පාදෙ
චන්දිතා භොජනං අදුසිං

1. අභිභුතා - සිඞු 12, ප. PTS 2. පොඨි - ඔජසං. 3. පකම් අථ - මජසං.
 පකක්ඛිථ - සිඞු, PTS. 4. මරිතුයෙ - මජසං.

- 428. අනෙතන ච පානෙත ච
 බජෙජන ච යං ච තඤ්ඤා සනතිගිතං,
 සතතපාසිනිචොචො,
 අයෙස ඉච්ඡාමි පබ්බජිතුන්ති.
- 429. අථ මං භණ්හි තානො
 ඉධෙව පුතතක චරාහි නිං ධම්මං
 අනෙතන ච පානෙත ච
 සතතපාස සමණේ දඤ්ඤාති ව.
- 430. අථාහං භණ්හාමි තාතං
 රොදන්ති අඤ්ජලිං පණාමේනි,
 පාපං හි මයා පතතං
 කම්මං තං නිජ්ජරිස්සාමි.
- 430. අථ මං භණ්හි තානො
 පාපුණ්ණ ඛොධිං ච අඤ්ඤාධම්මං ච,
 නිබ්බානං ච ඉහස්සු
 යං සච්ඡිකරි දඤ්ඤාසෙවෙසා.
- 432. මාතාපිතු අභිවාදයිනි
 සබ්බං ච ඤාතිභණ්ඩිතං,
 සතතාහං පබ්බජිතා
 නිස්සො විජ්ජා අථස්සධිං.
- 433. ජානාමි අතතනො සතත
 ජාතියො ඤස්සාසං ඵලං විපාකො,
 තං තච ආචිකම්මස්සං
 තං ඵකමනා නිසාමෙහි.
- 434. නගරමහි ඵරකචේජ්
 පුච්ඡණ්ණකාරො අහං පහුතඨනො,
 යොබ්බනම්දෙන මනෙතා
 සො පරදුරම්සෙවිහං.
- 435. සොහං තනො චචිනි
 නිරුමහි අපච්චිතං විරං,
 පකෙකා තනො ච උච්චිතිනි
 මිකකචියා කුච්ඡිමිති ඕකකම්.
- 436. සතතාහජාතකං මං
 මහාකපිගුථපො, නිලලචේජ්ඤි,
 තස්සොතං කම්මඵලං
 යථාපි භනතීත පරදුරං.
- 437. සොහං තනො චචිනි
 කාලං කරිනි සිනිචාරඤ්ඤා,
 කාණ්ණං ච බ්බජ්ජාසං ච
 ඵලකියා කුච්ඡිමොක්කම්.

438. ආදසවසානි අහං
නිලලච්ඡිතො දුරකො පරිච්ඡිති,
කිම්භාවට්ඨො අකලොලො
යථාපි ගන්තාන පරදුරං.

439. සොහං තතො චචිති,
ගොචාණිජකසා ගාචයා ජාතො,
චචෙජ්, ලාඛා තමො,
නිලලච්ඡිතො ආදසෙ මාසෙ.

440. වොසුත නඛකලමහං
සකට්ඨො ධාරයාමි,
අකොච්චට්ඨො අකලොලො
යථාපි ගන්තාන පරදුරං.

441. සොහං තතො චචිති,
චිචියා දුසියා සරෙ ජාතො,
තෙච්ච මහිලො ත පුරිසො
යථාපි ගන්තාන පරදුරං.

442. තිංසති වසාමහි මතො
සාකට්ඨකකුලමහි දුරිකා ජාතා,
කපණමහි අපාභොගෙ
ඛතිකපුරිසපාතබ්බුලමහි.

443. හං මං තතො සත්චාභො
උසානනාය විපුලාය වඛිතියා,
චිකඛිතී විලපනතී
අච්ඡිද්දිචා කුප්පරසා.

444. අථ සොලසමෙ වසො
දිසාන මං පතත ගොබ්බතං,
කඤ්ඤමොරුකිතසා පුතොතො
ගිරිදුසො නාමී නාමෙත.

445. තසාපි අඤ්ඤ හරියා
සිලචතී ගුණචතී සසචතී ච,
අනුරතතං ගන්තාරං
තසාහං විද්දෙසනමකාසිං.

446. තසොතං කමමථලං
ගං මං අපකිරිතුත ගච්ඡන්තී,
දුසිච උපට්ඨගන්තීං
තසාපි අතොතො කතො මයාති.

ඉථං සුදං ඉසිදුසි ථෙරී ගාථායො අභාසිති.
ඉසිදුසිථෙරීගාථා.

වනනාලීසතිනිපාතො සමනො.

මහානිපාතො.

1

- 447. මහතාචනියා නගරෙ
රඤ්ඤා කොඤ්චියා අභ්‍යමිගෙසියා,
සීතා අයාසී¹ සුමේධා
පසාදිතා² සාසනකරෙහි.
- 448. සීලවතී විතනකථා
බහුසුත්තා බුද්ධිසාසනෙ විනිතා,
මාතාපිතරො උපගමම
භණ්ඨි උභයො තිසාමේථ.
- 449. නිබ්බාතාභිරතාභං
අසංසාතං භවගතං යදිපි දිබ්බං,
කිම්බිත පන තුච්ඡා කාමී,
අපසාසාදා බහුච්ඡාතා.
- 450. කාමී කවුකා අයාසී-
විසුපමී ජෙසු මුව්ඡිතා බාලා,
තෙ දිසරතතං නිරයෙ
සමපපිතා භඤ්ඤානෙත දුකඛිතා.
- 451. සොචනති පාපකම්මා
විතිපාතෙ පාපබුද්ධිනො,
සදා කාසෙභ වාචාය
මහසා ච අසංවුතා.
- 452. බාලා තෙ දුපඤ්ඤා
අවේතතා දුකඛසමුදයො රුද්ධා
දෙසෙතෙත අථානනතා
ත බුජ්ඣතෙ අරියසම්මානි.
- 453. සම්මානි අම්ම බුද්ධිවර-
දෙසිතාති තෙ බහුතරා අථානනතා,
යෙ අභිනන්දනති භවගතං
පිභෙතනති³ දෙවෙසු උපපතතිං.
- 454. දෙවෙසුපි උපපතති
අසංසාතා භවගතෙ අතිච්චමහි,
ත ච සන්තසනති බාලා
සුතපුත්තං ජායිතබ්බසා.
- 455. චතතාරො විතිපාතා
දේවි ව ගභියො කථඤ්චී ලබ්බනති
ත ච විතිපාතගතානං
පබ්බජ්ජා අතී තිරයෙසු.

1. යසි - සීචු. 1, 2 අ. 2. පාසාදිතා - සීචු, 1 අ. 3. පාපාච්චිදිතො - සීචු 1 2, අ
4. පිභෙතති - PTS.

- 456. අනුජානාථ මං උභයො
පබ්බජිතුං දසබලසං පාවච්චෙන
අපොසප්පකකා සපිසං
ජාතිමරණසහසානං
- 457. කිං භවගතෙන¹ අභිනන්දිතෙන
කායකලිනා අසාරෙන,
භවතණ්හාය නිරොධා
අනුජානාථ පබ්බජිසාමි.
- 458. බුඬානං උපාදෙ
විචජ්ඣො අකඛණො ඛණො ලදොධා,
සීලානි බුභමචරිතං
යාවජ්චං න දුසෙය්‍යං.
- 459. එමං භණ්ඨි සුමේධා
මාතාපිතරො න තාව ආහාරං,
ආහරියාමි² ගහධා
මරණචහං ගතාව හෙසාමි.
- 460. මාතා දුක්ඛතා රොදති
පිතා ච අසා සබ්බසො සමභිගතො,³
සචෙතත් සඤ්ඤාපෙතුං,⁴
පාතාදතලෙ ජමාපතිතං.
- 461. උට්ඨෙහි පුත්තක කිං තොචිතෙන
දින්නාසි මාරණචතිමහි
රාජා අභිකදතො,⁵
අභිරුපො තස්ස තිං දින්නා.
- 462. අග්ගමහෙසි භවිසාසි
අභිකදතතස්ස රාජිනො භරියා,
සීලානි බුභමචරිතං
පබ්බජ්ජා දුක්ඛරා පුත්තක.
- 463. රජේ අණා ධනමෙසාරිතං
හොගා සුඛා දහරිතාසි,⁶
භුඤ්ජාහි කාමහොගෙ
මාරෙය්‍යං හොතු තෙ පුත්ත.
- 464. අථ නෙ භණ්ඨි සුමේධා
මා ඊදිසිකාන භවගතං අහාරං,
පබ්බජ්ජා මා භෙහිති,
මරණො මා මෙ නචෙච මාරෙය්‍යං.
- 465. කිමිච පුඨිකායමසුචිං
සචිගගතං භයානකං කුණපං
අභිසංචිසෙය්‍යං සන්තං
අසකිං පග්ගරණං⁷ අසුචිපුණ්ණා.

1. භදගංත - සිමු 1, 2 2. ආහරියා - PTS. 3. සමභිසානො -
4. මාංඝකි - පු 5. අභිකදතො - මජ්ඣං
6. දහරිතාසි - PTS. 7. පග්ගරිතං - ජෙසං.

- 466. කිමිච තාභං ජානන්ති
විකුලකං මිංසහොණිකුපලිත්තං,¹
කිමිකුලාලං සකුණහත්තං
කලෙඛරං කිසස දියතිති.
- 467 කිඛුක්ඛති සුසානං
අවිරං කාසො අපෙතවිඤ්ඤණො
ජුඤ්ඤො² කලිඛිතරං විය
ඒගුච්ඡමානෙහි ඤාතිහි.
- 468. ජුඤ්ඤිත තං සුසානෙ
පරහත්තං නතායන්ති ඒගුච්ඡන්තා,
තිසකා මානාපිත්තරො
කීං පන සාධාරණො ජනතා
- 469. අජේකාසිතා අතාජෙර
කලෙඛරෙ අවසීනභාරසඛසානෙ
බෙලඤ්ඤව්චාරපඤ්ච
පරිපුණේණ පුඤ්ඤාසමහි.
- 470. යො නං විනිබ්බුජ්ඣො
අබ්බන්තරමසසා බාහිරං කහිරා,
ගකිසස අසහමානා
සකාපි මානා ඒගුච්ඡෙත්තා.
- 471 බකිඛාකුආයත්තං
සඛිතං ජාතිඉලකං දුක්ඛං,
ගොතිහො අනුච්චිතන්ති³
චාරෙත්තං කිසස ඉච්ඡෙත්තං.
- 472. දිවසෙ දිවසෙ තිසත්ති
සතානි නච නචා පතෙත්තං කායමහි,
චසසත්තමපි ච සාතො
තෙත්තො දුක්ඛසස චෙචං⁴ බයො.
- 473 අජ්ඣුපගච්ඡෙත් සාතං
ගො විඤ්ඤගෙචං⁵ සඤ්ඤො චචනං,
දිසො තෙසං සංසාරො
සුභත්තං ගඤ්ඤමානානං.
- 474. දෙවෙසු මිත්තසොසු ච
තිරච්ඡානගොතිතා අසුරකායෙ,
පෙතෙසු ච තිරගෙසු ච
අපරිමිතා දිසසරෙ⁶ ඤාතා.
- 475. සාතා තිරගෙසු බසු
විනිපාතගතසස පිට්ඨිගමානසස⁷
දෙවෙසුපි අත්තාණං
තිබ්බානසුඛා පරං නන්ති.

1. ගොණිකපලිත්තං - PTS. 2. ජුඤ්ඤො - PTS. 3. අරාචං භණන්ති - PTS.
 4. චෙචං - PTS. 5. විඤ්ඤ ඵලං - PTS. 6. දිසසතොසිඤ්ඤි, දියංනත-PTS.
 7. කිලිසසමානසස - PTS

- 476. පතතො තෙ නිබ්බානං
 යෙ සුත්තා දසබලස්ස පාවචනෙ,
 අපොසුක්කා කටෙනති
 ජාතිමරණපහාතාය.
- 477. අජේච තාතගිනිකබ්බිසං
 භොගෙහි කීං අසංරෙහි,
 නිබ්බින්නා මෙ කාමා
 චන්තසමි තාලාවච්ඡිකතා.
- 478. සාවෙච හණ්ඨි පිත්ථං
 අණීකදතො ච යස්ස සා දින්නා¹
 උපයාසි චාරණචනෙ
 චාරෙය්‍යං උපට්ඨිගෙ කාලෙ.
- 479. අථ අසිත නිවිතමුඋකෙ
 කෙසෙ බග්ගෙන ජිජ්ඣෙ සුමෙධා,
 පාසාදං ච පිට්ඨෙත්වා²
 පඨමජ්ඣිනං සමාපජ්ඣි.
- 480. සා ච තහිං සමාපන්නා
 අණීකදතො³ ච ආගතො නගරං,
 පාසාදෙච සුමෙධා
 අනිච්චගඤ්ඤ සුභාවෙති.
- 481. සා ච මහසිකරොති
 අණීකදතො³ ච ආරාහි තුරිතං
 මණිකනකභුසිතබ්බො
 කතඤ්ඤි යාවති සුමෙධං.
- 482. රජේ දාණාධනමිස්සරියං
 භොගා සුඛා දහරිකාසි,⁴
 භුඤ්ජාහි කාමභොගෙ
 කාමසුඛා සුදුලලහා ලොකෙ.
- 483. නිස්සට්ඨං තෙ රජ්ජං
 භොගෙ භුඤ්ජස්ස දෙහි දුන්නා,
 මා දුම්මනා අභොසි
 මාතාපිතරො තෙ දුක්ඛිතා.
- 484. තං තං හණ්ඨි සුමෙධා
 කාමෙහි අනඤ්ඤා විතතමොභා,
 මා කාමෙ අභිනඤ්ඤි
 කාමෙසාදීනචං පස්ස.
- 485. චාතුද්දිපො රාජා
 මකාතා ආසි කාමභොගීනමග්ගො
 අතිතො කාලං කතො
 න චස්ස පරිසුරිතා ඉච්ඡා.

1. යස්ස දින්නා - PTS 2 පිදහිත්වා - මජ්ඣං, 3 අණීකරතො - PTS
 4. දහරිකාසි - PTS

- 486. සත්තරතනාති වසෙසය්‍ය
 වුට්ඨිමා දසදිසා සමනෙතන
 න වණි තිත්ති කාමානං
 අතිත්තාව මරනති හරා.
- 487. අසිසුත්තපමා කාමා කාමා සප්පසිරුපමා,
 උක්කුපමා අනුදහනති අට්ඨිකඛිකල සන්තිහා.
- 488. අතිච්චා අද්ධුච්චා කාමා ඛහුදුකඛා මහාවිසා,
 අයොගුලොච සන්තගෙතා අඝමුලා දුමපථලා¹
- 489. රුක්ඛඵලුපමා කාමා මාසපෙසුපමා දුඛා,
 සුපිනොපමා වඤ්චනිතා කාමා යාවිතකුපමා.
- 490. සත්තිසුලුපමා කාමා රොගො ගණේඛා අසං නිසං,
 අඛ්භාරකාසුසදිසා අඝමුලං හයං වධො.
- 491. ඵචං ඛහුදුඛා කාමා අකඛාතා අන්තරාසිකා,
 හච්ඡථ හ මෙ හවගගෙ විසාසො අභි අත්තනො.
- 492. කිං මම පරො කරිසසති අත්තනො සිතමහි ඛිංඤාමානමහි,
 අනුඛෂෙඛි ජරාමරණෙ තස්ස සාතාය සපිතබ්බං.
- 493. ආරං අච්චුරිත්තාහං මාතාපිතරො අනිකදත්තඤ්ච
 දිස්වාහ ඡමං නිසිනොන රොදනොන ඉදමචොචං.
- 494. දීඝො ඛාලානං සංඝාරො පුතපුතඤ්ච රොදනං,
 අහමිතගෙහ පිතු මරණෙ හාතු වධො අත්තනො ච වධො
- 495. අසු ඵඤ්ඤං රුධිරං
 සංඝාරං අනමහග්ගණො සරතං,²
 සත්තානං සංසරතං
 සරාහි අට්ඨිනඤ්ච සන්තීවිතං.
- 496. සර වතුරොදඛි උපතීනෙ
 අසු ඵඤ්ඤං රුධිරමහි
 සර ඵකසප්පමට්ඨිතං
 සඤ්චයං විපුලෙන සමං.
- 497. අනමිතගෙහ සංසරනො මහිං ඡමුද්දිපමුපතීනං,
 කෙ ලට්ඨිමත්තගුලීකා මාතාමාතුඤ්ච භප්පගොනති.

1 දුඛපථලා - බහුසු, දුක්ඛපථල - PTS. 2. සරථ - සිමු.

- 498. සර තිණකට්ඨසාධාපලාසං උපතීතං අනමතඤ්ඤො,¹
චතුරච්ඡුලීතා සරීකා පිතුපිතුඤ්ඤො ච නසගොතති.
- 499 සරා කාණකච්ඡපං පුබ්බකමුද්දො අපරතො ච සුගච්ඡිද්දො
සර තස්ස ච පරිමුක්ඛං මනුස්සලාභමහි ඔපමමං.
- 500 සර රූපං ථේණපිණ්ඩාපමස්ස කායකල්පිතො අසාරස්ස
ඛණ්ඩෙ පස්ස අතීච්චො සරාති නිරතො ඛත්ථිසාතො²
- 501. සර කට්ඨවඩ්ඪනො පුතපුතං තාසු තාසු ජාතීසු,
සර කුච්ඡිලභගාති ච සරාති චතතාරි සච්චාති.
- 502 අමතමහි විජ්ජමානෙ කීං තච පඤ්චකට්ඨකෙන පිතෙන,
සබ්බො හි කාමරතියො කට්ඨකතරා පඤ්චකට්ඨකෙන.
- 503. අමතමහි විජ්ජමානෙ කීං තච කාමෙහි යෙ සපරිලාභා³
සබ්බො හි කාමරතියො ජලීතා කුපිතා කමපිතා සත්තපිතා.
- 504 අභපත්තමහි සමානෙ කීං තච කාමෙහි යෙ ඛත්ථසපත්තා,
රාජගහිචොරඋදකපටියෙහි සාධාරණා කාමා ඛත්ථසපත්තා.
- 505. මොකඛමහි විජ්ජමානෙ කීං තච කාමෙහි යෙසු⁴ වධ්ඛකො,
කාමෙසු හි අසතා කාමා⁵ වධ්ඛකිනදුක්ඛාති⁷ අත්ථ භොතති.
- 506. අද්දිපිතා තිණ්ණකකා ගණ්ඨනතං දහන්ති හෙව මුඤ්චන්තං,
උකෙකාපමා හි කාමා දහන්ති යෙ තෙ හ මුඤ්චන්ති.
- 507. මා අප්පකස්ස හෙතු කාමසුඛස්ස විපුලං ජති සුඛං,
මා පුපුලොමොච බලිසං ගිලීනිං පච්ඡා විහඤ්ඤයි.
- 508 කාමං කාමෙසු දමස්ස තාව සුභබොච සංඛිලාබ්ඤො
කාගිනන්ති වු තං කාමා ජාතා සුභබං ච වණ්ඨාරා.

1. තිණකට්ඨසාධාපලාසං උපතීතං අනමතඤ්ඤො සර - මජ්ඣ. 2. සරා - මජ්ඣ.
 3. ඛත්ථිසාතො - සීමු. 4. පරිලාභා - මජ්ඣ., PTS. 5. යෙසුහි - සීමු, ප.
 6. අසතාමා - මජ්ඣ. 7. වධ්ඛකිනදුක්ඛාති - මජ්ඣ.

- 509. අපරිමිතං ච දුක්ඛං බහුතී ච විතතදොමනස්සාති,
අනුභොගිධි කාමෙසු සුතොතො පටිතිස්සජ අඤ්චුවෙ කාමෙ.
- 510. අජරමති විජ්ජමානෙ කිං තච කාමෙහි යෙසු
ජරාමරණව්‍යාධිගහිතා සබ්බා සබ්බත්ථ ජාතියො.
- 511. ඉදමජරමීදමමරං ඉදමජරාමරපදමසොකං,
අසපතනමසම්බාධං අබලිතමහසං නිරුපතාපං.
- 512. අධිගතමීදං බහුසි අමතමජ්ජාපි ච ලහනීයමීදං,
යො යොතීසො පසුඤ්ජති න ච සකකා අසටමානෙන
- 513. එචං හණ්ඨි සුමෙධා සඛිඛාරගතෙ රතීමලහමානා,
අනුතොනතාණීකදතං කෙසෙ ච ඡමං ඛිපි සුමෙධා.
- 514. උට්ඨාය අණීකදතොතො පඤ්ජලිකො යාචි තස්සා පිතරං සො,
විස්සජේථ සුමෙධං පබ්බජ්තුං විමොක්ඛසච්චදස්සා.
- 515. විස්සජ්ජිතා මාතාපිතුහි පබ්බජ් සොකහසහීතා,
ඡ අභිඤ්ඤා සච්ජිකතා අඤ්චලං සික්ඛමානාය.
- 516. අච්ඡරියං අබ්බුතං තං නිබ්බානං ආසී රාජකඤ්ඤාය,
පුබ්බෙතිවාසචරිතං යථා බ්‍යාකරි පච්ජිමෙ කාලෙ.
- 517. හගචති කොණාගමනෙ සඛිකාරාමමහි නචතිවෙසචති
සබ්බෙයො තිස්සො ජනියො විහාරදානං අදුසිච්චාසෙ.¹
- 518. දසකඛතතුං සතකඛතතුං දසසතකඛතතුං සතාති ච සතකඛතතුං,
දෙවෙසු උපපජ්ජිතා කො පන වාදෙ මනුස්සෙසු.
- 519. දෙවෙසු මහිඤ්ඤා අනුච්චා මානුසකමිති කො පන වාදෙ,
සතතරතනස්ස මහෙසී ඉඤ්චිරතනං අහං ආසිං.
- 520. සො හෙතු සො පහවො තං මූලං සාචි සාසනෙ බන්ති,
තං පඤ්චං සමොධානං තං ධම්මරතාය නිබ්බානං.

1. අදුසිච්චා - මජ්ඣ.

521. එවං කරොන්ති යෙ සද්දහන්ති චචනං අනොමපඤ්ඤානා
නිබ්බිද්දන්ති භවගතෙ තිබ්බිද්දිනා, විරජ්ජන්තිති.

ඉති. සුදං සුමේධා ථෙරී ගාථායො අභාසිජ්ථාති.

සුමේධාථෙරීගාථා.

මහානිපාතො නිට්ඨිතො.

පෘඤ්ඤානාති ගථාන ජිකජීපති සබ්බො, තා
ථෙරීයෙඤ්ඤානතරකතා, සබ්බො, තා ආසවකයොති.

ථෙරීගාථා සමන්තා.

ථෙරිගාථාපාලි

අනුකතමනිකා

I	ගාඨාදීපාදානුකතමණිකා	115-120
II	සඤ්ඤානාමානුකතමණිකා	121-122
III	විජයසපදානුකතමණිකා	123-125

I

ගාථාදීපාදානුකතමණිකා

අ	ගාථාදීපාදානුකතමණිකා
අකඛිති ච තුරියාච	380
අකමපියං අතුලිතං	201
අකමමකාමා අලතා	273
අග්ගමහෙසී හවිසාසි	462
අග්ගිං චන්ද්‍රඤ්ච සුරියඤ්ච	87
අගාරසම්මි ච සන්තියං	97
අච්ඡරියං අභිඤ්චං තං	516
අජ්ජවස්සි පඤ්චජිතං	362
අජ්ජව තාත නිකම්මිසං	477
අජ්ඣුපගච්ඡ සාතං	473
අජ්ඣාසිතා අසාරෙ	469
අජ්ජමසී විජ්ජමානෙ	510
අජ්ජාය චත නො හොති	286
අජ්ජි සකාසකුලෙ ජාතො	185, 192
අච්ඡ අග්ගා ජිනදත්තා	426
අච්ඡ අසිතනිච්චඤ්ච	479
අච්ඡ අග්ගාසිං සුභතං	135
අච්ඡ නං හණ්ඨි තානො	423
අච්ඡ නිඛිඤ්චං කාසෙ	86
අච්ඡ නිඛිඤ්චං රූපෙ	26
අච්ඡ නෙ හණ්ඨි සුමෙධා	464
අච්ඡ මං අද්දසී තානො	419
අච්ඡ මං හණ්ඨි තානො	429, 431
අච්ඡ මෙ සාකෙතනො චරකා	405
අච්ඡ සොලුකමෙ චසො	444
අච්ඡායං හණ්ඨි තාතං	430
අච්ඡා ජාතිකඛයං පනො	64
අඛිගතමිදං ඛහුනි	512
අනතං පානඤ්ච අද්දස	146
අනෙතන ච පානෙතන ච	408, 428
අනන්තාදිතවා කාමා	357
අනමතගෙහ සංසරතො	497
අතිච්චා අඤ්චවා කාමා	488
අනමිතනඤ්ච හාවෙමි	105
අතිමිතනඤ්ච හාවෙසී	20
අනුජාතාච්ච මං උභයො	456
අනුජාතාති මෙ අග්ගා	331
අපාකං ජිවිතං මිඤ්චං	95
අපචෙත පතාතුමිච්ඡසී	383
අපරිමිතං ච දුකඛං	509

අ	ගාථාදීපාදානුකතමණිකා
අපි දුරගතා සරම්භනෙ	382
අඛිගි චත මෙ සලලං	53, 131
අඛිඤ්චං චත වාසෙට්ඨි	316
අභයෙ භිදුරො කායො	35
අච්ච ජිවතිති චතමසී	51
අමතමසී විජ්ජමානෙ	502, 503
අගාචිතො තතාගච්ඡි	129
අගොතිසො මනසිකාරා	77
අලඛිකතා සුචතතා	145
අලඤ්චා චෙතසො සන්තියං	40, 68
අසු චඤ්චං රුධිරං	495
අසපතනමසී සමානෙ	504
අසිසුසුචමා කාමා	487
අසොකං විරජං ඛෙමං	360
අගං තච චසානුගො සියං	374
අභඤ්චා ඛො නමසානති	144
අභමමසී කතනකලා	223
අනුමන පුඤ්ච ගණිතො	305

ආ

ආතුරං අසුචං පුනිං	19, 82
ආදිපිතා තිඤ්චකා	506
ආරඤ්චිචියෙ පභිතනො	161
ආච්චිචිතො අභාච්චං	368
ආකාදිය ඵදිය ජනං	397

ඉ

ඉඛිතාලකුයාච උජ්ජිතො	385
ඉච්චිතො චො කිං කසිරා	61
ඉතො ඛිනිඤ්චා පාසකො	184
ඉඤ්චියා අතිනිමමසී	229
ඉඤ්චි මෙ සච්ඡිකතා	228
ඉද්දමජ්ජමමමරං	511
ඉද්දති තෙ ඉමං පුතතං	302
ඉමං ච මෙ පුතතච්චං	300
ඉමං පසාච ඛමමච්චං	861
ඉමිතා පුතිකායෙන	140
ඉසිද්දසී තතච්ච චකා	400

උ	ගාථාදීපාදනුකකමණිකා
උච්ච කුලෙ අහං ජාතා	151
උජේන්ද්‍රියා පුරවරේ	404
උට්ඨාය අණිකදතොතා	514
උට්ඨාය පාදෙ වජ්ඣංසු	121
උච්ච්චිති පුත්තක කිං	
සොචිතෙන	461
උත්තිට්ඨපිණේඤා උඤ්ඤා ව	348
උඤ්ඤා පාදනලා අමම	33
උදකමාහරිං සිතෙන	236
උසලඤ්ච උදකතො උග්ගතං	378
උසලසිඛරොපමාසි තෙන	381
උසාපිය වා රාදසාහා	395
උපච්චඤ්ඤා ගච්ඡන්තී	218
උපසංගො හිමරාපො	352
උපසමේ තරෙ ඔසං	10
උපෙමි සරණං බුද්ධං	289
උපෙසි සරණං බුද්ධං	249
උභො මාතා ව සිතා ව	224
උම්මාදහා උලුපතා	356
උලාරං වත මේ මාතා	210

ඵ

ඵතොතා වාපි චතුර්විංශං	296
ඵත්ථ රතතා පමතතා ව	343
ඵතං ඛො ලබ්බමච්චෙහි	308
ඵතං වාහං අසාරථං	324
ඵදිසො අහු අයං සමුසාසො	270
ඵචං අනුසුඤ්ඤාසමානා සා	403
ඵචං අමිත්තජනනා	355
ඵචං කරොන්ති යෙ	521
ඵචං ඔහුදුඛා කාමා	491
ඵචං ගණති සුමේධා	459, 513
ඵචං ගණිතො ගණති	424
ඵචං මං ගතිකතං අනුරතතං	412
ඵචමේතං අවේකන්තී	84
ඵචං විහරමානාස	34
ඵස බ්‍රාහ්මණ සම්මුද්ධො	317
ඵසා අත්තරධායාමි	232
ඵසො හි ගගවා බුද්ධො	306
ඵහි කාල තිවතකසු	295
ඵහි සාරපි ගච්ඡති	322

ඹ

ඹරඛිකා සුකරිකා	242
----------------	-----

ක	ගාථාදීපාදනුකකමණිකා
කඛිකණංච සුකතං සුතිට්ඨිතං	259
කඤ්චනසා ඵලකං ච සුමට්ඨං	266
කණගඛකික සුවණණමණිතං	255
කන්ත්‍ර උද්දසා මුණ්ඩාසි	183
කම්මකාමා අහලසා	275
කරොථ බුද්ධසාසනං	13, 118
කලාණ්ණේතතතා මුතීනා	213
කසා බ්‍රාහ්මණ ජිං	237
කානනං ච සතිතං සුරොපිතං	264
කානනමිති වනසණ්ඛිවාරිති	261
කාමච්ඡ්ඤ්ඤා ව්‍යාපාදං	165
කාමපඛේකත සත්තා හි	353
කාමං කාමෙසු දම්සසු	508
කාමා කවුකා අාසි	450
කාමෙසව දිනවං දිසවා	226
කායකම්මං සුචි තෙසං	277
කායෙන ස වුතා අාසිං	15
කාලං කාලං ගවාගවා	199
කාලෙන උපට්ච්චිතී	409
කාසික සුබ්‍රමාණි ධාරය	376
කාලකා ගම්ඵලණ්ණසාදිසා	252
කාලබ්බිතිං ච තකකාරිං	297
කිං තෙ අපරාධිතං මයා	366
කිං තෙ ඉධි සාරසම්මතං	379
කිං හවගතෙන අභිනන්දිතෙන	457
කිං මම් පරො කරිසාති	492
කිඤ්චාපි ඛෙ මහි දුකඛිතා	29
කිඤ්චාපි ඛෙ මහි කිසිකා	27
කිම්හං සීලසම්පන්නා	113
කිම්චි තාහං ජාතන්තී	466
කිම්චි පුත්තියාසම්පුට්ඨං	463
කිමෙ සතා රාජසෙන	54
කිසා පණ්ඩු විචණ්ණො ච	79
කුම්මසං පරිපන්නං මං	245
කුසුමිකසිඛරාව පාදපා	371
කොච්ඡං පතාදම්ඤ්ඤාතිඤ්ච	410
කො භු තෙ ඉදමකඛාසි	240

ඛ

ඛකිධාතු අයතනා	471
ඛණ්ඩුලීනෙ කපණ	220
ඛෙපෙචා ජාතිසංහාරං	168

ග	ගාථාංකය
ගරුකෙ මම සඤ්ඤාසනෙ	367
ගලකෙ අපි කනතනති	217
ගුණෙන යදන් පබ්බජ්ජා	168
ඝ	
ඝට්ඨ වුද්ධිසාසනෙ	176
ඝාතා නිරයෙසු ඔහු	475
ච	
චතකාරී අරිසකච්චාති	177
චතකාරො විනිපාතා	455
චතුකඛතතුං පඤ්චකඛතතුං	37, 42, 169
චාතුද්දසිං පඤ්චද්දසිං	31
චාතුද්දපො රාජා	485
චණ්ණො අඛතා ච මගධා	110
චිත්තකාරසුකතාච ලෙඛිකා	256
චිත්තං උපට්ඨපෙඤ්ඤා	177
චිත්තමහි වසිභුතාහං	233
චිත්තෙන චඤ්චිතා සත්තා	164
චිරසංචිත මං තාත	274
චේතොපරිඤ්ඤාණඤ්ච	70
ඡ	
ඡන්දජාතා අවසාසී	12
ඡුද්ධින තං සුසානෙ	468
ජ	
ජගනති පුතෙන සප්පඤ්ඤා	301
ජාතස්ස මරණං භොති	191
ජානනති චත මං භොති	238
ජාතාමී අත්තනො සත්ත	433
ජවකඛච්චනං රමමං	365
ඨ	
ඨං ඨං ගණති සුමේධා	484
ඨං දිස්වානඛතාඨං	427
ඨං හිකච්චිනිච්චපාගඤ්ඤිං	69
ඨං මං ඤ්ඤති අභිතතාච	345, 347
ඨං මං තතො තත්චාභො	443
ඨං සකෙකා දෙවසවේසන	364
ඨත්ථ රමිති භිජ්ජිති	147
ඨත්ථ විඤ්ඤාත සද්ධිමේමා	321

ත	ගාථාංකය
තතො කෙසාහි ජේඤ්ඤා	156
තතො ච රථමාදය	323
තතො චිත්තං සමාධේසිං	115
තතො රජ්ජං ගහෙඤ්ඤා	80
තතොච කාලො පක්කාමී	309
තතො විඤ්ඤාතසද්ධිමො	150
තතො සද්ධිං ලභිතිත	90
තතොහං සබ්බකාමෙසු	338
තඤ්ච පඤ්ච දෙහකාති මං	391
තථෙච ගද්දකාපිලාති	65
තපතීඤ්ඤාතාච ධිතිකා	373
තමහුද්ධිටෙ තනතිච්චලකෙ	390
තස්ස ච චිරමාසි තාචදෙ	396
තස්ස ධම්මං සුඤ්ඤිතා	137
තස්ස පාදානි චද්දිච්චා	311
තස්සපි අඤ්ඤා හරිතා	445
තස්සපි සරමහි මාසං	420
තස්ස බ්‍රාහ්මණ අරහතො	318
තස්ස චචිතං සුඤ්ඤිති	416
තස්සා තා චචිතං සුඤ්ඤිති	119
තස්සා තෙ ස්වාගතං හද්දෙ	386
තස්සා ධම්මං සුඤ්ඤිතා	44, 70
තස්සා මෙ අපමනතාය	85
තස්සා මෙ අධිමච්ච රතති	38
තස්සා මෙ අනු සංචේචගො	94
තස්සා මෙ සිත්ඛමාතාය	104
තස්සාහං චචිතං සුඤ්ඤිති	126, 172, 178, 187, 194, 202, 211
තස්සෙතං කම්මථලං	446
තා පිණ්ඩාය චරිති	401
තාවභිංසා ච සාමා ච	197, 198
තීංසති චස්සමහි මතෙ	442
තීස්සෙ සුඤ්ඤස්ස ධම්මෙහි	5
තීස්සෙ සිත්ඛස්ස සිත්ඛාය	4
තීණී පාපස්ස මුලාති	276
තුස්සෙච සාටකො භොතු	246
තුස්සෙච භොචස්සරථො	325
තුචං තිස්සාය කල්‍යාණී	330
තුචං බුද්ධො තුචං සත්ථ	335
තුචං භෙතං පජානාසී	287
තුලපුණ්ණසද්දොපමා උභො	269
තෙ මං පිතුසරං පති	418
තෙහානුචිණ්ණං ඉසිති	206

ද	ගාථාංකය
ද්වි-දසවසානි අභං	438
ද්වාරං අභිපුරිතීන	493
දේව පුතනා කාරකතා	219
දසකඛතඤ්ඤං ආකකඛතඤ්ඤං	518
දස පුතෙත විජාහිතී	102
දහරා අභං සුභවිභවනා	337
දහරා ච අපාපිකා චයි	369
දහරා තිං රූපවතී	139
දලනං පාසං කරිතීන	81
දිට්ඨා හි මයා සුවිතතිතා	389
දිට්ඨා හි මේ සො හභවි	22, 160
දිවසෙ දිවසෙ තිසතති	472
දිව්භවාරා තිකඛමම	48, 108
දිසා අදහනං දමිතං	50
දිසා අදිනවං ලොකෙ	66
දිසාන ලොකපජෝතං	148
දිසො ඛාලානං සංසාරො	494
දුකඛඤ්ඤා විජානෙය්‍ය	215
දුකඛං දුකඛසමුපාදං 186, 193,	310
දුකෙඛා ඉභිභාවො	216
දුග්ගතාභං පුරෙ අයිං	122
දුග්ගාහිගමිතං මග්ගං	354
දුරඛං මා සතීමනො	281
දෙවෙසුඤ්ඤා උපපතති	454
දෙවෙසු භික්ඛුසොසු ච	474
දෙවෙසු මග්ගිකා අනුමන	519

ඛ

ධාතුසො දුකඛතො ඤ්ඤා	14
ධිරඤ්ඤා කාමා අසුචි	225
ධිවිර නිරොධං පුසොසි	6

න

නකඛතනාති නමසානනා	143
නගරමහි ඵරකචේජ	434
නගරමහි කුසුමනාමේ	399
නඛගලෙහි කසං ඛෙතනං	112
න ච මේ හිංසති කිඤ්චි	415
නත්ති නිසාරණං ලොකෙ	67
නත්ති ලොකෙ සදෙවකෙ	384
න තෙ දුකඛා පමුඛනන්දු	248
නපිභං අපරජකිං කිඤ්චි	417
න තෙ හිරඤ්ඤං ගණනනති	284
න තෙසං කොට්ඨං භිපෙතති	283

න	ගාථාංකය
න හිරඤ්ඤාසුචණ්ණෙන	346
නාගභොග සදිසොපමා උභො	267
නානාකුලා පඛච්චිතා	285
නාගං කාමෙහි සඛගච්ඡිං	350
නිකඛිපිතීන සඛාපිං	30
නිබ්බානාහිරතාභං	449
නිබ්බුතති සුභංගං	467
නිසාරිතං තෙ රජුං	483
නිභවිච ජාණං චන්දිතී	109

ඨ

පකකමිසං ච නාලාතො	294
පඤ්චකඛනා පරිඤ්ඤාතා	106
පණ්ණවිසති වසානි	39, 67
පතනං දණ්ඩඤ්ච ගණ්ඨිතී	123
පතනලීමකුලවණ්ණසාදිසා	260
පතනා තෙ පරිනිබ්බානං	476
පභිතා රාජපුතෙතහි	152
පරිසුච්චිතා කිලෙසෙහි	78
පසා සුඤ්චරිමායනතිං	333
පසා සුඤ්චරි සත්ථාරං	332
පභාසාභං පඛච්චිතා	340
පාදෙ පකඛාලපිතීන	114
පාසාදිකාසි අගෙස	402
පිණ්ඩපාතං චරිතීන	17
පිලකිතං විදංසෙතති	74
පිතිසුඛෙත ච කායං	174
පිනචට්ඨසහිතුග්ගතා උභො	265
පුඤ්ඤං චත පසචි බහුං	111
පුණ්ණ පුරසුඤ්ඤා ධම්මෙහි	3
පුතනසොකෙතභං අච්චා	133
පුතෙතා බුභුසා දයාදෙ	63
පුඛෙතිව්භං ජානාමි	227
පුරිසො අඛකුසමාදග	49
පෙතාති ගොති පුතනාති	312
පෙතො මහුසාරුපෙත	130

ඞ

ඞුභමබ්ඤ්ඤා පුරෙ අයිං	251, 290
බහුතනං චත අභ්භාය	162
බහු චතසමාදනා	88
බහුසුඤ්ඤා ධම්මධරා	279, 280
බහුති පුතනසතාති	314
බහුහි දුකඛධම්මෙහි	36, 41

බ	ගෞඨමිකා
බෞරාණසිනෝ නිකායම	334
බෞරා තෙ දුපසකුසු	452
බුද්ධචරිත මෙමොන්තරජු	157
බුද්ධානං උපාදෙ	458
භ	
භගවතී කොණංගමනෙ	517
භජ්නබ්බො සපුරිතො	214
භසාරා පුරාවරා යථා මණි	257
භාවිතො මේ මහො	222
භික්ඛාය ව විවරනතං	421
භික්ඛුනිං උපසම්බමම	170
භික්ඛුනී උපසම්පජ්ජ	100
භික්ඛුනී පුන දිඛාන	124
භික්ඛුනී සීලසම්පන්නා	196
ම	
මහකුච්ච බොසා ජානාසි	128
මනතා වණේණෙන රූපෙන	72
මනතාවතීයා නගරෙ	447
මධුරකුච්ච පවනතී සබ්බසො	370
මයහං හි අකකුට්ඨවජ්ඣො	387
මා අපාකසා ගෙතු	507
මා එවං පුත්ත අවච්ච	414
මා කාසි පාපකං කම්මං	247
මාතා දුක්ඛිතා රොදතී	460
මාතාපිතු අභිවාදගිනී	432
මාතා පුත්තො පිතා භාතා	159
මා මේ කුජ්ඣි මහාවීර	293
මායං විග අභගතො කතං	393
මා පු තෙ වසිඤ්ඤා ලොකමහි	204
මුත්තා ව තතො හං භික්ඛුනී	398
මුත්තො මුච්චසු සොගෙහි	2
මුසලානි ගගෙකාන	117, 175
මොක්ඛමහි විජ්ජමානෙ	505
ය	
යං නං ඉසිහි පත්තබ්බං	60
යත්තකං තුලිතා එසා	153
යථා ඉදං නථා එතං	83
යථාභුතං අවෙකකන්තී	96
යථා භරිතාලෙන මකඛිතං	392
යද් මේ වචනං කරිසාසි	375

ය	ගෞඨමිකා
යසමා ගාමා පකකමන්තී	282
යසා මහං න ජානාති	127
යසා බ්‍රාහ්මණ ජිං භිතො	244
යසා සිතා අපච්චවෙකඛිතං	386
යා මහං සාමිකසා	407
යාව කාසිජනපදෙ	25
යෙ ඉමේ සත්තබ්බොජ්ඣකා	21, 45
යෙ කෙච්චි වසිඤ්ඤා සංඛාරා	208
යො ච වුඤ්ඤො දහරො වා	239
යො ජාතරූපං රජතං	341
යො හං විනිබ්බුජ්ඣො	470
ර	
රජෙජ්ඣ අභංගා ධනමිසාරිතං	463, 482
රණං නරිනී කාමොනං	359
රත්තියා පච්චිමේ යාමේ	180
රත්තියා පුරිමේ යාමේ	120, 178
රත්තියා මජ්ඣිමේ යාමේ	173
රාගං මාතං අච්ච්චකුච්ච	167
රාගකුච්ච අභං දෙසකුච්ච	24
රිකුච්චො පරමං අත්ථං	93
රාකඛිච්චුපමා කාමො	489
ල	
ලට්ඨිගතො පුරෙ අසි	291
ලුතකෙසි පඛකඛරි	107
ලොභනං මදනං වෙතං	342
ව	
වට්ඨකිරිව කොටරොහිතා	394
වට්ඨපලිසකදිසොපමා උභො	263
වධො බකො පරිකෙලකො	344
වත්තා මහෙසිහි කාමො	349
වජ්ජනං දුභි වජ්ජාසි	307
වසිං සඛකාරකුච්චෙසු	134
වසිතා පුත්තානමජෙකි	221
වාසිතොච පුරහිකරණකො	253
වාලමගසඛකසෙවිතා	372
විජුලං අත්තකුච්ච පානකුච්ච	272
විගුහං මහෙකිකරතා	89
විගුසිඤ්ඤා ඉමං කායං	73
විමලා සඛකුච්චත්තාව	378
විසාජ්ජිතා මාතාපිතුහි	515

ව	ගෘහදිපාදනුකකමණිකා
විසායානාදි ගතො සො	425
විසාරදම් ගණපි	207
වීර, වීරෙහි බිමෙහි	7
වෛශ්ව නවකලමයං	440
ස	
සකකංච දෙව, තිදසා	181
සකකංච පරතො දිසා	101
සකකංච නිකතිපිනාන	21
සකකංච නුභ ගමිසානති	241
සකකංච අම්බ බුද්ධිවර	458
සකකංච පරිලකාන	136
සකකංච ඉමා නදියො	243
සකකංච පුතං සිසාලානං	303
සකකංච හාසපි දුකකසා	288
සකකංච ආනන්දානි එතානි	166
සකකංච සමුද්ධිමි සුපාමජ්ජනා	262
සකකංච ආනන්දානන්දපි ච නාසිකා	258
සකකංච නුපුරසුමිණ්ණමණිකා	268
සකකංච මුද්දකසුමිණ්ණමණිකා	264
සකකංච නතරනනානි වසොගා	486
සකකංච ජාතකං මං	436
සකකංච සුපුපමා කාමා 58, 141, 234,	490
සකකංච සහසානපි බුතකානං	231
සකකංච උපවිසෙසාන	182
සකකංච චිකුමිති	189
සකකංච පබ්බජිනාන	8, 9, 92
සකකංච විහතා නන්දි	59, 62, 142, 188, 195, 203, 235
සකකංච පරිකුසුතං	158
සකකංච කාමා සමුච්ඡිනානා	47
සකකංච ගව, සමුච්ඡිනානා	91
සකකංච මෙ ආගමා සිණා	209
සකකංච සොගා සමුච්ඡිනානා	76
සකකංච නොකා සමුච්ඡිනානා	138
සකකංච නොකා නි	271
සකකංච ඉදනං සාධකාමි	411
සකකංච කපිසිමිසිනෙත	501
සකකංච කාණකච්ඡං	499
සකකංච චතුරොදධි උපනිතා	496
සකකංච නිකකච්ඡංචාපලාසං	498
සකකංච රූපං ඵෙණපිණ්ණාපමසා	500
සකකංච සසුතං සසුතං ව	406
සකකංච සාකුතතිකොච සකුණි	299
සකකංච ව නගිං සමාපනානා	480
සකකංච මනසිකරොති	481

ස	ගෘහදිපාදනුකකමණිකා
සා ව මං අනුකමපාස	125
සා වෙචං ගණති පිතරං	478
සායු අබ්බුලකසලාහං	53, 132
සායු එකෙන ගතනන	32
සායු පිණ්ණං වරිනාන	75
සායු සබ්බානි බාදිනා	313
සා හිකුනිං උපගඤ්චි	43
සා මෙ බමමදෙසෙසි	103
සාගං ඉජ්ජානා අනණා	363
සාගං එතාදිසං කනා	358
සාගං දිසාන සමුද්ධිං	154
සාගං නිසාරණ ඤානා	315
සාගං පුතං සිතරඤ්ච	98
සාගං සුගතසා සාමිකා	388
සිකකමානා අගං සනති	99
සිකකමානා මෙ අගො	329
සිලවති විතතතථා	448
සුකකා සුකකති බමමෙහි	56
සුචං නිං වුජ්ජිකෙ සෙති	10
සුචං සුපාති ඵෙරිකෙ	1
සුචං හි වසිං මුතගො	205
සුඤ්ඤානසානිමිතකසා	46
සුචා ව බො මහෙසිසා	149
සුචොතරජපච්ඡදං සුභං	377
සුපුපමිතසං උපගමම පාදපං	230
සුමුතං මං මඤ්ඤමානා	292
සුමුතා සාධු සුමුතාමහි	11
සුමුතතිකෙ සුමුතතිකෙ	23
සොගං මලොකසිනාන	116
සො අගච්ඡි ගමිසාමි	319
සොචනති පාසකමි	451
සො නෙ ඉජ්ජානු සබ්බසො	328
සොපි වසිනා පකකමථ	422
සො මාතරඤ්ච පිතරඤ්ච	413
සො මෙ බමමදෙසෙසි	155
සොසා බමමදෙසෙසි	320
සොගං කතො වරිනා	435, 437, 439, 441
සොගං පඛානපභිතතො	212
සො ගෙතු සො පගවො	520
හ	
හති ගමිසං මණිකුණ්ඩලඤ්ච	326, 327
හන්ද බො දති හදුනො	304
හරිවන්දනඋපකමි	298
හිනා ඤෙර පබ්බජනා	18
හිනානගං ඤාතිගණං	339

II

සඤ්ඤානාමානුකමණිකා

අ	පිට්ඨකය	ප	පිට්ඨකය
අඤ්ඤාතරා	ථෙරී 2, 24	ජ්වකමච්චතිකාසුභා	ථෙරී 80
අඛිකාසි	,, 12	ජෙත්තා	,, 10
අභිකදකත	රාජා 98, 102	ඡ	
අනොපමී	ථෙරී 40	ඡිකා	ථෙරී 4
අභයමායා	,, 14	ඡිංසමකතා	,, 34
අභයා	,, 14	ඤ	
අතිරූපහන්ඤ	,, 10	ඤාතිකා	ථෙරී 18
අමචාලී	,, 60	ඛ	
ඉ		ඛමදිකතා	ථෙරී 6
ඉසිදසි	ථෙරී 86	ඛමා	,, 8
උ		ඛිරා	,, 4
උතතමී	ථෙරී 16	ඡ	
උතතමී (අපරා)	,, 16	ඡන්ද්‍රකතරා	ථෙරී 28
උතතරා	,, 8, 44	ඡ	
උපචාරා	,, 46	ඡඤ්චිතතමතා	ථෙරී 36
උපසමී	,, 6	ඡචාචාරා	,, 42
උපාලමණණ	,, 54	ඡණණා	,, 2, 56
උබ්බරී	,, 18	ඡ	
ච		ඡඤ්ඤාපිලානී	ථෙරී 22
චරකච්ඡ	නගර 92	ඡඤ්ඤාඤ්චිලකෙසා	,, 32
ඡ		ඡද්‍රා	,, 6
ඡිකාගොතමී	ථෙරී 52	ඡ	
කොඤ්ච	රාජා 96	ඡන්තාචති	නගර 96
ඛ		ඡභාචජාචතිගොතමී	ථෙරී 40
ඛමා	ථෙරී 38	ඡිකතා	,, 4
ඡ		ඡිකතාකාලී	,, 28
ඡුතතා	ථෙරී 42	ඡුකතා	,, 2, 6
ච		ඡමතතා	,, 12
චඤ්ඤා	ථෙරී 34	ඡමතතිකා	,, 12
චාපා	,, 66	ච	
චාලා	,, 46	චරාභිභි	ථෙරී 64
චිතතා	,, 12		

ව	පිටුවකයා		ස	පිටුවකයා	
වසිසමානා	ථෙරී	80	සිසුපවාරා	ථෙරී	48
වාරණවතී	නගර	98	සිහා	,,	26
වාසෙට්ඨා	ථෙරී	86	සුක්කා	,,	18
විජයා	,,	42	සුජාතා	,,	38
විමලා	,,	24	සුඤ්ඤී	,,	70
විසාඛා	,,	6	සුඤ්ඤීභණ්ඩ	,,	26
විරා	,,	4	සුභා කම්මාරසිතා	,,	74
			සුමිතා	,,	8
ස			සුමිතා බුඛිපබ්බරීතා,,		8
සකුලා	ථෙරී	30	සුමෙධා	,,	96
සඛකා	,,	8	සෙලා	,,	20
සාමී	,,	14, 16	සොණා	,,	30
සිකිවාරඤ්ඤා	වහ	92	සොමී	,,	20

III

විෂයසපද්‍යානුකතමණිකා

අ	පිටුවකිනං	උ	පිටුවකිනං
අකමමකාමා:	64	උපවචයා:	4
අච්ඡරා:	80	උපවචගුං:	4
අච්ඡරාසංඛ්‍යානමයනං:	24	උපච්ඡඤ්ඤා:	52
අට්ඨක:	28	උපසංකප්පා:	2
අතුලීයං:	48	උඛිඛිකා:	86
අදුරාභනං:	74	උමමාභර:	88
අභිකුට්ඨකා:	20, 38, 54	උලපනා:	76
අනගාරිකං:	28, 30, 34, 36, 38	උලාරා:	50
අනණා:	2		
අනලසා:	64	ඵ	
අතිමිත්තං:	10	ඵකභවිත්තා:	64
අනෙකච්ඡාදිසංඝාරා:	42	ඵමංගමමා:	36
අනෙජා:	50		
අපරාධිතං:	80	ඛ	
අපුච්ඡන්තසෙවනං:	48	ඛිඛිතභාරා:	52
අප්පට්ඨකලො:	70	ඛරඛිඛිකා:	56
අප්පට්ඨානිකං:	18		
අඛිඛුකා:	8	ක	
අඛිඛුලකසලා:	36	කන්තසලා:	52
අච්ඡාසි:	6	කපණිකා:	52
අසතිං:	98	කමමකාමා:	64
අසභවමානසා:	84	කලාසංඝමිත්තතා:	52
අඤ්ඤාඤ්ඤා:	74	කාලකා:	60
අද්දකකං:	88	කීලදණ්ඨිකා:	62
අරාධයාහි:	4	කුමනිකං:	2
අච්චවිත්තා:	80	කුමමභංගං:	56
අසච්ඡවිත්තං:	54	කොච්ඡං:	88
අසෙවනකං:	48		
		ඛ	
ඉ		ඛණ්ඩිතා:	4
ඉඤ්ඤාභවො:	52	ඛලිතංසිරං:	60
		ඛිත්තවිත්තා:	36
උ		ඛිණ්ණකුලිකා:	52
උත්තමඛකරා:	60		
උත්තමඛසංඝා:	42	ඞ	
උත්තධ්මපිණ්ඩි:	72, 76	ඞභවිතමං:	72
උද්දකමිත්තං:	28		
උද්දකඛලො:	6	ඞ	
උඤ්ඤාසංඝා:	6	ඞවිකං:	90
උපකුලිකා:	60		

ව	පිටපිගණක	ප	පිටපිගණක
චක්‍රමණි	46	චඩකධරි	32
චක්‍රවිධා	84	චණ්ණරසොරිච	2
චතුර්විංශක	68	චතනලිමකුල	60
චෝලොක	2	චදකණිණ	68
ඡ		චරිතිධරිතමේසාන	66
ඡරිකා	68	චලිපා	66
ඡ		චාටලියලිකා	62
ඡනමාරකං	52	චාචිභා, රිඟපකඩ	12
ඡාතිකංසාරෝ	40	චාචචන	98, 102
ඡ		චාසභේඛ	44
ඡනමාරකං	52	චිණ්ඛකං	2
ඡාතිකංසාරෝ	40	චිලකානි	84
ඡ		චිලකොලිකා	84
ඡනමාරකං	52	චුඤ්ඤකෙඛකතං	66
ඡාතිකංසාරෝ	40	චුණ්ණපතනං	72
ඡ		චුතතදරානි	44
ඡනමාරකං	52	චුතබ්භවෝ	10
ඡාතිකංසාරෝ	40	චුතෝ	66, 84
ඡ		චොනනිං	90
ඡනමාරකං	52	ච	
ඡාතිකංසාරෝ	40	චුඤ්ඤකෙඛකතං	40
ඡ		චුණ්ණපතනං	4
ඡනමාරකං	52	ච	
ඡාතිකංසාරෝ	40	චුඤ්ඤකෙඛකතං	64
ඡ		චුඤ්ඤකෙඛකතං	40
ඡනමාරකං	52	චුඤ්ඤකෙඛකතං	56
ඡාතිකංසාරෝ	40	චුඤ්ඤකෙඛකතං	66
ඡ		ච	
ඡනමාරකං	52	චචගතං	98
ඡාතිකංසාරෝ	40	චචනෙකති	6
ඡ		චචගතං	98
ඡනමාරකං	52	චාචිතිඤ්ඤා	4
ඡාතිකංසාරෝ	40	චිදුරෝ	14
ඡ		චෙදනධමෙම	82
ඡනමාරකං	52	ච	
ඡාතිකංසාරෝ	40	චචුඤ්ඤකෙඛකතං	6
ඡ		චචුඤ්ඤකෙඛකතං	22
ඡනමාරකං	52	චචුඤ්ඤකෙඛකතං	64
ඡාතිකංසාරෝ	40	චරිතාගො	90
ඡ		චචාචුඤ්ඤකෙඛකතං	66
ඡනමාරකං	52	චචාචුඤ්ඤකෙඛකතං	56
ඡාතිකංසාරෝ	40		

ම	පිටුව අංකය
මිගලුදාසය	66
මුණුකු	24, 44
මුසල	6, 44
මුලමුලියා	62
ඔ	
ඔකොකො	66
ඔරා, භූමි	38
ඔයාගෙනෙම	4, 6, 50
ඊ	
ඊණකරා	76
ඊවියාසු	36
ඊපපරා, පකං	84
උ	
උට්ඨිහනේ	76
උනකෙසි	32
උලාකසරේජාතං	38
උලාකා, මිසා	76
ඌ	
ඌජකිසාතා	56
ඌකුචිතා	42
ඌට්ඨි	84
ඌච්චි	94
ඌණණරා, පෙන	40
ඌනපේ	50
ඌනසණකි, වරිනී	60
ඌරකා	86
ඌරපුකුකුලකනිණං	84
ඌරෙයා	98, 100, 102
ඌකකිණේ	40
ඌකුකුතසඳුමමි	70
ඌදොසනං	94
ඌධව්	34
ඌනිපාතා	96
ඌච්චිසිකෙ	8
ඌදොසමපනො	58
ඌලුලිගහා	60
ඌසාරා, දො	74

ඍ	පිටුව අංකය
ඍකකාසං	48
ඍඛකා, රකුටෙසු	36
ඍච්චා, ගමණේ	58
ඍකුකුච්චසමං	5
ඍකොකුජනානී	42
ඍණහකලිචු	62
ඍතිමනී	46
ඍතනිසුපුපමා	20, 38, 54
ඍඳා, සිකා	24
ඍනතරා, සිරෝ	26
ඍපතනිකා	52, 54
ඍච්චා, ගමනි, සුතනා	4
ඍමණමා, නිනො	68
ඍමණා	64
ඍමණී	44
ඍමුසාසං	10, 26, 40
ඍලං	36
ඍච්චා, ගනි	98
ඍච්චා, සිනි	4, 6
ඍසුසුසුරෝ	88
ඍකුනානිකා	68
ඍනිභූතා	50
ඍලසමපනනා	48
ඍලසං, චුතා	86
ඍකකපකනි, විශේෂයකා	76
ඍතනිචා, කං	2
ඍමුතනා	6
ඍරනිකරණකිකො	60
ඍච්චා, කා, රෝ	92
ඍච්චා, සා	38
ඍසමා, සිකා	48
ඍකරිකා	56
ඍණා	84
ඍච්චා, ගන	74
ඎ	
ඎතකුලියා	52
ඎකු	84